

بسم الله الرحمن الرحيم

میں لکھی گئی ہے (میں لکھی گئی ہے)

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ
 بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ
 بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

نشان دولت خداوند خاندان

قَالَ الرَّبُّ لِيْ سُبْحٰنَ الَّذِيْ سَمِعْتَهُ لَمَّا عَلِمْتُ الْاَلْحَادِثَاتِ الْاَلْحَادِثَاتِ
 اَلْحَادِثَاتِ الْاَلْحَادِثَاتِ الْاَلْحَادِثَاتِ
 اَلْحَادِثَاتِ الْاَلْحَادِثَاتِ الْاَلْحَادِثَاتِ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ
 بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ
 بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ
 بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ
 بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ
 بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ
 بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

Collection of Prof. Muhammad Iqbal Mujaddidi
Preserved in Punjab University Library.

پروفیسر محمد اقبال مجددی کا مجموعہ
پنجاب یونیورسٹی لائبریری میں محفوظ شدہ

39165

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

اے یاد تو بردل و زبانہا
 بے یاد تو نیست بیچ مرغی
 سیرغ و عقاب باز شاہیں
 ہرگز نہ بد منزل عشق
 ہر کس کہ بگوئی تو فروشد
 جہیزل و ملائک و مقرب

انقادہ چہ روح پروا نہا
 در سبزہ و باغ بوستانہا
 ذکر تو کند در آستانہا
 بے بدرقہ تو کاروانہا
 کس مے ندید زوے نشانہا
 ذکر تو کند در آسمانہا

از عشق سخن مگوئی اگلہ
 کہ آنجا ہمہ لالی شد زبانہا

اے غیرت جمالت بر ہم زدہ ست جانہا
 خلق بختجویت سرگشہ در دو عالم
 نہ استوی علی العرش لعن ز تو منترہ

آوازہ جمالت انقادہ بر روانہا
 گردیدہ قامت شان بجز تو گمانہا
 مارا دل شکستہ داوہ ز تو نشانہا

حدے تو نیست احمد و صف و صفات ماری
 گو صف ذات پاکش عاجز شدہ زمانہا

اے صدر ایوان اسالی شمع جمع دنیا
 طہ و لیسین نام تو انا فحنا کام تو
 امت محمد آمدہ محمود و احمد آمدہ
 صدر و بدر و عالی ہم تاج و خراوی
 تا سرا بازار تو ضواں امانت دار تو
 ملک ہندی تو نور ملک اندوے تو

خورشید سراج سلطنت جمشید تخت کبریا
 اجرام کیسرام تو لے آفرینش لایہا
 دین تو سرمد آمدہ بالقاسم کفایت
 ہم انتہار اخاتی ہم مصطفیٰ ہم مجتبا
 اے از گل خسار تو فروس علی رضا
 لیل و صف موعے تو نعمت جمال و البصا

<p>بر اینیا واری شرف چنداگر بر سر کمر خلق تو عین کبریاست در نور و نور تحت پشش بار که عرش جیش متکا بر عوای پیغمبری آمد ترا آهو گوا بیچند و پایانی فری بر روح پاکت از خدا بسجست جانک آمدی جانتا ندرت حیا فحمت قرین یارب ظفر شکست قدسیت چون مانده ایم ای پشوا در شد خوف و جا تا از رخت هر صدم گم و همه عالم ضیا چون عذر خواه ما توئی و یارب آخر کار ما هر خسته را مرهم توئی ای رولهار اشفا از امتنانت یا کن بخرام و رکوع وفا چون رحمت گسرسش گوید ترا از جان شفا</p>	<p>تو گوهری آدم صدف بر سر خائف روی تو ماه نورست کیست شمع خاور ایچم ترا خیل و سیه بر در که تو غنیمت من بر تر ز صرخ اختری بهتر ز ماه و شری هر دم بر اران فری بر جانت جانا مقصود لولای آمدی از عالم پاک آمدی تحت فلک تابیت هر مرت از علم جوزا ای شافع روز جزا و یارب از فضل عطا ای اختر زج کرم از روضه برین قدم ای جمال و جاه ما توئی پشت پناه ما توئی کام همه عالم توئی نوری دل آدم توئی دل خسته کار از اشا و کن بار از خم آوا کن سیدان کن و در محشرش آزاد کن هرورش</p>
--	---

چوں احمدی جامی نهان از گناه بیکرال
 از حق بخواه ای کامران مگناه اس گدا

نزل

<p>همزه جان کی از رحمت ایما ترا روشن از نور یقیں کن لحدی نذر ترا بار کی بود که گم گشتی از شفا ترا ای پشوا در شد خوف و جا ترا</p>	<p>یارب آندم که بفرما تو بدیم جان ترا یارب آندم که نشخاک شو و منزل ما یارب آندم که کیرین بیابند جسم از تو و روزی که در شادمانی ما کردگار پادشاه پادشاه ما</p>
---	---

یا انی بر سر کمر
 احمدی جامی
 خطابش از حسن یوسف و بده گمراه
 ای پشوا در شد خوف و جا ترا

کل عالم نردیشک سبز سرخ و بورنگ
 نر تو نامی و بیانی کتوں ایک سخن
 چار ابرہا کنیں چاہ سہی برسرا
 عالم بینی کہ اندر روی تہی ز حتمی
 گردشکر کہ نگاہ کن از قبیل ہزار کثیر
 اندرین شکر نیاری رفت از رو نیاز
 چون ندادی این قدم آید ملک بوفیض
 عالم از انوار سستی وان از الملک او
 سکہ از اینبار داری برقع اندر رو خوش

و اے بیارن چہ مندی امر منعت اللہ را
 یہ بسیار از عقل و دینتہ اقتصد بند خواہ
 تا یہ بینی عالم ندوی در شکر گاہ
 نہا میروند و پرو صاحب آن گاہ
 بگذر از شکوہ و شست آگاہ من بیگاہ
 تا نیار ہی زیر پاسے نامراوی جاہ را
 بس میں منزع ہی خاصہ نگان شاہ را
 از عندا و از وقایع میں خیمہ آن جاہ را
 کے شہری مجرم تو ایوان سپہروماہ را

احمد چشم سرت را باز کن با چشم سہر
 تا یہ بینی عالم شان با ابرہا را

سکہ پر دہر پھر در ملک معنی راہ سہا
 بگذر از دنیا و جاہ و چشم سہرا کن
 رو نگدای و در گد او شو کہ درویش درش
 تا اید پائیدہ داری یا الہ العالمین
 پادشاهی است کہ او بد درش شاہی تاج
 بوستان از آب حمت سبز گرد از قضا

عاقبت آگاہ باید راہ بر این راہ
 دیدہ تحقیق بکشتا تا یہ بینی راہ را
 بر نیم ایوان اعظم میزند ز گاہ را
 در کمال سلطنت آن روزی تجویع را
 ہم تو اند کہ رساند یا گدائے شاہ را
 بلبیل شورید و اند با عیسم اللہ را

احمد جامی گذر کن یک شب کوئی ما
 تا یہ بینی آن زمان تویر تو سے آن راہ را

ساقی دادانی کہ خموریم درودہ جام را
 میر تخلص چون توی اندر حریفان می نگہ
 میر سببہ آرام باید عشق سببہ آرام را
 ملک ملک و تاج و تخت نام سہروی

یکے مال آرام وہاں میں مرویے آرام
 جام درودہ بچہ را و بچہ درودہ جام را
 تا تو اند زوی کوی عاشقی یک کلام را
 عاشقانرا عار باید این ہمہ معمار را

میرے راہینی کہ چون تا وقت آوازی کند
گویی خواہی کہ باشی ہم طریق اولیا

سر بون زم آید بانگشے ہنگام را
پیروی کن خواجہ اسلام شیخ جام

تا نمودہ جمال یار مرا
ورولم آشتی زوہ سوزاں
چہ کنم کہ بیلد نیز چوں سازم
سخت مشکل شدت بر مکار
دل من جوہلن نزاری گفت
بہست باہج کس ہر آرام
ایں چنین سیرتے بہراں بر
گل توحید و شریعتے و سلسلے

اوقفا و است کارزار مرا
بہست زان حال برقرار مرا
چون چنین اوفتادہ کار مرا
بہست از خان عماسار مرا
بہتہ از گل عینار و مرا
باکسے طبع ساز کار مرا
کہ بنا گاہ داو یار مرا
شکر کن بر چنین نثار مرا

احمد باش خوشدل و خوش طبع
مرتباً بر چنین نثار مرا

از دوستت پیام آمد تا باو چنین باوا
یک چند غمی بجزش مالیدل و جانم
بس خون بگر خوردم ز اندوہ غم بجزش
ہر کس کہی ناز و مانا ز بہنام او
شاو دست کنون جانم اندر طریقت شاوی
دل عشق ہی باز و جانم نیز ہی ناز

کام بنظام آمد تا باو چنین باوا
امروز سلام آمد تا باو چنین باوا
اندوہ و کام آمد تا باو چنین باوا
دل عاشق بنام آمد تا باو چنین باوا
تقصود ہر دم آمد تا باو چنین باوا
زاں شب کہ پیام آمد تا باو چنین باوا

احمد ز غم بجزاں در باغ وصالش شد
بر کفے جام آمد تا باو چنین باوا

وصل آن دلدارے باید مرا
بہوصالش ہر دو عالم در نظر
باوصالش گرچہ ہستم زند پور

غیر آل دل بر چہ کلمہ آید مرا
نیم جو کے اعتبار آید مرا
ز طلسمی ہر شاہ عار آید مرا

ہر شبے از درد عشقش تا سحر
نالہ ہائے زار زار آید مرا

احمد جامی چه بویید خاک ما
بوی عشقش از مزار آید مرا

با وجودے درد تو در ماں چه کار آید مرا
بر امید وصل تو عمرم بہ پایاں شد درینج
شرطہ از جام بر آید نہ زور یا سئے محیط
عالم بسط و تحکیمت رونو و ای عاشقان
بے جمال روی تو بتاں چه کار آید مرا
بہوصالت ای نگار این ماں چه کار آید مرا
بجز معنی کشتہ دل افشاں چه کار آید مرا
بزم حق شد دیدہ گریاں چه کار آید مرا

چوں شد احمد آشنای حضرت حق بیگیاں
لاجرم در گاہ ہر سلطاناں چه کار آید مرا

دل دارم بکار خویش بینا
چرا از دل بنالہ مرد عاقل
چرا نکس کہ او کے مشروح طرز
خدا ان کشتہ دل اسرار حق را
پہرہ فرست جان و دل آمد
قنا عستہ ہمیشہ شکر و زہد وار
ہزاراں شکر از بچین دل
اگر دل می بودی زکر چون بود
بود درین و دنیا سخت بینا
کہ مرد از دل شود با قدر بالا
شناسد حق ہر آلاؤ نغسا
بجز دل نیست جامی مھر ہر جا
عجبت ہم بدل وارو تو لا
پدیں اوصاف کشتہ او مصفا
چرا غے معرفت وارو چه حورا
ہم یاد و وفادار قلب بیضا

اے احمد و لے دانند و لے را
چہ دانند قدر دل صحابہ دینا

نادل نہ غیر مست پاک مرا
پرورم تن عشق و دل بہ بلا
عاقبت را یاد برداوم
من زوم بر زمین عمامہ صبر
نہست از گفت خلق پاک مرا
گر چه باشد در این ہلاک مرا
چند وارند بر ہلاک مرا
جامنہ خواجہ گیت پاک مرا

شد بریدہ دلم ز دشمن دوست
 بجود و صبح تو ام برابر شد
 فزده نفع و ضرر خلق کجاست
 اگر زبان ست بر خلاف دلم

قصر بکسان مرا خاک مرا
 ز طمع از تو قلب پاک مرا
 کہ کند سوویک شرک مرا
 در دما آتش است خاک مرا

احمد چوں سو آنگذشتی
 کے کند نیزہ دروناک مرا

کر دیم و گر بارہ سوی دوست گذرما
 دیدیم یکے با دیم بر حسرت حیرت
 چند آنکہ بدیدیم ز اشجار و نباتات
 از شعله و شوق شکرے عشق مریدان
 پرورد پر از حسرت پر داغ طریقہ
 فریاد ازیں با دیم مال خوش بد
 بس جان عزیزان کہ در این اہ برید
 ہر کس کہ در این با دیم شد باز نیاید

بکشو وہ دل و دیدہ کریم نظر ما
 کہ آمیختہ خاکش شد با خون جگر ما
 چرور و دل عشق تدیدیم شر ما
 وز جان دل سوخته گاہ بود اثر ما
 نالندہ و سوزندہ درویندہ شجر ما
 ز این بحر پرافت پراز موج و خطر ما
 زانما کہ نیاورد کس نام و خبر ما
 عشاق در او بستہ شد نیست اثر ما

اے احمد پروانہ آتش شدہ عشق
 آگاہ نہ زبان طیش و داغ شر ما

عزم و اندوہ و فکرت دنیا
 چوں شمی تیرہ گنبدہ دل غرور
 ہمہ گفتار ما فریب و و غل
 گشتہ بر ما ہمہ مسلط و بو
 جہنم ہو لو ہو سس مرادی نیست
 کس نیندیشد از قیامت گوہر
 مکن ای دوست مرم آزار ما

کرده دلہا تباہ و نابیت
 سوی باطل ہی دو و عمدا
 ہمہ کردار ہستہ ما بر ما
 بر دل ما گنا شستہ غونا
 ہمہ و سواس باطل و سودا
 از حساب و عذاب روز جزا
 بسوی ما ویہ ہواستہ ہوا

انگلی سوو کے کندھت
نالہ آید رسول مرگ ترا
تو کہ خود کر وہ بہ بدکاری
نکند بیچ کس جنیں بہ لیتیں
زشت باشد کسی کہ گوید پند
آن طبیی کہ او کند وارد

چوں شبخون مرگ کرو فجا
سفری مرگ را بسا زویا
تہ بدل کروہ فنا بہ بقا
ہر کہ او ہست عاقل وانا
نکند سوو پند باہل جفا
وایم از اہل شلا عشت بلا

احمد بکد راز ہوا او ہوس

آناشی ندیم غنم خرا

اے تو مٹی در بحر وحدت آشنا
آشنا کن در بجاہ جزو کل
در تعدد و این ہمہ اوصاف میں
چوں محیط جملہ عالم ذات اوست
ہست توحیدش بہر ذرہ عیا
ہر کہ اندر بحر معنی غرق شد
پر وہ را بردار بار بار رخ نما
کے ہو کہ ایں واسطہ از مار و
بہست جزوی جسم ہرگز ذات او
ہر چہ می بینی جمال دوست میں
در جمال خوب رویاں ہر دے
ایکہ در اسرار غیبی مطلع
ہم چہ بیل ہر زمان بخود شد
ہست عیب آئینہ ات ای ہوش
از صفائے دوست عالم آشنا

آشنائے جو بیاسے آشنا
در میان جزو کل جوی آشنا
ہست کثرت ذات پاک حق نما
ذات پاک اوست اندر کل جا
در بجاہ و معنی و در ارض و سما
اور صورت با نداند ماجہ
چند بانہی در ردا سے کبریا
کے ہو تا برشتہ از مار و
ذات او پاکست و ہم نامہ
زانکہ خورشیدش نہا شد بے
آشکارا دیدہ ام ذات خدا
نکہ توحید سے گوئی بہا
بیرنے در وضع وحدت نوا
ہے ناید ایک مقدار شما
روی تو آئینہ گیتی منسا

ایک ایک بجر غم بشتا آرو
 گرسرت باید ازین محنت
 زخم این محنت ندار و مرہے
 صد ہزاراں عاشقان پچیدہ سر
 طالبان بر دار آویزاں شوق
 واصلان ہر صے دارند سوز
 جانہا ورتاب خورشید حشرش
 در بقای ایزوی باقی شد
 ہر کہ فانی شد ز خود بینی گذشت
 دست و پائی میرنے در آب گیر
 ہر کہ او کھلے ز وحدت یافتہ
 پارہ از زندہ اہل نظر

ایک ایک آتش محنت بیا
 در سر غمناک ملواری بیا
 در و این غم بست ام لا ووا
 ہم چہ ہمدان بنقش بویا
 عاشقان در نار سوزاں ملا ووا
 صدا و قانش ہر زماں اندر بلا
 قرہ اند اندر سوا پیش در ہوا
 ہر کہ او از خوشی گشت مریدا
 اولقا با یافتہ اندر فنا
 در محیط معرفت یکدم در آ
 خاکپا پیش طوطیای چشم ما
 ساکنان عرش را باشد عیان

احمدی را بر لباس او ہیں
 گامہ از صورت السان جدا

عکس نمای آن صنم آئینہ جمال ما
 بہست کمال ذات ناپاک لوت و نقصا
 گر حد و عشق کے رسد کرو سراجہ عدم
 ما ز افرا تا یزوی آب حیات خورہ ایم
 غنچہ بلخ و حد تم پر وہ عیند رم ازاں
 گاہ بہ بیج کبریا گاہ بہت کرہ صفا

نفس نگار روی او صورت بہتال ما
 عقل کی یک کیج شد در صفت کمال ما
 پاک لوت عنصری حضرت و الجلال ما
 بہست ز چشمہ ابدیش بقا زلال ما
 ز آب قدم چہ سافتہ پرورش مال ما
 طائر ما بھی پرو باز پرو بال ما

گاہ شدیم ہم پر پوش گاہ شدیم ہم پر پوش
 گاہ بقدر خروش بیا سبب ست حال ما

یارب چہ جمال ست رشتی سبب انرا
 کہ از پای در آرد بیک نقطہ سر انرا

شائستہ ہویدہ نباشد زخ و لہر
اے زاہد معرور بہ تبسم و بطاعت
ازور و من آشفتہ آگاہ کیست
اں بختبر اں از من آشفہ چہ و نهند

از تو کجا برہ بووبے بصر اں را
تا پند ز نے طعنه تو صاحب نظر انا
کہ از سر محبت چہ خبر بختبر اں را
خود را شناسند و ملامت و گرانرا

احمد ز نظر مال ندار و بلامت
از طعنه کجا تنگ بود بختبر اں را

اگر خود را منسایم آشکارا
شجر و نطق آید از زبا نم
بوسے چوں نمودم تاج و در
نظر کن بر رضی تو ہاں سرا
زور یا نیم دور یا بیست مارا
ہر ذرہ نوواری خدائیشی

یقین بینی جمال کب سیرا
بگفت اتنے انا اتد آشکارا
انراں پر تو بگفت آنت نارا
کہ تا وریا پئے اسرار خدارا
مشو نما قل سے وریا بارا
عیان ہنگر ہر ذرہ خدارا

انگرا احمد بلوچی عارضی بووبے
چشم خود بہ بین ستری خدارا

سہ از غیب ووش نووار شد مرا
گنجی کہ بوو در تنق غیب و حجاب
ورے نہاں کہ در تک با عشق بو
بر صوستے کہ در نظر مگشت آشکارا
حسن خدایہ آئینہ نہاں و در
انوار حسن ووست بہر ذرہ ظاہر است

امروز عشق جگر بدیدار شد مرا
انکوں طفل عشق منوار شد مرا
حال از فیض او ہمہ اظہار شد مرا
آئینہ جمال رضی یار شد مرا
تا کہ بدیدار رضی دلدار شد مرا
لیکن عیان کلمتہ ز تار شد مرا

میخواست احمدی کہ کند کشف ستر را
ابا و لیل شرع نووار شد مرا

طاہر قدس بہت ست جلا تار بوو ما

تعمیر ایست بوو بحیب بختبر است بوو ما

مظہر جان عشقان مست چو کبر جلال
جملہ وصفات ایندوی مست بزمائیان
مظہر ذات پاک تو هست عیاں ہر نظر
روح مقدسی چو شان عشق دلبران شو

زان مست پرو تو بے ہر طرف سے جو و ما
باز نگرو تو آن صفت و صفت شہود ما
زانکہ روای کبریا نیست بجز نمود ما
گر بکند جمال تو ہر نفسے رو و ما

ہست نقاع احمدی چون نقاع ایزدی
چندوم از قنارے نیک نگر خلو و ما

با خدا تم و خدا تم از شما
آمدم در صورت انشان بید
بایدت از خو و کون بیرون شدن
تو خدا کے نیک ہیں خوشنق
گاہ چوں محبتے روم در کوہ طو
گاہ بر شکل و گر پید ایشوم
گاہ تیغ لیں شوم چون و الفتا
من بودم و مستم و شوم و مشکلی

در حقیقت من خدا تم من خدا
من شمارا رہ نما تم ہیشوا
تا یقین کرو و ترا میں ماجرا
نیست غیرے ورمیان ہر نام
گاہ چوں عیسے شوم بر شمشاد
کہ شوم نظام ہر شکل منطفا
گاہ کہ روم پر لباس مرتفا
نیک بندو رو و اسے کبریا

ساقی سرست ما باز آیدہ و حساب ما
بلبل لاہوتیم از چمن کسریا
ماہ وراں آشتیاں سنج کردہ
ماز خودی ماندہ ایم در متن ہفتاب
جمال لم یزلی نقشبند کلب قنفا
ہر آنچہ در نظر آمد جمال ماست ہراو
اگر نماں جالش زودیدہ کورانی
کہ بصورت ہنوں گاہ چوں یسی

خود شدہ است آشکاروہ نہ بدنام ما
قید طبیعت شدہ پخیرہ و ام ما
دترم کہ ہستار و شہ اکرام ما
کاش کہ تم نقشبندوہ از نام ما
تر عشق کاروہ حضور بلوت عذرا
و یکسب از نازہ و عذرا
مال جبار کی ہستار و عذرا
کہ بصورت ہراں و گاہ چوں عذرا

شعار احمد دیوانہ مست چرم و پارہ

لباس پاوشہاں نسبت جہ گلاہ قبا

بیل از گل مطلب عهد و قادی را
دل بہر جا کے مدہ یار و قادیار بخواہ
مرکز از شاہد کردند بیا بید و قا
شمع ہر مجلس خج و باکن ہر شوخ و شی
زنانکہ خود نیست و قاشاہد بازی را
انکہ او سر بہ بر باری و دلداری را
شاہدی شوخ سزاوارت باری را
از دل خویش بشو صورت بپزاری را

احمد از شاہد پی ہر وفائے مطلب
بیل از گل تو مجو عهد و قادی را

زاہد ایشیہ مکن عادت خود رانی را
مرکز از شاہد کردند مجو عهد و وفا
عزہ با حسن مشو مجلس ہر کس شتاب
زنانکہ در ماں نبود علت سودانی را
کہ وفائی نبود شاہد ہر جائے را
بلیکے باش و کز بل گوشہ تنہائی را

احمد از دلبر ہمہ مجو رسم و وفا
طبع از کور مکن دیدہ بینائی را

چشم خدا میں ما دیدہ جمال خدا
نیست بجز ذات او در عالم بیدید
صورت زیبای او نظر و چشم ہست
نیست جمالے خدا از نظری ہا
کورچہ شاں بند و ذرہ و رشید را
در نظر حق بہین ہستیکے بحر ما

ناظر حق میں دیدہ حول بندت
دیدہ احمد چہانت تو از اں طوطیا

منم در جملہ موجودات پیدا
منم ہر من و گرس نیست موجود
مرا عارف محقق سے شناسد
ہر اہل ذرہ کہ در کون مکان
منم دریای ہر موجی کہ بینی
من آن خورشید تابانم کہ مرج
منم در کسوت آدم ہویدا
کہ ظاہر کشتہ ام و کل اشیا
کہ گوہر را شناسد مردوانا
ز تاب من شدہ خورشید سیا
نمودارست آن از عین دریا
کنم ہر ذرہ را خورشید سیا

بہ نزد من چہ کفرست چہ اسلام کہ ہر صورت آدم پیدم کہ ہر صورت لیلے و جنوں کہ دریا شدم آبے نمودم نمودم ہر شکلی کہ بینی نکج بینی دوپند مردا حول	چہ ہیں مومن و چہ راہ ترسا کہ ظاہر شدم بر شکل حوا کہ ہر صورت دامن و غدرا کہ چوں کوہ و گشتم گاہ صبرا چہ در اشیا چہ اندر ہر چہ جا بہ پندارست یکتا مرد بیتا
---	--

چہ احمد در ہمہ موجود کشتہ
یکے میں شد بفضل حقیقت

اے رخ مہمون تو صورت معنی نما درد و جہاں نیست کس جز کہ ہمان لب گر چہ معین بذات نیست ہر ذرہ اہل بصیرت نظر گر چہ بمعنی کنند روئے حقیقت نما واسطہ را دور کن روی تو عشاق را آئینہ وحدت نیاک بہ ہیں ذات و صورت معنی ہم	وے آب میگون تو باوہ مستی فزا نیاکت میں در ہمہ صورت آن خود نما خاص بچلے او ہست ہر شے نما نیست براہ طاصی رت و معنی را از رخ بر فلک برقع تلبیس را روی تو مشتاق را بر تو نور خدا معنی صورت بہ ہیں در صفت اس ادا
--	---

ہست بچالی او در صفت احمدی
صورت احمد نگر در متون لب سربا

غزل

اے تونی گوہر ز بحر کبریا کس چہ داند قطرہ را در موج بحر آشنا پانہ غریق بحر درد اے ز تو بیدا و پنہاں جلد کے ہر کہ واقف از رموز عشق شد	موج سال ہر ایسے آید چرا و تارہ را کے بود این ماجرا عاشقانت مبتلا در سربلا از ہمہ بیدا و پنہاں ہر کجا اوشد اندر بحر وحدت آشنا
---	--

بستانے تو حرفت یا عشق
ہر کہ گوید نرسے تو حید صرف
سج و محنت از برائے دوست

ہر زمان بحیندہ اندر بویا
بایدش بنہا و یاد در جلعے ما
گر سرے این سنج باواری بیا

احمد از تو حید سے گوید سخن
لیک پنہاں در لباس کبریا

ہے ہیں در صورت نماں کمال حسن معنی
جمال حضرت ایزد تجلی کر در عاشق
بیا بر طور عشق او اگر واری سر مرد
ہمہ اصراء ربانی تو و ایم ہیں این صورت
ظہو ذات معنی را تجلی نیست بصورت

مصور نیست بصورت ظہو حقیقی را
کہ بے نورش کہ بر بایں صحاب معنی
تو مونسے دار در صورت تماشا کن تجلی
کہ ممکن نیست صورت جمال پاک معنی
بنو سے معرفت بنکر تجلی طور موسی را

تو ذات احمدی بنکر محیط بحر آن معنی
ظہور آور و این معنی دمی اجیا عیسی را

ہے ہیں در عارض خواب کمال پاک معنی
جمال معنی ذاتش تجلی کر در صورت
ملائک سجدہ آورہ بہ پیش آدمی معنی
اگر در عارض خواب نبوی طلعت معنی

کہ در صورت تو ان میدان کمال حسن معنی
کہ نتوان دید بصیوت جمال حسن معنی را
کہ اندر صورت آدم بیدہ آن تجلی
چہ شان حال شدی اشکان ری ان عوی

تو نقشی احمدی بیکت از لوح عوی دل
در این صورت تو ان میدان جمال بت علی را

ہمہ ہستی نموداری ست از ما
ہر آن خم نو کہ اندر لوح صبر ست
بہر فرژہ کہ چوں خورشید آید
چہ حاجت فاش کروں سر خودا
اگر مردانہ پیش آور این کار

ہمہ یک یک ہو اداری ست از ما
در آن حرفی واسراری ست از ما
در او نورے و افواری ست از ما
کہ در ہر کوچہ واری ست از ما
فرزواں ہر طرف تاری ست از ما

اگر احمدت اسرار افاش
مکن اعراض گو یاری از ما

منم در کسوت آدم ہویدا
منم جز من نباشد هیچ پیدا
بگو شے خود شنیدم آن سخن
گھنی بر شکل آدم گاہ
بہ قطرہ کہ بینی برستد دریا

منم در کل موجودات پیدا
بظاہر ذات در جلد اثبات
منم خود را چشم خویش دیدم
بہ صورت نمودم ذات خود را
بہ ذرہ کہ بینی بہت خوردید

تو ذات احمدی را ذات محمدی
زدانش آیدہ این جلد اشیا

کہ نیست دیدہ تحقیق حول دوسرا
کہ در خرابہ دیدند گنج مدفون را
کہ در زما و نیلای تو در دستوں را
لعاب شکاک چه مضر است بجز بخوں را
کہ لغزش صورت لبہ چشم مجنون را
کہ تا طومر دیدہ در این عالم را

کجاست چشمی کہ بنید جمال بچوں را
مد و طلب زول غا جڑاں افتادہ
ز چشم حول کج بین مجوبی این مثنوی
چہ عیب اہل صفار از طعنہ جہاں
جمال دست بہر جاے کشیدہ باوہ نما
بہر آنچه در نظر آید جمال حق بنیم

ز چشم احمد دیوانہ چشم ہر نواست
کہ چشم ہدایے رواں است زیر چو نرا

غیش من از دلر بائے خوشی ہی آیدم
زین لباس بادشاہی خوشی ہی آیدم
بر دست اماندے خوشی ہی آیدم
بہ زمانے نو و نماندے خوشی ہی آیدم
لاجرم ہر مندانے خوشی ہی آیدم
دایہ طور خوشی ہی آیدم

ذوق من از دلر بائی خوشی ہی آیدم
پادشاہی آمدہ در کسوت درویشیم
گرچہ اندر ملک معنی بادشاہ مطلق ام
بہر زمان ہر شکل دیگر آشکارا میشوم
ذات من آمد محیط جزو کل اندر عیان
مالک الملک وجود آمدہ در جزو کل

احمدی راز نظر بازی کشاوه کارنا
زاں ہمیشہ پارسائی خوش نمی آید

پیش رویت پارسائی خوش نمی آید چوں مرا با تو لباس معنوی آمد پدید آرزو دارم کہ باشم با درت همچوں گدا چند گوی من کمال عشق دارم صیب دیگر ال گویند از احوال خود ما و بگوی	وا از سری زلفت دہائی خوش نمی آید ظاہراً از توجہ دانی خوش نمی آید زین گدای پادشاهی خوش نمی آید رسم و رای خود ستائی خوش نمی آید راسدہ گویم ترا از خواہی خوش نمی آید
---	---

دوستال گویند ز بند کوش ای احمدی
ز این چنین زہد ریائے خوش نمی آید

نکتہ حق گوش کن از مصطفیٰ از روزی ہو معکم بالیقین مخنی اقرب را بخواں از بہر حق آشنائے بحر وحدت گرشوی ذات ما اندر ظہور ذات حق تو روزے فقر فخری گوش کن مصطفیٰ آمد بفقرم رہبری بالیقین یکذات آمد بر و کون ہر کسے باہر کسے در التجا	کہ او بگفت این با علی مرتضیٰ حق بہ بین و حق بدان در بر کجا گر کئی تو کوش دانی ماجر ذات ما خود را منودہ ذات ما کسے بود پے ذات حاضر سما کشتہ غم الفقر رمزے مصطفیٰ مصطفیٰ محطوب شد با اینما در تقد نام با آمد جدا من بسوئے مصطفیٰ در التجا
--	---

احمدی آمد نشان ذات حق
ذات حق را میں تو بہر جا و انما

آں امام المسکولے خدا آں امام الیقین و مرشدین او بحق ست و حق رو کے قائم	او ہدایت دید بابل خدا ہادی و محسوست راہ نما در مکان و زمان بہر دوسرا
--	--

ذاتش آمد بری زبشرک و ریا
 او مقدس ز ظلم و ظمیر بود
 اوست برحق بحق شد پید
 ظاهر و باطنش بود یکستا
 نہ بعضی کسے بے ہمتا
 تاکہ آمد بد و وصال بقا
 زانکہ در ریش بود نور خدا
 کہ بدالشت جہلگے سما
 ہم زوے شد ظہور این شیا
 دین زوے شد ز دین کفر جدا
 آدم و آدمی بودے یکجا
 کہ ز طوفان و غرق یافت بجا
 نوح کے رستی از بلائے خدا
 کے نجاتش شدی ز آذرا
 کہ ہمہ ہادی اند و راہ نما
 محسنیں را و ثانی آئینا
 کرد تفریق حق ز باطل با
 کت یہ مشہور او بحکم و جہا
 باب علم ست و شوہری زہا
 بے مکتبہ اورا ہما

او بذات است واجب اعظم
 او منترہ ز کفر شرک بود
 اوست گنج حقیقہ انظار
 او بحق ست و حق زوے ظاہر
 او بحق قائم ست بذات صفا
 از بعضی گرفتہ بود آدم ہا
 سجدہ ہا واجب ست بر ملکوت
 منظر نور اوست آدم ہم
 ہم از و شد رموز عالم ملک
 مصطفیٰ خاتم النبیین بود
 اگر بودی طفیل او عالم
 ہم زوے نوح یافت کشتی را
 اگر بودی و عاشق شامل نوح
 اگر بودی طفیل را ہادی
 حق رضا یا ذوال و محب او
 آل ابا بکر متقی و رئیس
 عمر آنکہ او بعد از بستہ کمر
 زون جہنمت سے کہ بود عمال
 رہبری علم و دین علی ولی
 باو حق را صنی از جماعت شامل

احمد ز وسف شانج شرح و ہد
 کہ جہاں سرت و وسف شان اطل

بش نو کہ موج دریا را ایم بروئی دریا

بنگر ز قطرہ آمد بحسب محیط جریا

ما تم نور مطلق از پر تو سے حقیقت
گر پر وہ برکشائے سر سوبے فنائے
از تابش جمال پر سنگ سرمه گردد
در عالم حقیقت گر پر وہ واکشائیم

بکشائے دیدہ بنگر انوار حقیقتائے
ہر طور طہ و عدت مانند خرم موئے
کز ذرہ نمانیم از پر تو سے بختائے
ہر ذرہ آفتابے ست ہر قطرہ آواز

اے طالب معانی احمد احد بدانی
حرفیت در بیانہ زیریں شر آشکارا

آئینی در دل بدیدم از مہر رب
آتش آنکس ابود کر رب جدا ماند جدا
بیل شد اشدم اندر میان بلغ وصل
ہر کہ می بیند ہوا گوید کہ بنون است این
گوی تو میدان من و شوق تو چو گلان من
جان لہ گوی کردم شد فدای مہر تو
گر زہانہ مہر تو بیرون شود از جان من
گر بماند در دل من این محبت جاوداں

میزند در جان من ہر سوی آل کس
چونکہ آتش جان من زان من شد مستم
با خروش لغزہ باہای ہونے بس عجب
ز آنکہ بسم من شدہ عربان کوستم با طرب
این دل من ہم چہ سخن گوی بازان او
دوست را بیدست چوں زرم بار و وہ
فوت کردم ناگہاں نلی بو شہدین
خلد با خاک ما و شکر باوانہ این سبب

گر تو اے احمد مہ توحید او گوی دوست
تا گلے توحید بشکو فد و بار آرد طرب

شہد کی ہوت مانندہ بزیر حجاب
دیدہ بجزیرت و وہ کہ اینچہ حجاب ست آہ
آب شد عقل محل از نظری پستش
ہا تقی نہایتی عشق گشت مرارہ بر
عارضہ تاباں او مطلع نور شد عشق
لفظہ ہر بار او غیرت ابر ہر بار
ہا فنا احکام او تا نظر اسرار غیب

گر بکشاید نقاب ذرہ شود آفتاب
دیدہ بغیرت فند کہ اینچہ حجاب نقاب
دید چہ این حال گفت شہد عجب
ورنہ کجا فکر ادرہ ادا قراب
گوشہ چشمان او منظر خورشیدت
منبع آثار او معجزا ہل ثواب
کاشف ہر غیب ترونور و ثواب

ما جہالتش کمال نوردہ خست خیزاں
از دم عینے نفس مردہ بسی زندہ کرد
بر مبری مروان دیں بر شد آہ بقیں
شیخ شیوخ جہاں احمد قطب نہاں
در نظرش ہر دو کون ذرہ بود المثل
تختہ اسرار غیب خواندہ بدیں ازل
ہر نظر نقاب دہ کہ چکوید خفا پیش
وصف رخت و لضعی من چہ ایم

ہر کمانش میر نوردہ ماہ تاب
بر سخی گو بخت گشت ز حق مستجاب
قطب زمان زمین بلجاہ اہل عذاب
بندہ وی انس جہاں سرور عالیجناب
در کف دریا سے او قطرہ نما بحر آب
پیر جہاں گیر ہیں آہ از حق خطاب
لے نفست بحر عشق مدح چکوید جنت
مدح تو گفتہ خدا من حکیم اضطراب

در کشف لطف تو پرودہ چہ اکل نہاہ
از کرمت ورنہ پیر روی وی بر متاب

چند تو اں بود نہاں ورنہ نقاب
پرودہ کونین بر افکین زروسے
بر تو سے انوار بھلے نگر
شامدے گل رنگ در آئینہ میں
کحل بقیں چشم چہ روشن کنند
وحدت او در تہن کثرت رست

پرودہ بر انداز و بر آ از جہاں
خولش بہ ہیں صورت خود بے نقاب
از رخ ما ویدہ زمانے مستجاب
لے رخ تو شاہدی آئینہ تاب
پیش تو چوں ذرہ بود آ نقاب
در ہمہ کے عین خطا و ثواب

احمد یازیں خرقہ بیروکی ازاں
چند تو اں بود نہاں ورنہ نقاب

گر ترا حاصل شود یک ذرہ نقاب
گر شوی تو محرم ہر سار غیب
سایہ خورشید تا ہاں بود

و درون سایہ بینی آ نقاب
حاصل آید مر تر ایں نقاب
سایہ را بنگر کہ شد خورشید تاب

احمد از آن ست حیران و کباب
پازگشودہ از چہرہ نقاب

مھر معری ولبرے در جان ماست
 ہر کجا دروے ست مارا درودل
 پاوشا تا نیم و مارا ناک نیست
 گر بصورت ماگدائے مے کینم
 اگر کسی بر ماں طلب داروز ما
 اسپ بہتت راچہ در زیر آوریم
 تا خدمتہ جاں غلامی زر گھش
 باوجود ای چنین ہستم صنیعت
 جنت پر انگبین و شہدومی
 بہشت جنت پیش ماویرا نہ الیت
 دیدہ یعقوب نامینا شدہ
 این زمین لپت و این چرخ بلند
 ہائے عیب از حرم آواز داد
 از عشقش ذرہ در جان بود

جان در حضرت جانان ماست
 ہر کجا زخمی ست آن جان ماست
 لاجرم لاف گدائے شان ماست
 گنج معنی در دل ویران ماست
 تہ حق در جان ما بر جان ماست
 ہر دو عالم گوشہ عبدان ماست
 یا و وصلش ہر سحر وہان ماست
 در بیابا معرفت جولان ماست
 بیجاں دوست شورستان ماست
 ہم چہ گلخن جاے بیقلان ماست
 در فراق یوسف کنعان ماست
 ہر قرار از بہتت پیران ماست
 گفت لقاں سر حصے زان ماست
 نترنجوں دیدہ گریان ماست

احمد اسرار فدائے در رہش
 سرفدا کردن رہ باران ماست

ہر کجا دعوائے عشق وی کردہ است
 ہر کہ خود وہ است شربتے از عشق
 زیر عشق خوشتر از شکرست
 عاشق از زہر نوشد آن شکرست
 چند گوی کہ توبہ کن از عشق
 نکت زہر کار بر عاشق

عیش خود را بہ تیغ پیے کردہ است
 مست گشت نہ تلو کہ می خوردہ است
 نہ از ان شربتے کسی خوردہ است
 نیست شہدی کہ نخل تیے کردہ است
 عاشق از عشق توبہ کے کردہ است
 آن تمام ست کہ ویے ہو کردہ است

احمد اندر آہی وہو سے کن

زانکہ اوہائی ہو وہی کردہ است

بسلکہ جانم زمتنائے رخ یاری سوخت من کہ آتش نفس از زبان در سخن تو آتش عشق تو در مدد سے بگزرے خواستم شرح نمت را قلم نویسم	دل ہر سوختہ بر من افکار سوخت ہر کجا پای تھا دم و رو و لواری سوخت ال ان مدد اور حالت تکرار سوخت آتش اندر قلم افتاد و طواری سوخت
---	---

احمد جبارم زانفاس تو گوید سخن
ہمچہ منظور انا الحق زوہ ہزار سوخت

بہر سپید ز یاد پارام بکر است بگفتہ بشنودے جسے بسلا یاراں خرابا کیست نفس حقیقت ہمہ سب فقر اندر رہا است خرابش کن کہ تا گروی سرفراز ہمہ دنیا خرابا کیست بیشک بنو کجہ سر کے پورح سپید چکوئے دل سزائے فطرت اوست درون خانہ را خالی کن از بیت	چہ نسبت این رہ کفر و شرابا است فقیہ و عالم و قراء و ساوا است فزول از حد ہزارش است آقا کہ آوردم ز اخبار و روایا است شریعی را بجز اباشد ز جنات کہ در دست سر سپید آید خرافات کہ در دست ہست تا وہ بود بالات کہ در دست فزول مدروسات پس نگرہ دستے آور در مناجات
--	---

و گرنہ زین سخن آید چه سو دست
کہ بقی سخرہ است یہاں طامات

وندیکے طیل ہی ام وقت مناجات گفتیم بد نیاز خرابا کیست احرام گرفتیم و مجاورت نشستم کنوں بخرابا کیست منان و خرابیم بیرطل کشیدیم و شدیم عالم قافی	خوردیم کہ آمد بسرموی خرابا است سے نور و ان وقت باقی نفس معا نشستم با اینکہ بہ ستم ز حیرات آزادہ ایم از عشق نکالینے عبادت بدرطلن و ہم نیز فورنت عبادت
---	--

<p>در باخته شد هر چه که بود پیر مایه در خاک فگندم همه فسق و مباحات</p>	<p>است دوست نمانده کنون همو ایچ جان دل تن ماند اناں نیز نبریدیم</p>
<p>عمر خواجه پنجبریزی پیش نیست التفاتش بیچ باور و پیش نیست حاصل خواجه بجز اندیش نیست بیچ نوش در جهان پیش نیست مے کند و تزی فے معینش نیست این جهان محنت سبکرا پیش نیست کیست که این منزل را در پیش نیست</p>	<p>عمر خواجه پنجبریزی پیش نیست التفاتش بیچ باور و پیش نیست حاصل خواجه بجز اندیش نیست بیچ نوش در جهان پیش نیست مے کند و تزی فے معینش نیست این جهان محنت سبکرا پیش نیست کیست که این منزل را در پیش نیست</p>
<p>طبعی عاشقی توے خامی است نام نیکوے عشق بدنامی است گام اول جزاش تا کامی است کبیں سعادت ہمہ ز بدنامی است چونکہ طبیعت ز شدی و خامی است واں دگر با نیرید بیطامی است کہ حمازی است خواجه یاشامی است کہ از خوبن است خواجه یا عامی است</p>	<p>عمر خواجه پنجبریزی پیش نیست التفاتش بیچ باور و پیش نیست حاصل خواجه بجز اندیش نیست بیچ نوش در جهان پیش نیست مے کند و تزی فے معینش نیست این جهان محنت سبکرا پیش نیست کیست که این منزل را در پیش نیست</p>
<p>احمد جامی نزا پند سے و بد حاقبت آنرا کہ دنیا پیش نیست</p>	<p>احمد جامی نزا پند سے و بد حاقبت آنرا کہ دنیا پیش نیست</p>
<p>احمد مست باش و بندہ عشق تابد آنند کہ احمدی جامی است</p>	<p>احمد مست باش و بندہ عشق تابد آنند کہ احمدی جامی است</p>

ہر کہ امر و ناز پیکے حق یا نفس خم و نہ
 ناز و قرب حق ترا گریے آید جہد کن
 بانل کاری نداری امثال امر کن
 اے بسا خود بین مسجد سوئے و تو رخ میر و
 جامہ بالائیش پوشند مجھ بشر و در وجود
 دولت دار النعیم و صورت خوران خوب
 مر حبا آنرا کہ اندر عمر خود یک صمد

کے شو و فردا معطر جانس از بو بہشت
 خرمین آنکس استلم شد کہ او خرم بہشت
 آئیہ لا تقنطوا را حق مر بہر ما نوشت
 وے بسا مسکین کہ شد گاہ دہشت کہ نوشت
 روزی این تاکہ اینجاریہا ما از چہ بہشت
 کے توانی یافت احترام چہ کن در بہشت
 خاک پای و سجدہ گاہ از چشم خود بہشت

حال آدم میں بصورت اگلی لید
 کہ از پے یک لذت پر روز بہشت اور بہشت

خواہم کرد قرآنے و طاعت
 زمانے نزدیکم با حریفان
 گھی شہ رخ زخم بر نطخ شطرنج
 ہر آن گاہ کہ باشم مخرجات
 قراءت و نماز گاہ بینی
 خراباتے خرابے و دست اڑ
 پدرو خرم خرم وقف کردہ است

تماشا میکنم اندر خرابات
 زمانے مھر و زرم بانو اسات
 گھے شہ پین ہم گاہ شد مات
 پتالم بچو موسلی و مناجات
 گھی نے برکت و می خوانم تجیات
 سخا ہد کرد گیہی را عمارات
 سبیلہ کردہ مادر و خرابات

ایا اگلد بہتت جہز حدیثی
 نے بلیم و گر بہ زیں علامات

منزل باغیے خاص و عام نیست
 نابکیم قصد منزل سے کینم
 جز کند زلف یارم و در جہان
 عشق میورزی در اول پختہ شو
 صبح صبا و تن بر و سپید از جامی ما

مستی ما از صب و جام نیست
 احتیاج ما با سپ و کام نیست
 عاشقانرا پاسے پند و دام نیست
 عشق بازی کار مردی خام نیست
 صبح جان عاشقانرا جام نیست

احمد تو ترک نام و ننگ کن
اور طریق عشق ننگ و نام نیست

جانم ز مے ز عشق ست ماتن چه گرفتار
قلاش خرابانے گشتہ ز مے عشقت
بماز مسلمانے کم گوی اتولے خواجہ
نہد و سح تنوی ننگ آمدہ ام یکبار
از حال بسکین می خواجہ پیہ می پر سی
دو شبیہ سحر گاہی می آمدہ آوازی

ہر بندم ز نائے کین عشق تو تبارست
وستار و کتاب من در خانہ خمارست
زین سنال کہ شدم عاشق ز لام مراعارست
ور باد فنا و ادم ہرز بد کہ پندارست
ز این حال کسے پرسد کہ آمادہ دیدن کارست
کہ اسے زاہد صد سالہ زہدت ہمہ تبارست

برورگہ آل دلبر می باش تو یا احمد
باشد کہ یکے روز کے گوئید و ابارست

ترا چوں من ہمہ عالم غلامست
ہمہ شاہان و خوبان جہاں را
شراب و وصل تو خوردن حلالست
نہ در مسجد گزارندم زندی
رہ میخانہ و مسجد کدمست
میاں مسجد و میخانہ را ہیست
نہ مسجد خواہم و میخانہ اسے پار

مرا عشق تو در عالم شامست
قدی تو روانہ و زلف تو دامست
شمے پیے یاد تو بودن حرامست
نہ در میخانہ کہ ایسی خار خامست
کہ ہر دو باہن مسکین حرامست
غریب و عاشقتم آن راہ کد امست
کہ مسجد روانہ و میخانہ دامست

چہا احمد از دل و از جاں برسوی
ہمیشہ باوری مرداں غلامست

ہر کہ او دیدہ راہست و این ہمہست
دل او عین حیات و سر او زہدی
سومش اجتنابست غداے بدنست
از ننگ بڑہ سبق ہر کہ در او جو و سخا

شربتش آب حیاتست و عالم علمست
مکانے انش و پیری جملہ و را خدہ ملت
صفتش بود و سخا و کف او ہم جویمست
در صفا بشریت ز پیری پشتہ کمست

روح دن روح حیات جسدش ربانی است
 بمشش باز علو هست و نقشبش بتری
 بندگی خلوت ناز و بگر سر و نیاز
 کشته بجهنم محبت ز سرش تا بقدم
 گرازاں قوم کسی با سوسے احمد نگر
 آنرا که لطف غیب رفیق و مسیر است
 اندر نظر نیاید کونین و خافقیں
 بر چه رخاک آمده آن زیر خاک شد
 بشنو تو این حدیث که هر کس آن بشنود
 جز آن حدیث که آن زازل تا ابد بود
 در فم در نیاید هرگز نه این بود
 آنرا که بمشش بهشت است و حور عین
 آنکس که راه یافت بره کشت میستم

درویش گنج محبت لبش تاج جم است
 مرغ و ماهی و وحوش سنج و طیر فم است
 ظاہر و باطن او جملہ زبان است
 گرچه لحم است و عظام و عروق و دم است
 بناسند نشان است ثبات قدم است
 بود و نبود و کتم و عدم در برابر است
 زان حاله و ہم راه و ہدراں علامت است
 گر کیقیا و خسرو گر تاج افسر است
 دین ممتنی مکن کہ چه این شت بہر است
 این را اید ندیم و ازل نیز ما در است
 آنرا کہ مست معنی اباں فرخو رست
 دروی گماں مبر کہ در بخت یا ور است
 اورا حیات و روح دل جان طیر است

اگر با دایم حدیث با حمد و زبده است
 بیشک بلند عهد و سعید و مظهر است

آگے زود و دم سو داسے دوست
 تا شدم از رستی خود بنے نصیب
 تا شدم از خلق عالم بنے خسر
 نیست کارم جز شراب عاشقی
 ہر دو عالم بادل و جان شد قدا
 کفتم لے دل این چه بتر است کہ انداز
 اندیں دریا بودی بنجیم
 رو دریں دریا تو غوا سی کن

عقل ہوش از من شد غوا سی دوست
 لاجرم کشتہ چنیں شیدا دوست
 پیشہ کرو و نہراہ و ہیجاں دوست
 نیست را و ہمہ تم جز برای دوست
 تا شدم مخمور و ناپیدا دوست
 اوقا و لغت این دریا است دوست
 اندیں بحر است بر سو داسے دوست
 تا توانی خورد شربت کماں دوست

احمد راہ سلامت راگز میں
در سلامت نیست راحتای دوست

فقری ازل کار ابد یار و ندیم است
در حرص و ہوا مانده و از خلق بیہم است
ہر دوست نند اگر دن جان کار سلیم است
کہ این کار نہ بیک روز ہمہ عمر مقیم است
بیدا و کند بر دل بر جان نہ رحیم است
ہر عاشق فرزانہ بداند کہ یتیم است
دل با طرب شادی و تن سخت یتیم است
نورہ دنیا و نہ در راہ نفیم است

این کار فقیراں کہ ہے کار عظیم است
ہر کونہ فقیری راہ عشق شناسد
ہموارہ دل و جان فقیراں بود است
ایاتن مسکین چہ کند بیدل و بیجان
این فقر نہ دل برود ہمہ رحم مروت
ہر کس کہ ز فتنہ برہ فقرہ چہ دانند
خارست تنی عاشق بیچارہ بزوش
نہ ہمہ ز سلطان و نہ بخشایشے بر خود

مشکل ہر سودای فداوہ است با اگہ
چہ عشق بدل نیست خداوند علیم است

کہ کشتہ سیر از زہد و عبادت
بخاک افکند زہد علم طاعات
نہ قرآن نہ زہد و نہ کرامات
بیا زہد آن دو کون کشت شحات
ز جام نامرادی گرو اوقات
در آن مستی در آمد و رنایات
گھی نعرہ کشیدہ تا سماوات

ز سید گاہ تہ سوی خرابات
لباس زہد قرآن بیرون کرد
نہ نام و نتگ نہ اسلام و نہ کفر
با دل در کنار نطع بنشست
ندیم خود را دست کرد و اقلاس
مے خوردہ و کشتہ مست و بدہوش
گھی زاری و خندہ گاہ نوحہ

خوابش مبارکباد احمد
ایں راحت راہ عشق حالات

ندست ما یقین خلعت ہرست
شادی و اس ما بھرت ہرست

راحت بیان ما از راست ہرست
دل ما خور تم مست و بیلن ہرست

نازش ہر کسے بودیشے
بس کسانے بعالم ازما پیش
مبتلا ہر کسے بیشے دیگر
بای شادی و جاہی نعرہ مرا

نازش و عزما ز طاعت ہوت
کو گر تار حرص و فرقت ہوت
تن ما مبتلا سے خدمت ہوت
درولم معرفت نہ حیرت ہوت

طاعتی احمدی ابو و اندک
خوش ہی باش کز ادا ہوت

درول نگاہ کروم دل جملہ جامی ہست
ایں جان دل عزیز ازاں شد بہ نزدیک
باراں چہ خواستم دل جان روان تن
گشتم غلام و این دل جانزار ہاشتم
دل رچلو نہ دل شرم این عجب بنگر
چوں دوست آرزو کنم و سوی ل شووم
عقلا کجا شدی و حیرت چرا شدی
در آئینہ نگہ کن و مقصود خود بہ ہیں

جان با بیاز مودہ دیدم ہوا سے ہست
کہ این عجز ہر دو نشان حقیقت ہست
گر صد ہزار جان مرا و فردا ہست
ایں در ہوا دی تو و دیگر در تننا تو ہست
دل نہت از میانہ ہمہ خود و تقای ہست
النوں حیات روح و لم در وفا تو ہست
دل گشت نہ آئند و جلاور دنیا ہی ہست
بس شکر این نرا کہ بجلہ عطای ہست

مفہریت احمدی اول خود را با این حدیث
چیزے طلب مکن کہ بجز نور رضائی ہست

پر سید ز من دوست کہ فقیر ست بچہ سان
از خوف رجا یا تکم عمل از غم و حیراں
گفتم کہ چہ پرسی و چہ جوئے زرہ فقیر
ایں فقر کیجے برقی ازاں عالم باقیست
چوں جہائے صفا نش بود نیست پیغم
کہ عین حیات آردہ گاہ بود میوت
مفہریت کہ شبیا و نالست ناکار ش

اوہ ایچہ خبر دانی و اورا چہ نشان ہست
از غم و غم جویم دلورا چہ مکان ہست
آکس کہ فقیر ست زوی فقر تمان ہست
از عیدہ دل نہیزت فی زبان ہست
سینہ بندہ ہستی نام کمان ہست
دو کسے صفا نش نالست ناکار ش ہست
بودش نہ شبیا و نالست ناکار ش ہست

نورست غذای وی از ان عالم علوی
انشبش بدیم وصل اگرین عیان است

تا بر دل احمد بوز بدست نسیمیش
سداست همه روز و شبش روشن زبان

یا تو گوئی گوی مارا پاسبانان نیست
یا تو پنداری که اندر کوی ماعتشاق
خاک بوی خود بخون عشقان شتر ایم
نشتگان عشق را ما خود دیت ایم پس
تیک اندر کوی هر کس بنمیکرنگرو
خون دل از راه دیو سیر عشاق ما
کوی ما جمله سر سر پر بلا و آفت
هر که راز عشق ما بوی بجان و رسد

یا تو گوئی راه را حذر پیمان نیست
صد پسران الود حیران بجانان نیست
ظن مبر که آن خالے از دیت تا اون نیست
یا تو گوئی بر سر آن حور غلمان نیست
یا تو پنداری سر اسیر باران نیست
ذره زان گرتو گوئی فخر جانان نیست
یا تو گوئی جان فدالردن و ان نیست
یا تو گوئی جان و دسوز جانان نیست

احمد تا سکه چه پروانه سوی آتش می زنی
گرتو پنداری که در دل داغ نیران نیست

گرتو پنداری که ما چشم گریان نیست
یا دل ما ساعتی خالی شده از درد عشق
یا دل ما اگر کسی را دید جز در بوی تو
خلق عالم آفرید ایزد زهر دوستی
ندید جان و ران و غیر ما در با چشم
خاک گوی ما همه پیر خون صد یقان ما
گشت از شوق ما اندون عشاق ما
ما غلام خاک کوی آنکه از روز او

یا زیم فرقت تو چشم گریان نیست
یا ز ما نمانی بر دل داغ بجز ان نیست
آن نظر بر ما اگر گوئی که تا داغ نیست
یا باین گفتار می گوئی که بهمان نیست
ما ز شرع آید همی فتوی که فرمان نیست
فرض با نشان بر سر ان می بان نیست
گرتو گوئی آن دل صد پسران نیست
گرتو گوئی عشق او دلورده ان نیست

احمد تا چند کوی عشق و درد عاشقی
عاشقی را اگر تو گوئی خوب رویان نیست

ہر چہ گفتگوی خلق ستان عشق است
 پنج عشقش از ازل رسد و شش از
 اندر عشق او بوی بہر جا برد
 ہر کہوی از سوز عشق و نور او بے بہر ما
 اہل معنی را ہمہ اہل جہاں نامحرم اند
 آرز عشق می اور سد بے جان عشق
 عاشقی ہم چون درختی بار بار و شوق عشق
 ہر کہرا اندر ازل شرب محبت داوہ اند
 ہر چہ جزو معشوق باشد در جہا نامحرم

عشق اندر علم و فضل و ذمہ عشاق نیست
 عاشق بے سنگ اختیار از برین فاق نیست
 باہو خورشیدش منور چون لعل فاق نیست
 نیست محرم اہل محبت از او جز عاق نیست
 در حقیقت محرمی اندر کل طباق نیست
 او سعیدی ہر دو عالم کشت از فاق نیست
 این شجر را تکبہ بر عشق شری سابق نیست
 جز شراب عاشقی صافی ابراق نیست
 اندرین معنی کہ را باوہ الفاق نیست

احمد انصاری تو نا اہل را افسانہ است
 منکران عشق اورا شیخے جزا فراق نیست

باوہ صاحب دلان را باہام نیست
 عاشقانہ اور زمین و آسماں
 کام بخوای مکن و عوسے عشق
 بچہ نشو از آنس عشق ای سپہ
 کشتہ گان عشق را اندر محبت
 می کنی دعوی عشقش و ترا
 ہمچو محبوب عاشق دیرینہ را
 خویشین اقیہ کن و در عشق
 منزل عاشق بہرین از دورا

روز ہجر عاشقانہ از شام نیست
 پیہمی معشوق و عشق آرام نیست
 عاشق آن باشد کہ اورا کام نیست
 عشق بازی کار مرد نام نیست
 خوشتر از عشق حق انعام نیست
 روی زرد و پشت سحر نام نیست
 چشم بریل و برانعام نیست
 نیست عاشق ہر کہ اندر نام نیست
 جانے او بخدا و مہر و نمان نیست

در طریق عشق بازی احمد
 نویسنہ بین و نگاہ نامہ

کمال عاشقی بہرہ زیاد است

ز باقی نوابہ سنگدہر نامہ

ہر آن عاشق کہ مست از پاکیبازان
اگر عاشق بسجد ورنہ ساید
نمازی عاشقان شری ست پنهان
پشتمند عاشقان دست و دو عالم
اگر در بند جانے و جہانے
کہے عاشقان کمتر گذر کن

ہمہ کردار او عین مناسبت
ہمیشہ حال عاشق چون نماز است
کسی داند کہ او دانائے راز است
زبان خلق بر عاشق دراز است
مشو عاشق کہ این مردم گداز است
کہ گوی عاشقان دور و دراز است

یقین احمد جامی چنین است
کہ عاشق در دو عالم سرفراز است

صبح فیروزی برآمد باو نوروزی فرا
سر بر آرزو خواب غفلت گوش بہوش کن
ماہیان در بحر با تہیج مرغان در ہوا
شاخہا سرور سجود آورده از موضع ہوا
آخرے فرزند آدم غفلت میں چہرا
آہ از تلمیحی جاں کندن از تنگی گور
دل دریں زنداں سراو عالم قافی زہر
یا دکن زان ساعی کہ اندر دلے خاکست
از میان خار خشکی برود گلبرگ سبر

اول صبح است و بر نیز آخر این دیانت
نالہ کرد و بیان بشنو کہ در اوج بہانت
کوفہ و دریا و درختاں جملہ با حمد شنانت
ہر زمین برگ میوہ جملہ در ذکر خداست
گور منزل گاہ تو و مالک الموت از وقت
آہ از ان اہ خطرناکے کہ اندیش ہانت
کہ این جہاں سبر و سب عمر چوین دو ہواست
مونس تو مار و مور و مہدم تو آژدہا است
از میان سنگ خار ابر کشا وہ چشم ہانت

شہسواری راہ عشق ذوالجلالے حماد
لے ز قالب ہار بیدہ منزل نو کبریاست

منزل عشق از جہاں دیگر است
آن فقیراں کہ این رہ میرود
دل چہ بندی در جہان بیرون
عشق را در مدرسہ تعلیم نیست

مرد معنی را نشان دیگر است
ہر یکے صاحب قرآن دیگر است
کہ این جہاں را ہم جہانے دیگر است
کہ این چنین علم از زبان دیگر است

عقل کے داند کہ این مراز کجاست
 در دل و بران ہر جی پارہ
 دل خور و زخم و زبید خون پیکد
 کشتگان خنجر سلیم
 ساقیان خون جگر در کاک کین
 در سر بازار صراخان عشق
 در بیابان صافش روز شب

کہ این جماعت ایان دیگرست
 شاہ رانج نہانے دیگرست
 کہ این حین شہت از کمال دہاست
 ہر زمان از عیب جان دیگرست
 کین شراب از خم خان دیگرست
 نہ پیر دار دیوان دیگرست
 نہ ہر سنگی کاروان دیگرست

احمد تالم نگر وی ہوشدار
 این جرس ار کار روان دیگرست

آہنہ دوستی دل ماست
 کردیم سلام بر خلائق
 از خلق چہ پاک و کفہ ثنائ
 ہر پیمز ہست نیست فاسخ
 مارا عدم وجود یکسال
 فقری کہ بجزب ز اول آمد
 جز مھر غذا سئے جان ماست

بر فرق وجود منزل ماست
 این راہ کلید مشکل ماست
 کہ اورا رہنمای قابل ماست
 در تقد صدق منزل ماست
 جان اوہ بدست حال ماست
 تا عین حیات بر دل ماست
 این خوردن خواب گل ماست

احمد ز حدیث فقر تا چند
 ہر کہ این مثل مقال قابل ماست

ہر گز نشنناوان مباد آنکہ او بہر شایست
 ہر کسی یاوی گرفتہ بر ہوی یار خویش
 بان و دل ہر ساعتے بر باو بر کف ہم
 گر نہ ہراں جان بود باو فدای دوستی
 عشق سلطانیست تا ہرین دل غایت

جای می خرم مساواں را کہ باوست ہریت
 ہر کہ ہر باو تو گیر داو بجز در باو نیست
 باو غارت کند کہو بد کہ این داو نیست
 جان فدای دو کردن نزد ما بیدوست
 غارتش را ہنکر باید کہ وہم فریاد ماست

ای مسلمانان کا از عشق تلمکے سبز نش
عشق خواہم گفت تاہستم و بانتم دانا

اندازیں شہری مگر خود ہیچ کار نامہ نیست
عشق او کم از حدیثی شیرین فرماوے

احمد اگر عاشقی مشہور حدیث ابن عباس
کے بود عاشق کے کہ از مردمان راوے

اے مسلمانان مرا با عاشقی انکار نیست
عشق دریا سیم و تھرا و درو گھر
کلبہ بیچارہ ہرگز نہ پاید بوی مشک
ہر کہ عاشق نیست با تقوی محفل بود
عشق باہر کس سازد نسبت مردے
عشق باز حضرت حق سئل شد صید
ہیچکس ہرگز ندیدہ باز مرداری خورد
ہر کے چیزے خورد و عشق چکر بولی خورد

در رہ مہر و محبت تلب من بیمار نیست
بھر محرم نیست مارا گروری شہوار نیست
زانکہ و رو خود و نافہ تا تار نیست
نیک تر از راہ عشق ابراز نکو کار نیست
منزل و عاہ و قرارش حنولے اقرار نیست
باز را با باز دار و صید ہیچ اصرار نیست
قوت و ہر جاوے باشد کہ او مزار نیست
عشق او جز جان و عقل و تن کسی خورد

احمد تا در بازی جان دل مال و جاہ
در حقیقت یکندم اندرین رہ با نیست

بشتو تو دراز دل از راز پیام دوست
مست شراب او مخمور و خراب او
چوں فصل تو پیداشد جان دل شیدا شد
از خلق بری کشیم مانند پری کشیم
از شوق ہی جو شدم احوال ہی پوشم
تاو کہ وصال او با وجود جمال او
بویای رضای او جان کردہ ندای او

کہ این شربتے مہرم داو افتادہ بدام دوست
افتادہ بیاب او اماندہ بدام بدوست
بادوستی کیٹا شد کشتیم غلام دوست
چوں کبک کی گشتم بر کرد حرام دوست
بمبار ہی گو شتم از وصل قیام دوست
باہیم کمال او گر دیم بکام دوست
در کوی وقای او مقصود سلام دوست

چوں بست دل احمد در خرمی حید
چوں بست بزم بست بر شہر بنام دوست

در اندم سرخ روح وی چیده است
کے باطلہ مردان پر پیدہ است

بگزارو نرسیم جاو دانی
خواہد روئے بخت و دولت اینجا

رقل آجسکہ جانی کے کہ او
رستا نہ صفتہ واکر سبب است

مقبالان و گشتش را ذکر او خوش نمست
بندہ کدیش با ہمہ ہم دولت و ہم عزت
کہ آئینہ می بینی ہمہ سوغای خام و مخت
از این عشرت ترا صد گوئی ز رخ جوخت
تا فخل و تا دال ہمہ یہ روز و شب و عفت

بیدگان خاص را با یاد او خوش ترست
دولت و بخت اگر تو ای بچو ز بندہ کے
آہ انی تن رہ باراحتی دنیا مت
آر بیدرت بگزارانی ای بر او عهرا
مرو و گاه خدا حد حیرت از روزی بگیری

اچھد جانی اگر فارغ شتیند مکر مال
اندلہ ایس علی صحن تی نہیں ترا کل شکریت

نظری بہرست و لیکن در بر روی دیگر است
جان ماور نظر است مگر چہ کہیب نہ تھری است
کہہ از است کے گویت بعض وقت سفری
می نشینم کہ مرا آرزوی گلشگری است
مگر چہ حسن و نوح تو آئینہ بے بصری است

عاشقان را بجای تو بنامت نظری بہرست
جای بدادیم و حس بہدیم بجای وصل ترا
روی خوبت بین خستہ مسکین بنام
برای شبش شکر باد تو من ہم چو کس
روی چوں ماہ تو در صورت جہاننا بیجا

جان احمد بگجاں خاتونہ ابروی تو گفت
گر ترا تیر و ک نامت مرا ہم سحری است

وی تنم پر خواب من بیدار کردی مہبت
ز این ہمہ وزی اہل بیکار کردی مہبت
روز محشر و واقف اسرار کردی مہبت
ناگھاں ای بخیر بسا اگر دی مہبت
ز آنکہ روزی آخرش بچہ با کردی مہبت

ای دل ہرست من ہوشیار کردی مہبت
ای جو اپنے طبع من تا چند خوابی کار کرد
قول نیکانم احاد بیت نبی را نشنوی
بند رسد سخی آئینت دال تو ای جان عزیز
شک کن از بلہو مال ای عمر تو کردہ تلف

گوبیت ہا ہاشمیریں ترک مارے کنی	غائبیت در خاک آئے خار گروئی غا	گوبیت ہا ہاشمیریں ترک مارے کنی	غائبیت در خاک آئے خار گروئی غا
احمد جامی وی اتہ آہستہ پار خود گذر	روئی سوی دانہ خود آوریدری غائبیت	احمد جامی وی اتہ آہستہ پار خود گذر	روئی سوی دانہ خود آوریدری غائبیت
گر تو اتنی این چنین محنا کر کردی غا قیمت	شدہ شک سے زانکہ باو پو آوریدری غائبیت	گر تو اتنی این چنین محنا کر کردی غا قیمت	شدہ شک سے زانکہ باو پو آوریدری غائبیت
ابجوان ست عہد از ما بریدی غائبیت	گیماں از دوام شمع بطاں می بیدری غائبیت	ابجوان ست عہد از ما بریدی غائبیت	گیماں از دوام شمع بطاں می بیدری غائبیت
گفتہ بودی کلم پیوند عمرت بعد ازین	جنت و عور و قصورش میخیزیدری غائبیت	گفتہ بودی کلم پیوند عمرت بعد ازین	جنت و عور و قصورش میخیزیدری غائبیت
گر نیک روی نظر یکدم بسوسے دانہ	چوں تلکہ کہ دم بصورت با بیدری غائبیت	گر نیک روی نظر یکدم بسوسے دانہ	چوں تلکہ کہ دم بصورت با بیدری غائبیت
ترک از بیخ و تجارت گر تو میکردی ہا ہا	چوں شدی کہ از عمر کچھ چھپیدری غائبیت	ترک از بیخ و تجارت گر تو میکردی ہا ہا	چوں شدی کہ از عمر کچھ چھپیدری غائبیت
من گمان برود کہ تو از با بیدری غائبیت	آترماں لھام حق با می شنیدری غائبیت	من گمان برود کہ تو از با بیدری غائبیت	آترماں لھام حق با می شنیدری غائبیت
ہر زمان گوئی کہ من ہرگز نگشت مہمست غائبیت	جای اشک از پشیمتا چوں بیدری غائبیت	ہر زمان گوئی کہ من ہرگز نگشت مہمست غائبیت	جای اشک از پشیمتا چوں بیدری غائبیت
پندہ غفلت اگر بیرون و دوازگو لش تو	چوں ناخن کاغذ از دل پسیدری غائبیت	پندہ غفلت اگر بیرون و دوازگو لش تو	چوں ناخن کاغذ از دل پسیدری غائبیت
گر یقین می شد ہر حال و قال کار تو	سرخ روخت در فدای حق پر بدی غائبیت	گر یقین می شد ہر حال و قال کار تو	سرخ روخت در فدای حق پر بدی غائبیت
ساہا این خانہ را شحستی بآب تو بلیک	گیماں در غائبیتیں رس بیدری غائبیت	ساہا این خانہ را شحستی بآب تو بلیک	گیماں در غائبیتیں رس بیدری غائبیت
سینہ را شستہ شود از آلائش و ناپنے وں		سینہ را شستہ شود از آلائش و ناپنے وں	
از حقیقت نفس اگر پرواز سازد و لوح تو		از حقیقت نفس اگر پرواز سازد و لوح تو	
احمد جامی اگر حق پرودہ بردار نہ مہمست		احمد جامی اگر حق پرودہ بردار نہ مہمست	
از تاسف جمیب اندہ جاویدری غائبیت	گفتہ عمر از دست رفتہ بوجہ با ست غائبیت	از تاسف جمیب اندہ جاویدری غائبیت	گفتہ عمر از دست رفتہ بوجہ با ست غائبیت
زایں و و بعدی عمر مارا بہ ضلالت میں بیت	زایں تہمیں گفتہ ترا غیر بی با بت غائبیت	زایں و و بعدی عمر مارا بہ ضلالت میں بیت	زایں تہمیں گفتہ ترا غیر بی با بت غائبیت
مدنگوی نام حق را بے حضور ہی حق بے بین	کہ آنچہ بینی در حقیقت ہر زیالت غائبیت	مدنگوی نام حق را بے حضور ہی حق بے بین	کہ آنچہ بینی در حقیقت ہر زیالت غائبیت
دل مہند اندر جہان و بارغ و ماکستہ ایجنہ	چوں کشائے تھو در اشک سفالت غائبیت	دل مہند اندر جہان و بارغ و ماکستہ ایجنہ	چوں کشائے تھو در اشک سفالت غائبیت
ندیر روزی موت از حق سر ترا با ست غائبیت	چوں جد اگر کردی ازونی غیر موت غائبیت	ندیر روزی موت از حق سر ترا با ست غائبیت	چوں جد اگر کردی ازونی غیر موت غائبیت
مال و دنیا جمع کردی بیک اندر گو تو	اسم و رسم و طاعت نال و مطالب غائبیت	مال و دنیا جمع کردی بیک اندر گو تو	اسم و رسم و طاعت نال و مطالب غائبیت
زایں ہمہ گفت و شنو و نہ رہی سر کرا غائبیت	درہ واری گزشتہ غیر از تو غائبیت	زایں ہمہ گفت و شنو و نہ رہی سر کرا غائبیت	درہ واری گزشتہ غیر از تو غائبیت
و عظم من گزشتہ زایں خود شنو غائبیت		و عظم من گزشتہ زایں خود شنو غائبیت	

ایده ریغ از زندگان بیخیر سالت بیخیریت

محرور بنفشه شاد در عمل یک ساله

که سخنانند آریته احمد نزاری بوش و کوشش
وروست از یاد حق بیخیر سالت بیخیریت

آورد و برین باذیکه در دو معنا بیست
الهی است که از این جهان و تنم نامز عمریت
که این چه بیست که آورد و همین خواب بخت
این راه نتوان رفت بنگاری و جلالت
بلکه چاه بر آرنده و نشاندند بلکه است
این خلقت و داری معرفت و وجود و سخاوت

رفت آل شریب تا یکت باشد صحیح سعادت
به برید مال و دود و یکیکه بپسند و صاحبش
زوال نامز عمریت و دل من گشتند بفریاد
به تخیله ازین خواهی که این کار تا باذیکه است
آیند که ز فرستند فرستند به نژادش
این دو دست عارف بود از نفس کل نهادند

ای احمد کی ملا نفضل خداوندی ناز
بنگر سوی در فیلا و صد اندر سوی جنت

جامه گسری بچیز آل نرگس خود خواند غایت
تفاسلام ایم اندر کفر و ایمان کافریت
بجز خدا هر مشتعل را اند جهان و تباریت
چهل ز خود بنیز ارشادی عاشقی بر شهادت
عشق بیزار است از آنکس که لاله بگوید بیزار
عشق کلها مایا نشد ز آنکس این هر یکا بیزار
که اند از این دو نگاه بجز از این تبار است

کافوری جز در میان تاب زلفت با بیخیریت
ماست کمانه بروی یار خود و بر با چشم
دلیمه ایچا که دیگر وال جرعه و با ده بیار
عاشقی و عشق از میدان تا که باشی یار خود
و به پیوسته از خود و به چشمه گوئی عاشقتم
بیسر و مینا فی با خود و وضو سیه بید عشق را
بیستی و عاشق جزی با خلق میگویم همیشه که

و معنی عشق تو احمد اردو بیله در آرد و
رازد آل عشق یکس بجز گنه حق و طهارت

حلقه برود سه سوال از نعم خود کند لطف و تباریت
با بیود و کبیر و ترس و مسلمان کلک بخت
بجز بحال رفتن درین راه کند تباریت

راه و صلحش چو آن و چو آن نیست منور آن که بدید
تا چه چیز آن تخیله از مسائل همه داشت تمام
خواجه صد یقین بر ایلا و صد ایله راه نظاره

کسی بیرون بسوی حکم یا تزلزل و طفیل یا بیست
 آنکه درین زمانه کس که بیرون بیرون بیست
 آنکه بیرون و او بی بیست بیرون بیست
 سر بی بیست بیست و بی بیست بیست
 آنکه بیست بیست بیست بیست بیست
 آنکه بیست بیست بیست بیست بیست
 آنکه بیست بیست بیست بیست بیست

کلمه بیست بیست بیست بیست
 بیست بیست بیست بیست بیست

بیست بیست بیست بیست بیست
 بیست بیست بیست بیست بیست
 بیست بیست بیست بیست بیست
 بیست بیست بیست بیست بیست
 بیست بیست بیست بیست بیست
 بیست بیست بیست بیست بیست

بیست بیست بیست بیست بیست
 بیست بیست بیست بیست بیست

بیست بیست بیست بیست بیست
 بیست بیست بیست بیست بیست
 بیست بیست بیست بیست بیست
 بیست بیست بیست بیست بیست
 بیست بیست بیست بیست بیست
 بیست بیست بیست بیست بیست

چون در این دریا در شعله بیرون بیست
 آنکه بیست بیست بیست بیست بیست
 آنکه بیست بیست بیست بیست بیست
 آنکه بیست بیست بیست بیست بیست
 آنکه بیست بیست بیست بیست بیست
 آنکه بیست بیست بیست بیست بیست

کلمه بیست بیست بیست بیست
 بیست بیست بیست بیست بیست

بیست بیست بیست بیست بیست
 بیست بیست بیست بیست بیست
 بیست بیست بیست بیست بیست
 بیست بیست بیست بیست بیست
 بیست بیست بیست بیست بیست
 بیست بیست بیست بیست بیست

بیست بیست بیست بیست بیست
 بیست بیست بیست بیست بیست

بیست بیست بیست بیست بیست
 بیست بیست بیست بیست بیست
 بیست بیست بیست بیست بیست
 بیست بیست بیست بیست بیست
 بیست بیست بیست بیست بیست
 بیست بیست بیست بیست بیست

که سرسراج بهشت عمر است
 کاتب وحی بر پیشتر است
 که علی نام و شیر و جید است
 دیدۀ ما ششگیر و شیر است
 مستشرق باوی است و پیکر است
 ز آنکه اعدای او سخر است

یا ز فاشش رئیس حسد یقین
 آنکه نام وحی رسد فی التورین
 آن وحی رسول و این شش
 آن دو سبطانی سن و زمین
 دین پاک و رة نبی را اگر
 ز بنیاد از طرف وحی گذر

راه احمد نه راه محض بود
 دفعه اولی الباس مخفی است

یک شتی اندر آن در یازده ملاح این بحیب کباب
 به آن گفتیم مثال نجی گز با بیدار است
 بنزد ازال جان شش قاف و در با آنکون است
 ز خدمت نگار نگین که راه قصر شو است
 یکے مرد خدا خوال شو خدا جو جان لب است

رسیدم سن بویا که در خوشی آویزم از است
 چه آیش جمل خون دیدم به پر سیدم از است
 نه از تصفح لای شکر تو از حال شنی تری
 ز عزت کشتی باید ز قدرت با جان او
 اگر خواهی از ایشان شود و آنکه ده اشک شو

اللہ اعلم حاجی سخن با نعم موم گرس
 که نه لقمه جهان یاری که عالم همه از اختیار است

زیرا که محم عشق و بلا دریدن راه است
 هر کس که بره رفت نه او در بید راه است
 بنے گفته تو جید شد تا گوی سیاه است
 ز اختیار تحسنت چهلوی نه بیاه است
 تو جید تو با عشق چو خود شید چید ماه است
 بهر چند که امامی و تانا ج و کلاه است
 و امانده از مقصود و گلیم تو سیاه است

از عشق بهر آنکس که کند تو بیگانه است
 بے دیدہ بره تو ان رفت بحقیقت
 تو جید تو بے دیدہ بود شکر که معین
 آنکه در وصالش نیک از نقص و کبر نیست
 گر برره تو جید روی عشق باید
 مخلص نشوی بهرگز و بوشش از موصد
 هر عشق همیشه نشو و سخت اسبیری

احمد تو ز عشاق مشو دور بهر حال

	دانشد کہ ز عشاق شہرین دور گناہ است	
<p>بالہین زین از خون دل پر خون پر دل کردہ است خونخوی حسن رومی تو قلم چم بچہ سہمیل کردہ است عیش خوشی ما عشق تو بسجاہ شکل کردہ است ہجران فرقت مرا بسباہ بیدل کردہ است عشقت خرد و ہوش با جڑہ است طال دہ مانند بلبل بگل مارا چہ مائل کردہ است مانند آن خلیب عرب کہ آہنگ بر قفل کردہ است بر پاس ہاہ عشق تو بردن معجل کردہ است</p>		<p>تأعشق تو اید و ست کن بر منجھ لعل کہ گشت روزم چہ شب تیرہ شدہ از فرقت دیدار تو سودای تو ہر شب نگر خواب ز در چشم تو بود از تنگی دل لغزہ و فریاد ما بالا کہم مانند جنوں شدم اندر غم سہمی خود در عشق تو دادم بہ ہجران وصل تو دادم فراق چندیں رو دادی چہا بر قلب مینم جزا ہم جان و مال و عقل و دین تو بخش فکر تو بود</p>
	<p>اسکھ تو دید عشق نفس مدام تا چند نلے روز ب حیران شاری نال کہ ترا در عشق قابل کردہ است</p>	
<p>ایں یقین بیدار کہ ز جزنا شنود پز کو گشت اقیقا اولیا اجسام شان چہ بوفیم گشت قائد ایں رہ کتوں جہر مدعو و کو گشت اندر ایں آیام منزل بیچ بہ از کو گشت رہنمایاں طبع نشان جز طبع موش و مور گشت خلق را باوی جہر جنات ال و شو گشت زرتستی بے عیار و میرفتے جز کو گشت</p>	<p>چوں توانی رست احمد ایں کردہ غافل چوں ترا اسپ گشت سبز خاک بوز گشت</p>	<p>بر کہ را از عشق مول دور دل و نونو گشت کر کے را دینی دہن چشم دل بجہ ز کرد در سہ آیام بیتا کہ فتی دست کور با ہمیں قائدینک را نام کی مزہ بیکہ گشت راہ دین از رہ نامے دین خرابے آور کسی را فضل اواز چاہ ظلمت بر گشت زیں کردہ کہ نہا بسینا نفور ای ہدای</p>
<p>حاصل نشد جزا ہاں از عجب ز بند از دست کہ شہبیطاں اباں بری ست زراں در خزان عقبی نامسل کنی نہا</p>	<p>اے عمر و روزگار بت بر تو بندہ غرمت ناور بود کہ چوں تو با این جنیں علم تو بد بہا رو بنیا تخم ف و کر گشتی</p>	

اگر ترا چہ نفع است از پویشش کراست
گر می آئی تو خود را وقتے ازان قاست

آز رونق آفاق ز تو کہ وہ کہمیشہ
و لقی سماع مطرب گوشت نہاوه بزوف

اگر ز جام وصلت بکبیر تو گر نبوست
تا روز حشر خار و سوزن بر آری بغراست

بر لباس ما بودید اجل او است
والد و محنتوں و شنید اجل او است
خود نشان و آشکارا اجل او است
خود نیکو بکار که با اجل او است
طوطیای چشم بپای اجل او است
بہن نیکو بکار کہ کبوترا اجل او است
اندیس کیسوت بودید اجل او است
کرده پیدیا و سپیدیا اجل او است
بیکہ سوسے پید و بیغیا اجل او است
کرده پیدیا بیک پید اجل او است
مگر بہ ازان خوفت زیا اجل او است

آں خداوندی کہ پیدیا اجل او است
صورت دیوانہ محنتوں بہ بیلی
آشکارا شد بہر غشی ثعیال
سخن افزوب خزان افلا بھرون
ورہ و وحدت ترا دیدہ کشاد
وحدت اندر کثرت آمد چوں پدید
کہ سوت سکوون مرگان و سہر پھرت
بر رخ نوبال جمال خود بہ بیلی
کرده موسی لہ اکلم خود ایشترق
ہر کسے در صورت و بگر پدید
داوہ ز سیائے بر روی دلبرال

اجمل اسودای او پست مد سوزند
ز آنکہ اندر سوز و سو و اجل او است

خاک پائیت چیتند آب جیب
عمدہ زلف تو محل چشمت
ذات مقصود تو جلد کائنات
پر توی نورست محیط جلد ذات
راحت و انخستنگان آب جیب
لی مع اشترکتہ از واردات

اے شیب کیسوسے لور و زنجرات
گر در امرت طوطیای چشم دل
انتظار شیرینی تو را مع در وقوع
ذات یاکت مطبخ نورست خدا
شررت گشتن ز لان اقوال تو
ہو نعمت ہم تری از اسرار تو

کوہ از علم تو دالم در ثبات
 پیاختی فیض تو در ہر نہایت
 ز آنکہ وصفست بیست ہفت
 آبروی یافتہ سسل و فرات
 ہر ز ملنے در حیات و ہر نماست
 یارسول اللہ شفیع للضعفائت

بلوہ قصر سے تو دالم ہمیشہ برار
 شکر لطف تو در ہر نہایت روان
 عقل از درک کمالت مختصر
 اندر وہ آب چشمہ سخاقت تو
 مہیا ہے بجارہ گاہ خاک در
 یا شفیع اللذنبین اشفع لنا

اگر کسی دیوانہ زانو دہی است

ای شب در یاد تو روز بخات

صورتی بیناں و لہر ما سستا
 خود و غنودہ اطلالتش بر ما سستا
 گر چہ نظر بقدرت اس سستا
 برکہ اورا چشم و نا بینا سستا
 نہ و روایت کہیں سخن و دیبا سستا
 غلس بر چہیز و آس اور سا و آسستا
 اہل ایمان آنکہ بک کو یا سستا
 چہ شناسد کسی کہ او اعمی سستا
 یا آنکہ ہرگز ندیدہ احوال ز سستا
 صورتش بیناں و نا بینا سستا
 لیک ہو جی سخن ز شور ز ما سستا

آنکہ در کسوت لبش ہمید است
 این ہمہ آنکہ کہ بھی بینی
 چون کسی کی ست لیبی باش
 تاب خورشید کے تو اندر دید
 موج دریا کے ست دریا موج
 مثل برشئی راقا و ت نیست
 ہرگز نیست و عدت ایمان نیست
 کوبری شیب چراغ ز غم نیست
 چشم بچ دیدہ راست کے بند
 بار مارا چہ نیست انہمازی
 سر نہماں چہ آشکارہ کفر
 لیکر سستہ کویش در گوش
 چند گم تر حقیقت سست
 لب بہندان بیان کشف و روز
 نر و ہنوع کون کردی سست

آج بقیہ جان بکھلے نہ
 ما اظلال را اظلال
 کہ ہے نہ سست
 ریحہ و فراع کہ کشف کنو سستا

گوید از کشف دیرین بیابان اینجا
گوید ای ای بود انصواتک نجیب بوست
ذات تو در ضراع و ملک و ذوات
گو بیابان جان و دل بر اصدات
که سرشش سووہ سمند قنات
و ندغای ربی کہ عین بقات
چوں انا الحق زباں تو گو یات
مهر کجا مرد حق و اہل صفات
خود جان تو حق نہیں آرات
مثل مہر میثوی تو بے کم و کاست
کہ تویی ذات ہر چہ بینی رات
صورت ایزدی بخورد تو ات
کہ از نیجای جملہ نشو و ناست
گر دو خاک تو رست رستی
فیض وجودت ہمیشہ روح نواز است
خاک ابوانت گنند اعلا رت
کاشیت بتر من سو اعلا است
رستی او بنیادت تو پید است
راز مکتوم از تو در انبا است
کہ وجودی تو از در صحر است
ایک در صورت تو را ما است
ہر طرف بگری ہمیں نحو قنات
یازب ایی یاد ب ایق نرب ادا

مستب اگر مہن کنہ دعوی
گر ز عشق یکم بیک لالہ
سالما در اتفاق بعض و ک
سرک را آرزوی جان باز است
اندیس راہ او بلفس تا پید
چوں قنہ را بخویش آہ وہی
جلوہ دار ہر زمانہ سستی
بس بہت قرش بور یا خواہد
ہر چہ بینی جمال حق می بین
حرف تو حید حاصلت کرد
نہست در ذوات تو حکمی بچاک
مرو معنی کہ اہل معنی شہ
در حقیقت بتو رست سستی حق
خاک سہہ تو طوطیا نے بہر
گر دہید ان تو رست آب حیات
صحن ہمید ان تو رست روی زریہ
تکلیف از زباں من این رست
تا ندانی کہ سر سر آہدہ
مہر من سے لی مع الہی
گرچہ پویش پیدہ بودہ اید و رست
مے نہا بہ جمال در پردہ
شور خود در ہما رست آگنہ
خوابش تہکان و شور او پیدہ

دادہ جان کہ اندر زیری نقاب چہا
گاہ بر شکل آدم و خواست
گاہ با ساز و آواز و عذراست
ہمیش اہل نظر ہمہ لہیاست
دست و پامیز کند کہ بونچہ وقتا

سیرتو جید مسکینہ اظہار
اکھدا ایجا بجلہ عینی خدات

ہر طرف شوری و ہر سوی فتان مست
زراں مگر وہ پہ وہ او دا کم نہاں مست
بے زمان و چلے رکھان بے نشان مست
از تجلی البیقیریں در ہر مکان مست
آب او در ہر مکانے ہر زمان مست
گرچہ پنہاں اندر و جاں مانہاں مست
در پے او چشمہا ہر سور و انک مست
زراں کہ او بحر محیط بے کران مست
قصہ اش در ہر مکانے ہر زبان مست
نظا تکہ صلتی نہ ہی یقین اندر گشت
اینکہ سے بینی تمامی تر جان مست
کانا تاش جملہ نفس و بیان مست
منی او صورت جملہ جان مست

کہ جاں اکھدی را بنگری

بازگو نے این نشانے بے نشان مست

اکھارا با دشا ہی مصکنت بیست

دللا از جاں خدائی مصکنت نیست

حاشقان بر طرف بر سوائے
گاہ بر صورت ملک اظہار
گاہ مانند سیلے و جنوں
دست ہر جاہ کہ گر واہد
آرٹنایان تجوے تو جیس

شامد و معنی کہ در پردہ نہاں مست
ہر کہ رویش بنگر و شہیدا شود
حائر قدسی کہ بے بال و پوست
پر توبے نور خد اگر بنگری
دیدہ گزتاب آرد تاب او
ہستی تننت در کسوت ظاہر چشم
دیدہ اہل بصیرت بردے مست
موتش اندر قطرہ جاری شدہ
صورتش در ہر ضمیر سے ثابت
پروہ از رخ بر فلک خود را منہای
نسبت ہو جو دے بجز ذات خد
آینے ذاتش کہ مطاق آمل
ذات او پیدا ست در ہر صورت

تو از بیرونه کمال پریشند و بدو یکه عشقی عشقیاتراں سے لہرائی سرسے خود را تو در راه وفا باز بلاک عشق و دائم پادشہ باش دلا مرغ اسکی عشق او باش	بہیشتہ اکھلا دل خستہ می باش کہ از این عشق ہم رائے مصلحت نیرت	مثال صورت عشقان و متقین مہم نیرت نگاشت صورت خود ما بجز مطلق نیرت و دریدہ احوال و کج میں کہ ہم نیرت در سن و صورت و لیش جہ ہم عقیدت نیرت اشاعت از نے با ہمہارت خوب سنت و ایک نعل ریک است ہوش مہم نیرت	ز چشم اکھلا کمال دوست وصال کہ بعض خاطر خود اس نیک مرغ نیرت	بہر آنچہ در نظر آید جمال دوست و راست بہر کونہ و لفتق و جسم ال یہ دیان بہر جمال کہ بیخ کمال یار است او	بہر کمال کہ بیخ جمال یار است او بہر آنچہ می نگر من کمال یار دور است مگر دیدہ معنی خیال یار دور است بہر کمال کہ بیخ جمال یار است او	بہر آنچہ خدایا مرغ زیبایش میان است چیزیکہ میان است چو حاجت بیان است ہر قطرہ کہ بیخ ہمہ در لیستہ و دان است	آن شاہد خوشخوی کہ مفلحت جوین و ما عرض خود میں ہے باش خدایا ہر نیرہ کہ بیخ ہمہ خوشخوی میدہ معنی
---	---	--	---	---	---	---	--

چوں گفت گنج گزنی آتا ز لہر بہ تحقیق گر چہاں خزانہ بیل بودی آگر زانیں تر و معنی و وحدت نظر افشا د ملک را	پس دور ہمہ موجود مگر جملہ جان است دانستی اذال سجدہ کہ آدھو نہایت و سجدہ و نمودار شد آن تر کہ نہایت	در پر تو سے اوار سبجئے جامتیں احمد چو کلیم است کہ یہ طور لسان است	چشم شوخست کہ زرقی رہ مستان زد سوزش اندر دل پدوانہ چو میدار شمع از لقال با من کہ شدہ دادہ است نقل ز دل سوخته و ناله عشاق کو است ساغرا ز لب میگوں تو نیت پدورہ دم بیل از رخسارم کفار چہ اندیشہ نکرد	شورشش اندر جگر بادہ پرستار است آتش در جگر شمع شمع است سرخ شمشیر جگر کہ در باغ و بہستان است ہر نوعی کہ بیل بہستان زدہ است پنود از خویش شش در نہال زدہ است تاں سرا پدہ خود را بگلستان زدہ است	احمد از منم خود چونکہ نے آرد ہوش چند رطلے زوی بر خم آسماں زدہ است	جماعے لایزالی طلعت ہست برہا ہستی نقش کبریا پیش ہر باغی تماشا نی لعل او است بروزہ نمودارست ظاہر اگر چشم خدا ہیں را کشتلے چرا عاشق ناکر و دوع قدسی	ردا سے کبریا نے صورت ہست جماعے اکال شمع طلعت ہست کہو بہر باغ کسے رو کھا است بہر شکل ہویدا کتیا ہست بہ بیٹی و در دو عالم رویت ہست کہ اندر روی خواباں زینت ہست	زرانے اکھدی کس را خبر نیست کہ آں جانان و جان در خلوت ہست	از نکتہ جمال تو بہر سو حکمتی ست بہت وہاں تو گفتن نہ قصامت
---	--	--	--	--	--	---	---	---	--

ہر چیز اگر بہت حد اور حدفاقی است
گفتا بپشتق دلہن بانہت روایتی است
بار از بخت خویش بہر کس شکایتی است
سیر جا کہ از جمال تو حسن آیتی است

ہر چیز ہم عشق را بزد صد و قابی ہے
گفتہ آ جان من ز فراقت بلب رسید
بچو نہ آں کند کہ شود وصل روز یکم
از غلامتی جمال تو منزل نشا فرسی

احمد زودست چند شکایت کنی مدام
کز دوست از برک تو سر دم نمایتی است

نور قدسی طاقت از جیبہ لبست میں است
معنی صورت ہگر در حضور پھر میں است
زال لغت فیہ من رومی ہر طہرت است
ایں کہہ آیمون اسلام و شمار دین است
آری ایں حق ہمہ دیدہ حق میں است
او نکو داند چہ باور مضرہ فرزین ما است

ہر وہ عالم اندرون شرح ہر میں است
از پلاس چرم مارا مستی دیگر منو و
در اقبال اندر گل ہم پھیرت شش کردہ
عشقبازی جا آنگہ از می ندی و اشتہ
معنی و صورت ہی بیغم بلوغ کائنات
آچہ باڑی با ہی بروں آن شاہ ما

ذات موجود اندر جملہ ذات
نیست ہرگز بے صفات ہیج ذات
اہل معنی راست شرح ایں نکات
ہر تو گرہ و آشکارا واروات
زا کہ مشہو دست در پیر شاہات
آشود آسسال جو ہر مشکلات

اے توحی مقصود کل کائنات
نیست جز ذات صفات یہا
آندہ در صورت آد م پدید
گر ہدانی خویش را در اصل کا
ہر کہ است با حقیقت حق بیلی
اندر ایں کثرت ہمہ وحدت نگر

در حقیقت مطلقاً احمد حق است
اے توحی مقصود کل کائنات

حکیم بخت ہم عناصر ہم نیست
شرح ہم قابل بیان ہم نیست
ہر دہندہ ہی چہ در جہان ہم نیست

ماہ بچیر مر مر با نام نیست
خواستہ ہم آنکہ حاصل شرح ہم
در دال ما کہ گوید مے با امان

چشم صبر دور روزانم نیست
 چکنم صبر دور تو انم نیست
 قلزم شوق درکنارم نیست
 اشما شفقتی بجایم نیست
 پاکہ بودہ کہ در زمانم نیست
 بیچ رحمی زدوستانم نیست
 ہرگز از بخت این گمانم نیست
 در زمین و در آسمانم نیست
 چونکہ از چنگ غم امانم نیست

احمد از درد خویش نلے چند

در دوش چوں رہے فنا نم نیست

بیچ رحمی بر روزگارم نیست
 دوستاں بیچ دوستدارم نیست
 یک نظر بر دل فگارم نیست
 گفت ای رسم درویدم نیست
 گفت آئین لطف کلدم نیست
 کہ بجز ناہانے زارم نیست
 کہ از حفظ جز خارم نیست
 و اندرین کار بخت بایم نیست
 ایدرینا کہ غم کسارم نیست
 چوں بغیرے تو شہ یارم نیست
 بخدا بیچ اختیارم نیست
 بردت بیچ وقت بایم نیست

ظن گویند صبر کن دو سہ روز
 صبر از روی غم بہتوال کرد
 کشتی صبر غرق گشت بہت ہنوز
 دو ستاں کار من ز ہمد گزشت
 در جہاں بیچ گاہ نبودہ وفا
 جان من در فراق شد پیر
 خلق گویند یار یار فسلاں
 چوں من آشفتمہ و سہرا بیمہ
 عیش و راحت نصیب من نبود

ای درینا کہ یار یارم نیست
 دست و پائے ہی زدم ز فراق
 سوخت از آتش فراق و لم
 گفتے اسے دوستاں مرحتی
 گفتے آخر بسوی من نظری
 مفلس و بے زرم ندارم زور
 میخورم باوہ فراق مدام
 جہد کہ دم و لیک سو فداست
 غم بجایب فرو گرفت تمام
 شفقتی کن گدا کے کوئی تو ام
 بندہ ام خواہ لطف خواہی ہم
 بیچ وقتے دولت بمن نکشید

غرق و یادش غم شد آه چشم لار در کس از نیست	
طوفان مغمی برست که بر آفتاب شد زیر آ که در درختت مازا انتها گذشت آه دلم ز پیوده این نه سبب گذشت چوں صبر نیست طاقت از دو گذشت در حال چه در گشت غدا بی با گذشت کارم بکلان رسیده از شفا گذشت	ای دل وفا و عهد ز ابل و فاک گذشت از درد و غم بپیر و ز کس همی محبت از سوزن دل چه سوخته شد ز کس چهر این درد و از ظهوری او آکنده ای دل و فای درد هم از دوری طلب تبع بلا بفرق من آمد ز دوست بجز
خواب دلم از طرف دیده بکیده است که از محنت و اندوه پهلای بخ کشیده است بچوں دل من سخته در این سر کرده است که اول دل ماتم زده این از سر کشیده است	احمد وفا بخوی ز یاد ان بنه و فاقه مهر و فاقه از همه اهل صفا گذشت
بورد بسیار چوں صفا نیست یک لحظه ز دلم غم را نیست افسوس که اینجا آشتی نیست ز این درد که قابل وده نیست مغمی حکتم نصیب ما نیست شام و سحرم ز غم جدا نیست دیده است کسی که مبتلا نیست	آں پیر بکل روز چه در سینه رسیده است حال دل بیچاره خود را بکس گویم دل سوخته کشت است از این شعله که برجا درد بر کجیز ز پیر نصیب دل ما نیست
بورد بسیار چوں صفا نیست یک لحظه ز دلم غم را نیست افسوس که اینجا آشتی نیست ز این درد که قابل وده نیست مغمی حکتم نصیب ما نیست شام و سحرم ز غم جدا نیست دیده است کسی که مبتلا نیست	احمد نتوان گفت غم خویش بیایال بیچاره کجا در خور این گفت و شنیده
بورد بسیار چوں صفا نیست یک لحظه ز دلم غم را نیست افسوس که اینجا آشتی نیست ز این درد که قابل وده نیست مغمی حکتم نصیب ما نیست شام و سحرم ز غم جدا نیست دیده است کسی که مبتلا نیست	بورد بپیر چوں و دان نیست سرخ دل ما اسیر و دوست غرقاب شدیم ز اشک خونین بچاره طبع گشت عا بن گفته که دوست پس بجام هر روز و شب هم رود به پیغام کس چوں من که مستی است که نیست

در ہر کہ نگہ کنی وفا نیست
 در دہر فنا ترا بقا نیست
 کس محرم راز ہای ما نیست
 در رنج و بلا چہ آتھا نیست
 فرمود ہ بخت این کا نیست
 آہ دل عاشقان مجا نیست
 این صبح مراد می ضیا نیست
 چوں محرم راز ما صفا نیست
 در شاخ وجود ما بنا نیست
 این تیر بلاز ما خطا نیست
 دانے کہ سیوہ افضا نیست
 این جرم عطائے پادشاہ نیست
 مدعکہ جہاں جزا و خدا نیست
 چوں شرک بذات اورو نیست
 مد صحبت خلق جز وفا نیست
 چوں مرد خدا نے بے بلا نیست
 کس را اسکر دوستی با نیست
 لیکن بری دوست ما جزا نیست
 جز حضرت پاک کبریا نیست

اکھر تو بیداں کہ در و در عالم
 جز فضل خدا نے رہنا نیست

باغ ز دست رفت ندانم چہ حال است
 نہ دل بدست ما و نہ آرام در دل است

چوں اہل مروت از جہاں رفت
 ما خود ز حیات سیر گشتیم
 این قصہ و وعدہ بکہ گویم
 مردیم و در این فراق و اندوہ
 چوں دیدیم حکیم طالع من
 بیوہ مدال آہ عاشق
 یارب شب من بحر ندارد
 این در مرا بوسے کہ گوید
 این تیغ وجود ما برافتاد
 ہر چند بنغم سپر کہ فتم
 تن وہ بفضنا و باشش بخورند
 آ لطف و کرم امید واری
 شاہ کہ دو کون بندہ اوست
 از غیر خداے شو میرا
 خواہم ز خلق گوشت گیرم
 بستیم بکہ و دشت و صحرا
 الہم بکلام و دشمنان ست
 سیلاب شہ است اشک خونین
 ما را بہم بلا پنا ہے

بازم لظرفست و بجای کہ مشکل ست
 لہذا سبر و بیروزہ آرام و نہ سکوں

واٹ کر آرزوی و لم خدمت شکل است
 دل لفت دست چند نے پائی گل است
 بارے عزیز و جان دل من بجل است
 بے دوست ہر چہ ہے مرزا قاتل است
 عمر سے کہ بے تو میر و د آں عمر مل است

گفتم نیتوں نے توں
 گفتیم صد نہا ہم از صحبت تہاں
 اے سارباں ہمارے دشمن کے مرا
 نوش تو اے طہیب مرا نیرت آرزو
 عمر عزیز آنکہ بر آیم با تو دم

ان غایت میں رو عیال است ذات او
 احمد جمال دوست بخت مقابل

در چہ صفات منو وار تو بذات
 وات کہ بجز نیست درین کائنات
 قائم بذات توست سر سر ہر صفات
 احوال کجا رسد سیر غور این نہایت
 در خوشی تن مگر کہ توفی مانیہ حیات

ای خالص کہ منظر ذہانت کا بنا
 مقصود جلد عالم و آدم توفی تو
 دس ہر پتھر کی توحہ ایں عالم فنا
 وہ پایہ کروج را تو یکہ والی حضرت
 اگر آستانہ ہی حضرت حق کی بندگی میں

اسرا حق ابیوث بدائع ہمنہاں
 احمد تہاں دوست پکڑت چہ حیات

کہ تا وہ نہ سہ ہر توحی و از است
 بگفتن قصہ زلفت و از است
 دل و جان ہمہ شدہ در گداز است
 نیندانی در اہل پردہ چہ ساز است
 کہ آں دلدار داکم بے نیاز است
 ولیکن ہمیشہ در حرکت حیا ز است

حکایت ہای زلفت او در از است
 بگفتیم براز زلفت یار جویم
 ترا از آتشش من نیست سوختے
 چہ حکیم قاست از چنگل نمی شد
 برا خواہد کہ شد خواہد لواژ
 کہ آرا اگر ہمہ عالم ہو بخشند

را عشق حقیقی احمد این است
 بہ تیر و دیگر ال را ہ مجاز است

جہاں کن نکال سیرا یہاں است
 فنائے سیر و عالم سایہاں است

جہاں جملہ سہرا سر صالحی است
دریں ملکیت کینہ پایہ ماست
براہ سیتی سہرا یہ ماست

من آن خورشید تابانم کہ امروز
سر بر روی لامکان و ذرہ عرش
فقیر و مفلسی و عجز بخش برید

براہ فقر احمد باخت خود را
پلاسک جرم و زندہ مائیت

در سر و و کون نیست نکال از کہ چو بیت
سگرت تہ ام کہ در و جہاں کہ چو بیت
در حیرت کم کہ من ز میان کہ چو بیت
چوں با ہم ترا بگماں از کہ چو بیت

لے لامکان طرف رکھاں کنہ ہومیت
در کل کاٹنا ت محیط بذات خویش
کہ در فنا مطلق و کہ در فنا محض
از کہس چہ جو بیت کہ منم ذات معرفت

اکھد توئی خدا سے آفریناری نصیر
چوں ات تو کسرت شرح جو بنا از کہ چو بیت

بہنوایے محبت گراہ و پار ماست
ہر چہ جز عشق سست از آن عار ماست
جان و دل ایشا کہ دن کار ماست
ہماں وی و راہ او پیدا ماست
ہر چہ جز عشق سست آن انکار ماست
کعبہ و تقمان ہمیں ہنجا ماست

عاشقی و بہنوایے کار ماست
سبیری عاشق آمد و در ہشت
جان ما جان نیست او جان من است
عشق اندر کوئی جانان شکل است
کار ما عشق سست با کس کا ز بیت
دل ز سجدت کنوں رکوی دکتا

نیست چوں اکھد و این ممال کی
مقصود ما عشق آن لدر ماست

سنان می ہیں کہ او اندر غمان است
کہ بیروں از حساب این آن است
بیروں از فہم و از ہم و گمان است
چو این حاصل شدت مقصود جان

ز ہی راہ کہ آن رہ بے نشان است
چہ می جوئی تو در بالا و پستی
کسنت کے آبخسار ایا بد
تو نیکیو ہمیں توئی در کل عالم

<p>ایا اکلہ ہر وں را بیعہ منکر کر خیر ہونے کا بیان</p>	<p>جای تو جز بزوری ہمار نیست در رکش ایی راہ نہ را از نیست یکٹ ایی راہ چہ نہ از نیست ز تو در ایی راہ کہ بسیار نیست راہ ولت خیر رہی دلدار نیست</p>	<p>بہ در سے کہہ چہ ترا باز نیست بہ کہ نشہ محرم ایی را از عشق کہیر و حسد جلد حجاب تو اند کہ تو بخوای کہ مخدود سی پر دہ خود را از خودی بر فگن</p>	<p>احمد کی از چشم بدر کن جہاں وہ دو ہمال ہیں کہ تو بجز باز نیست</p>	<p>تیر شو وقت از کمان و گیرست نیک بگر ز آغشیان گیرست ز آنکہ ایی مرغ از مکان گیرست زندہ گے اورا جان و گیرست با سر سے ہارش عقاب گیرست از کمان پہلوان و گیرست</p>	<p>گو بہر عشق سے ز کمان و گیرست طاہر قدسی کہ از طالب رسید سرخ جلن او آغشیان پہلا کرد بہر کہ دیشہ سیر عشقت شد شہید بہر کہ چوں مغرور شد بکسر عشقت تیر عشقت او کہ بہر جا غم رسید</p>	<p>احمد حاکم از رشک اثرش مخلص کہ ایی شرا بش از دو کمان گیرست</p>	<p>کمال حسن ما دور جلد ایشیا است بہوج و بحر ہیں کہ آ بخل دوری است حقیقت ذات حق انجیا بویہ کمانے حقتا لے جلد انجیا است نظا ہر ذرات او در جلالہا است رموزی سخن اثر سبہ انجیا است</p>	<p>جمال لائالی بر رخ ما است خہ ہیں در صورت ما ذات حق بہ پیغم خویش بگر ذات پاکش تو ظاہر ہیں جمال خود نما را ابا س لہن نوافی بہرست اورا حدیثا ھوینکم نوش بہد</p>
--	--	---	---	--	---	--	--	--

	محبوبہ جملہ ذات خفیات سست بذات خوشیوں سے جملہ اشیا سست	بجز تو در جہاں چیز نے گرفت نیست تیکو در بیاب اگر آگہ زرا ہے
	ذات خدا فی ہیں کہ بصورت ہستی ذاتی صورت یعنی اللہ اکبر سست لے حسن تو بصورت و معنی بر سست اظہار کرد و حسن بجمال منور سست در صورت بے بین کہ معنی چرخ خوشتر انتہاں تا نامی زنداوند اکبر سست نور شمس و جہاں ذرات مظاہر سست	تو ذات اٹھدی ہیں ات اورا بمعنی ذات ری در جملہ اشیا سست لے صورت نشان خدانہ کبر سست حسن و جمال تو ہمہ اوصاف ایزدی سست در کا غنائت حسن خوش طبع ہلوہ میدہر در ہر طرف جمال خداوند و جمال واللہ کہ غیر نیست یعنی چو نگاری ذات خدای چونکہ بصورت شہد اشکاف نوست خدای بر رخ آدم و آدمی سست
	ایں رمز میں نکلت ز اسرار مصطفیٰ اکھڑ نہ ہر ویش عالم چہ خوشتر سست	
	گرچہ از دیگران نہ پیمان سست ز انکہ بر ویش چہ لعل و دین سست نقش و دیوار و روی بیان سست اندرا آں و شرطہ کہ نیا بازن سست ذاتی ز شرح و بسط ذات کلان سست	اعدی را جلال ایمان سست در نماشاں کے اوست نگر سست ہر کہ آگہ نشہ ز معنی دوست کرش عقل کے توانا گرفت سزایں راز حویں شو بکشتوف
	تحدی است و سستی گو یہ در ہمہ حال و در وی آن سست	
	ذات تو در سوت آدم سست حسن ز اندر روی کبریا سست در بیان ما جہاںی از جہاں سست	ایکے تو بر روی تو عالم مبتلا سست روی تو در پردہ و داغہ نیاں چوں یکے ایشہ بجا رومج ما

در لباس آدمی ذات خداست
 ز آل که هر قدره بکینه در صفات
 ذات او دائم یعنی خود است

صورت آدم یعنی ناز نیست
 ذات پاکت هرست در هر قدره
 نیست پنهان ذات یعنی آیتها

خود نمائے معنی کند احمد بخلوت
 چو ای برانی خود نمائے آید است

در حلقه افکار سر است
 عقل از سب ما چه باو جریست
 اگر او آمد و در میان خط است
 از تیر مژده دل و جگر خست
 صبر از دل خست خست پرست
 گفتا همکس آرزو توهاست

سرست و بر سید به هم دوست
 دیوانه شدم از جانش
 بر خواست قیامت انداز آرم
 از تیغ کرسش خون ما کجاست
 آرام و قرار برد از ما
 گفتیم یک کس را و بوس

چوں احمد حق از شراب توحید
 سرست رسید جام در دست

در همه جام بهماں بلین جز شراب پیش نیست
 این همه یک یک ظهوری آت در پیش نیست
 یک اندام اهل عالم جز خطای پیش نیست
 این همه پیدا و پنهان جز بجهت پیش نیست
 جلا آتینا یک حرف از کتاب پیش نیست
 این همه عالم که بینی جز سنے پیش نیست
 این همه آتد و قوسے یعنی حرفے پیش نیست
 این همه صورت نموده آتھے پیش نیست

صده تزار اهل عالم و یک آفتاب پیش نیست
 در وقت سرست لولیت بجز را تا نمی جدا
 جمله موجودات ذات پانچ حق آمد آفیس
 بر زمان آفتاب نحر با خود شش من انداز خود
 از کتاب نفی توحید ما آنچه می بخوبی کند
 از ظهور کائنات و حساب معنی سے بگر
 پیش نیست این عالم کسست می آتقائے نمان
 ایک کسستی را تو میرانی ظهور سے ذوالحجہ

چوں عجب احمد کی آمادہ جان احمد کی
 این همه صورت نموده آتھے اب پیش نیست

آنکہ سے زور سے بان بھلاں پوچھا کہ
ظاہر اور ظاہر عالم شد عیاں پیدائش
آنکہ آہ و روایا سسوں میں جوں کی
شد عیاں پیدائش پیمانوں کی پیدائش
دور بہ عالم نشاں نشاں کی پیدائش

اکھرا دور پیر لیا سس کے نشاں پیدائش
وانکہ دور کسوت شد ہر زبان پیدائش

ایں آج و انہر ہوا خوشی ہو کر
بہر چہ سنگریں ہو کر ہو کر
معنی ذات کی کہ نہ ہو کر ہو کر
کرنا نہ ہو کر ہو کر ہو کر
آنہر کہ وہ ہو کر ہو کر ہو کر

ہر نکتہ کہ از روہ دل گفتن آہستی
ہر فطرہ کہ ہست زوی بجز با صفت

ہر کھلہ مراد بیکر تماشا است
یک خار بدل ہزار خار است
با وصلت یار فنا نہ صحر است
والقد کہ مراد زمین شریا است
ایں خار و خشک چہ درد مر است
در جہلہ جہاں وی ہوید است
از باد سخن چو تیغ و کسرت است
صدا کہ وہ و صد ہزار تو است
ایں و انقطہ از راہ ہر خواست

آنکہ سے آید ہر صورت عیاں یہ کہ
آنکہ او بہر نماشاں سے نہ آید جہلا
آنکہ دور ہر صورت آمد سر و نشاں
آنکہ دور ہر صورت آید عیاں در کا
چوں محیط تیر و بالا آمد آں و لدار ما

از دیدن جمال تو ہر دم حیات است
در کائنات جملہ محیط است ذات و
ذات خداست ہر چہ بینی نظر کنی
آں شاہ سباز ما کہ نہان است و عجا
ہر سلام کہ فطرہ جملہ یکے شد براہ عشق

تا صورت و نقش یار با است
ہر جگہ مراد حاصل آید
آری چہ وصال یار باشد
بالین چہ بود ز خاک کو بخش
چوں بر تو عکس یار تا بد
گر عکس جمال خود نہ آید
باباد اگر سخن کہیم
از خاک اگر بنام کہیم
چوں عشق نہ پر وہ رو نہ آید

	لے احمد اگر تو خود بدانی ایں ذات تو ذات مہتمماستے			
<p>در باب یک کہ ابیں شور ہم از صاحب خانہ است ہر روز وہ ایں خواجہ بگرہ ہیں کہ بیان است ایں خانہ ہم خانہ بہ ہیں جلد نہنا صحت شوخی رست و رایں خانہ ہم چو گوت از است سلطان جہان رست خضاوند زمان است در عالم تو جمید ہمال مردن شان رست ایں ساختہ بجز لیبست کہ بیحدہ و بیان است خیز او دیگرے نیست انسان بیان است</p>	<p>ہر روز ویریں خانہ بہ ایں باغک و فغان است آں شاہد لا ہوت کہ در پہ وہ نہناں بو بگنج رست یو پیرا نہ کہ در وصف نیاید فانک در ایں خانہ بہ ہیں مشک و عیسر است آنکس کہ دوری فخر زند راہ و روش یافت ہر کس کہ در ایں خانہ رہی حسیست ہی یافت ایں خواجہ و خانہ ارست کہ در خانہ بہدیا و صورتہ انہ از تہ تجلی جہتی</p>	<p>ایں صورتہ انہ از تہ تجلی جہتی احمد ہنگلی و صف احمد کثرت حقیقت رستی صفتی ہیں کہ از او و وصف نظاقت</p>	<p>کہ بیرون از سفیدی و سہاکی کہ یوسف مہیں اندر قعر حاکمی کہ اندر عشق مردن پاوشا ہی کہ تدا حدیش از مدہ تابہا ہی کہ اندر عشق وی امر و فنا ہی ہدائی و در حقیقت لالت ہی کمال حسن او پس بارگاہ ہی</p>	
	<p>جہاں احمدی اگر بدانی یقین و صورت شہ الہی</p>		<p>یقین و صورت شہ الہی است بچشم دل اگر تو باز بہیستی مترس از جان خود و باز یکدم اگر بینی بچشم دل تو او را ز سر عشق نہی کس نیست اگر بہ او بیان بیے فان کیے ہیں جہاں لایزالے ہیں تو ایں جا</p>	<p>جہاں احمدی اگر بدانی یقین و صورت شہ الہی</p>
	<p>وانت کہ جمال وی عمان است ایں خوی قدیم ہمہ شان است</p>		<p>جہاں آں ولبر سے تاک جان جان رست رستی و قلندری و زندگی</p>	

سرمایہ کینج مفلحان است	افلاس و نیاز و فقر و حاجت
ہر چشمہ کہ برزین روان است	از چشمہ چشم ماست جاری
بیر ز جیات جاودان است	جان باسگر کونے دوست اون
بیروں ز حیات این و آن است	مہدان کہ کار عاشقی مست
از آیت ذات اول نشان است	در یاب یقین کہ جملہ اسماء
در یابی محیط بیکران است	ہر قطرہ کہ بنگری تو پیدا
از ذات احد جمال احمد	
باجملہ صفات تر جان است	
فختیالی شدہ ناگاہیں عاشق است	در کے میخانہ کشادند باہر است است
کہفت آوردہ ازاں جام گلی دست بد	ساتے لم یز کے دادہ مرا جام طہور
کہ ترا در سیراں باوہ متنائے برست	گفت سے نوش بلام از سر جنت از ما
باوہ کے کہ بسر بود سحر برکشند	بادہ بردست نہادم ز کونے ساتی خویش
رسم و عادت گزشتہ تم شہ نام باوہ پر	بیخ استی ہمہ برکشند ہمہ بخود شدہ ام
اکھرا از خوردن این باوہ چنان تم بخوش	
کہ بیک ہوی انا الحق زو و عالم پر کشت	
کہ در حضور دو چشمہ ان نمودت ساتے	خار باوہ میثاق باسکر م بائے ست
صلامی عام و ہم کہ این شراب میثاق است	ہنیم جسم عمر و چشم تمام لکس جہاں
ہمیشہ دین کن است و رسوم عشاق است	شراب و شاد و دیوانہ کے و قلاشی
دلہ بگفت کہ گزشتہ بیعتش عامی است	مرا بیعت کرند تو بہ کہ بن ز این حال
فی سنانہ بنو شہم کہ نوش تر آیت	چہ کار معنی کندش از اصلاح و زہد بزرگ
خوش صورت مرغ بوش کھرونی	
وزو بصورت صفائی اطلالت است	
از رہ جان ہمہ دونو در طایب چشم است	اسے دل از صحبت دل را بی چشم است

<p>وزارہ جہاں دوری دلدار می باید نشست از بزم ای سو و عاشق و وار میرا پیر نشست بس بوی عشق و بازاریا میرا پیر نشست از سبک سہری سچے دیوار میرا پیر نشست</p>	<p>ز سبب دل بر دست سہرگوش میا پیر گزیدہ با مغان جام با لب ہر شے باید کشید و ز بوا بیش پوری دلدار با پیر خیمہ زد از سبب سستی قلعتے نیستی باید گزیدہ</p>
<p>بہر تو حمید از سو او دیدہ گاہں باید نو نشست خطا ز مرض و در بیاضی جان جان باید نو نشست مشکل اسرار حق را تر جہاں باید نو نشست مشکلانت ر مرض اسرار و مہم بہاں باید نو نشست جملہ را ایک یک رون جان جان دان بد نو نشست جملہ انوار خدائے پس از ان باید نو نشست قصہ ذرات اندر جان جہاں جان باید نو نشست بس بہر اثبات او و در این آگن باید نو نشست ایں ہمہ توحید جان جان جان جان باید نو نشست راز پنہانے در رون دل جہاں جان باید نو نشست</p>	<p>سرتو ہمہ حق اندر لوح جان باید نو نشست سرت سببش از سولہ و مدہ باید نشست کہ از دیدہ گشت کنز انکبوت می با یک شہنید گشتے باید کہ لھو معکم را مدام بجلد اسرار است اینز و ہرست و زانے شیر بجہاں ظهور حق نمود و اند خلق آند سبب شکی چو کہ ظاہر گشتتہ اندر ذات ذرات بہت سختی انجیا زست از اثبات ذات و الحلال بہر ایستگین بر رخ خو بان کہ ظاہر گشتتہ است صغیرہ دل اسرار حق ساخت باید از نو نشست</p>
<p>مرا و را دور و او اکرم سو و مند سر نشست کسی دانند کہ دانیم در و مند سر نشست بہر نہا بہر سپہ جہاں از پیر نشست در سہ ماہہ در و عشقتش دل چہ نشست ازیں بگہز نہ جہاں چو چہ نشست</p>	<p>دشمنی تو حمید را اکھد رقم باید ندون پس حساب چہ بل دل ہر زمان باید نو نشست</p> <p>و آنکہ از دور و عشقتت و در مند سر نشست چہ دانند قندہ اول در و سبب نشست بندہ اتقی آتوق ہر در عشقتت از می کسی کہ از دور و عشقت او را اگر نہ نشست چو کہ پیڑی ہر سہرے عشقتت و عاشق</p>

تقدیر از بیرون ہفتاد و اند است
 کہ عقلت ازین دو بخش بکند است
 مقام عشق و عاشق پس بلند است
 بیای دار او ہر دم فکندہ است
 دلے آنکہ اوڑ ہجرت مستمند است

چرا احمد ہر دم سے صد بار نالہ
 دلے کہ از دو بخش عشق و درد مند است

کار و بار و گیر دار ز سبب پورینج نیست
 چون کشائے چشم عبرت ابرو درینج نیست
 پیش نزدیکی و دل کشیدہ مفرینج نیست
 یا شوی قارون ثانی یا کہ قیصر زینج نیست
 یا بگیری کل علیہ چون بنا کند زینج نیست
 درد و کون و روز محنت غیر او زینج نیست

احمد جان چو بندنی درین دنیا کوڑا
 کہ آنچه در اینج محبت سر سر زینج نیست

زندگی در دین بیخ آں بجاہ تو نیست
 غایت زین غر و ناز و دولت و با تو نیست
 غیر دعوی نیست جلال آں راہ تو نیست
 تو زین و قال گزیدی در تک پاد تو نیست
 می شود وظا پر ترا آخر کہ ترکہ تو نیست
 شاہ تور و زنی با برد و زات شاہ لا تو نیست
 مگر شو عشق تور و زنی ہوش ماہ تو نیست
 تا وصل و قرآن تم حضرت را بند تو نیست

منہ نجا و عدت او نیست معذور
 در غنی عشق انگہ بار گیسور
 چو می بینی تو اندر عشق و پستی
 بسا سرفا کہ اندر راہ تو جیب
 زرد و غنم یعنی خواہد خلاصی

الہ ہائے تخت و تخت میر و چاکرینج نیست
 قصر و نہ در شاہ ماہ باغ و باغ و گلستان
 امرونی پادشاہان جہاں سحر تابہ
 دیگر بی شریک و غریب ہر دم شام و ہندین
 گورد و زرافچ امرتہ در ہر دم روس زمین
 بخش گز تو بر آری نہ بپادش تو بہ کن

آنکہ غر و زلف ازین گریہ و آہ تو نیست
 در وای تو بی سعادتی بر دہ انداز این
 پندنی نازی بہر آت شدہ مفرور ہیاہ
 جمع کردی سیم وزر تا دیگر آن عشق نیست
 عشق زینہ تیرہ سیر سہا پیرا ش نیست
 افتخار نتہ روز و شب پاد گزشتہ شایر نہ
 نقد عمر از دست داری در ہوا ہوش
 بزبان از دل نگردی پادش در گوشت

<p>احمد جامی تو در کار خورشید اشو مستقیم که این همه مکر و فریب و یار بد خواه تو ایچ</p>	
<p>باشش تا حسین نگارم خمیه و در حوزانند پیروی نور جانش گزینند بر عاشقان لعل زان نور اگر لامع شود و بر باق ثقل در رکوع پیجوی خود راتہ بنید و سبیل با تیرید و بوسید و شرح شیطانی و حسیب با چه ابر آیم او هم کس لبالم میرزند با چه مرفوعی اطرا بقیت دور می عشق تو</p>	<p>و این طناب خمیه را بر ضربی والا زلفند شود ما می عشق او در حینت الما و از ما بند جان ما لیک گویا با یک ما نومی زند در سجود نور حق او سبے الاصلے زند رسروان راه حق را حملد پیغمق پاژ بند بلوغ و محنت و پاوشا ہی را اهنه یکبار زند بیبال و بیجان شود تو کسے انا المصقنا زند</p>
<p>احمد او رکوی عشق ما کسی را با از نیست تا که درست از خود نشوید چنانکے درمازند</p>	<p>مگر که مستغنی بود از ما او با مستلخ بود وز صفائی و وقت ما را تحت بود ملاح بود پس آسرو عا جز و گشت پیر طراح بود ظان و مان تا جنبید و شیبی و صلاح بود عینک پیوست بر روی آن غلاما صلاح بود وز بنیشت کوه پایتزی سببیت ز صلاح بود</p>
<p>عشق او با احمد کمال به راه نبودی بیکبار کار او چون سنگ است شیشه ز صلاح بود</p>	<p>عشق او با احمد کمال به راه نبودی بیکبار کار او چون سنگ است شیشه ز صلاح بود</p>
<p>مخم و در دم بری و در مال بگویند میان او و صفیة و صفوان بگویند بری و یقین جمبو بال بگویند آن جنون سرگردان بگویند</p>	<p>صد سبب عشق بری و مال بگویند زبان آدم گشت عشق بر ترس زبان محنت و درد سببها زبیدی و روی آن لبه نقیاس</p>

	<p>بایں فرزند پیے سامان بگوئید سخن ز این سوخته حیران بگوئید</p>	<p>حکایت از لک شمشیریں مہوش چہ نامی عاشقان کچھ شیش برآید</p>
	<p>چہ اشقت ز مستان و بہار و بگر آمد چہ اگھر بندہ شدہ عشق مشتوق بگوئید</p>	
	<p>امروز بنوعی بشکاری دیگر آمد ما را بہلاک خود و باری دیگر آمد در اصل درم برود و عیا دیگر آمد عالم بری دل رفت و خمار و بگر آمد اعمال ز سرش کہ شمشاد و بگر آمد دشمنش درہ ماندیم خمار و بگر آمد آں ہم ششتری گرفت و قطار و بگر آمد</p>	<p>خیزید وی آرید کہ کاشے بگر آمد آنس دلم بستہ او بود ہمیشہ آجان و دلم برود بیک جلو و غمزہ گفتند کہ آمد و برودش درم را اندہ دل ما بود خمار وی دل مسکین امروز نہ دلدارم و نہ دلبر و نہ چاہ تا با خود می با ختم آن کام و بواو در تا قلہ بود و مال جدا بود</p>
	<p>عمنما زول برآمد و شادی فرارید آمد بہار سبز گل و گل بشگفت ایمانا در آمد و او بار بار و میبند آریدیم یام پودہ می فصل در کشید برقش غمزد و دولت عزتقا کرد نقش و ہوا و دیو کسک در قلعت سادات از زبان زبان آمدت نقش کرد و خوش خوش</p>	<p>احمد تی خود را تو بہر آب میالاک عقل خگر آور کہ عیب رو بگر آمد</p>
	<p>صح وصال ما ز شب بچہ برودید رفت آن حریف و سز زبانتان باغ ما با ما بختگ بود کہ خون بہت آشتی سازیم در وفا و وفائی تو مجلسی بر سر نیم آج و نایت ملک طار باو ستان و دوست آندایم کار ایمن بہار و صلح و خرد و رشاد ہر کس کہ دید ما را جز ظن بہد بزد</p>	
	<p>ای احمد اچھو و بوزرہ ز فتنہ</p>	

<p>گوی سعادتمندش بچار ابد رس تغزید تیغ کرد و دست بر شکر کا برید جای قدم نما که زره بر و کلبه لطف زمینیا توستیت نا پدید راهی که سیر که رفت خیر با زنا و رید در باغ افس او پیری بموتت یکستریه آب حیات باقی مخرجش گریب ستریه اورا چه زماں که خلق بگفتند او چه دید</p>	<p>بزرگ گماں سیر که تو افی نمود خرید آن را که اندر نسیم اندال برودش وزید بر سر کب بندایت توجیب شد سوار قبله نیاز لر و زو ز صفت مراه ساخت جایکه اسم جایی مراور است اسم و رسم بجیر یکیه نیست گشته مراد را سبی بجای ارتقال و قیل حالت رسمی بواجرت بر طرف بوی روضه آجب لال خمیده و شده دست مخر او که ندانند جز او دیگر</p>
<p>عرش و کرسی در کجا نه جنت و نه باز بود حق بگفتا تا لقمه از ما بلعے اقترا بود روح ما اندر ازال با حضرتش و کار بود بشرح وے در جمله ارواح سید سال بود صفت و ندایشال بچهرت صفتایشال بود صفت دویم موتال با طاعت بسیار بود صفت بسیار لیکن تویه اندر کار بود روح ایشان غرق کفر و کلا. ایشان را بود شری او شیر و شمد آیتس هم کار بود مرکبی ایشان بچهرت خوب شرح فنا بود نقد ایشان بر محکنا صحنه شرح انوار بود ظالمی از نده بود لیکن درو آن آنگاه بود</p>	<p>یا احملها و آتی بگفتی تو بهره منده طیپے ترا و نیز مرا و آکر این شنبه آن زمان که اندر ازال ما را بحق گفتا بود تذمبت و آسماں پوز سما و اعلی آدم و حقو کجا و استی و جتی بود روح ما از روح سید شرح او از نور حق حضرتش فرموده بود تا روح با صفت گشته صفت اول اینها بود و خواصی اولیا صفت نسیم عاصیاں بودند بر از جرم گناه صفت چهارم کافران بودند و مشرکین حضرتش فرموده بود از بهر مایه بی صفت اول توش آرد و نه صافسے آنقدر صفت دویم توشش کرد و نه درده آنگاه صفت سیم آن وقتلای حق چه وید نه آنقدر</p>

بر سر شش سنگی زود شد یکست پارہ یار بود آں سہ صفت قالو ابلی گفت آں کی انکار بود	احمد اچوں نیبک بختیاں دولت آجا ہنند دولت ما از انزل وات قدرت جبار بود	سقف چہدم زانقح نذنگت یونے ہنند شتر پیش قالو ابلی بود آنقح قالو ابلی	
صد شکن بر صد شکن در عارض ترمیزند از چہ با شاد دست گوہر موج گوہر ترمیزند نیستی اندر ہوا چوں مرغ ما پر ترمیزند رہ رواں بہتر کہ ہر دم حلقہ برد ترمیزند جز ہمہ استناد کہ آجا شکہ برد ترمیزند		چوں صبا حم ہرزماں بر زلف لبر ترمیزند آب چشم را چہ بینی کرد بر کہ دست ہستی اندر راہ مرداں کس نکوہ آہ بار بہر اشتر کسی بندد کہ او را ہر بود قلب را از زربد اگر دن نداند بچکس	
	احمد نامی تو اتنی خدمت مرواں گزین وانہ چوں بر خاک افتد ز دوسر ترمیزند		
روشنمانے بردلم سر ترمیزند چوں سعادت یار ما خواهد شد بختم آمد طلح ام بالا گرفت چوں سرم سو اور ویشیاں گرفت چوں محمد سید و ساوات بود چونکہ شاد صدیق یار و غار او یار سیم آنکہ ذی النیرین بود چیدر صفد کہ بود شکی خدا ہر کہ او را شایعیت لگرفت ہر کہ از راہ شریعت روی تمام	سرخ و دم در فتنس پر ترمیزند بخت ما آنکشت بر در ترمیزند پشت پاد ملک قیصر ترمیزند جملہ بر ملک سکندر ترمیزند حسن او بر ماہ بر خور ترمیزند دہر موج از عدل عمر ترمیزند ظہنتش نوری ست از ہر ترمیزند شانہ زیری باب جبر ترمیزند روز شب اللہ ابیر ترمیزند ز قیامت سنگ بر سر ترمیزند		
	احمد! تو دوسدستی فانی بقی کہ ایں سخن سر جبات دیگر ترمیزند		

آتش سوزی دروغم حلقہ برو میریزند
 بر واق طارم غیر وزہ منظر سیر
 آں کیے درمی نشانند و آن یکیز میریزند
 آہ آتش بار من آتش بدل وز میریزند
 دست عشق سیرز مایم چوں قلم سیریزند
 کہ از درد و غم آتشی عشق تو سر بر میریزند

احمد سوادای او در یادے لایمی سوز و
 اک او بدست پشت پابرہفت کشور میریزند

دست شوق سیرز مایم حلقہ برو میریزند
 آب و آید چشم سیرز مال از موج خون
 مزم چشم سیریز و رنگ روم راگر
 شرح شوق بدل بحریر و بیایں مال افز
 چوں قلم در راه عشق مگر چہ می پویم کس
 شغلہ آہم بسوز و عالی را سیرز مال

شیرینی ماننے سست کر وادوند
 از طفیلش سرا گذر وادوند
 غافلانا خواہب درد وادوند
 ز آن صیوحی کہ در کھر وادوند
 مشتقان را صلایے وژاوند
 خاک ذرقت بیاد و وادوند
 عالمنازا بعلم و وادوند
 روح ما قبلہ وگر کرد وادوند
 زان سرا ملک بن چیشتر وادوند

دو چشم از یاد تو حیر وادوند
 در مقامی کہ روح پے بند
 حاضران را بحضرت آور وادوند
 ساغری از از و ر وہ پیکر وادوند
 صا و قال سوز سینہ آورو
 طیل دل بر امید وصل زدوند
 ز اہدای روی در نیاز شند
 آدم آفتوں سزا رگونہ نماز
 بالقیس میر و یک در رۂ بار

احمد اناک پائے مردال بائش
 چوں ترا خلعت وگر وادوند

جای باش عاشقان را جا ویکر وادوند
 خانہ با خود ز بہر و دست ایتر کرد وادوند
 در انزل گو یا نہیں شہت برابر کرد وادوند
 وعدہ دیدار را در یوم محشر کرد وادوند

گر در دیوانہ سبقت نقرہ وز کرد وادوند
 چوں نگی کرد سوسر ستان کجی
 و بنا و عقیقی از این خلق و موللان ما
 ایہ اللہ تو سر ستان مال حضرت چو کنت

<p>جان بد او مد عاشقان آنگی از او بجز دروزان در بحد ما تا قیامت خاک بر سر سجده کردی ۱۵</p>	<p>مرانا سوج دور قاسیب و میدیدند بدر انبیدال عالم بیخ با بهر اراں پیرو زمین و وطن قیامتند ز خلقم کا شکی ز رحمت نمی بود کینته بنده ام کن عاشقان ترا نه نبود که دوم نمفست عشق مع اود گناه و اوبیو بود که روز اول بهر اراں کا روز اول بود و او تا عشق</p>	<p>کشمکش عشق صید و غم در جهان کشیدند که شب از تو زمین عاشق غار پند ز کسب که از این بوی سستیم نه اول پند چو پند که غم بر کسبتنا و کسبتند که تو صاحب عشق با ما بودی غم تو پند ز لقمه با این چشمم کسبتند بسی عشق و جانم بود پند شکر ز ما با عشق کسبتند</p>	<p>ایا اهل عشق بی در باغ و دانی دروغ بشکند اما کسبتند</p>	<p>بهر اراں که افتاد و روز بعد نداد بهر اراں و فقه گفت ممال از ما تنقیا کند در کسبتند بنا و مهورت با کسبتند اگر کتاسی گوید منی غفلتند</p>	<p>در کسبتنا کسبتند دشمن کسبتند که کسبتند بهر اراں کسبتند اگر کسبتند</p>	<p>ایا اهل عشق در دوزخ باطل کسبتند که کسبتند</p>	<p>اگر کسبتند که کسبتند که کسبتند که کسبتند که کسبتند</p>
--	--	---	---	---	--	--	---

چو تک ارواح و ملائکة سماکشیں کنند

اچھ جانی گداز کن بیش جی و کرکے نا
آبخاری فاک یا بیت از نظر تیسیں کنند

گر جبال آفتاب بوی گھنٹیس گفتمی

یوسہ و پاپی سبگان وری و لدار زنت
آتش اندہ بوس جس ترقہ ز نار زنت
بروز سے ظاہر ہستی ہمہ صفا زنت
خندہ برصا حسب دوگان خریدار زنت
دین و دنیا ہمہ یکجا و یک بار زنت

عاشقانی کہ قدم بر سر کی پندار زنت
خرمقی سبستی خود را ہمہ بر پا و در مند
رو و طہ ز دل بوسی خود رشتہ پادار با کلمت
رستت و رستتار کشال بر سر پادار کشید
چون نشسته شدت حریفیال بقادر آفتاب زنت

اچھ جیام زانفاقس تو کلبید سستی
اچھ جی مرغان کہ فدا یکس گلزار زنت

در تمام بخیر و بوی باغ و ایامال رفتہ اند
سالک کانی راہ و میتہ و محو سلیمان رفتہ اند
اولیاء اللہ اندر کورہ لنبیان رفتہ اند
ظہر فجر سستہ آبرو رکرا این خیر و رفتہ اند
سختی الی ابد و در سستہ سر و سبک جانی رفتہ اند
سرفیدہ اگر زندہ و مال و ہم چہ عثمان رفتہ اند
چون آفتاب چون آفتاب سوی شہیدان رفتہ اند

عاشقانی کہ اندر سبب مست و خیر الی زنت
سر بر زمینہ پادار ہمہ سستہ و در جان
سایحی ہر یک کہ اندر و سائستہ در مشغول
حال الی مثال کس نہ اندر صبر صفا و صفا
ہم ہمہ صفا و صفا و صفا و صفا و صفا
چون آفتاب و عدل پادار ہمہ کوی سبقتی صفا
ہم ہمہ صفا و صفا و صفا و صفا و صفا
چون آفتاب و عدل پادار ہمہ کوی سبقتی صفا

اچھ جی صافی آفتاب و صفا
سر و سبک جانی رفتہ اند

سر و سبک جانی رفتہ اند
چون آفتاب و عدل پادار ہمہ کوی سبقتی صفا
ہم ہمہ صفا و صفا و صفا و صفا و صفا
چون آفتاب و عدل پادار ہمہ کوی سبقتی صفا
ہم ہمہ صفا و صفا و صفا و صفا و صفا
چون آفتاب و عدل پادار ہمہ کوی سبقتی صفا

سر و سبک جانی رفتہ اند
چون آفتاب و عدل پادار ہمہ کوی سبقتی صفا
ہم ہمہ صفا و صفا و صفا و صفا و صفا
چون آفتاب و عدل پادار ہمہ کوی سبقتی صفا
ہم ہمہ صفا و صفا و صفا و صفا و صفا
چون آفتاب و عدل پادار ہمہ کوی سبقتی صفا

لاش ہی میر نند حل میر میکند
 قہر قہر اٹھ مر نام نہ بیرون میر میکند
 ہر نہ پیرے شفقتی عیب پسیر میکند
 محنت و اندوہ قہر با تو اثر میکند
 غصہ اندوہ و غم فتنہ و شر میکند

اکھڑ پیارہ چوں راہ قناعت گزید
 دل زد و عالم سویت نظر میکند

مہر دنیا را بیرون کن دین آباداں شود
 آحقیت با شریعت عفت تو امان شود
 اندہ سوس طبع پست کن تا ہر چہ خواباں شود
 آشر عیبت طریقت با تو مغزی جان شود
 قول و عمل غلط است پڑہ اندر حماں شود
 ہر کہ نہ برکتش باشد سوی ہیراں شود
 ہر آن باشد کہ فطرت پست و قرآن شود
 لذتے مینی کہ کارت رو جانن جان شود

احمد جا در دست از این قول جو کفایت
 آہ ازین اقوال ما ترسم کہ این تا اول

باش تا بر ذوق تو از نیستی آشنند
 باش تا نخشن و امان بد است آشنند
 باش تا ناند و فانی محنت تو در دست
 باش تا آن غم پسید و ملت اندر بند
 باش تا در نہم طبع سوچ و خبر نند
 باش تا مہنو محنت برکت و لب نند

مال کساں مخوری باز روی امینی
 مسجد و محراب را ہر یا ساختی
 طفل بدہ سالہ کے خصم بد مشود
 عمر با یان رسبید خلق عجایب شدند
 شک کہ کفار چوں گرو جہاں عیب ہو

گر ہی خواہی کہ راہ ما تر آسان شود
 ہر چہ داری جز محبت جلا ویرا نہ شا
 از شر عیبت رو متا ہے راہ نقوی پیش کن
 دور باش از غیر شرع و مشرعتی کہ
 آنکہ می گوید طریقت با شریعت محبت
 رہ نہ باشد سوی حق از طریق مصطفی
 ہر چہ از فعل تو زیاد و تحقیقت آن لغوی
 کہ بقول حق و حکم شرع باشد فعل تو

باش تا تاج محبت بر پیکر کس بر نند
 باش تا سر بر فراز و رایت عشق ازین
 باش تا دنیا و عقبی عشقت آرد زیر پا
 باش تا اطاعت و فضل از کوئی سبقت پر
 باش تا مجلس بیار بید اندھا باغ وصل
 باش تا بر نفع کام از جام الفت میخورم

باشورا ای احمد فطاح طریبا کرش
حقوق باوقرتو لوسی لده برت و شتر نند

مختل و در سیر بر و در امر الام داد
گاه صبح من نقال از شام داد
دوست سوی آئی بیضا م داد
سنا کرد لرا عبیش و ناز و کلام داد
در وقت بیست سیرید اور نام داد
کر و راحت باشی تا با ما داد
بهر زمان با شک و شکر بیجا داد

دو شام سو د اوقا اوتا با امداد
نخا سیگار آتم ز من یکسو بید
دولت سوسوی اول ز دست یواند زندا
راز با جو دو سرست را لول کجنت
پرو و مان با زین و کدی زور دست
باید و شکله در میان باغ و اصل
در زمان با محض اوزنا صمیم

دینا ایچکده و دینا ایچکده لود
دینا ایچکده و دینا ایچکده داد

نال و بر چورس نرا با
نال و دور و انا کجا با ش
در و نا و بید ه سکه ر و انا ش
کر ز و وصلی بنزل به با با ش
کر و بیگی ه زور و عطا با ش
او تالده ز غم ز و ا با ش
گر چه اسستا و خوش و ا با ش
کر و غم یک با و فقا با ش
بیم بر دل ز و صفا با ش

گر با لامل شجهت ز و ا با ش
بهر که او را نصیب و ا قول
بهر چه بیلو بد اوز و زور و
هرسته و و غم کسے فاند
دیده با شقه و وصل ال طفت کم
بهر آکر یکدی مان و اقی آید
ز به کر نو و دیا کسے کسے
تا لده با بید که با شقه ا ز سر و زور
بیم و زور و با شقه ز غم

ایچکده ایچکده و بیچکده

ایچکده ایچکده و بیچکده

بیم بر دل ز غم و شکر

<p>زکاری خلق و دنیا سخت غافل میان عارف و معرفت این دل پیروی که بند یار همیشه الهی شکر تو معین چون گوارم همه فرزندان ما در آن شیر پذیرد پیوسته دل را به نیکوئی</p>	<p>یعقین و ز بند تو نوی کرده دنیا و پیر آینه به پیش روی استقامت همیشه دل را تو آن گداز دیانت شکر کسی را که او مرزا داد مرا نامور نداد محسن مراد پسران آن دل همی داری در فریاد</p>
<p>الهی فلسفا اهلک را شکر مدار بقضای خود پیش یار شکر مفا بر باد است کفر ایروز سخت ترا یاد تو الی کرد فریاد من بود ایم از زنی یاد تو ایوان کرد حالا بنما دیم دل و صبور تو بویس فریاد همه عالم بدون سخت از بیمه شرط است نمی بود ملک ما سیهان تا در آن تو با شکر از غم زهر شکر عالم تو حلال بخشید ای آن کرم از کرم بلیست</p>	<p>شاد و م کرم ایروز سخت مرا شاد توان کرد در بارخ تو ای یاد تو دست یار تو توان کرد ای صفت بهر شکر تو فریاد تو توان کرد شکر م همه ز بیمه باوست فریاد تو توان کرد با شکر تو صفت صفت همه یار تو توان کرد بار از م پسر تو آن تو توان کرد گفتاره رخ از تو ابتدا تو توان کرد</p>
<p>اکثر بره مشتاق تر وصل مستند خیر الی ای وادی بی آفتش آباو تو الی کرد زنت آن سنت که شغال جهان گم از دنیا پسند و زنجیر جهان جمان را بغرور عالم از مصیبت و غم زنده و مورخ زغال دل درین حال ز بند پیر و عهد از نعلین عدل و انصاف که بار و کرم بطلعت کرم حاکمان ظالم و بی با شکر در آسکین</p>	<p>و شکر م سر و صفت مستند که شکر زده پروا این همه نامور خیر صفت که در صفت اکثر صفت صفت نامور صفت صفت که در صفت صفت صفت صفت صفت صفت صفت صفت صفت صفت صفت صفت صفت لاجرم صفت صفت صفت صفت صفت صفت</p>

فائنسی و منفی و نواب چھ شہوت خوا
چشم بہ مال مساکین و یتیمان دار
ابن ضعیفان جہاں طاقت نیا داری

واو ضلعتاں کہ وہدگر چہ نفس پر آئینہ
سختہ و محنت سب امروز جہا پیشہ سب
ہر کہ دستار سہ ہر صہی توانہ بخت

رحم و شفقت سے ز پلہ ر . فیہ و حرمت از پیر
زانکہ پاکیزگی افتادہ ہمہ خون خوانند

کہ چہ مر والی ہمہ در کو چہ و در بار از ان
فلاہائے عجیب از خویش بروں آرز
زیر خرقہ عجیب اینست کہ باز تار ا
باش تا نامہ اعمال تو بپروں آ آر
ایں جنیں قوم و اطراف جہاں سب
اہل و دولہ ہمہ چو آئینہ و سناکار
پیش از آند کم کہ ترا حال دیکر پیش آ

عورتا ترا بجمال شرم نہا ند ۱۵ دست انکوں
کو دکال بہنے اورے بچیز و روئے شرم نہ
حال درویشی شاہاں بچہ تقریر کہ
آید با جیبہ و ستار چہ و اعظاف ہ
ریش جوں شیر عقیقہ دل جوں تمہر س
بسکہ امروز غور نراند شوند فر و اخ
از جنیں قوم پرہیز تو ا س جہاں غور نر

سخن قوم گوی
بندہ چہ تو لب جبار اند

احمد ا بگزار از بنس
کہ خدا را بکسال بندہ

جز فاسخ بندہ گے تو ا ہم بر جنیں
بہر مل و در خندانہ رحمت اس
آوم ہنوز محرم شک کہ بریں
خورشید را از بانہ ہنوز آفتیں
کیاک باز در کب سروی ز میں
مار از بخودی خبر از محفل و دی

آند کم کہ روح را متن خاک کے تقریریاں ہوں
آند کم کہ ما بہار امانت در آمد ہم
آند کم کہ عشق پر کے تو خانہ ساخت
آند کم کہ گرمی نفسی ما جہاں بسوخت
در خلوتے کہ ما بتو دادیم دست ہمد
میخوارست محفل تا آگند حمد دیں دست

احمد چہ عشق شکر بر افروخت جہاں بلانہ
گر پیش از میں برمتی و از خود بپسین ہوں

واکد درودی تو کشت مدعیے در مل
ہر کہ رخسار تو بہینہ بگلستان غرود

تہلکاشانی گئی وہاں رہا یہاں نہرو
 باہر پیر سب سے کہہ کر تھک گیا
 نقش آن تانہ ابدان اول ویراں نہرو
 ورنہ آں بہ کہ نہی از غنا چھیندا نہرو
 پہنچ عاشق بسوی برو صفہ رضوان نہرو
 لیکس ابی لاشہ ضعیف کبید نہرو
 عاشق سو نہتہ دل پہچہ ایناں نہرو

اچھو تیا مرزاق اس تو کہ پوسکتے
 عاشق آن سنت کاندھے نہانی نہرو

ایکے بسا پر کہ از طرفہ نہ تار آید
 آہ اذالہ کہ کہ الیہ الیہ با خطا آید
 یہ وہ بہ نہار کہ عیاں تو لے تو آید
 دہ سالی سجدہ ہوا از نصیہ تیار آید
 شہرہ زبان سیرا پر دنا کہ سیرا آید
 نہ نہ سالی عشق کیمیاں تیرہ ہر کار آید

ہر کہ در خانہ دخی باو بخلوت شد
 خضر اگر عمل بر وان کشی تراویا
 عشق تو روز ازل بدل طالع نہرو
 مرو باید کہ ز شمشیر نگر داند نہرو
 گر نہ امید لقا ہی تو بود در پخت
 ہوسم بود کہ در تیغ عشق کشت نہرو
 چند کوشی ہوس و پنے دل چہ نہرو

اگر از زلف تو یک صفہ پیر طیار آید
 حرفہ با بر سر کز تار فرود آید
 ایکہ انکا کئی حال سراو غم نہرو
 لے بسا پر کہ ز تار مغز بن پر کہ نہرو
 لے بسا نہ نہ عرابت کہ تاکہ از قضا
 کہ نہ دست مرواں کہ تو نہ نہرو

اچھو تیا مرزاق اس تو کہ پوسکتے
 عاشق آن سنت کاندھے نہانی نہرو

ایکے بسا پر کہ از طرفہ نہ تار آید
 آہ اذالہ کہ کہ الیہ الیہ با خطا آید
 یہ وہ بہ نہار کہ عیاں تو لے تو آید
 دہ سالی سجدہ ہوا از نصیہ تیار آید
 شہرہ زبان سیرا پر دنا کہ سیرا آید
 نہ نہ سالی عشق کیمیاں تیرہ ہر کار آید

اگر از زلف تو یک صفہ پیر طیار آید
 حرفہ با بر سر کز تار فرود آید
 ایکہ انکا کئی حال سراو غم نہرو
 لے بسا پر کہ ز تار مغز بن پر کہ نہرو
 لے بسا نہ نہ عرابت کہ تاکہ از قضا
 کہ نہ دست مرواں کہ تو نہ نہرو

کار اجتهاد اهل چه قدرت مشکل است
در سخن کیشاد و فلان تا مشکل او را شود

صوفی بیا که وقت سماع و طاریه
که از بوسه ستان لوح شمیم و قاریه
دامن کشاده و اگر از سخن عطا رسیده
ایستد ایلا آنکه در سستی کجی رسیده
پویی کشا لیش از حرم کیر یار رسیده
چو در بند بیهوشی لانتها رسیده

مطرب سهروردی که آن مقام رسیده
گر واقعی سرشام دل خویش بازو
از لذت و دگون برافشای جانها مرا
زاده مباحث بخرقه بر بند بر بانی خویش
استهاسیه با شند چه عطا است موز یار
بگردد ز غنا که پیوره در خود پیش قدم

بیا بچهره ای بختی روه تیان رشتت اسیه
از آن نمانده که سی ترا چو لصله رسیده

آهستی در بجز مردم بوشیا رسیده
صلطه بچهره فای برور کی پیکار از رسیده
طیغ بیهوشی با کیر رسیده با از رسیده
بشسته با بر سر کشته و در آن رسیده

و در سخن مستمان آه سوختی در بچار رسیده
از آن بنده اراده از بخت از رسیده
بیشتر از آن بر بیدر بایک سو رسیده
آن را با صحت که بیدر کلاه رسیده

آن که در که با انگار تو رسیده آه
چو در سخن مستمان آه سوختی در بچار رسیده

صفت باور تیار شش نام آه
دولت عو به با بکلام آه
که از این سخاوت مر ابا ما آه
که بچشم کار با شش نام آه
از این جمله در سخن نام آه
کسیه بپایاه سخت نام آه

سخن در آن سخن بپایه آه
بست خا بر بچو صا و نته با آن آه
وقایع بچو صفت بکدام آه
حرف می آه که بچو صفت بچو صفت
دیده در بچو صفت بچو صفت
بچو صفت بچو صفت بچو صفت

از این سخن در سخن رسیده

ماسد و دوستان غلام آمد	
<p>ہرچہ جزو دوست نراں نمنہ و دارد ہر پلار را بجان سپر دارد بوی بیش اندر جہاں اثر دارد قدش نراں میماں کسرو دارد از بری عشق در گذر دارد کہ معنی چنینی اثر دارد در سخن دوستماں نخر دارد اگر چہ اندر ہاں شکر دارد</p>	<p>دل کہ از مہر او جسم دارد بر سر کوئی دوست و شریک و نہ نخر شوق کہ وہ شد نہ جہاں نمنہ جز بکوی دوست قدم از سبک تا فلک چو جاوست از دل دوستماں سخن گوید ہر کہ را دل رعینہ خالی نیست دل بجا زونی کے یا بد</p>
احمد چند زین سخن گوئی بجز باید کہ تا گھنہ دارد	
<p>ز کون و کل کون آزا با شد محبت را و نفس بنیاد باشد پیشم او دو عالم با دو باشد کہ وصل از فصل عیت آزا باشد بیبوی دوست خوردن شفا باشد میان روضہ جہاں شمشاد باشد دل در و روح روان راوشا بر او از ہجر کے سبب باوشا</p>	<p>دل کہ از ذوق سے آباد نمنہ نباشد در بنا و رنج محنت بہر او او گدا و نناہ یکساں عیشہ در وصال دوست شاں شراب انس اندر جام الفت رضای دوست باشد روضہ چہ بادی و دل خیر بوی نہ بہ بند و طعت و مہر ش محروم</p>
انوائی اکھرنہ بی چوں توانی بگفزی کہ از انہاں بہر او آشد	
<p>جاننا شراب داد کہ تو نہ بجای کینہ ابوی گل وصال می در تنواں رسید</p>	<p>مانی عشق و دوش بدل ناہاں رسید در دست گفت ز سبب آمد نیاغ اس</p>

دی گشت پر نشا طاکه و صله ش بجا ک زین
در جان طرب که دولت و بیکیا ک زین
که از زهر لطف دوست مثل همین بجا ک زین

سرست از سره زمان گرو بلوغ دوست
در سر خار با ده و در سر وفای دوست
یار بچو بو د آنگ و آن جام آن شرا

احمد تو جان شاکر کن از بهر آن قدم
یدری عزیز چو کند ترا میهمان رسم

که دست دوست در نی نلوت عادم
دبیر نمنع با برین لوح شکم بیزد
گذشت آنگاه عروب طمنه بر عجم بیزد
که زهر عشق تو در سینه با علم بیزد

سرم بیای تو اندم دم از قدم بیزد
نشد بخریب تو کلمه و بگو ظاهر
رسید نو بیت زندان عاقبت محو و
تا تو رسن تو پیدا بود در عالم

بود از می و میخانه تیغ نام و زنتان
که احمد از می عشق تو جام عجم بیزد

براه دوستی در باره واد
بدل از نقل عالم خار واد
بدون از روی ز جمل غار واد
براه بیب او اسرار واد
امید و سنس با دیدار واد
سبان ببان گفتار واد
ز شادوی بر جسته نزار واد
که ستراسر میبخت نکار واد

بهر آنکس که ادر و سله بیدار واد
بدر بکار کشش بود در شمشیر واد
کل و صفتش میان بدین گفت
بوه قارن ز نوین و نانش
لکھی با جام و پوده در منالبات
لکھی در باغ ز من گفتن شاد
زمانه از شراب عشق میخور
خوشا وقتی میهمان در فرانس

دل آن آمد ز می عشق ت فانیغ
دیوانه با او سیم و زین با لقا

بیزد هر تیغ عشق همه ز تبا که کرد
رفت آنگ خیال ما و جان صحرایه

آنگاه زین عشق لیل چو با کرد
بآگر ز بخت زین تا و او کویا

بستہ زہر چھوڑا اور آخر پرتا ہا کر د	در جان اور مضر و مجتہد زہر آنتی
از خود بیہوشی و دوست ڈرا آہا کر د	نخ مراد ما و ہوس از و شش کند
گیتی تملع خود ہمہ یروی سیاہ کر د	چشم و شندید و بگر چون حال او
از فقر و از مجتہد اورا کلاہ کر د	آرایش نفوس ہوس با سند زہر
بمرب ہدایت تو صید شاہ کر د	سند شیر مرغ و لباس صداش فاد
ہر کہ او بغیر مانگر و او گناہ کر د	گفتا جیب ما ہمہ کے سوی مانگر
احمد الکریم نے تو تصدیق آئینہ شد	
گشت بچاں جان ما و بد بگاہ زہر شد	تا بیدم دماغ حیرت کار من بپیش
روز ما بے گفتگو چیل روز رس تا خیر شد	آنتی سوزال فنا داند زہر دل و بجا زہر
خال کویت از سرش کم سل خون آمیز شد	قبیلہ بیان ماندا ند غیر سوی کوئی دوست
کہ آنتی حیران و اندر دل من تیر شد	ای سلما ان چہ با داروی این روزن
از نمک و درد و فراق اہم علم خونیز شد	نہ صبوری روی دارد سوی من نہ ساری
مصر تو تنی گشتت دس بہ بود زہر بال و پر شد	سخت سرگرداں مہر من گم اند کا خورن
ماست گویم مصر نو با ایب و علم تو تر زہر شد	اطیبیب کردندان کیزماں زہر با کوس
احمد در کوئی اور کر رہ خود تہا با ستمی	
چشم کوئی حال خود و لیتہ ہر شہ	
با نہیت نہ طریب کوشی او شود	اندیشہ دل از ہمد با سونی ابو
بہ چشم نہ جہا دست نقل سون و شود	بوسم طریقت ہمگی سنی کشتن و شود
انجا با ہمہ بناسہ دیوانی اور شد	ہر جا کہ رفت تیغ نہ بیدست کس نہ
تا پیش تیرت با سونہ و کوئی با بود	بہ حرف جہی بہ و کر کہ شمع بلاک
احمد نگاہ دار از آسہا خود ہر روز	
بیزہ ہر آب الم احمد زہر او شود	

رست نه خون و مسکن و مسکن از زود جهان خوش
 مینزد او بچو رست شره اصل من غیر
 از سنی از روضه دیده هر سو مدید
 به در کی بجای بارگشت اول از این بر
 و دیده سهرش جز او نیز دو عالم ندید
 سر چه شریه او نوز وخت مانند مرا و مرید

تا و کم اندام با تو تو شربت خاکیست
 تا که ز دل لایسته برست غم و شراب است
 عاشق دل سوخته صبر نیاموخت
 حال و دل و آنه دار لعله بر آوزد زار
 بیخود و شور و بیدار گشت و دور از بهشت و
 دیدار دیدن بد و خشت با تشریف لیس

اگر از عشق چینیید فاند اول و ناپدید
 فضل خداوند و دید کرد به کم بر دیدار

مبنه اطراف و دوش نوز و سنجلی گیرد
 رونق سدره دیده نوز بهشت طوطی گیرد
 ترک نوز و کسوس هم از بهشت با و آگیرد
 از خدا فواید تبارت و تقای لای گیرد
 بر سر ی پیشینش میوهی و نسی گیرد
 آرزو نغره ز نال شیشه مویست گیرد
 آنچه عقوبت که فدج اندید بلی گیرد
 خاد م سر و خدا جام ز معنی گیرد

بدرنا عشق رضا جو سے مولا گیرد
 بر توی کا نوز سنجلی بهراں کس که رسید
 بصفا بخشی اسی که ز حضرت باید
 جام معنی که یقینت نفسی صد نوبت
 بیکی جو هر که از جام بجان علی کند
 بر کس که طلبی وال و دیدار خلد
 شربش نه هر دو نوزش چنانش بند
 بزیر سرش و اباده گفوی طلبید
 سخن اگر نوز تو آید بر سر

بشنه عشق فدای رست کرد با گیرد

خانزاد بنده و خیمه جلوس بقا ز بنده
 بیکی عشق حد محرم کیه یار زنت
 ایشان دم و مانه محبت دنیا کجا زنت
 جبهه دارند و نغره قالی مسلی زنت
 بیخیز سوز عشق قدح پرکس ما زنت

کوسان رب عشق لال و ان تقا و نغله
 کس سانس که اموال شورا ید و علقه
 قلم سبک سر و زنده یکس جو خد خنده
 اس نوز ده آند ساقی با قفا چه کرد خنده
 احوس سلطان پیش نوز زنده و رن مین

کہ ایشان دم از محبت لافند
دوریم شکر ناله و حسرت از تند
مردان دم از محبت صخر خدا زنت

باماشقان ز ملکست و دنیا سخن گوی
آنها که سوز عشق ندارد در در و رول
شابان سلا و نمست دنیا چه در و مند

یا احمد از بے کس تو سر مست خلق شدی

سب تو جیان قدس ترا مر حسنا ز بنشد

جگر بے بیان در دل پر درد باید
سرخ سرخ و آه سر و باید
رخ ز درد دل پر درد باید
ہنجرہ بچو برتن درد باید
اگر افغان از فرشتگان سر و باید
گھی از گل عالم فرد باید
پختت و بخت تن پے درد باید
شرایب از ازل پے درد باید

بکوشش عاشقی را سرد باید
تغف دل گرم و جانی بچو آتش
بکوشش روز و شب باید مجاور
بالہ عمقرین و روی پھر کرد
گھی در بوی وصلش شاو خرم
مھی با دو ستانش شادمانی
گھی در بلوغ وصل او ستاش
چو بود بوی تو ساقی جبار بار

یا احمد اگر رہ رفتہ خواهی

رضیق راہ ازل درد باید

بے هست بزرگ زود ما اعلیٰ پر وار کرد
تغلب حنفت زود در بائے دوست با کرد
بر شست رخ شاخ اسن را ز ما آغاز کرد
در میان بچو بی با دوستی چند بنا کرد
باز آید این سخن با او با مہیاں را ز کرد
تا بطرف تو بگریست بر و باز آواز کرد

تا ز غمش دوش در صخر اولم پر وار کرد
پای بہت بر نما و از فرق خلق فانات
در شاند ز باغ وصل و دست بونی نسا
ست مخموری وصال و ماند از خود بچو
بگویم بہر کس: از این سخن عبرت بود
ز غمری او را در کسند و دلست باید

اگفت یا احمد بے کس ما آیم خستی

این چو بیک کس را نکر دم چوں تعلق سا کرد

بر و تو تپیل جان اندی اسری ز سر
 خیمه در بالای ایی نکند مینا ز سر
 پشت پای خود بوق طارم خضر از سر
 بروی اقبال او لبیک ما دوی ز سر
 قدسیاں بر خاک پایش بوسه ما سر طار
 بوسه اندر خالی پای خواجہ بعلی ز سر
 اولیا در بارگاہش سر زیر پای ز سر
 دوستانش خیمہ اندر جنت اللہ و از سر
 آتش اندر صفحہ نہ طلوع احلام ز سر

عاشقانی بارگاہ است ناله و آواز ز سر
 از علو مرتبت از جمله عالم آگہ ز سر
 سر زستی شراب و گفتگو با کوشند
 ز رتہ اللعالمین است آنکہ او را قدسیاں
 عویشیاں بر آستانش از شرافت خاک ز سر
 آسمان و عرش کرسی آرزو دارند کہ
 بسا باد منش و دارند وستی عمتنما
 و شمشادش از تصعب سر زور و در دنیا
 گر شرای ہاشقانش از دل خود کر کشند

شور افتد و ملاک گرشبی مستان او
 بچو احمد ناله با از اول شہما ز سر

روی مقصود و آیتہ اسما ہما ہما
 ہر جہ خواہند و آں جملہ ہر ہر ہما
 عارفان جملہ تہاں بر رخ زریا ہما
 کہ ہماں نو تحقیقت ہما اسما ہما
 دل و جان را بقدا ہی اول شہد ہما
 عاشقانہ نہ کہ مقصود جہاں را ہما
 جملہ اسما ہما نظر عین مستی ہما
 گر تہاں جملہ جہاں و وحدہ خود ہما
 سر نشانتہ ہما پیش ہما کے تہا ہما
 طالبان ہما ہما از انفا س ہما ہما
 در دور دل ترا شمش ہما ہما ہما
 ہر ز ملل ہمیش ہما را ہما ہما ہما

عاشقان آرزو نظری ہر رخ زریا ہما ہما
 اندر آں آئینہ مقصود جہاں نے مکر نہ
 نیست جہت منظر ز آتش ہما ملک جہاں
 ایی ہمیش است کہ جہاں آئینہ مرصدا ہما
 مگر نہ ہیند جہاںش ہما نظر محو شوند
 اندر آید بہ باطن ششال جملہ جہاں
 دل و جان را چہ در آئینہ دل می نگرد
 عارفان نقد ہما سر ز ہما شتی مکر
 گر ہما نہ کہ ایی جملہ جہاں منظر اوست
 مگر وہی کیہمی باو عنایت بوز ہما
 عاشقان مگر ہما نہ تہا ہما و دنیا تو شہد
 در دوششال کہ ہما دور ہما می نوشتند

ستی و شہینتہ کے راتہ مہجہا بینید
 زیر پاؤروہ افلاک معلیٰ بینید
 اہل اقلاک ازاں مرتبہ بالا بینید
 در وراشش فلک دوز معلیٰ بینید
 سرمہ روشنی دیدہ اعمیٰ بینید
 مردگان از نفست معجز عیسیٰ بینید
 ہر توی نورضہ اسے ہمہ آئنا بینید
 عجیبی نیست کہ جملہ بدہ ہدیہا ہفت
 پائید قدر تویر طارم مینہ بینید
 پرورش حملہ جہاں مسکان و لجا بینید
 خستگان از دور تو دوروی و ابینید
 نظری کن کہ دلشتر صخرہ آستا بینید
 طرف برگ تر و زناخ معلما بینید
 ہیزند ہر ہمہ کے چہ کہ ناوا بینید
 اہل عرصات سراسر ہمہ و وا بینید
 تا سرم ہر قدری سہید اعلیٰ بینید

غزل

اکھلازمس خوش طوطی شکر شکنی
 لطف کین تا پختہ ششش را بیند

ساغری عشق ز لعل لب و لہار خورند
 مارقان حمرس و ہوا را کہ بیامی مانتند
 اسری ناک و رش سیر ملائک باشد
 ز نشان گر کمالش نظری با کرتند
 ساکنان دری فردوس ز خاک اد
 بیدار از نظر پاک تو گر وند شجاع
 لجمال تو برخ باز نقاب اندازد
 موسیٰ عہد توئے کہ کلف دست تو ہم
 از کمالات و شرف آنچه ترا دادہ خدا
 یافت از فضل خدا پر جہاں گیر خطا
 سرور راں بوسہ خاک تو چاہ آورد
 کہ چہ ایر بندہ بدل سخت چہ آہن بند
 کہ می کن کہ ز فیض تو شود تازہ قلوب
 و گلستاں تو چوں باہلی خست ترا
 آنچه امروز مرا از مدت حاصل شد
 سر خود را بدر و خاک و رشت می ساید

غزل

ہمہ چون پرودہ از خسار زبا افتند
 بادل ما در فتنہ و رطقتہ کی سوی تو
 ز ناپید چہ ز نیل کے خود کید می
 برکہ از شوق جہاںش ربا رنی کف با
 ز باہاں رسوا شوند از پیروی دیدار او

ای ایسا سو داکہ در و لہاں شیدا رفت
 پرودہ را ایک رہ کر از زلف بلبا افتند
 شورشی اندر نماوی پیرو با افتند
 ہم چہ مونی بخود اندر طوس جہاں افتند
 عاشقان را راجے سر و مدوش شیدا افتند

تاب انوارش بنبار و چشم اشرفش
چوں نمایت و دست گیر و ہدایت و ہد

نشاہ دین و شائش روز جزا اچھو و
۳ بجے باہر شش برسے گر دوں مصلحتا و

مفتدای کسل آد مر رہتا ہے عا جزاں
ساکہ از انفاقس پایش زندہ گر و دور وہ ما
پارہ از خاک پایش تلخ فرخے قدسیاں
ظاہب از خاک و شش کج عمل پھر سا و و کہ
گہزد روز فرق سرافرازان سرا سر حال پای
خاک پایش رخ اسیرک سر کن باذیر ما
برورش سرگشتہ و بیچارہ و افتادہ است

برامیدت چشم دار و احمد بجارہ لالہ و
شاہد احب نشو گف ۱۵ از حمد حصا اقلند

آنکس کہ سرا پرده بلعحر اسے عدم زد
ور ملکے بقا از سر تجرید قدم زد
از شش فنا گرد و زکو نہیں بر آورد
بیمرخ و لوش قرب نقاف الے یافت
سرخس کہ دلش محرم اک ارض شد
ہر ذرہ تامل بال پچو شمشید مصفا
بر دار بر آمد چو سپیس آنکہ و دین لالہ
ہر دل کہ زت سوختہ با آتش بحیرش
ور ملکت فقیر شدہ جسہ و عالم
از نکتہ و تو جیسہ خداوند خیر دار
اندردل محققا فی لیبی شعلہ برافروخت
ملکت افلاک کے راستہ کہ

سر صرف کہ بر تختہ ہستی رومی داشت
برداشت بکلی بس حرف رقم زد
از خون حکم انگہ در این نامیہ خم زد
کہ او بر سر تجرید زکو نہیں قدم زد
بر لوح دل از ظامہ تو جیبہ قلم زد
برطاعت تجیر صفی دست کرم زد
وز عالم و حدت زانا اتق رشم زد
در ضمن او دست قضا آتش عم زد
بر ذرہ افلاک ز تو قیر زخم زد
ہر ضرب کہ در ما رچہ محبت ہم زد
در سید عشاق بے درد و الم زد
کہ او ہر نفسے طعنہ بار با علم زد

که از گنج دود عالم پدید آید
 اندر قدش پیوسته ایست
 که او خمیه و کفن از پرستگاری آمد
 که او سله خود را به ملک عجم زد
 آن بیل بر گل که در پیش منم زد
 بیک نعل غنچه در بیت کمر زد
 هر دم که عقل با این جمل آمد
 در دست کمرش طعنه بار بار می آمد
 اصحاب لعنت بدم اشک زد

از مایع بحر پدید کسی نقد بیایست
 کس که بشد بنده آتش سخن و
 منقح سخن در همه جا خواهم نقل است
 سلطان سخندان و سخن کوی سخنور
 همه و از وی از کنگره مشرق و مغرب
 جایش بجز حکم حرم کبینه توحید
 چون خمیده او در فترا سر الطیب
 شایسته که علم بر سر چرخ برافرا
 آنکس که نزد دوست بدان کلان

احمد لطیف پیش همه عزیز شریف است
 صد طعنه با حق بی تو بگویم در روز

باز نه خنده پند به دم سار شد
 باز سرستی نه نو آغاز شد
 باز نه ناز آن بیت طناز شد
 باز چنگ بضر باند را زد
 باز آن محبوب اندر ناز شد
 باز گل با بیلان دم ساز شد
 باز جعفر در هوا پند و آرز شد
 باز تیر عشق کس انداز شد
 باز عاشق در طلب جان باز شد
 باز آن در مکن وحدت آرز شد
 باز جان در غمزه مکن غماز شد

باز بر جلای نوا آغاز شد
 باز عاشق با دود وحدت تشبیه
 باز تیر شکل دیگر شد پدید
 باز بیل در چمن نغمه گرفت
 باز صوفی را صفای سخن نمود
 باز بیل در هوای گل پر پدید
 باز دل مرغ همیشه یاد کرد
 باز شکر کاش بسا سر تیر کشت
 باز عشوق از کرسند دل بود
 باز مارایع با سراسر نمود
 باز دل در پوی جانان سر نهاد

باز آن عشق در نهاد جانان گرفت

باز آنکه در بهال متناز شد

باز آن سرودی اندر کار شد
 باز عاشق را بصل آفاقز شد
 باز باوه با قدرت کبر از شد
 باز چشم دلبر ال غماز شد
 باز عاشق در رخس جانباز شد
 باز رسم پیجویی ممتاز شد
 باز عاشق با جنون انبلاز شد
 باز مشکل و گرا بر از شد
 باز در جلوه بتی طناز شد

باز عشق و لبر ال آفاقز شد
 باز گام و برین از نو شکفت
 باز چشم عشق به بند پیوست شد
 باز عاشق سر بر سواش نناو
 باز آن زیبا پس رخ در نمود
 باز زنده تا به ال در باورفت
 باز دلبر بده از رخ برزفت
 باز گردانید کسوت بلدا
 باز برین وصفت آمد افکار

باز مرغی جان احیا شد دلیر
 اگر چه در سر حایبی بر و از شد

باز دل آشفته و دیوانه شد
 باز چنین مست بیخانه شد
 باز در آن شوق به پیچانه شد
 بلاجمعی عاشق و سر متناز شد
 باز پی باوه بیخانه شد
 باز سرخی دار بیزاز شد
 مرتبه عشق و چشماز شد

باز دل عاشق جانانه شد
 باز ندانم که چه باوه بخت
 باز مرغی دید که در شکر ت
 باز ز سر عقل بید و ال او نشاو
 باز دلگرا در سوکس باوه
 باز حضور می زانا اتق یاوت
 باز ز تو صید علم به کشت شد

باز مرغی از حاکم کافران عشق

مرغ دلش و طلب با او شد

صفای صوفیان جابل چه دادند
 حقایق های حق باطل چه دادند

زنی دیوانه گان قتل چه دادند
 بهر حق ایم و ایم حق را به نامیم

رہنوی سیر دل بیدل چو در
 کہ عاقل تکنت و مشعل چو داند
 کہ خود میں طاعتی دامن چو داند
 کہ ناقص سیرت کامل چو طند
 کہ ہر سر لذت قائل چو داند
 کہ ہر بیدل دوائی دحل چو داند

نہوی عشق اکھڑ کر دستہ
 نکات عشق را جاہل چو داند

در بود تو تو وصل زود کرد
 آنکہ عدست و ہود کرد
 بود تو اگر بنود کرد
 شیطان تو با جمود کرد
 سودای تو جگر سود کرد

اکھڑ چو فناست حال آمد
 سرمایہ تو خسار کرد

با خدا و مصطفیٰ ہوش پار شد
 حال کنون بر دورے خار شد
 خرقہ را انداخت دور و خوا شد
 زوانا الحق بر روی بدو ار شد
 مست چوں عشاق بدو بار شد
 مقصد ای بر سران و کفار شد
 کہ ایما کجرت تا کی بدو زمان شد
 مستدای پاک بد کردار شد

من از دل سیر دل میگویم تا
 بیاد رطلقہ و دیوانہ گان باش
 تو از خود دور شو تا اصل آئی
 توئی کامل نیکی شناس خود را
 قتل عشق شوا بدوست نام
 دسکے باید ز قتل عشق رجوع

چوں بود تو بے وجود کرد
 چوں فانی کل شود وجود
 این مست طریق راہ وحدت
 کہ دیدہ بعینت گر آید
 سرمایہ عشق اگر بگیرد

پیر ما در کہ کی گئی دلدار شد
 بود چند ہی در میان لیل
 باز شوری و رہنا دش او فنا
 چوں شننے اهو معکرا شنید
 عقل ز زبیدی خود بیک شد نہا
 شعور اندر شرح ہر سال م او فاند
 جملہ اہل دین تہی کھنڈ ہوا
 این عجیب گانہ مارا ادرفت

و حفظ و بندگی خلق نژادش فاش
 چون بچم اصل دین بسیارش
 وز نمان مشتق بخوردارش
 بنیز بیا از آگه و قتی کارش
 بیدل و بیجان چه از اختیارش
 گشتن راه و سبب ریا ز نهارش
 و تصفیّت کیر معنی قدرش

و عظام بر خیزند پیش او آند
 و تمام خلق در صل او
 در موزعی مشتق ریزی یافت
 از کمال خود بمرکب کفایت کرد
 بیاد بر او مستحق آرد جا تر است
 اول دل گفتند تفکیرش جا تر است
 پس با از مشتق ریزی باور یافت

صورت نشان آئینه جان کند
 ذات خود آئینه جمال کند
 از بن سهر روی تو حیث سال کند
 خانه خود را همه ویراں کند
 حرقت خود را چو سیلان کند

هر که نظر بر رخ خو باں کند
 چنان رخ خود را بعینا بگرد
 آئینه و کل کل خود
 هر که در می خلق ببردی زند
 هر که بیدگای گدائے کند

هر که چه احمد ز دل جهان کند طفت
 و راه ایل در در جیبش آراں کند

پد تو ی نور ضلالت ز مجالت مود
 ایل دل جلد نیز وی رخ تو کرده بجز
 حریف ذوالقوی ز مجالت طفت
 سجد کردند طاعت و تو بودی بیجو
 بر کمالت همه آثار آگهی مود
 هر چه بچنگ و بایب سبب پیدا مود
 پاکت آنند ز تو آمار المی مود

ایکده و صورت تو جلد بهال کرده بود
 از و بیت قبله مستی و لبت آبجیات
 هر که آیت حسنی است بیثبات نازل
 بر تو ی حسن تو بود و لبت که بی آدم ناست
 همه انوار شد آینه مستی بودی تو حیاں
 هر چه در پیغم تو آید همه کس از خدا
 سر او از زلالے سست بروی تو حیاں

ہمہ جاوڑا لہی ست چہ نہ بھٹھو
 نہ ہی انوار الہی کہ شہد بہر تو درو

احمد گوشت گزیریں از ہمہ عالم زہنسا
 برود ہرین مہر نہ تاتا کے ایں گھٹت شہنود

رہ زہن و ششینیہ کان و شمن اہل خود
 زانکہ از سر دوسے زندہ دلان خیراند
 بیکی آہ محم کون و مکان و رگزاراند
 سنے آشفتمہ وراں راہ ہمہ باوسراند
 جاں مروشان کے خاک کی ہمیں
 زچہ سودا زودہ و مست کہ چوں و خرا
 ہم چہ دو لالہ بے شہرہ غم وید ترا
 نہ غم مال و نہ اندر طمع حکیم و زباند
 نراں کسا نیکہ تو دیدی اہی گروہ ریکہ

احمد از خلق چہ پوشتی توردہ و شیوہ خود
 کہ ز کاری تو یکا یک ہمہ آگاہ نرا نرا

کردنہاں صدق لاراہ کچ را گرید
 غورہ ایں غفل ووں معنی دل بر بندید
 گریخت من گرفتار نفس رخ فراوان کشید
 وای بچاں کس ورا توردہ آفرید
 نکتہ توجید رارا نورا ند کشید
 فلاح و خفتن شاکست تا دست و نرسید

احمد انا سسرار حق ہیں تو بسا گزشت
 چشت ہما ہیں نداشت آکر یکے را و دید

رویت انورہاں پرست و چشم کجا
 حکہ تہد کہ در چشم نوراں خدایت

یارب ایں قوم کیان اند کہ ایں شیرند
 مردہ انکار کہ زندہ بقیامت نشوند
 سیکے جو غمہ سر کے طابہ بر آئیند دلیر
 جز خرابا بت و گر زاہدہ اند کہ چسپیت
 یادہ نونشان خمی لم نیرلی مست مدام
 ہمہ شیر ند جوادیدہ عشق اند مدام
 نہ چہ ایں تنگد لال مردہ بین نشک لہا
 اہل قصر اند کہ از قصر بے خزنکند
 کارشاں نیست بجز زبندی و شاہ باز

چشم خدا ہیں نداشت آنکہ یکے او دید
 از رہ حق و نگد منت راہ مجاہدی گرفت
 برکہ و در ایں دار و درو راہ شہنود
 آیتہ ات روشن ست بطرف رنجری
 کورچہ و اند کہ چسپیت آئیند رخ نماکی
 آنکہ ز بستمان بوسے صفائے نیامت

<p>ورسینہ تخم عونت اندوہ گشتما بالای مور کہ بزرگے گند شمشاد گو یا گتار ہا شش اندوہ و ترا</p>	<p>ندرازل نصیب من از غم شمشاد بر جان من کہ بار غم از وقت نہا وہ اند پہر جاہ شہ کہ بر تن من و خوش فلک</p>	
<p>در دوزخ عشق</p>	<p>در دوزخ عشق و عزیمت اندوہ و رنج عشق اس جگہ را تباہی با جگہ سرشت ترا اند</p>	
<p>من منتظر آیا نم کہ از یاد بویش آیا آں یاد بوی فارا ہر دم کہ آزما اندازد بین شوره سخی شرنیسا زین وعدہ بیوفائی کارم کی کشت دل در وفای خواب سبتن کے نشانی ایں رنگ کفر بر توست عشق عشق ترا ہر کس کہ اراج نہیں تقوی ورا نشان</p>	<p>آں دلہبرے کل از غم ہے ہرگز سلا نہ یاد ور آرزوی آغم از وی لنت ہر ازلے و نہ شہر تو بر ویال ہرگز وفا نہ باش بسیار وعدہ و ادنی روز شوم فلک باہر کہ سبتہ ام دل از وی وفا نہ دیدم ز یاد و رنج و زندگی کفرست و طریقت دل و درجہ ای خوابی ظاہر نہ بد تقوت</p>	
<p>ہر دمی نوعی و گیر آئے پید گر شوی در جاپ و گیرنا پید گر شوی ظاہر شکل با نیزید پیش خفاش اندری منی شمشاد ہر کہ یک بیخ با این معنی رسید</p>	<p>غزال: چشم عالم مثل تو دیکر نہ دید ہر دمی شکل و گیر یہ آگنی گر شوی ظاہر تو بر شکل جنبید ہست در سر ذرۃ مہرست یی ل خوویکے بین ویکے دان جگہ را</p>	
<p>چند تر خوشی را ظاہر کنی احمد اگہ ز ازین گفت و شمشاد</p>	<p>چند تر خوشی را ظاہر کنی احمد اگہ ز ازین گفت و شمشاد</p>	
<p>از ما بآں فکر رسلا می نمیرسد در ذاک در ہر جگہ بکامی نمیرسد</p>	<p>و یہ نسبت کہ ز ال و یاد پیام نمیرسد بلکہ بلکہ رسید و نشد کار من بکام</p>	

ما از کجا و دو احوال وصلی تو از کجا شدند تے کہ از کل و گلزار وصلی	حاشا کہ دست بستہ بجای می نرسد ابوی ز صبحدم بستان می میرسد	ما از کجا و دو احوال وصلی تو از کجا شدند تے کہ از کل و گلزار وصلی	ما از کجا و دو احوال وصلی تو از کجا شدند تے کہ از کل و گلزار وصلی
عصری نماز کہ آن تہی رخنا بمانکرد کردی ملاستم کہ جہلمے کند نگار عشقش عشق شکر شمارا اگر او شکر زند بنمای روزین کہ در او نیست نور او بنمای قطره کہ نشد بحر بیکراں آب و حباب ہر دو بیکے بود این بقیں	مارا گناہ چیست اگر با شکر ما نکرد آں خوب رو کجا سخت کہ از خو و جفا نکرد عصرش ہمہ و فاست اگر او وفا نکرد بنمای تیرہ کہ وی اورا صفا نکرد بنمای ذرہ کہ وی اورا ضیا نکرد از بسکہ اتحاد کسی ستاں جدا نکرد	عصری نماز کہ آن تہی رخنا بمانکرد کردی ملاستم کہ جہلمے کند نگار عشقش عشق شکر شمارا اگر او شکر زند بنمای روزین کہ در او نیست نور او بنمای قطره کہ نشد بحر بیکراں آب و حباب ہر دو بیکے بود این بقیں	عصری نماز کہ آن تہی رخنا بمانکرد کردی ملاستم کہ جہلمے کند نگار عشقش عشق شکر شمارا اگر او شکر زند بنمای روزین کہ در او نیست نور او بنمای قطره کہ نشد بحر بیکراں آب و حباب ہر دو بیکے بود این بقیں
احمد ز پند توی کہ مشت عشق عین او آں خاک چسبیت کہ از کرم او کیسیا نکرد	در چہ مسکین با باجے شود در لباس دلق سلطان کے شود در بہت کج ہاست برہاں کے شود ورنہ این رہ بر تو آساں کے شود ورنہ قطرہ بحر عمال کے شود بے رموزی عشق سبجاں کے شود ہرگز از خود او مسلمان کے شود	احمد ز پند توی کہ مشت عشق عین او آں خاک چسبیت کہ از کرم او کیسیا نکرد	احمد ز پند توی کہ مشت عشق عین او آں خاک چسبیت کہ از کرم او کیسیا نکرد
بر نصیفی مرد میدان کے شود بر فقیری را کہ بینی دلق پوش کہ ہی خواہی بہ برہاں در رہی تا تو لے از وجودت محو شو قطرہ ساں در بحر عمال غوطہ زن آستنا راون بہ بحر لامحال ہر کہ در تو حید خود کفری نیافت	گر نہ احمد در شو و در بحر عشق پر توی انور تہا باں کے شود ہر کجا زاہد بود رسوا شود چشم زعی در زمان بیانی شود	گر نہ احمد در شو و در بحر عشق پر توی انور تہا باں کے شود	گر نہ احمد در شو و در بحر عشق پر توی انور تہا باں کے شود
گر نہ احمد در شو و در بحر عشق پر توی انور تہا باں کے شود	گر نہ احمد در شو و در بحر عشق پر توی انور تہا باں کے شود	گر نہ احمد در شو و در بحر عشق پر توی انور تہا باں کے شود	گر نہ احمد در شو و در بحر عشق پر توی انور تہا باں کے شود

بیدلال را با بازول بنیاشود
 جملہ سرار او بنما شہ و
 در زمان از بچہ وی شہیداشود
 سیرت او در ستر این سواشود

گر نبیم از زلف منش کنیش وزو
 گر برافشانند ز سرخ آند نقاب
 اگر بیدانند عقل کل از من عشق
 از همه بھما شود بے غم مدام

بکہ دورا دست چہ افکار تہیب
 و در فریبی الی معنی گویا شہ و

بچون در عاشقی سماند زرد
 کسی کہ از خوشی چون پروانہ گردد
 کہ اگر و عشق او دیوانہ گردد
 نگہ از خانہ ان آوارہ گردد

دے کہ از عشق او دیوانہ گردد
 ایمنی دہ عاشق جان باز باید
 بدانش زود باز و جان و دل را
 بہاہ عشق باید شیر موی
 گھنی ساز و دریں راہ عشق بازی

نثر اے عشق از نو شہید احمد
 کہ از بولش ہمالستانا ذکر دو

گر شہ و شکستہ بغوغا و راقی
 با پیش ز حال رفتہ راز پاور وقت
 ہر شہی تن بو طوطی و یا و وقت
 کاراج شد بوقت بیجا و راقی
 عقل از عجبیت سہ چہ انما و وقت
 سرنو کہ ہشت بھجر اور وقت
 یک حد چون نمود بہ بجا و وقت
 راہ بندہ گرفت و لعینہ او وقت
 موری صغیبت بود یک پاور وقت
 بچہ این عشق کہ در آوارہ وقت

جان ہر عشق بسودا و راقی
 از زب کہ رنج و درد کشت ہدیہ خود
 ز شہی خودی بلچہ دوری ہم کہ شہید
 اندک کنند و در بلات شد اسیر غم
 شغل و ضرورتی عہدہ کار خود کند
 خوش ما و حال آنکہ با صدقا ایچہ
 در بھنگ نامی و نیرسی سوزنا کرد
 سیرا شد عقل ز کوہین خود
 زک خودی گرفت و بہاہ بر خود
 جہاں نمود شش و اشق و صفات

مردانہ صفت و پر پید و پختگی و دل و قضا و
 بیہوشی شہد و زانی چو شہید و زانی
 رازی دیش پذیر و اعلان در او قضا
 اسما و معین ذات مسما و را وقت
 و آنکہ در اہل نظر پختگی در او قضا
 کہ در شہد و گاہ بہ مال در او قضا
 اندر طلب چو قلب ز پختگی در او قضا

یاری دریں طلب کہ تنقاس احمد است
 مقصود وی یکام چہ نہ میان در او قضا

خود را شہد تا صبح پختگی در او قضا
 در را در طلب اہل نظر پختگی در او قضا
 از را در نظر پختگی در او قضا
 اسی از سر تا شہد پختگی در او قضا
 در خویش بہ پختگی در او قضا
 از یکجہ مطلوب بہ پختگی در او قضا

چوں ارستی نمود را فرا سیاسی نفس
 عقل ضعیف نمود ای بر آمد ز بہر کار
 اسرار بے نہایتی وے گشت آشکار
 در ہر جہت نظری عین اور سید
 چندان نمود سیر کہ نہ گشت باز ماند
 نہ صبر نہ سکون نہ آرام و نہ قرار
 انقصہ چوں جمال از غمی بوسفی ندید

ای آنکہ دریں راہ طلب کار شہد
 در خویش بچو پید عہد او صفاق خدا
 و اللہ و نیری نہایت بہ پختگی
 کس نیست چو ذات خداوند نفا
 از را در نفس جملہ در آئید در این
 مقصود طلب جملہ شہد بہ پختگی

الوار حقیقی خداوند با حجب

در ذات احد صورت اکر تا شہد

واللہ کہ جمال حق نہایت
 آں طالع کہ در خود و در او پختگی
 کہ ز رنگ ز آئید ز پختگی
 شک نہایت نہایت و در او پختگی
 ز اہل اہل نظر ہی مسما تا پختگی
 جمال اکر پختگی در او پختگی

کہ پختگی در او پختگی
 واللہ کہ جمال حق بہ پختگی
 چوں چو تو نور حق بچو باہ
 بروی تا بانت جلود و دست
 مارا شہد کوئی دوست قبلہ

بردار پھرا مثل آرزو مائیں	در صورت احمد کی بہ بنبند	در صورت احمد کی بہ بنبند	در صورت احمد کی بہ بنبند
یادہ زودستی کہ خور و دست بہوی کہ بود	دلیبری رستا نہ را چشم بروی کہ بود	دلیبری رستا نہ را چشم بروی کہ بود	دلیبری رستا نہ را چشم بروی کہ بود
و صفت عشاق مانعہ ز بہوی کہ بود	راہ ہمہ عاشقان آہ ندانم کہ زو	راہ ہمہ عاشقان آہ ندانم کہ زو	راہ ہمہ عاشقان آہ ندانم کہ زو
ترس ہر دست او دیدہ بروی کہ بود	خجہ و خندان او خندہ بروی کہ کرد	خجہ و خندان او خندہ بروی کہ کرد	خجہ و خندان او خندہ بروی کہ کرد
سک کہ عشق وی حلقہ بہوی کہ بود	زلفت پریشانی اور زان ماہ کہ شد	زلفت پریشانی اور زان ماہ کہ شد	زلفت پریشانی اور زان ماہ کہ شد
باوہ رستی نوز آتا زہ بہوے کہ بود	جامہ ز رستی کہ خور و جام کی و کرشید	جامہ ز رستی کہ خور و جام کی و کرشید	جامہ ز رستی کہ خور و جام کی و کرشید
حلقہ گیسوی اوتار گلوسے کہ بود	طلعت مائے این او وہ کہ بروی کہ گرفت	طلعت مائے این او وہ کہ بروی کہ گرفت	طلعت مائے این او وہ کہ بروی کہ گرفت
ہینج شک نیست کہ او خدا را دید	احمد کی دیوانہ را ہینج ندا نم کہ گرفت	احمد کی دیوانہ را ہینج ندا نم کہ گرفت	احمد کی دیوانہ را ہینج ندا نم کہ گرفت
صورت ایزدی کش ما را دید	کشتن دیوانہ گان شیوہ و خوبی کہ بود	کشتن دیوانہ گان شیوہ و خوبی کہ بود	کشتن دیوانہ گان شیوہ و خوبی کہ بود
ہر کہ در راہ تو صف را دید	ہر کہ او صورت رشت ما را دید	ہر کہ او صورت رشت ما را دید	ہر کہ او صورت رشت ما را دید
صورتے یار خود نما را دید	ظاہر اور لباس انسانی	ظاہر اور لباس انسانی	ظاہر اور لباس انسانی
صورتے یار و لر پارا دید	جگہ اشیا بہ صورتت را یافت	جگہ اشیا بہ صورتت را یافت	جگہ اشیا بہ صورتت را یافت
ہینک او ملکیت تقاراً دید	ہر کہ آگاہ ز رست معنی شد	ہر کہ آگاہ ز رست معنی شد	ہر کہ آگاہ ز رست معنی شد
ظاہر اہر کہ دید ہمہ را	عشق کا شقت و ہر کہ در این شد	عشق کا شقت و ہر کہ در این شد	عشق کا شقت و ہر کہ در این شد
کہ از تشابح آن اہل عشق رسید شد	ظاہر اہر کہ دید ہمہ را	ظاہر اہر کہ دید ہمہ را	ظاہر اہر کہ دید ہمہ را
ہر آنچہ در عشق عیب بود پیدا شد	بہتس دور سے بہتس دور سے	بہتس دور سے بہتس دور سے	بہتس دور سے بہتس دور سے
چہ روی بود کہ در ہر مکان ہو پیدا شد	چہ سہر کی حقیقی ز عیب پیدا شد	چہ سہر کی حقیقی ز عیب پیدا شد	چہ سہر کی حقیقی ز عیب پیدا شد
نظرہ بجز سر کب کہ باز نور یافت	چہ آہستہ بآہستہ آہستہ کی یاد	چہ آہستہ بآہستہ آہستہ کی یاد	چہ آہستہ بآہستہ آہستہ کی یاد
	چہ فقط گشت ز پر کار عشق یار بہ دید	چہ فقط گشت ز پر کار عشق یار بہ دید	چہ فقط گشت ز پر کار عشق یار بہ دید
	میان نظرہ و جرات خا و ذائقے وال	میان نظرہ و جرات خا و ذائقے وال	میان نظرہ و جرات خا و ذائقے وال

کمال مظہر ذاتش وجود شمشاد سراسر از تنوع غیب جملہ پیدا شد	ہر آن وجود کہ بینی وجود او ست تمام ہر آنچه بود نہاں اندر این سر کھن
ظہور حسن خدا کے نمود احمد اجمال مظہر لطیف ظہور اسما شد	ظہور حسن خدا کے نمود احمد اجمال مظہر لطیف ظہور اسما شد
در ہوا ای جاں نہ جاں با ترا مدند در جلای عشق جبر از آمدند باز یا معشوق در سا از آمدند از سماع عشق در سماع آمدند چوں سمندر خوش بود پرواز آمد در رہ عشاق ممتاز آمدند	عاشقان در عشق جاں با ترا مدند از صفای جاں جاں کہ شدند از عدم معشوق گشتند از نوا گلاہ غرق گشتند اندر در عشق چوں خلیل اللہ اندر مار عشق جان دل را چوں فدا کردند عشق
چوں جامے احمدی شہرا شکار عاشقان در عشق جاں با ترا مدند	چوں جامے احمدی شہرا شکار عاشقان در عشق جاں با ترا مدند
علی را کار ساری میبند عے ندانم کہ او چه بازی میکند در رہ تو این کار بازی فی کند بہر مہلے نزل نامازی می کند چو نامہ ام را بے ناز می کند	یاد ما در پرده بازی کے کند عے نماید خیر مانے مختلف گر چه کج شکل است نزد عاشقان پس شہ سوخنی در شکار می کند مرو چی پیشموزی تو ہم ہر دورے
احمدی را چوں عشق عظمی ست ز آن زمان کہ بے نیاز می کند	احمدی را چوں عشق عظمی ست ز آن زمان کہ بے نیاز می کند
ابن کعبہ از پیادہ سیر رسید باز وصل یاد بھی بدربار می رسید ما از سو وہ ایم بھی بنام می رسید لیکن چه سود چوں با نام می رسید	درد آنکہ درد عشق بدربار می رسید درد فراق یاد و زمان پذیر می رسید بجز فراق درد و غم ہی و بیکسی سرفتن فراق نوشیہ سرب

<p>پای طبع بز و سببهاں بزیر حالی گدا بحضرت سلطان بزیر موسے گزشت و مرغ بیتان بزیر</p>	<p>احوالی ضعیف بایش کرمی بر هر چند خود از ار بگوشن قنایم مرغ و لیم اسیر و اندر نفس بایند</p>
<p>اگر عشق شود مثل غم در داکه در عشق بدر ما بزیر</p>	<p>اگر زور و عشق شود مثل غم در داکه در عشق بدر ما بزیر</p>
<p>در بیای عشق زلال مغر و مخرج خون زند بهر شعله و ک از دل عاشق بیرون زند هرگز عشق بسبقت نه فلک نیگول زند گر شینت با برک دنیاوی زند چون مخرج آنکشاف ز بحر درول زند</p>	<p>هر قطره که او ز دیده عاشق بیرون زند هر قطره که او ز دیده عاشق بیرون زند هر قطره که او ز دیده عاشق بیرون زند هر قطره که او ز دیده عاشق بیرون زند هر قطره که او ز دیده عاشق بیرون زند</p>
<p>سست چال در زبان مخ آید گفتش در گمان مخی آید نور مخی جز بحیال مخی آید</p>	<p>باست چال ذات تو احمد ظهور حق هر قطره که او ز دیده عاشق بیرون زند باز با احمد اچو شرح دی راز دل در بیان مخی آید</p>
<p>بکستان استیغ اعلام کم کردند بیشبیداران از ان پویند کم کردند بشکران از میهای بید نام کردند عیال خود گشتت انسان کم کردند مجتبی ز آل نجاحص و عام کم کردند کنول بیدان اش در داکه کم کردند</p>	<p>بکستان استیغ اعلام کم کردند بیشبیداران از ان پویند کم کردند بشکران از میهای بید نام کردند عیال خود گشتت انسان کم کردند مجتبی ز آل نجاحص و عام کم کردند کنول بیدان اش در داکه کم کردند</p>

بہرودی بخیر و بیاں جلد عشاق ملک برروسے اوم دیند معنی	بہرودی ایزودی آرام کردند بہجدہ مرور الزام کردند	ہمہ کفار و روایات باطل نصیب احمدی اسلام کردند	ہرکہ از جام عاشقان نہ پیشہ گشتت مرست عشق اچو حسین ہم انان حق سیر بجانی ذات انسان ہادی مطلق	احمدی را درین سرا مطلق طاغر قدس قریب اوج رسید	عشق رفری دور روان ماننا و ہر زمان رفری و گرا و ساز کرد گاہ پید گشت و در چشم ہمہ گاہ اندر شکل دیگر رخ نمود گاہ موسی و ارا اندر کوہ طور گاہ اندر بدر جنگ ساز کرد دوستمان از دوستی از سر گرفت گاہ شکر در جہاں آغاز کرد رخ نمایاں کرد و پید او ہمہ سو و سو دای ہمیکردی بخود باز سر ما سو و سو دای عشق
نہست مست از ہزار بادہ کشید ہرکہ زان بادہ جرعہ پیہ پیشہ از زبان موصداں بشنید جز بکش کس چنین مقام ندید	شورش اندر جان مار سواتنا و ہرودی لفتے دیگر ہمیداننا و گاہ بر قفہ خیمہ از رخ واننا و گاہ نامشش آدم و حوا اننا و گاہ نام اوید بیضا نسنا و گاہ نامش کشید بطنی اننا و جان مادر و رطہ یقماننا و نام او تو حید و در دہا نسنا و باز شکل دیگر او اینجاننا و باز از سر سو با سو داتنا و کس ہمہ و اندتا چہ او خوننا تنا و	نہست مست از ہزار بادہ کشید ہرکہ زان بادہ جرعہ پیہ پیشہ از زبان موصداں بشنید جز بکش کس چنین مقام ندید	احمدی را درین سرا مطلق طاغر قدس قریب اوج رسید	عشق رفری دور روان ماننا و ہر زمان رفری و گرا و ساز کرد گاہ پید گشت و در چشم ہمہ گاہ اندر شکل دیگر رخ نمود گاہ موسی و ارا اندر کوہ طور گاہ اندر بدر جنگ ساز کرد دوستمان از دوستی از سر گرفت گاہ شکر در جہاں آغاز کرد رخ نمایاں کرد و پید او ہمہ سو و سو دای ہمیکردی بخود باز سر ما سو و سو دای عشق	

احمدی را چوں جمال خود بود

نامہا و سوز خستہ شیدا نمانا و

گر چہ وہی شکل مند و اتریت نازیدہ
 ہر نفسی نیز ہر جان گم شدہ نازیدہ
 باز با شفقان خود دل بچہ را زیدہ
 حال عمر خویشی را کے بنیازیدہ
 با بصل خویش را کے بنیازیدہ
 بروی او با شفقان شہید مرازیدہ

آہ کہ وہی ہزار جان را ایش نازیدہ
 آہ کہ وہی ہزار دل آسخت غمزدہ
 گر چہ ہزار جان دل مر توبت نیست ہم
 ہر کہ ز حسن او او مقصدی ہر را شہ
 گر چہ ہزار جان مرگ نیست و طلبت
 مرد و زاری طلبت باہ بنیازیدہ کس

ایہ جو جان احمدی کشتہ شد نازیدہ
 آہ کہ وہی ہزار جان را ایش نازیدہ

وردی نیز از ترس تہ سراسر ودا شود
 مستی و وجود ما ہمہ گے کہیما شود
 حاجات خاطر ہم ہمہ گے حاجیما شود
 آں دولت مساعده سخت را شود
 وقتی کہ پیروہ بر فرستد آیا ہما شود
 و ایش نیز از حال بیکو خدا شود

گر یک نظر بسوی من مبتلا شود
 گر آیب کرم بسوی من بنیو آئی
 گر یک گره ز غم زلفت با آید
 و صلت اگر نصیب تہ و دلی ہو
 تو اندرون پیروہ و کشتہ لہا کریش
 سجنہ اگر نصیب زلفت ہزار جان

یا احمد یہ بخت تو کے ہا زرت ایں
 آہ آں شاعر جس مقہنت ایں گدا شود

از دیدن شیر دیدہ بر سب
 ایں بار کجا تو اتنی انگشت
 آں خرقہ و صد ہزار ہویہ نہ
 کردیم صلاح ز ہر یک چند
 بر جہت وصل آرزو دست
 عشق آہد و نسیخ توبہ برکت
 از بندہ جو سو دگر خردست

ای دل تو نظر برد سے او بند
 ہا کم نشوی ز خویش یک رہ
 اے دوست بیکویج گرو شو
 آہ دل من و عاشقی و زندی
 دلاہم دست ز آہ کہ دست عشق زرت
 پیکارہ و کم توبہ کو شہید
 دیہاتہ صلا با عے زلفتش

	گشتیں مہکوی دوست بخور رسد	چوں دست بچہ رسد بوجہ دلش
	مکتوبہ عشق از دل ہال پارچی ایک شمشید	احمد تو ز عشق با ز نامے
	سخن اقرب از لب دلدارے باید شنید	ہر چند ترا نصیب ستا ہ چہ
	گفت کنز از لبش بس پیارے باید شنید	اے دل از صا جہ لال اسرار میا بد شنید
	از زبان ہر کس ای گفتر میا بد شنید	طیلساں ہو ستم کہ را بسر باید کشید
	اندرون یور یا اوتارے کے باید شنید	فری مع اللہ در میاں لوح دل باید نوشت
	ہر آواز و در نماند ز نامے کے باید شنید	مکتوبہ سب جانے از الفاظ قول عاشقان
	از تو ای بیجا این زارے کے باید شنید	ذات پاکش در جہاں موجود باہر زورہ است
	لیک ایس گفتر شناس سر بار میا بد شنید	نغمہ اسرار عجبی در میاں بوستان
	از گل و گلزار و از ہر چار میا بد شنید	گر چہ گویند و صدت در میاں کثرت
	مکتوبہ ستانہ از ہوشیار میا بد شنید	ہزار اسرار صد مروز در سر سبز ہزار
	ستر از مہر دم بیدار میا بد شنید	منی تو جید از دلدار میا بد نوشت
	ہیں بگوش جان دل ناچار میا بد شنید	سست خواب آلودہ از ہر ارے کے بخت
	وز نہدائے غیب ایس اخبار میا بد شنید	آپہ میگویم من از اسرار حق ای عاشقان
	در میاں کو ہم و باز از میا بد شنید	در حدیث من رانی گوش میا بد نہا
	از چہ چہ سگے ہم از دلدار میا بد شنید	از زبان خاص و عام ایں نکتہ توحید را
	مکتوبہ قوالو ابلی مکرارے باید شنید	آتشکار اسرار حق را کشف باید ساعین
	سن ترانی باز موسے وار میا بد شنید	برقہ از عا م ستانہ از نزل باید شنید
	از باب چنگ از اوتار میا بد شنید	رب ملذنی چوں کلیم اسد میا بد گفت
	از زبان میوہ و اشجارے باید شنید	سوخت و صدت از دم عشاق باید ہر زبان
	در سحر از مالہ زارے باید شنید	کائناتی کہ توفی اسرار حق را تر جہاں

شورش از باب ہمہ انار میا شنبه

گر تو خوی معرفت رموزے پتر حق

هم چه جانت از لب تبار میا شنبه

سر و رموزی خضائے ہرز مال بویا ط

پست قتری بحیر را آورد و باد ما حق کا

سست جام عشق را با نام و با سال چہ کار

عشق و جان بازان ابا جان چہ کار

عشق چوں آمد بجانت جانان ہم

پختہ گان باہ را در راه با خانام چہ کار

ورسختی قلندر باش ہے بالے من

پس ترا با کفر و محون و لم با مال چہ کار

مگر تو بر طو را آمدی از عشق ما شیدا شری

عشق عاقل سوز را با تمہہ با پیکل چہ کار

شرط و پیکل و سر عقل سست با عقد و کج

سست در و خوار را با درد و با در ما حق کا

دور از مجلس شکر این تر عشق اقبال تو

مذہب عشاق را با قول ابق آل چہ کار

مذہب اہل شریعت سست قول ابق آل

مرزا با جنت و بار و وضہ رضواں چہ کار

چوں شیت نقد تو اندوہ در عشق شد

احمد اتو دست از لب سوئے بی با مال بدار
چوں نہ مرغی ترا با نطق در مرغال چہ کار

آجا باز یا بد با و کس نظر
از و کس نیاید بگسستی خبر
چہ گیرند بندند بغیر اک در
کجا روح و تن بنید از وی اثر
کہ بر مقصد صدق و اوش گذر
و یا نقل و دیدار با شہر
کہ فرود و سحر اعلیٰ مقرر
بیجا ت با شد و را مستقر
بعین عیال کرد اور نظر

دلے کہ او بر و باز ناید دیگر
شکاری کہ افتد بچنگال باز
چینین سست آئین شامال ہمہ
دلے کہ او پدول شد ز میرق جوہ
دلے کہ او بخواب عنایت ربود
ز ما و مستحق غدا و شہر
چینیں دل کجا سوی دنیا رود
باید کہ رفت او ز واری فنا
بہر محبت دروں شد دلوش

تو یا احمد اول کی پوشش فرست
کہ تہا باز محرش فرستند و گر

و کے پرست پرست چشمان خونینا
بکنج بخودی افست او بیمار
بہ تن بودم ضعیف و عا جز و زار
بچشم اہل بیت و مردمان خا
کہ بر خیز و بیاد کنج او بار
بہیں باغ دل و گلہا و شجا
بے زہ پیا ترا از جنات انہار
بہیں کہ بست ایجا جملہ اثنا
ولے بیدر و دو غم پے کرد اخیار
چہیں دل باشد از بار بار بسیار
تو کل زرا و امزن از بہر صدغار
کہ می بینی باغ سبز و گلزار
برنگی مانگر در رنگ گلزار
زناخت آسواں ہیں مشک تانار
ضر دیش و زانہ نامی ہر چہ چاند آ
ہر آنچه در پردہ کسب و زخار
بہ جنبید پہنچ بہت عیت کم چیار
بذنی ما ہی ہیں رنگ ہر کار
بیکجا دان خط اسلام و آفکار
بنت اندر پیش باشی بسب زنا
بہر زل کہ سر زخار و درد عا ہیں

بوم در ہجر وی کن مدنتے زار
خورد آرا م بودم و نہ شب تاب
ز کار خود نفور و گشت مہ نو مید
ز نیم فرقت وے ہچو خار می
ہویم آمد شبی از دوست ہن
وریں مہید ان مردانہ نظر کن
کہ باختر سبز و شاد آب خورم
ز گل کائنات و ہر چہ خواہی
کہ دار الملک من قلبی مریدان
زہینی جز ز محری کن و راویج
اگرستی مرید ما بہ تحقیق
عمہ آثار حقی و قدرت ماست
ہنگہ کن و شفیق ہر بوئے ما ہیں
ریا صیں در بسا نین فصل باران
نزدی بسپان و گیسب و پتہ
ہر آنچه در سماوات و زمین است
عمہ از فضل ما دارند عشور
ہوی ما ہمہ اندر حیات اند
چرا ز نود و ولت بود اشت پر
و گر نہ ہمیں مشترک ہمیں
اگر راہ غلبی بہ عقد غواہی

اگر سب حق حقیقت را طلب کار
بکن پذیرد ز برای مرد بهر شایه
که جز این نیست کاری اول ابرار

ببین اندر اول و در چشم جزین
بت و تجارته را با بت پرستی
بیندیش از بلاؤ و از ملامت

ایا احمد یارین به تو توانی
در دل شو تا شوی لائق بدیدار

عاشق اندر عشق باشد و در لعل روی آیا
عشق را با جمله کوه نین با شاد افکار
بیش باز آید بر عشق جمله را گیر کنار
با رسیدن چو کشتی مستی مرغ یا مور و تار
گاه سمر و عشق دارند گاه اندر پای آ
یک زمان خالی مباد و آب و سیریل نهان

عشق را با از هر آرزوی نباشد بهر حکار
هر چه بیز فترت ناید زده در راه عشق
کل عالم بر بلا آیند اگر بر عاشقی
هر کسی که او نیست عاشق بجز بهر کوشش
عاشق ترا در دو عالم با تن فغان کز نیست
ای خوشنای این عاشقی وای خوشنای این خوشتر

فقال با و ابر پرستی احمد الرصادق نه
آه ناله سر و زانو زانو نباشد ننگ ما

فترت یادم مرا با وصل و با حیران چه کار
بیس مرا چنان در چه کار آید و اندر با آق کار
مفلس و محروم مرا با عاقل و بوال چه کار
بیس مرا در پرده و از در حجب در با آق کار
با چنین طالع مرا با طاعت و عصیان کار
چون چنین بست حال من آگشته از با آق کار
عاشقان کرم دل را با سر و سال چه کار
آن نمی خواهم مرا با چشم چه حیران کار
با بهشت و دوزخ و با جور با غنا آق کار
از غم شود او بچهار گاه سرشته با آق کار

عاشقی یادم مرا با کفر با ایمان چه کار
از لب جانان نمی بایم حیات کس مری
کشت می چشم مرا از پخته و اولی چشم
پرده وار و حجب در بان نهاد و در پس
چون بدیدم طالع خود و تاجه باشد عشق بود
مسجد و محراب من ایرو جانان کس نیست پس
گرستی گوید سر و سامان ندان کار را و
کرمیای محروم بودی دست خاک پای دست
چو کاه اطلد بر سر و در عالم مقصود بهر دست پس
بسرک از کوه و درشت نه پیر و در طریق ها نشستی

چوں تباری گوی با میدان با چوگان چکا
مرد عاشق پیشه را با قصر و با ایوان چکا

از گناہاں عذر خواهم کہ در گارا و دیگر
از کم آری بر ام کہ در گارا و دیگر
نامہ من چوں سیاہ است کہ در گارا و دیگر
تا کہ ام است جایگا ہم کہ در گارا و دیگر
سجده کہ در گارا و گارا و دیگر
ہستو آری با صلح محمد کہ در گارا و دیگر

احمد را تو بندہ فضل ست اگر بخش بر احد

ور نہ بخشند آہ از بس غم کہ در گارا و دیگر

سوز و درد بس کہ با کن سوی مول را کہ گیر
چند روز زانچو مردانی در کہ اللہ گیر
روز بخشند و خود را چوں برہ چوں ماہ گیر
دلی از بس بزم و شربت از بس تر کاہ گیر
خوشنہ چوں کہ چو قارون شکاری آہ گیر
از فقیر و عاجز راں از قلب شاں آگاہ گیر
ابوی ابیاں ای برادر ترک میر و شاہ گیر

احمد جانی رہا کہ ہمچہ غیر یقی بود
ناوہ آخرت از با بسم اللہ گیر

از گناہان گذشتہ تا او کہ بریم بر بخشما
بر امید کہ بخشند خالق پرہیز در گارا

چوں تو ترک صیپ کردی کہ تین قراباں چو تو
صورت مردان چو خواہی شہر مزاراں گزین

خوب گفتی احمد ایبارہ دیگر نیز گوے
عاشق یارم مرا با کفر و با ایمان چو کا

مذہبیں پر گنا ہم کہ در گارا دست نگہ
عاجز و جبران و سرگردانم در گارا دست نگہ
نامہ ہر کس سفید است کس بر او نندم
دورخ تا بندہ واری حنبت پر خود فخر
طاعت پیوستہ از من گر نیامد و در خود
یایم اند گل باندہ و کار من از دست نشد

احمد را تو بندہ فضل ست اگر بخش بر احد

ور نہ بخشند آہ از بس غم کہ در گارا و دیگر

دل بگنہار حسرت ترک کرد و جہاہ کہ گیر
وقت رحمت آمد تو زشت از ترغیب بندہ
ز گم غفلت اگر صیقل زنی در ذکر حق
غایت روز اول بیو بندہ جاں خواہد پرید
کار بار این بھیاں تا بگری می بگذرد
پر نوی نور الھی کہ جوے سے غزیز
گر نمی خواہی در آید دست ما جان تو

احمد جانی رہا کہ ہمچہ غیر یقی بود
ناوہ آخرت از با بسم اللہ گیر

وقت آئی مد کہ ما بر خود بگرد زار زار
اشک خونین کہ بر آید در زو ر طیب زنی ہم

موی تو گرش نه سفید و قلب تو مانند مار
 آمد آن باز سفید و مانند در جایش قرار
 هر وجودت حاصل آما و گننا همیشه
 آناستی روز محشر تر و خالق ترس
 یازانت لال گرد و یا کشاید کردگار
 آن بان حجیت نمی آید بی حیاتی بکار
 روز حرکت گری تو به نداد و است بار
 رنگ گرد و ز عطرانی از گننا همیشه
 اشک خوان از دیده بازند هم چو آب ز بهار
 زنده گان گری گمان و مرگان در انتظار
 از تو پیرستند آگنایان صفا تر و کسب
 سیر زان منزل نمانند تا قوسست نابکار
 که اندر آریا بعدم بنمود بجز از موعود مار
 از حساسات از عذاب سو از بیایست یا و آزار

عمر تو از سی گزند شسته و حاصل نوزاد است
 در پید از شاخ عمرت آن سینه اش امید
 تن به پرورد می نعلت عمر او ای بی
 کوشش اندر نفس و کن ظلاله در
 یا و کن زان ساعتی که آید اهل ندرت
 یا و کن زان ساعتی که جانست برین شمع
 توبه پیش از مرگ باید تا به بخش کردگار
 یا و کن زان به محنت و تن شربت نهند
 یا و کن زان ساعتی که آن ملک نوزندان
 یا و کن زان ساعتی که خانه ات بیرون گشت
 یا و کن زان ساعتی که متکرا آید با نگیر
 گو و منزل گاه باشد روز مغربت نه گاه
 ای در اینجا زان مقام کس هم در است
 بشنوائی نوزنده آدم سر چه کفتم یا و گسار

احمد آتانی خوانی خوش متن را پند ده
 جان و وصل را زاری بی بی فایا بر کنده و

ورنگ و رطاحتی ابله پس و از حق شرم دار
 نیست طاعتی که او نکرد آریا بجهدی بیچار
 بگری چو آن من تکبر تا او بر آورده مار
 آن کرد است پاک آنا کرده اند روزگار
 که آن قفال شمال جیزایش باوریه آید بنا
 ترک دنیا را نمودند خدایار اخستی یا
 موت را در حال هوید نه عتر را و ادا دوزخ آ

ای شده مغرور در و بیای و دل ابله پس وار
 از ز بدین بقتلیم تا آسما آن شبت یهوس
 ازستی و کبر و از پندار سر حیا که داشت
 قصه با با هم و بر نهی صای عابد را انگر
 زان جوان با د از ان افعال خود بینی شمال
 نهستان سا حراق و قصه اصی کیمت
 بهر شمال اندر عبادت بیشتر یکا عوت بود

زمانکہ عزت را بدل کر دیند بدل و گل بخا
 تاحسد نہ نخل و تکیہ تو ایں را گوشت
 در دلی ایشان تر و بد بیخ گل و شوق
 رکتند اندر دیش گل و عشق بختین و بنا
 در میان مهرہ گوہر شاد بون بخت خا
 نادیدہ گوہر شاد دیدار حق را انتظار
 گوید و با شد بہ تخت و سنداندا افتخا
 گوز دل بر کن سوا ی حق و حشمت با دا
 در دور نشین نور با شد دل و بوق یا
 ہر چہ خواہد تا بہ بید نور خاصش در جوار
 دیدہ را اندر جمال یار وارانظار
 پیش او آری نیار و میل در آن سو گزار
 اولیاء و یار شہ را از لامت نصبت عا
 یا زمر واری نمک ساری بگر و دنا بکار
 گوشتہ گیر و نوحہ کن بر حال خود نوزار
 سنا مگر یا بے مانی ز این عم و ز این کل و با

چند اشعار را انگشتہ ارای بر او ساختے

چوں بخوانی نامہ تود باو آملای مرد کا

از در رخ و نصبت مردم خدا دستگیر
 بے عنایت تو کے آجیا بیاید و ضریر
 بے عنایت تو ام راہ بردن زین سر
 چند بہ قطرہ کر دم بگر و ہر غدیر
 چند بہ قطرہ با شہم بہ باتے امیر

شد چہ سالار سرا و بیا اصحاب کھف
 نیست اندر راہ دین مگر و فریب و ستا
 تا توانی راہ اہل علم و اہل فضل گیر
 ہر کہ را فرعون و ارا یوان جہاں راستند
 نیست اور و حیریم کبریا بازار غدر
 ہر کہ ملک این جہان و آن جہاں زیر با
 ہر سے رسد کہ از اولیاء اللہ سخن
 کے تو اندر بے کبرین اولیاء اللہ را
 دوستان حق سے بید کہ از ایشان بود
 ہر چہ پیشی بر نیاری شوق آتش در زند
 از شری تا بر علا و چشم او با شد عقیر
 کہ بہ فرودس اعلا با نصیحہ و جور علیہ
 کہ تہمت ضلطان ز زند در کارشان بیاطمین
 برفق دیدی گشتت در پاز زبان شگن بید
 روز باں کوتاہ کن از طعنہ بر آن طائف
 تو بہ کن شاید کہ از تو بر تو رحمت آورد

یا کسی تو نامہ داری دل ما از دکا
 ملائیں دور و بنیابت متکلفا آبر کب دورا
 بے سعادتی تو از درخت بر دن زین سرا
 چند کہ تم شہ نہ لب و گرد و دستک طبع
 چند بہ جبر غم کہ دم بظرف بر میگدہ

قوتی تا در فترت مردان نه در پائے فقیه
 سرسبز تا آب و نه در پای و نه آب یک
 که شمع را روئی من کرد و همه عالم
 یک نفس وادی با دم گشت ذوالقوت
 او عالم را دی آند کرد عالم را
 در شب سحر ج در بالای عرش اور
 کرده کحل خاک پایش پیر کنفال
 زان نفس اجمیاء موتے کرد و جا
 بیمه دیدن را از من بر اوج
 دفتری تو عید او نشد بر روی
 وی ز بر کات تو زنده خاطری
 در پاست افتادم و مستگیر ای
 حال و دم در بوی آن عیسان مالور

بمنی تا در نظر من نا و رسم کو بین را
 تا که اندر بحر وحدت غرق در هم
 چول و بر آن بحر آتش نا کردم بر تو
 لفظ من گفتمی از آن صد عالم آمد و
 کرده عالم بیدار بر نوری مصطفی
 و نه از خاک پایش عرش اواده
 عرش و در هر عزت کرده بوسف
 بوی و خلقتش تاز که و انبیا
 کرده بر صبح از بزل شهاب
 جلد جبر اندر و وصف جمال پاک او
 اے ز تو تازده تمامی کشت زاده
 یارب از شر و هوای نفس تو فریاد
 اگر تپیم از رحمت آید تو گام مرا

ز آن نظرهاے که در بیچاره گاه داری لطیف
 احمد بیچاره مسکین محتاج و فقیر

یک قطره و صد هزار کله
 یک معدن و صد هزار گوسر
 خورشید یکے هزار آفتاب
 در چو تک نمی کنم بر اید
 معدوم همس وجود دیگر
 میشش بر صورت مضر
 و طینت ماه ششده محتر
 مار است بخاطر ای مقدر

یک جرمه و صد هزار اسرار
 یک معنی و بی ششها صورت
 در کثرت ما است وحدت او
 در هر چه نظر کنم محیط است
 چیز ذات خداے بیست مجود
 نورش بحال ما است مدغم
 از او ز ازل شراب وحدت
 با جلا صدقت محیطا ما ذات

مخفی ست وے مہینی اظہر
 از کشف رموز اوشتم ترا
 ہر کس کہ گنفت شد موثر
 بر صورت ماست ہیں برابر
 خورشید ز روز اوست نور
 در حجابہ ہماں شدہ مصور
 در کون و مکان شد موثر
 ز این مژدہ بی شد مہتر
 گیرفت زمین را کندر
 ہوا سطرے سائے منظر
 کہ گشت حیاں بشکل عمر
 گاہ بنود ہم چہ جیب در
 بر صورت حضرت ہمیر

مید است شے ز چشم پتہاں
 کشف است وہاں اہل معنی
 از نکتہ وحدتے خدا پیش
 آن را کہ خدائے پاک خانے
 چنانکہ ز روی اوست تہاں
 آن صورت ہمیشہ محبوب
 روشن ز ظہور وی ہماںست
 چوں خاص تجلیست بانہاں
 از وحدت حق چون آگہی داشت
 تا چند دروان پرودہ باستی
 کہ ظاہریش بصدق صدیق
 گاہ بنود شکل عشق ناں
 گاہ بنود ذات خود را

اکھد ز اعدا ہندان

ورستی وے نظر کن ظہر

سیرغ ہوائی عشق دلدار
 عشق تو چہ شیر مژدہ خو خوار
 منصور پشند ز عشق بردار
 سجادہ کرد ز دای بخت دار
 سرفراز بنودت چہ بند ز تار
 سر پیش بند ہماں او بار
 گاہی سر کو گاہ دیوار

اسے ورد تو کیمیائی اظہار
 سودائے تو سود و مایہاں
 یک رمز ز بحر عشق گویم
 یک جرعد اگر خوری ز مستون
 کہ را لایق نہیں لایق آید
 چوں لشکر کی عشق را تہاں
 گاہ شدہ بصل گاہ جبار

اکھد ز اعدا ہندان

غزل

دیگر تو مگو صد بیت اینها

غزل

از ہمہ عالم بگتی در گند
جان و دل در باز و از خود گند
گر تو بخوای کسی یابی گھر
ساکال گرم در ای ماه ز
کے تو اندر راه رو بجے راه بر
گر تو مروی راه عشق جان میر

گر زور و سے عشق او واری میر
بیخ کس از عشق جانان میر
عشق چوں قلزم و قهر شنا پید
بے طلب در راه وی تو خاک چید
نے یقیں کے توانی راه یافت
عاشق جان باز باید با کمال

اگر تو مروی از دو عالم با نواز
گر زوری عشق وی داری خیر

از سویم عاشقی را از لیست بہتر
مرا یاری وفا دار لیست بہتر
بجھانند اگر ظار لیست بہتر
دریں عالم اگر فنا لیست بہتر

زیاری ولی یار لیست بہتر
اگر چه کار خویان بی وفائی لیست
چھ مارا آن لیست عزت نوری محبوب
خوش آنکس کہ ز او کس نشنا پائید

بخواہد خوان احمد رحمت بچرش
کہ زور و عشق را ستم خالی لیست بہتر

شد صبر و سکون از من بیچارہ بیکجا
بر دست صراحی و سومی ثنائتہ مختار
داوم بیکے باوہ گز و جیتہ و دستار
زین پس من آن شفته و آل پائی دیوار
در هر چه کہ بیند رخ لیلی است نمودار
تا خلوق بدانتہا بہر کہ چسب و بازار
ای ہستی از طعمہ سخن دست کو بردار
آچھد کہ ششم بار فراق تو بہر بار

باز این درد و دیوانہ من گشت گرفتار
زین پس من و شہدہ پیمانہ شامی خراب
تو در سبب پناہ تیر پروائے بزرگے
آن شکل و آویز کہ دیوانہ مرا کرد
مجنوں کہ شہ آشفتم ازین باک نہار
داوم ہو ستمہ آگہ سگی ز خویش بخوانی
گر شہ پندہ شد بر جان کس چھوٹی لیست
آچھد کہ ششم در شوم اہام ستم گسلس

<p>می توانستم از وصف لبریت گفت می</p>	<p>چون روی تو دیدم بماندم ز گفت</p>
<p>احمد چه نظر بازی درندی شده مشهور لے خلق بدرا بنید که اورفت دریں کا</p>	<p>احمد چه نظر بازی درندی شده مشهور لے خلق بدرا بنید که اورفت دریں کا</p>
<p>که ذوق باوه چینی زاندا سپردار عرو باین صلح عمل کن کن بز بد عرو که بیست بی مطرب کمال ذوق و حضور تیم روضه رضوان و باغ و حور و حضور شوی بجلقه مستمان ندیم یوم نشور</p>	<p>صدیث باوه مگو پیش زاندا سے معزور ببای باوه پرستان حرم نیدار و است بیار جام صراحی بنوش باوه مدار بیمجم جمعه زینجان کرده ایم از زاندا اگر ز خانه خار جرمه نوشی</p>
<p>مبادا کس بدین حالت گرفتار که در عالم مرا کس نیست غمخوار چنین است باجراکی چشم خونبار نه دارم هدنی نه یار و دلدار</p>	<p>ببوی باوه خار جان بده اگس که رنج و غمی جان کند نت شود مسرور بشکم در غم رود روزم بپیمار اگر گویم سگمانان غم دل روال شد جوی با از انکس به چشم نه دارم موشی نه دوست نداری</p>
<p>بیا تش می طعم چمن مرغ و ماهی فراق آورده احمد با این کار</p>	<p>بیا تش می طعم چمن مرغ و ماهی فراق آورده احمد با این کار</p>
<p>عجرت باین نهاد مسمار دریاست عاشقی ده افسار باشد که رسم بدوست کبار که لایق مانده تو زین بار دریاب یغیر که نیست جگر بار در خویش طلب که نیست اختیار چند آنکه نفته بود اسرار</p>	<p>عجرت بزبان گرفت اقطار چون نیست بغیر دوست چیزی رفتیم بکافر و ترس آواز بر آید از سر این در خویش نظر فلان تو بدوست گر مقصد جان خود تو خواهی ز ان جرمه می پدید گشته</p>

ناچار ہفت بار سے وار

منصور چو روضے گفتم از عشق

ای اجدی از کتاب توحید
ہر دم بخندے یکہ مستکار

و ابانند و صالم من یعنی آشکار
باز آخر بیکر ہم جلد ہمیں گشت ناز
بجو بود موج گشت بنگر اندر اصل کار
من کنوں بچوں شراب شکر شیر بود و عصار
حال جانم کنوں این تکلمتہ از من آید

اندول خویش جویم من کنار آن نگار
ہمیں می بودم در اول ہیں کہ آخر جویم
تا بودم نہ گزشت ہم ذرہ بودم خود شرم
بھیرہ بود اول شہرا سہ از ہم و ہدست اول
پند گاہ معرفت جو آن ہم جوئے ندر

اگر چہ اچھل بودم اہم کنوں اہل گشت ہم ہاں
اگرستے از ذکر و پریشیدم ز ذکر کر و نگار

رسم رہہ عاشقان نہیں سیر
شد خود و توئی ز صورت بخیر
در راہ یقیں چہ کہید چہ دید
در دیدہ کورا اورست لاخیر
تحقیق بہاں کہ بہت اولیہ

برخیز و کنارہ گیر از ہمیں
پوں عشق اچھل پوید گشت
در و ہدست او چہ کفر ایماں
اخوال کہیکے کہید ہر گز
آں سیر کردہ نیافت ز این آہ

احمد و ہمیں جمال خیری
برخیزو اگر نہ گیسر از خیر

مگر کہد جانیب ما بیفتن آں ماہ نظر
اور انجیل نہ بہ احتشمن اینجا ہفت
زہر منہا سے توی نوشت ہم چوں شہنشاہ
نظری از رہ انصاف کین کہ نور ہر
کلہم از بحیر شراقی کو سر سر اہتر
یاز تو کردہ خوش گشت بسیار ان دیکہ

دل و جانم چہ متاعی سست کشم پیر نظر
اور آنجا بطرب شاد و من اینجا دلم
قصہ تو بیل ہی پویش از برون دوست
دل و جمال منظر غناست ہم از فرقت تو
عالم از گزشت آیام چہ زلفت و رسم
نہ من بہیدال عالم سست آوارہ عشق

احمدی را کہوسی خوش پسرا برود لہ
 پیخورد ز این غنم داندوہ بیغین بگو

ہر چہ سے پیغم ہا کے لپس
 مایہ جسم روا سے اسے لپس
 بیاسے عالم نہانے اسے لپس
 ہر زمانے دل کستانے لپس
 ہر ہمہ دہا تو بانے اسے لپس

خوشتر از جان و جہانے ہی ہر
 ہیل دلہا سوی خلک کج تو ست
 آمدی در صورت انسان پدید
 می بری دلہا بپشودہ دمیدم
 نیست غیرت در کس عالم پدید

آشکارا اندر لیا اسل احمدی
 ہم نہان ہم عینے اسے لپس

تروات حقیقہ عالی شاد مہم
 توفی مقصود و چارہ نیک بنگر
 یکے میدان فوضورت مایہ لپس
 ہمیشہ تیغ ہیراں گشت ہا کر
 یقین ست صورت اللہ لپس
 کہ بوزا تہا تہ شاد معنی مقزز

جہا لے منظر ذات قلت
 دلا توجہ اندر پرودہ باشد
 ظوریت نیست ممکن جز یعنی
 فکیت و منظر ذات قلت
 ہراں فستی کہ او صورت بر بند
 دلا ہمزبان کو کوشے رہا لپس لی

جال اکھری را ہیں تو ایجا
 بنوری حقیقہ عالی شاد مہم

تروری سے حقیقہ عالی شاد مہم
 زوری خوشتر عالم کرن مہم
 نثار کرن مہم مہم مہم
 انا حق کہ بیاد مہم مہم
 فدائے دین و جان و دن کور
 کہ ایم معنی برس نیست باور

صفات معنوی ذات قلت
 میرا فکرن پرودہ تہ ہیں الزرنج
 بجگے جز بصورت نیست ممکن
 چہ نہ مصوبہ کی بیاید آمدیں آہ
 و صنو ساز و نہ خون خوشتر ہر دم
 مگوارا مزا ہیں معنی حکایت

	تو ذات احمدی را با بی ایجا	
سرو می از خود پیش بخود کن نظر کرده متفلسف بنیال لبش طالب حق با ایش وز خود کند ز ان ملک افکنده بوی بجه ذات تو از صورت معنی ش چند ز نے طعنه تو در خیر و شر	صفات معنوی ذات قلندر	ایکد بیجا نے تو بشکل لبش دوست نگر از ارمه معنی عیاں تبیست وجود تو بجز ذات حق کرده بشکل تو ظهور آدمی اموم معنی بہہ ذات تو ست مستی شوق شوا از پیروی
پہیست بجا لم ہمہ شور و شر آخر از میں تعبیه ما در گذر ہا کہ یہ بنید ترا ایک نظر آئنتہ رائے فکر دینے بہر از سیر معیش کہ وادی خیر	احمد یا محفوظ ز ان اندر کار از آفات ایں بجز بیرون کن بھر	ایکد بیجا نے تو بشکل لبش روی نمائی و بپوشی ز ما پر وہ قالیب زیبای بر فلک صورت ما آئینہ روی نوشت صورت تو گرفت می آتشکار
خزل	احمد اگر از دل و جان نکند ری دامن بر جس نمکئی بید گھر	خزل
بہیست عیبی جز جمال کردگار صورت تو معنی یکے بین نقش بلید و ایں ہمہ صورت بہتی آتشکار جلد را ایک بینی بکد ان یکشا رہ معنی را اہم معنی گوشت خدا راز حق را و حقیقت ہوش خدا	عشق آندظہر حق آتشکار در کعبہ صورت تو بت معنی ہیں صورتش معنی و معنی صورت در حقیقت نسبت خیر مثل او و ہو معکم رہ معنی است این معنی سخن او رب گفت در قرآن خدا	

احمدی چوں دوست غیرش نیست بیخ

این رموز ذات با شش ہوشبار

کہ غنی چارہ ندارد ز غم و دور فقیر
مرحبا سلطنت فقر کہ فخر نیست کبیر
جبدا خرقہ کہ بہتر بود از تلج و کرک
خاک کوئی تو مرگشتہ باز شکار و حیر
ہاں کہ این خرقہ پیشہ چرخ زلفبت و سیر
ندد بدل بہم نیک جہاں ایل نصیر
ز دم بہر طمع بر دوری سلاطین و بیک

بجارت منکر نوی من زار حقیق
پادشاهی نہ متا نیست کہ آہ و فخر
مردہ ایدل کہ بایں خرقہ پیشہ شام
تا دریں مجرمودت زدہ ام خطہ
تو باں تلج مرصع و من جمیع ہم
دنیادہر چہ متاع اندر را و جملہ نل
کہ چہ از فقر بدیروز بہرم عمر بے

احمدی را نکستی چشم نیست یاد

پادشاہ ابدی را است غم و رخ و فخر

چند کہتی خواب خوش نوت شد از تو نما
روی بنہ بر زمیں از سر صدق و نیاز
بر زبیرت چیدہ سنگ خشت بیالات کا
چند حلال و حرام جمع کنی بہر آرز
بیخ نذاری تو نیم بزایں دور دراز
صحیح تو آمد بشام کار حیلت بہار
منار از اندر کے در عشق او ناز
پہر اندر سوی شہ مانند شہساز
بوی میلوے پے کام و زبان راز
بیشم سر بیں روی خوش عشق باز
چہ بلبل مست شو بہر کوش آواز
چہ مرغ باں کند ہر لحظہ ہر واز

دنت نماز آمدہ خیر و صنوعے بساز
خیر چہ مردان دین راہ خدا راگزین
ماوکن از لور تنگ و زلفن زرد رنگ
وقت جوانی گذشت موی بہ شہ سفید
کیستہ تنی شد ز سیم کاسہ شد دویم
چند روز دادی غلام بر سر تاشیح جام
فلندہ وار سردر عشق او باز
چہ کردی کرد مرداری چہ کر گس
نظ میں باور گزہ آں حتی قاور
لبوس جان ششوا از ہر چہ گوید
کیکے ساغر ز جام انس در کش
کہ صبح عاشقان از سوی مشرق

ایا احمد زراست ہم کم کن
وگر باقی کرے ماند باں ساز

بہانے مہیلا اگر داغ ہم امروز
سپہر خود ہوا اگر داغ ہم امروز
جہانے را سشت ناگز اہم امروز
زہیرا بنیا اگر داغ ہم امروز
ترا از خود جدا اگر داغ ہم امروز
ترا چوں مصطفیٰ گرداغ ہم امروز
بظاہر از شفا گرداغ ہم امروز
روال چوں سیل باگرداغ ہم امروز
تحقیقت را روا گرداغ ہم امروز
یقین وال خوں بہاگرداغ ہم امروز
بہمحراب باگرداغ ہم امروز
دستی ضنا حکا گرداغ ہم امروز
سرا و نیرال بہ باگرداغ ہم امروز
ز سر ما ہوش داگرداغ ہم امروز
بنازت را غنا گرداغ ہم امروز
نہید وازی ہو اگر داغ ہم امروز
سرت صاحب لو اگر داغ ہم امروز
دلت خرق ضیا گرداغ ہم امروز
چہ موسیٰ آجلا گرداغ ہم امروز
ترا مرغ سیاہ گرداغ ہم امروز
ز جام لقم تر اگر داغ ہم امروز

چہ از رخ پیروہ و اگر داغ ہم امروز
پیری و حور را دیوانہ سازم
ز یک معرفت مویجے بر آرم
دل عشاق را ملہ ہوش پیجو
ز سحر سخن اقرب باز گویم
بگویم کندہ از قلاب تو بین
سرت محفیٰ خود را کرت کنرا
ز غمزہ حوان جھکد کشد گانرا
بگویم ہر زمانے اتے انا اللہ
جہانے خویش بہر کشد خورش
بگویم شہ و انا ہم طاق ابرو
کنم لب خندہ از لعل شیریں
تا ہم تاب زلف خود و خویال
بیا ویز ہم بہری عشق ابرو وار
سخنی مطلق ام از نصخری
دلت اندر ہو ہے عشق با تیب
بر آرم از ہو یک سر با فلک
ز تاب استغاب عالم فرود
ز انوار مجلیٰ عاشقان را
سلیمانم یکو بیت سرتب ہلکے
چہ موسیٰ عاشقا تراست ہوش

ندای رہنما گرداغم امروز
 ز پیوندی عیا گداغم امروز
 بہر سوی ند اگرداغم امروز
 بصر را طوطیا گرداغم امروز
 ز یک نوری سہا گرداغم امروز
 تو پیر خدا گرداغم امروز
 ہمہ را آشنایا گرداغم امروز
 چہ خاک زیر پا گرداغم امروز
 سخ از ہر دو گرداغم امروز

چہ احمد عالمی آشفستہ سازم
 چہ از سخ پر وہ و اگرداغم امروز

نشان از بے نشان بردارم امروز
 از الی لفظہ جہاں جزاں امروز
 ز سر اندر زمان بردارم امروز
 عسلائی عاشقناں بردارم امروز
 ز خود بر آسماں بردارم امروز
 رہا از ہمدماں بردارم امروز
 مکان از مکان بردارم امروز
 عیا از انماں بردارم امروز
 نوای بلبلان بردارم امروز
 حدیث جہاں ز جہاں بردارم امروز

جہاں احمد کی ہر سو عیاں ست
 نقابت این زماناں جزاں امروز

نموداری کخم از وحدت خود
 قباہی سبز پوشاں فلک
 زخم بر نہ فلک چوں کوس حد
 زگر در راہ خود من کحل سائز
 ہزاراں آفتاب عالم افزوز
 ترا از سبب لایبوستے خیر نیست
 نصاری و یہود و لفظ و اسلام
 سر اندازاں این رہا سرا کر
 دونی چوں نیست در تو حیدر مطلق

جہاں بے این دن بردارم امروز
 جہاں بے بردت یک لفظ سازم
 بصدق این پردہ عقل مدور
 نوای الظفر و ارا بہ شخم من
 رموزی عیبی و اسرار اکوم
 چہ جز من نیست در عالم کس کنوں
 چہ رود و بخودی آرم ہیں آنکہ
 عیا ترا در جہاں کردم ہویدا
 من آن مہر غم کہ در شان سیاست
 چہ مقصودی من از جہاں جہاں

بمردی با زوی او چهارم امروز
 گمان با از لطیف بر دارم امروز
 گمان از ماع و طیس بخارم امروز
 گمان از هم نشین چهارم امروز
 ز نور حق به بین بر دارم امروز
 چه رخ از آن سیتینم از امروز
 فلک را با ز می بود دارم امروز

تقای آن و ای بر دارم امروز
 بهین جمله جمال از عشق بهیست
 ز نور خود و کبر ششم ذات آدم
 جمال خود تا ایم سن بسلم
 بهای شاه لاهوت در ملک
 بظا سر بی سر آستی به طلق
 تقای تم وحدت اگر نایم

جمال احمد کمال
 ز خود احمد به بین دارم امروز

در صورت ما شده است بموس
 نقشی ست ز لوح روح قدوس
 در عشق یعنی خزند ناموس
 که آدم را دیده بذات ملکوس
 از لطف خدای گشت ما یوس
 هر حرف که بغیر او است مدروس
 مغزوری شوئی بزرق سلس
 مرغی دل ما اسیر و مجوس

نقش رخ به مثال قدوس
 به صورت خوب که آل عیال است
 این خرق و جبهه نه کبوش
 ابله پس ندانشت دیده حق بین
 از مهر قش چو گشت محروم
 از شکره که نشانت بنگر
 ابدل به ای خویش تا چند
 در حلقه زلفت یار مانده

احمد کمال خود نظر کن
 نقشی رخ به مثال قدوس

در واقع خاک باش و در قدم چو کوزه باش
 بروری حق پشت خم چو کوزه بشند غیر خود باش
 از درون آن کوزه شیرین ز بدلق چو کوزه باش
 چه طرح ستغای به تقوی دیده دل چو کوزه باش

ای چه گر مرد را ای بروری در لوزه باش
 نه سینه قلنداره و بارکش هم چو کوزه باش
 طایر سر برین و باطن تلخ چو کوزه باش
 مطعم بیچاره کاه کوه کل سه شوی به نقشی

در نزد صبح دم در ناله چوں صلیخه ز پاش
 و در امان خواهی از دور ز رخ روز باور و غمناک

دوغنا جوئے نمر دم احمد جامی سبب
 قانع و در اصغری ز حق بر قسمت لوز زه اش

جز و وصل با یزدان در دای تو چوین خوش
 بر بوی تو دل با کز گدایم صبر عشق خوش
 فردوس و خلد نخواهم به پیش تو
 بروی قد اکتم دل در جلیب غزنی خوش
 با فضل عوان او ششمارم هد و خوش
 چوں پیش تو تیر و لایست یکتن خوش
 دارند همه محبت با او و بر تو خوش

احمد اگر بگفته خود راست صداست
 مرے جہاں بروں کس بیدان بیخ خوش

خون دل در یم دعای کار صرخ خوا خوش
 سر خاک اندر کشف بقیہ نگار خوا خوش
 بہتر آن با کہ کیم یرد در جیب از خوش
 پیش از یم نیست فکر سبتن آزار خوش
 بیک آن بہتر کہ پوشم سون آن ست آئین
 تا بدانی معنی اسرار آن بہتند
 کز ز شجاری نگار آن چو بلبل ز خوش
 کوئی در اند علاج علت و بیار خوش

لے رفیقاں پیدا حکم را بجان کونین
 تا بہ بند و در و عالم رونق با از خوش

در جیا فکندہ در ز مد لا غم چو چنگ
 کر دوام نور اجمال با بدت شرب زند دار

دوغنا جوئے نمر دم احمد جامی سبب
 قانع و در اصغری ز حق بر قسمت لوز زه اش

تا کز دمی فراق بروں کز خوش خوش
 از یم جگر بیلد با یم زار زار
 بکوں جگر بیلد شود خون بگرہ ام
 وصلش اگر نصیب شود آن چو خوش
 کہ خلق سر بر سر ہم باشند و شفق
 جان با عرو چه باشد در پیش تیر تو
 از عرش تا تری ہمہ در صدق حق دوست

سکون بگریم از درد و دروغ و کار خوش
 آہنچین یم ز جودی نفس اگر خوش
 کار سوزن گدشت و شد گناہم بجد
 در ندادم در میان سحر اور گدشت
 کہ بگویم را ز ما کے دل ہزار خوش
 کہ سہانی تخلف کن ہوا و نفس را
 این ہوا و نفس ہر روز و کسندی تو بند
 پیداں کس گوش بیدار کہ بوی تمی رسید

لے رفیقاں پیدا حکم را بجان کونین
 تا بہ بند و در و عالم رونق با از خوش

از دوری مولایہ بر دوری انعتاق با انا خورش
 برکت بیدہ بر سرست شیططان لغیر انفا خورش
 عیننا زری در سرست آ خورش و خورش
 فیلسوفی و در حساب حکم و دینار خورش
 غزہ گشتی و در ضربت و ہمتی قطار خورش
 عجبہ دشوار و ادای جوی گداری خورش
 بندہ آں بہر کہ نالدر دوری جبار خورش

ای بنا وانی بر آورد و ما از کار خورش
 کت متا بنیاد صومع شہوت نفس ہوا
 بود ششہ و فکرت مال و سر او خائفان
 کابلعی اندر ترازو جالبی در سلہ دیں
 طبع آرزو دار بہر بیداری تو دلوزی جہان
 کہیہ است خالی از احسان و حرمت بیکان
 بر دوری مولایہ نالند گناہان شرم وار

ایکدیندی ناصحان بناوش خیددی اجہا
 یکت از خودیے خبر و فکرت از کار خورش

عاشق روی تو ام گرم جان بنباشد گویند
 عاشقان را اگر سرو سال ہنباشد گویند
 بالیم و رنک سطلطانیے سببا گویند
 می نگردم کرد و بر دور استخوانے گویند
 اندرین ہستمال گلے تو ضیو بنباشد گویند

گور ابا بود تو و زمان بنباشد گویند
 بہر دوری کہ بنید غلانت پیہ عمر سال شد
 کہتیم و سلیح ریجاں برگ شعلگی گوہر تیرہ
 جویں سکی اصحاب کھنہ ام بر روی دالیم
 گزینہ می اگر و دل گردان اگر کرد و گویند

اجداد و گاہ عزت را چہ در پایبے طبع
 خاک گرد و آلودہ بر آستینے گویند

ہستیت از سر بندہ مرد کم آزار باش
 عیبت مرد کم کن قلعص او و دیار باش
 چشتم حسد را بسوز تا پیر و نیکار باش
 ہر سخن بنده کے بر دور سے بچلہ باش
 راہ شیر لیت گزریں عاقل و ہوشیار باش
 بن بقناعیت بندہ مرد کم آزار باش
 خدمت مردان حق را سسک طلبلہ باش

ایہاں اگر عاشقی خاک ررہ یار باش
 لغت و ہوا را بنہ کہر و ثقی را بسوز
 و عیبت مردان حق از سر صدق انداز
 روز ششبال بندہ کے میکن اگر تو منی
 خلق کیو پیچہ گیر با ہمہ خلق جہاں
 بیچ خواہ تو ز خلق بر دوری سلطان مر
 و صفت آنا و گان باش کہ تا ممکن است

احمد اگر عاشقی ترک دو عالم بگوئے
پیرودی پاکان شو حاضر و ہوشیار باش

از پے ماورجہاں نام و نعتان گو بیانی
مایہ چو دوست ہست سود زبان گو بیانی
میل طم سوی دوست ہر دو جہاں گو بیانی
یا تو بد و زخ خویش ام جو جہاں گو بیانی
نہ بندہ بسیار ہم مانتت جہاں گو بیانی
نعرہ ز ناناں ناراہ کام و زبان گو بیانی
باد و پیرکت بدہ کا سہ گراں گو بیانی
غمزہ ابروی دوست تیر کیاں گو بیانی
پیر تو سے خورشید را شرح و بیان گو بیانی
عشق تو فتوی و ہدایاں رواں گو بیانی
عشق بہ پیری خوش است عشق جان گو بیانی

عشق و آمدن جہاں تن بیاں گو بیانی
قدت خاکش سو و زبان من است
قبلہ ماروی دوست کہ پتہ مگوی دوست
بشعشع ہشت تونی پتہ گو بہشت ہم چو سود
سست در عشقیم ما بادہ تیز روی ما
ہر سوی موی ما برب سوسے کوستا
ساتی مارا یگوی کہ از می و خون جگر
صفہ شکن عاشقان فتنہ و کز زمان
آیتنا حسن ترا حاجت نفیر نیست
ہر بحر از خون دل چونکہ طہارت کنہ
از عشق سو دا عشق روز مرہ ہوسا

احمد خامی پیرود عشق تقریر جو پیش
کہہ فنا عت گیر کون و مکان گو بیانی

از تعلق گردن اندر مردمان معذور باش
در ہمہ اوقات با با جہاں سرور باش
از خواہ از مردی نفس خود بخور باش
وز ترا بکھرا دوا تم خود و خور باش
ذہ بندہ با بارغ و سبب تیر گو بیانی
ہم بکھک و ہم بملع از جھلنے تیر باش
بمیل و کام و زبان از درد تیر گو بیانی
در بقایت با تقایت جان و امیر باش

کیرہ تو صید خواہی رفت از دواں باش
دورہ تیر پیر پیرید آریخ مردانہ وارہ
بہ خوردنی خویش گبیز گزری خواری نجات
راہ ابرار راں تیرین دامنہ و ذکر کوش
ایہ جہاں یواں جہاں زہنہ تیر خوش
از سکت تا برفکک از جلد تیرین دل
دوستی باوی کوچ ازوی باوی باوی
از فنا اندر بقا روز تا سہ کی از ہر نمی

احمد اگر توبہ می خواہی که مردی توفیق شوی
باشی و باو با وفا معهود باشی

تا بقامت ترست خاطر عشق
که بکنید شمع تا در عشق
نا که خود و کامه اکتفا کنی
فطرت اطفاله و نادر عشق

چند خواهی نوشت تا در عشق
و عهد و عهد عشق از میان بیرون
گام عشق است از مراد بیرون
لا اقلی قدر کسی بنویس

غزل

احمد از عشق یاری تا از دل
بیت این تا جبهه عاشق

غزل

خی نویش و شراب عشق مینوش
شوریده عشق باش عهد عشق
در زمره طالبان عهد عشق
این نکتہ عشق را بده که عشق
گر حبله جبال دهند مفروض
که او در اقیانوس فراموش
بجزوش ز جام انس بخروش
در حبله جبال بر هیچ مفروض

در حلقه عاشقان مدح عشق
بگذر ز خیال خود پرستی
شاید که شوی نو نیز بیخود
گر راه روی بر راه و سب
نقد محقق عشق حال غنیمت
بدنام کسی بود و در ایل راه
در یکده با هزار استی
بجویش تو شوخ لیش کیا

سجاده و حضرت پاک در حق
احمد تو بجام عشق مدح

بجز ندایی باوه مای خوشگو از حق عشق
عاشقان خود می شوند بیلی و هم عشق عشق
بیک بیزینت از حق و ایل شوی تو عشق عشق
هر چی که او خورده باشد دست از حق عشق
تا لا و تو میروی هر خطه چاق و حق عشق

عاشقان از ایشام بودی نیست از پیر دل عشق
هر کسی دار رضای بیلی و مجنون بی
گر کنی بیزان شمع و کرمی بیزان نظلم
خون محم نام اصلالی حق خون ما بر نعم حرام
این دله دول لنگر ساعی باله خود

گر بود هر خطه در این راه و ذوالنون خوش
چوں ز ندای و جهم ز چوئے سر که شد بخویش

احمدی ابو قوت فردا بیست مجنون در کجا
عے خورد نے الحال مست از باوہ کا گوئی خوش

عزل

یونسی باید که رود و کسب دریا عشق
بگذر از چون و چیرا تا آشتی کردی بفر

احمدی ابو قوت فردا بیست مجنون در کجا
عے خورد نے الحال مست از باوہ کا گوئی خوش

عزل

دل شده حیران و سرگردان غم در کلان
روز شب غمناک اندر کجربے بیان عشق
ناشایا یم ز سرخ و زخم است ازندان عشق
جگر غم نوشاک که بودند در ازان عشق
هر که صحرے خوانده از دفتر دیوان عشق
وز دنیا ز عارضان است روزی در بطن عشق
گر بلطف تو یمن نواز در اسلام طاق عشق
هر دو عالم نیم جوید و گفت غم بیزان عشق

گوی چو گاه او فتاده در غم چو گاه عشق
با چنگ آرم در می شهوار بجز در دگر
هم چه پرده و نه بسوزم خوشی من ای پیش
در صرا بات قفا هموشیار برون تا ابد
میر عالم تر و طوچوں کو دے کے غواذہ سبق
از رخ حورینی تیان ست زینت گل بزا
پای رخت از سر گردوں گرداں می غم
گر بچند و دره بخشند عاقلان زار و نیست

چنگ در دمان آل مصطفیٰ زین احمد
تاشوی نظاره کن در درو جند رضوان عشق

چنگ در دمان آل مصطفیٰ زین احمد
تاشوی نظاره کن در درو جند رضوان عشق

در دانه خلق چه کس نیست موافق
در دام هوا مانده بید نفس منافق
نزد او سفر دارم ز رخسار موافق
نزد او زدن بقی کس از وصل موافق
کله ملی و زیندین کو جفسد فاسق
یارب تویی فریاد رس ای نادان غرافق
زیرا که زنجیری و ترا در دست ساین
مارا بر بمانی تو ازین قید و عدالت

رازی دل خود با که بگویم ز خلا بوق
ستم چه غریبی بغریبی خود حیران
نراه که نیز آمد نه راه بر دل فست
دین کبسی سازم و نه نیز بین کس
بزرگ بکلام دیگر مژشت بخوانند
در حال خود حیران شده اند بیست چنگ
بیک سبب ز دلم را بعبلاجی
ز بوردی نه ز دیگر جز کردی تو

احمدی رفیق و فریاد تو تا چنگ

احمدی رفیق و فریاد تو تا چنگ

خورشید تلامع شود آخر ز شارق

سایہ فکنند الحق بازم ہم بائی عشق
 نال سرور و سرگم آمد مارا دودا عشق
 سرکھا اشتغالت شد فاکا عشق
 صد ملک جمال بگیرد آن بتا عشق
 آہا چھیل سازم نزل تنگن عشق
 یارب چیرا فاقم اندر بلا عشق
 رحمی کن از تر حکم و بنوای عشق
 کس غم نیست جو نگو محرمی از با عشق

مارا فنا میا و کور سر سوای عشق
 لعل لببت نگارا چون شمع کبریت
 کردہ ہزار چہ را اندر چہ ز غداں
 عادت لم چہ گرفت از تیغ غمزہ آں تیغ
 ظاہر شد رست از م از عشق آں کلام
 و با بوسیکم از دست خو برو مال
 رہی سنت از کربال پرستہ بنوایاں
 از سر بگیر حوشے تا با تو را از گویم

احمد مکن تو اظہار سر از خوشی عشق را
 و رنجینہ وار پھیال لعل نکند با عشق

بر روی یقوت اوزار خدا ایست محبت
 بر ذات تو اظہار رضا ایست محبت
 گو بہر تنو ال گفتت کہ آجے است محبت
 ابروی تو محراب و کبہ از تو بہر محبت
 مقصود ہم از آدم و عالم تو ہے محبت

اس نور رخسار محزون اسرار مد قوت
 بر شین رخسار منظر اوزار الهی است
 ای گو بہر روی تو زور با سے معانی
 زلفے تو چودا سے شدہ در گرون عشق
 اے عارض گیسوی تو ہم قبلہ ہم جمال

احمد سخن بہر کس کہ بافتہ است بہید است
 بہر کس نکند فہم از میں نکست ہم مطلق

ذات پاکت محزون اسرار حق
 روی تو آئینہ دیدار حق
 تا بر آہید بچو او بردار حق
 تا بشو و تقاض انداز حق
 شیر مردال اند و در بلزار حق

اے جہالت پر تو اوزار حق
 اے رخسار عکس جمال ایزوی
 ہیچو منہ سوری میا دید شمشیر
 کے لواند چیل آئندہ بہر شمشیر
 تا کے آہیتر خید می لافے دروغ

گر تو بوسے یا ہے از گلزار حرم	بیشکند جاننت چو پینہ در حرم
خلق غافل و مداندند	هر چه احمد سے کنی اظہار حرم
<p>گر چہ رعد کہ چہ برق و کہ بصلح و کہ بکینک کہ کثر براس فضائل و مقیمی تنگ تنگ کو وہ یا نالہ آبد و از آنہا تنگ تنگ نرم کہ دند بیگماں و سر سرہ گرد زنگ تنگ بشنوندند والد شونہ پیشک فزند از چنگ تنگ ذرہ عشقش رہا بید از دل فرہنگ تنگ زا و خط باشد کہ عشق او بر آرد رنگ تنگ بیگمان در سوئی و آید صد فرنگ تنگ دور کن خوف ننگ در بر آرد رنگ تنگ</p>	<p>عشق تو با عاشقان را در هزاراں کو رنگ کہ زخم از عشق در دامن خرقہ چنگ گر خیال عشق او بر من نہ بخول آورد گرنت عشق او بر سوی کو برستان و مطربان نیماہ اگر بوی شراب عشق او گر ہزاراں عقل ہوش و خرد رنگ آوی ہر کہ از عاشقی جز عشق مقصودی بود ہر بلا کہ از عیب آید ہر عشق او عشق سے دریا پر گوہر و بیروج بلا</p>
احمد اور عشق ما جز دو سناں ہیں نہ را	تو بخلقان در لقا خراباش دور از رنگ تنگ
<p>شیطان و محمد بست عم سنگ والد کہ کفر نہ بہت کز رنگ سب فکر تو نامہ با عمدہ تنگ لیکن نواں میر کی تنگ ایہ بود تو عملہ بست فر سنگ کہ ایری لہا چہ عقیدہ بست رنگ اندول بدر آری ازین بک رنگ چوں فخر جمع بست عم تنگ از جملہ بسوی یک کن آہنگ</p>	<p>دست سب عاشقان کز رنگ در شکار عاشقان قلات چے ذکر تو کعبہ پاکشت بست سو داسے نوگر چہ بست با سو این بود تو گر غیر دارہ پیش مردانہ مدای دور ہ عشق گر وصلت خویش را بجوای بہر تو گر بہشت باشد اگر دولت معرفت بجوئے</p>

<p>این هفته رود و نیز از فرنگ</p>	<p>در خویش اگر کنی تو فکری</p>
<p>صفه زوی بازو الفقه شاه سلام علیک من سنگ کوی تو ام شاه سلام علیک منظرا بل نظر شاه سلام علیک خوانده ضدایت شاه سلام علیک کاظم امیرانام شاه سلام علیک سکری تلج سرم شاه سلام علیک قبله آزا دگان شاه سلام علیک</p>	<p>ایشه دل سوار شاه سلام علیک در سنگ پوی تو ام عاشق روی تو ام باشیم و شکر خسر و والا کسر زین عباد علی رونق دین بی باقر ماه تمام صادق اما هم حسام بیشتر یعنی راه بر گرم گشته لقی متمم محمدی آخضر زمان صفت فلکین کاوی</p>
<p>کوشش میکرد و جام تمام مگر بایدهصال گر آند اندر جان من نور و تجلی جمال بچرخ نیم سبل با ستر راں پر تو بال از ضعیفی و نزار می بسی مر آند طلال آن کیچه حوص و دیگر و هم و دیگر بود خیال فضل آند در حضورم با ستر امان قتل و قاتل ز این سده ویدار و و بیدار تا بیای تو وصل چول آرد با آگدشت هم جان من ستر آبال</p>	<p>احمد خادم تو ام سرت کلام تو ام خاصه غلام تو ام شاه سلام علیک</p> <p>دوش وقت صبحی دم در بارگاه لایزال بر روی آل بارگاه چندان تعلیلیم هم لبس از شمع نوروی جام طمبیدن اگر نت در شمع نخل معش جام می نیکو بندند بود در پیشیم دریا ستر سیکر ال از بخت آل نزال من اند خودی بخود شدیم فضل بر بن با ننگ زو گفتا چه باقی سخن فضل شده بر صرا با صد ستر امان بخل نو</p>
<p>بانهن به بیخ نیامه بکنز مال بر صید دل</p>	<p>احمد بدهد که حق از در شست قلم نشین هم که عشق محض است لعلان ترا کرد و حلال عقل سیدان تفکر نشد در اندیشید دل</p>

شد بجز پیرین یعنی باز آرا میسر دل
گشت فانی دور کا و از بقا بیدار دل
بند قهر لطف او بکسر مزین بیچار دل
خلف سستماں گرفت و پردہ باند دل
راز ہاشم آتشکار بیدار دل

رمز ہائے از طریقیت کرد احمد اشکار

طمانشہ با وسع ہر کویشتین این دل

کار بر ما گشت تا و اں بہت دیوانہ
کہ مدح این و آن و گہ سر و دگر غزل
کہ بجاں مردمان و گاہ باجناب و جبار
کہ سوی خوبان پیام و گہ بسوی ہر قری
و شہتہ شادمان و کار و تیم و غزل
چو بہت و رہا ہم سما فانی کہ لطف و لطف
حلال مارا تو بصلت خود لہز کردانی ہر
تو چنان کن کہ کوئی ترا نشاید حسرت

کہ بنودی فصل تو احمد سلمان بوری

چوں عطا کردی سلمانی عطا پیش کون عمل

کو ز دل بھر مہمٹے کسمل
مرو با پیر ز سک و دیاں نا قمل
از چہا کسمل بھر مہمٹے کسمل
بطریق شہزادہ کسمل کسمل
کسمل کسمل کسمل کسمل کسمل
کسمل کسمل کسمل کسمل کسمل

شد بکلیسہ این کم کہ آنجا نماند هیچ
دور گشت از قیل و قبال بر گزشت از حال
نفا و نہ بقا تھے بود و نہ خوف و در جا
جام الفت بر گرفت و شہت و صلہ شد
شہزادے با عیان علم ما گہ دید عین

مخرو برد با دو دم در فصولی و قیل
بست جہم حسیب جاہ و در سر مٹا
گاہ دور اقلیم خیال عارض زلف و خیال
گاہ فلیم سوی بختانہ و گاہ اندر خار
ایک چنین مگر سے کہ سن در با دو دم طوس
سچ عاقل و در جہاں آیا چنین کرد و خود
از تو میخوام ہم دیار ہنما و ذوالجلال
این چنین کرد ہم ہما شد ہمزایم با کرم

ہر کہ است نور پیدہ و دل
در طریقی محمد مہمٹ
ہر کہ را دیدہ نیست ویرا یک روز
ایک سعاد شد رسد سے کہ اورا
کہ ز غنی براه اولیسا خواتی
گھری جہد خود بشارت بر بند

بر کونے تو کف در منزل
 بویس و آرزو شود باطل
 پیر نذات بسوی ابل دل
 و اگهست صل شود ترا شکل
 چه تصرف کند در او کارش

با آنکه فضل و حرمت از این دو
 طاعت اندر دلت کند غوغا
 بر سر پر عجبانت بهمند
 ابھی نئی شوی بگفرت دوست
 کو چو ک اندر و بسی است سر

پند احمد بچو شش حال شینو
 چوں نه راه عشق را مال

ذات تو ببرد و جودش امل
 با جلد صفات او مکمل
 آن حضرت بے نیاز فاعل
 مائیم بذات او بواصل
 غفلت شده است بر تو شامل
 واریم آری بے دلائل
 کرده است آل و خویش ما مل

ایز است لطیف و جود کامل
 موجود بود جود او شرف
 و از بندگی او است در دو عالم
 بحیران نبود مقام توصیف
 در راه فنا همه یقیناً او است
 در روی بتان صورت او
 بر روی بیشتر تجلی فاعل

در صورت احمد کی اخلاص است
 خالی از صفات ابل

ای بسا خوان جگر که از دیده بر رخ بر
 فنا و مال آکوی اورا شور با ایچشم
 و ز صرا در راحت و کلام و بو ایچشم
 خاک کویش را بجای زده زده
 اغباب و تنهای دگر در سرش آید
 خاک با سر بر سجده و از دیده خول آید
 زان بجان و دل کنوں پروا آید

است بسا در مان و حیلست با کرم ایچشم
 بکدامند نگاه و بنگاه نشسته و آکوی
 جان و دل مال و تن کرم فدای کوی
 بر کرم در راه تحقیق عزایل فنا
 عظم و ز جلد و روح و تن با هم ملوثه
 ز آنچه بود سعه و بوی و سخن هرگز ندم زده
 قطره نور و حقیقت بر دل ما کوی

شده کنین جان دول اکلند امرا و
بگر اندر جان سوخته من تکلم مار تخیم

ز نام زرد آلوده ام تا بیزیت زرت شکتم
تا سرا فرازی سرداران لشکر شکتم
نالہ چوں از جہاں بر آرم خیل لشکر شکتم
رو صدمه را اگر در بر بندند طلفت در شکتم
بر ہمہ پیغمبران ناموس ابر شکتم
ہنکات رونق کتم باز از عنبر شکتم
دست بست را بر آرم چرخ عنبر شکتم

قد اشک آورده ام تا بیخ کوہر شکتم
نیستی و عا جزئی مقلی آورده ام
دشمنم کر کشری کہ بر حسد آورده ام
مرا او در حسینہ دارم جنت رضوان بخود
جبر نیل از حضرت از نزدی محمد آمده
بوی عشق آورده ام تا باوری کاوت
چرخ گردوں گر گلگرد بر دم از قلب من

ہست یاد از ہمیشہ ہست با تو اکلند
میر غم بر سفتیاں وز شوق منبر شکتم

بیخ نشناکم کہ من او سا بیکم و بیستتم
چوں خیال ماہ نو بر چہارہ و پنج و بیستتم
کہ ہمی گویم کہ من در ملک او بیکتم
گفتم تا با تو چیدیں ماہ من چوں بیکتم
تا یقیم شہ کہ من در ملک او بیکتم
کف ز آسنگ در گذر میخور کہ من سا بیکتم
نق ہمہ دل گشتت و من با ہمست لکتم
سر بر در عشق تو و ز عزیز تو فایبتم

بکہ اندر آرزوی روی او بیکم بیستتم
سخت سرگرداں شدم اندر غم بجزان او
کہ شب شوق کہ بیزیب کہ بیالاکہ بر بیست
آفتاب دولت از بروج و قاف آمد پدید
شعلہ با از نور و نارت و دروا ما بر فرودت
در دل آتش دیدیم و در کف نہاودہ عیان
ز ان ند اسرست گشتم و الہ و حیران شدم
یک نظر با تو ترا خواست ز جنات دیدیم

کے کریم مہرباں اکلند امی و اند بیست
بر چہ شہ از فضل تو شہ ہنارہ بیستتم

خزل

بہن جان و آن جہاں پار شکتم
خزل و بجز ز بیبار شکتم

غم جو زبان کہ غم جو است
ز سرستہ بازارہ کجاں کجاں شکتم

بازگشت آنحضرت
 در شیب خوابان دیارت
 چوں شغل جان بکارت
 پرده پوشی بمرمب لبت
 شب یک شیب صبرید ارت
 چوں بسیدانی که غفارت

چند وز سه بر کجا خدای
 کنی در روی عشق آنای
 رو بسوی طایفه عشق من آر
 بر امیدت بر چه تو خدای
 گزندی روز تو بروی ما
 گر بدوزخ می بر بندن ما

احمد اگر بیج نبود ترا
 دوست این پس اول داشت

ما فاکتیمینم مے باورش
 مالا بهری باو بی عسالی
 شقے سے کوئی خرابات
 گداز سے کھرتی رة کا
 خاک کھت نخلیں گدایان
 ہر شخص کر تشبہ کنند
 مایم کہ طاؤوس گلستان
 سرگد ز لوبر حشر عشق تو

ما ہر وہ پیشا نر و لے
 ما ہمد صریم صرم قد
 فزوس عبادت گدہ زابد
 گدہ بچکان سوات
 بہر جہ کہ تاجے سلطان
 بہر جہ کہ گویند ہائیم
 آل مرغی کہ برکت کر
 داو و صفت آوہ بھدر

احمد یہ کند شش حشر
 از چشم گم بار بے

کہ در عالم بزدی
 قریح پر آل بیک
 بر دستان کس
 وری غلوست
 بدل اصرام

من آن تلاش ز ندوی
 قریح و کوی
 ز اندر س
 دروان دیدہ
 چہ آنم مشکل

<p>نی شایید بسجد بیت پرستم مگر لطف تو گیسو روزی کوستم</p>	<p>مقام من خرابات منقانت مرا از زبد و تقوی نیست حال</p>
<p>کاہواں ایم دے باری سفر کشتادہ ام ما از آنجا ایم دل بر نیچ جانتادہ ام کل موجودات ماییم کہ ظیفہ زادہ ام در میان چہار عنصر سفر و زادہ ام کہ سرے تسلیم بر خاک درش بنادہ ام ہر چہ ہے آید ز جانان ما بجالیستادہ ام</p>	<p>ازیں محکم سعادت احمد جام مکوئے کہ من از دوزخ برستم</p>
<p>از جلد قبلا ما بر بدم در کعبہ وصل دے رسیدم گر دوری پایر خود دیدم ز نا جفا کے او دیدم از منت خلق دار بیدم دردیدہ عاشقان کشیدم از ب کہ شراب حق چشیدم</p>	<p>مادر این شہرای مسلمانان غریبیا دم میر و عیال شہر غربت رویشہر خویشہ مازل کل خاک و بادو آب آتش نیستہ با د خاک آبی آتش کسوت رواج مات مانہ بر گریم ازیں در نہ ارادت کے کینہ قبض و بسط و لطف قہر و شادمانی زندہ</p>
<p>در بحر گاہاں بکوشم نا کہ آمد این ندا اترا با احمد اندر خویش وصل کتلوہ ام</p>	<p>در بحر گاہاں بکوشم نا کہ آمد این ندا اترا با احمد اندر خویش وصل کتلوہ ام</p>
<p>از جلد قبلا ما بر بدم در کعبہ وصل دے رسیدم گر دوری پایر خود دیدم ز نا جفا کے او دیدم از منت خلق دار بیدم دردیدہ عاشقان کشیدم از ب کہ شراب حق چشیدم</p>	<p>تا قبلہ عودی او بدیدم بے رحمت رنج و در میا باں از بر طواف کعبہ ہر دم احرام ہر وفا کے او ببستم اندہ عرفات وادی او از آیت ۱ بیتنا فو لولا نہ کفر و نہ دین ماند مارا</p>
<p>چوں کشت یغیث کہ جزئیے بیت چوں احمد ازیں میاں بریدم</p>	<p>چوں کشت یغیث کہ جزئیے بیت چوں احمد ازیں میاں بریدم</p>
<p>ما پادشہ مملکت ہر دوسرا ایم ما آب حیات کہ در عین صفایم</p>	<p>ما جملہ سرافراز و ہمہ خلق خدا ایم ما لوز خدا ایم کہ آتشش نہ بوزد</p>

مارا برود راه صلا راه تا نیم
 ما نیم و ما نم و ما نم و ما نیم
 ما خانه و ما خوا سکه ملک نیم
 ما خانه و نم خانه و دو بیت خد نیم
 از رستی خود فانی و باقی خد نیم
 سلطان جهان نیم در و پیش و گد نیم

ما مقصود مقصود و زاریب او نیم
 زار نیم و نه زار نیم زور قرین و لب
 با شیم و نیا شیم سگ و بی با نیم
 در عالم دل بر کن و از خلق لغو نیم
 اسب و بیخانه و محراب نذر نیم
 هرست خدا نیم نه جو یا کی نیم

احمد نیم در دل وقت بیای اگر کماست
 آیا تو کی با منی و مایاں بحب نیم

ما ماده پر سر سینه از رخ خلق خد نیم
 گد شوق نمانیم و گهی عزیز نیم
 ما و طلبش صافی و صوفی و صفای نیم
 لے بر لب سلال تہ چانی بل نیم
 موی نیم که در بحر چو بیتی نمانیم
 ما سائے نخواستیم ما نیم و ما نیم
 در عین بقاییم اگر رو بقاییم

ما عاشق و مستیم طالع ز خدا نیم
 گاه چه بلا نیم و اگر بدر منیم
 در صومعه سیند ما یا مقیم است
 ما غرق محیطیم و اگر آب جو نیم
 رو نیم و یک چشم نماند که نیم
 ما نیم که از سایه سبستی گد نیم
 ما نیم که از ما و منی بیچ بس نه

ما نیم چه احمد که سزا در جنانیم
 ما نیم تا نیم و ما ایم

ما با سرگزشتان و دل خالی از نیم
 بجز نادری خد ایستش نیست هم
 قلع بر کن و ما دم و ما دم
 ازال می خور آید از جان کن نیم
 جید آب مجھی عیسی سر نیم
 چه آب جید و دروغ را و نه نیم

و لکن ز با مو لا بل نیست خنیم
 دل از استش شش شش ما نیم
 دل از سستی ستم کن نیم
 نه زال می خور آید از سستی نیم
 بنید و شیبلی و معروف کر خنی
 رسول و سستی جنت را بسوزد

کہ شہیدم بچ باو غننت دم	ہمارم نعرہ کا گویم اہلی
چہ احمد اور آوردی دریں ہ	
بفصل خویشین داری مکریم کہ او اگر جان گیر دازمان پرچے شکرانہ ایم با خیال وصل او بکی ہم کہ اندر تھانہ ایم عاشق مردان حق شور بیدار و دیوانہ ایم عاشق یاریم اگر مستقیم و گرو دیوانہ ایم تا بسببش آسشند اگر ہم اگر دیوانہ ایم ہر کجا سببی است ما ز شکر تقدیرش پر داتہ ایم	ماخیاں در عشق یاری خویشین مرانہ ایم ہر دو عالم تر و ما نبضت نزار و نیم جو فارغیم از ننگ دنام خطا زاصل و مردمان دیوانہ خوانند زان سہیل ماراں ما وجودی خویشین رانی بو نیم شعور ہر کہ با او آسشند شمع گزود و در جہاں
احمد اکبر یار خواہی غایبای یار باشتی ناخنک ما در دام گاہم مردم دانہ ایم	
داز خود و کار خود جہاں شکریم ما زان بوز با حیا گشتیم د شمن و ظلمت بوا گشتیم بر نہادیم و مقصد گشتیم با بہ ترک مراد ما گشتیم را کیشیر و از خود گشتیم طالب رویت افاق گشتیم غزہ میرو کہ ما خدا گشتیم بندہ بود کہانت آسشند گشتیم زایں قبیل اصل گشتیم	تا زمانے ز خود فنا گشتیم شغلہ ماے ز نور پیدا شد گشت بنیاد لم بہر کاری قدم صدق بر سرا فلک آنچہ از آدمیت ست باقی ست بے نشان شبیم و نشان ہیں ست یکدم بر نہادہ ایم بریں از اسکے آنتدم بود آنچہ بین کے خدا کرد و آنکہ با شد خلق عاشق و شوق و نیز معشوقیم
دل پر شکر روح اکبر مانوں قبیلہ رفا گشتیم	

افلده زهصرص دانند دردم
 صد شربت زهر خورده ناکام
 اگر نغره زتان زهر آتام
 اندر و زوز از زه ششہ آرام
 نہ محرم خاص شد و نہ عام
 نہ لغز و نفاق و نہ کثرت ذام

از صبح ازال بسا که تا شام
 از به نفس سیکے بہر دم
 کہ شکر رضا و راه تسلیم
 در گرد جمال و دوان جو یال
 بالایی ہمہ لالت و مختصر دعوی
 سکیں دل مستمند و حیرال

از بہر رونده گان حضرت
 بشنو کہ چه گفت احب کرم

ہست کنون بچہ نال نہایت کنون بچہ نال
 از سوی آدم و نادر دل اول و مبدم
 فقر و راوشد نمان شکل وجود و عدم
 پیش ترش روزگار پشت بنیاد و خم
 کہیہ حال فارغ است از غملا و لغم
 ششہ طلسمی است خوب پرده روی خم
 بیخ تفاوت نکند حکم قہیم از قدم

عاشق و مستشوق بود بہر دو یکی اندر قدم
 اہر و راہدہ بحال کہ اسے نفسی پاک و
 حال چہ بغیر مان یافت و دل آدم ترا
 ہم کہ نداشت او کہ آدم خاکیدہی شاہ
 نقد دل از نفسش گل بیخ تفاوت نکند
 در دل مردان حق نقد دل آدم است
 عاشق و مستشوق و عشق ہر سہی کی است

ہدایت احمد بنو داخچہ بیال کردہ
 یکہ دوست بہتی از بی کم و کثرت

انگروہ جلال یکسو شویم و ہم ز بیم
 تا رفیق خود نہ بنیم با کسی و ہم ز بیم
 قفل لالہ لالہ مال مال مال محکم ز بیم
 ما بہشت و دوزخ شکر ایکہ مال بہر بیم
 بیعد از بی مادر است اندر دامن و ہم ز بیم
 حشر را منکر کہتیم با لایک دم ز بیم

وقت آن کہ ما با پاک بازال دم ز بیم
 ما ز غم و بیالاکم بہر تر دامن
 دیوشیطان را یکیم کہ بدارش ز بیم
 خلق را از بیم روزی در خاک آوردیم
 جو را دم گندنی ما را بر دل کرد از بیم
 بلند یکم از بہشت کو کہیہ بیم از نہ فلک

جہنہ در کوہ صفا سرور روز منرم ز نیم
 پند از اہاں ما خود قدم چوں علی بی ہم نیم
 ہرچہ منصوران خود ہیں طعنے بر تمام نیم

محمد چوں حق بگفتی دیدہ را حق میں بسیار
 ہرچہ گوید حق بگوید ماکہ ایم کہ دم نیم

بسیار بلا و عجم ہجران کشید ہم
 بسیار نعیم و کرم و فضل کہ دید ہم
 وز نفس ہوا تن خود پاک برید ہم
 از خود برید ہم و رضائے تو گزید ہم
 فرخندہ فنا کی کہ در اں مہر خیزید ہم
 از جملہ پیراں طریقیت کہ شنید ہم
 والہ کہ نبود است کہ گفتی شنید ہم
 در ہستیت خویش بسے راہ شنید ہم

ای احمد اگر خویش تن خویش بہتری
 وز ہرچہ ترا قبلہ کہ بود کہ دیدیم

درستی لذت راہ پیے راہ دو دیدیم
 کحل جانان با بیرون از صد و ہنگام
 کفر را مانع شفیتا نور ایجاں با ہم
 زا کہ ما این عطر را از قول قرآن با ہم
 ہر دورا بشتا ختم تا آب حیواں با ہم
 نفس کا ذکیش الگے مسلمان با ہم
 تاروان و جان خود را نرسد لظاہر با ہم
 ہنگو بر مدعی کہ اب گنج آساں با ہم

رخت بندیدہ والہ میں عالم ہوا تر دیدیم
 صونے صانے شویم و تو بہ آہ ہم از گناہ
 ہرچہ اسباب بروی خط ہزار کی ہم

عمری با میدی بدری دوست و دیدیم
 بسیار بگیم ہزاری کہ و بیگاہ
 زمان ترا سہر نہاد ہم بر عینت
 کہ دیم فدای تو تن و مال و دل جا
 گفتیم فنا از خود و در مہر تر باقی
 فتویٰ ز رہ عقل و رہ ششخیز بود
 گفتی بقایا بید بستن کہ بقا
 رہ رفتہ بفقصو و بجز راہ فنا نیست

زینما پسندار کہ واری قدم راہ
 غزل سا ختم با دور دوی از گاہ تا ہم
 ہستی بگزیدیم و ہستی نہ کر کہ دیدیم
 بے برادر ہوشیا و پاس دل با گرفتہ
 عشق را و عقل با دیدیم چہ موتی چہ حضرت
 پاک کہ دم کوی دل را از ہمہ کفر و نقاہ
 تا ہر اسن پاکتا کردہ ام بر با ہم دل
 سن بد شواری رسیدیم با سری گنجی سخن

<p>گو سرود می فرزندوں از خدا مکنان آیت</p>	<p>سین بدیایے جمیعیت غوطه خورم بار</p>
<p>پاکش کنم و بخیر باد من گنذارم ورشش ز مفاصحت بتوکل بنکارم از علم صبور می بوی نطخ بر آرم باز از زده توفیق یکے غزف گنذارم پشت از سر دیوار رضا باز نذارم در بحکم ششم و باز یکے شش مع برارم باز از ممتش و حال شش مع کرام غم می که سبز زین وقت بهوش شمارم</p>	<p>احمد انجان دول را وقت کن بهر عشق آسیای لڑتے ز بس رہ چھال کن آیتیم گفتم کہ بنامی توییے فانه بر آرم دیوار دور و بند ز نتوے و بھرت مخنی نعم از ملکات اسلام و باوڑ چار و سب ز یادت کنم و خانہ بد و بکم باز از زده است یجم زنگ بینیم بلا امت از موم صفات صفت آدم و حوا جدید بازال سوخته و ویدیکے را باورست یکے مجلس آرا ایم خترم</p>
<p>روز شش و رحمت و بیخ و بلا افتادیم که در این شترش ما مثل گدا افتادیم خاک و گشتیم و در باد صبا افتادیم گشتیم عریال و درین گند قیافتادیم</p>	<p>انگد چو کند سر چپ کن و دست بوی کرد جز گفتن اس کلاد و گر چپیکے نندام تا از شش می خود پریشان جدا افتادیم شکر نعمت های شش می خود نکردیم لاجرم سر نہ بودیم آنند از چشم ابل دل نول جامہ نصیر از قزاق دوستای پیر شد</p>
<p>عاشقان ز ابا خدا سرار باش صیدیم برمان سینہ با طیلد باش صیدیم را لگو بایل بچہ تو لب میا باش صیدیم بارگاہ رحمتش در کار باش صیدیم</p>	<p>احمد انند عری می تخم خند دل شاد و باش کہ در دل غوریت بقصد رضا افتادیم چشم امل معرفت بیدار باش صیدیم پیر آرد و مندا ال از کیس گاه و عا در سوگد بال کو از می تعلی شتق با حق گر گناہ کردہ آنحضرتی ترسی انزال</p>

خواب کردن عاشقا ترا عار باشد صدم
شاد باد آندل که او بیدار باشد صدم
هوشیاری در گریه جبار باشد صدم

احمد اباد و ستان عشق غنیمت می شمار
ز آنکه راز اندر میاں بسیار باشد صدم

عارفان شرح اند و ما پر و اتان ایم
خلق پیدا رند که ما دیوانه ایم
لاجریم در روی کیش میخانه ایم
ما ز غیبت عشق او بیگانان ایم

عاشقان سست اند و ما دیوانان ایم
با خطایق ما نداریم آفت
ما ز عقل خویش دیوانه شدیم
خلق را باستی ما شوق چکار

احمد جامی تو دانی سر عشق
بسته فتر آک آن جانانان ایم

هر زمان از نیم عشق تو دیده را تو بکنم
شادمانی ما همه غم شدند از غم چون تو
من ز نیم قطع بری خود ز دل غم زون کنم
بیچ حلیت می مرا غم که بر جان با چون کنم
پس چه مرا من مر غم این دل همه ز خون کنم
باز روی تو رسد من کبریت بخون کنم
من با نیم غم این عشق خویش چون جان کنم

ای سمانان ندانم با غمی دل جلی کنم
شست تا بهفتا و عمری شنا و ما بگذانم
هر زمان بر کف پید کردی پری کمین
که غنچه که بشادی که بگریم ز رازار
هر که آتش را بر آتش ریخت ز دل فرود
سالها بگذشت در راحت و دور عمری
هر که در دور دست از تو دید یک در ماں بر

کسی پرسد ز احمد این علاج در و دل
پایخ او هم ز دور دل بدل ای دیون کنم

در روز وصال از شیب بگریه نو بگویم
وصل که در او نیم فرات است چه گویم
بهنروز وصال که ز غمیش شد بوشه

از وصل پند نام ز من جز بگریه چه عرض کنم
بگری که ز روی وصل امید است بر امید
دستجو با تمبید وصال تو چه شام

انوں چہ بریدہ کہ ز این دو چشم
 ز دم تو چہ میندانی در مال کہ چشم
 کہ آواز طہیب آمدہ ناگاہ بچشم
 در لغی نہیں در دمن از ہر چشم
 وز زبست طہیب قبح بادہ بچشم

ای کاش نبودی بکمال وقت ہجر
 وہی تو سرا مونس ہجری تو سرا
 انور وہی ناظم امتیہ چنان رست
 وہی کہ سرا بجا مشغول طہیبیت
 باشد کہ طہیب آدم اندر سرا

احمد اگر تہ و مد و طہیبی و ثنائید
 اندر جو فضیلت ہر دو جمال را ہر دم

بتن چوں بازہ موی بیدہ از خواب
 بیان بلبل رشید کہ در باغ نفاک چشم
 بگر بر آتش ہجران ز دید خون و آن چشم
 چہ بیوشی شد و ایم بسیار خستہ کا چشم
 خروشاں غزلوال ہم نہ ہم بخند و آن چشم
 کہ من اند غم و حسرت مینف و نا و آن چشم
 اسی رقم کن بر من کہ نو میدانز با آن چشم

زاندوہ و غمان دل رخ چوں ز غم از چشم
 ز عالم بخیر باران دمن آبد چشم اندوہ
 ز بس حرم و گناہ خود ہی ترس ز ہمایا
 دل من ساعقی بہ جانانہ تیغ روز و شب
 بسیار موندی ہویری کہ روز زندگی شد کچھ
 بسیار آبخنال حاضر شد نہ اند علاج
 زور مانے ہی با ہم نہ سالمانے ہی دامن

غزل

بجل خود احمد کسبیا نہ بجز تامل
 ازال با تو بہ و با حسرت ہا نہ و غم از چشم

غزل

در خرابات آستنا و از خور بگلان ایم
 عاشق و سرگشتہ تر و دلہنہ شو بہد ایم
 ہر چہ جز ہوشی تہا با نہ ہی بگلان ایم
 ہر کجا و در مجلسی سعی رست ما پر و اند ایم
 مہمل باشد یکدہ روزی کہ اند تیغ تہا ایم
 با بقلاشی و بندہ ہی در جمال شملہ ایم
 حافلہ دل کے زبان با شکر کا دیوان ایم

ساقیا دلے کہ ماوروی کشی بنانہ ایم
 دلے و مشکل و قلا شیم وہ با شیم ایم
 ہر چہ جز ہوشی رست آرا جان مستی ایم
 خواہی سخن سوزیم و حال برکت نہادیم ایم
 عالم فانی رست دنیا یک وید او کیند ایم
 ہر چہ تیغ اندھ صلاح منور است مستظلم ایم
 بل معنی ہر ادا میں گفتار با کلام رست

احمد اگر بادہ ات صاف ست دیگر بازگو
ساقی دانی کہ ماوردی کشتی میخانہ ایم

ملت کفر و مسلمانے ہمہ برہم
خیمہ جاں را بیرون از کونج از امر کا
دایں سخنان عشق را از بیخنی بر ہم نہ نیم
پای ہمت بر دو عالم نیز بر آدم ز نیم

کہ بود جانا کہ آتش اندریں عالم ز نیم
آہنگی از جنت و فردوس دوزخ بگذریم
بیس نشیم با تو ہمنہ شربت خوریم
از وجودی اصل اوتا فردا و کیتا شویم

احمد الاف وصال دوست را حکم زوی
کہ بود جانا کہ آتش اندریں عالم ز نیم

محمود را و با نبیہ عیساں منم
در محرت آرمیدہ بیان و رواں منم
بامحرو بارضات قد اکسردہ جاں منم
از درد و داغ عشق و رواں جہاں منم
بیدرد و عاشقی بہر اراں سخاں منم
کہ از ہر چہ عشق کشت ز سرگشتہاں منم

محمود از وصال ہمہ دوستان منم
در قلب من نگیزد جز مرا و قرار
دل وقف عشق توست بر دو سر ابدال
جان و دہے خزا ہم جز مر عشق تو
بداغ عشق او دل من ہم چون بہا
کہ روزی مباد از غم عشق تو خالے ام

احمد اگر وفات تو در عشق وے بود
دائے ہر آئینہ کہ ست ز نگاں منم

جہاں ز اعاشقی از سرگرفتہ
جہاں جلد کسب اندر گرفتہ
جہاں مدطاق و رمنظر گرفتہ
ز سرستی رہ دیگر گرفتہ

نقاب از روی خود چوں برگرفتہ
جمال خویشین چوں و انمودہ
چہ خراب دو ابرویت بدیدہ
نجام لی مع السد جرمہ خوردہ

سزایے احمدی را نوش کردہ
نجام اینما ساغر گرفتہ

روی بنامی کہ ماسی : پیشیت آرم

پروردار کہ ما حاضر خوبت مکریم

تو بیند ار کہ ما ہرگز از میں گنیزیم
اندیریں باوید جانزا اسلا منتیریم
توسلیہانی و ما مورچہ گان بھیریم

ورنظر بازی و سرشیتہ و رندی
عاشقا تیم فتادہ لب کوئی غمت
پادشاہ را چہ غم از لبے بھیری را

احمد ہر چند کہ وی رہ نظر باز آت
ستہ خود کرد و عیاں نرا نکرہ از نظریم

جان ما سر مست و جہاں دیدہ ایم
زب ارنی کوسے حیران دیدہ ایم
کہنتہ پوشانی چو سلطان دیدہ ایم
قلزم و در یای عمال دیدہ ایم
صد ہزار ال کستر نیات دیدہ ایم
در حقیقت نورا میاں دیدہ ایم

آجا لے طلعت جہاں دیدہ ایم
مستہ و حیران ہم چہ موعی ہزار
کہنتہ کو ہم ز ستر عشق خود
در کناری خویش در ہر قطرہ
در خہ ہزار موعی دلرب راں
در عیاں آکھ زلف بار خود

خزناں

پول جمال احمدی الخ دامنود
مشکلات عشق آسال دیدہ ایم

خزناں

خویش بر اس حیران و شیدا دیدہ ایم
خویش را در جلد بیدا دیدہ ایم
ستر ہا ہر سو ہویدا دیدہ ایم
لی مع اللہ آتشکارا دیدہ ایم
ایں ہمہ امواج در بند دیدہ ایم
گوہری از کنت کنترا دیدہ ایم
سرخ خلق حقتقلے دیدہ ایم
شکرست را جلد دلوا دیدہ ایم
جلد سے آرزو دارا دیدہ ایم

تا جا لے دوست بیما دیدہ ایم
ما ہمہ حیران بجائے خود شیدیم
از رموزی سخن اقرب ہر زمان
تکبیر صہو معکھرا خواندہ ایم
موج ما آہنگتہ در بحر علاء
گنج اسرار خدای خویش را
بر رخ خواباں یکا ایک زمان
شکر و حلوا یکے وال ای ہوا
بر جمال محمودت نیکال ہمہ

پول محمد بر لوا سے احمدی

آئینہ تافصحت دیدہ ایم

اندرا این بستمان آرا میدہ ام
 از مکان لاسکان بپیر پدہ ام
 گاہ باموسی سخن نجیب دہ ام
 در میان راه ما غلیب دہ ام
 ہم چہ بیل خوشنونا لیدہ ام
 خلعت عین البقا پوشیدہ ام
 از طراوت بار ما رویش دہ ام
 روز شیب با بر کسے پوشیدہ ام

مرغ قدس از آشتیاں کچہ پدہ ام
 با محمد بودہ ام در طوف عرس
 گاہ بودم در میان کوه طور
 گاہ بچو خضر در ہر چشمدہ
 سالھا شد کہ اندر این باغ وجود
 در جیات جاودانی ماندہ ام
 بچہ سبزہ در لب ہر جو بیار
 صد ہزار سال در سر قالی

غزل

از شراب احمدی بس جام ما
 درمی ستان صفای نوشیدہ ام

غزل

ز سستی جان و دل پروا نداشتیم
 کنوں من والد و حیران نشستم
 ز دوری ہرزمان تو بشتیم
 ز عطامات رعہادت حلیہ رکشتم
 درون خرقہ صد زنا ربشتم
 ز دہم کفر و دلیا پروا نداشتیم
 درین کعبہ دیدم بت پرستیم
 ملا عین وی مد ہوش و مستیم
 طناب پروا عالم در گشتیم
 زخم و عشتش سستی آستیم

در آمد ناگھال عیار و بستیم
 ز خیری بی برد و عفتل و ضرور
 شراب عشق اندر کار کردیم
 چہ آں ولیر درون جان رہ با
 ز سستی خردی برکشیدیم
 چہ دین و کفر را بگزیدیم
 چہ ازی دل ہمہ معلوم کردیم
 چہ کہ ہو معلوم روشن شد
 بقای مطلق ام فانی نیم من
 بیک جبرعہ چستی ما نمودم

تو آکلہ را اصدید ال بختین

کہ گاہ اندر علو گاہ بستیم

مظنر اول از موزی عشق جمال یا تم
 کشت این اسرار را در مدی جانان یا تم
 ظاہر اندر جمال سخن خواب یا تم
 در موزی سخن آتر سراز پنہال یا تم
 بیم ای جبرود جام عشق در صال یا تم
 در میان کسینہ ذول نوزا کمال یا تم

دوش چو تن صود و لعل کوی جانان یا تم
 آنچه پنہال بود از چشم ابیدی مرمو مال
 از موزی کشت کنیز آنچه معنی بود کشت
 منت ز جام صومع کس کشت مد بو ششم ام
 ہرزماں باہک لانا الحق منیر غم منصف و ار
 چوں مرزا بیکر تانک شد در راه صحت کفر و ب

احمد ادر جلد عالم نیست بخیر اندر مہال
 راز ہر جہانے رست ایں کلا از قول قرآن یا تم

در سبہ اشیا ہویدا دیدہ ام
 بے کم و بے کیت ہر جا دیدہ ام
 نور پاک حقتقالے دیدہ ام
 کہ پرویت این صفا با دیدہ ام
 بر جالت ای نگار او دیدہ ام
 میگویم اینز دست ما را دیدہ ام

من خدا را ایشکار او دیدہ ام
 بے کم و کیت رست چوں خیار او
 بر رخ زیبای تو ای ناز نہیں
 حق ز بندہ ام چہ گویم بندہ و مال
 صورت حق را بچشم آشکار
 اگر کسی پوسد چگونہ دیدہ

عززل

بر رخ محمد جمال کسب یا
 نیست بینا آن شکار او دیدہ ام

عززل

قدوس و پاک از سبہ ابوابی پنہال
 در سبم و نہ کسب کجہ در حق تو دیدہ ام
 ما ذات اینز و ابریم کسے زیر صلا دیدہ ام
 ما نور انوریم ز حقیقت حلق دیدہ ام
 ما نور اینز و ابریم بہر ذات منظر دیدہ ام
 ہنرا ذات ما رست پنہال و لیکر دیدہ ام
 ما نور انوریم ز حقیقت حلق دیدہ ام

ما ذات ذوالجلال خداوند اکبریم
 نہ آب و خاک و باد و نہ آتش و نہ ہوا
 ما حق مطلق ایم ہمیں اندر ابریم
 ما صورت خودیم خودیم کجہ چشم خود
 ما ہم کم ذات ما رست کسے در حق تو
 انوار ذات ما رست بہر ترہ عیال
 ما صورت خودیم خودیم کجہ چشم خود

گھاگھ شراش شماند و گگاگہ بہ سہا عزم
نگر ضعیف بکجد مرد صفت اہم
گگہ عجز سہم و لہ ہم عجم اہم

ماخویش س را بحریش نما و عفت
ماشا پدی خوریم ر لا موت آمد
مایک ز لفظ انت ما آرزو مخلصیت

احمد توی خدا کے ہیں میر در میان
مادرات زدا بحال قدا دند اکبریم

سردوری عشق آندان یار خواند
از عفو جمال شکر ار خواندہ ایک
اظہار سہر باب باسرار خواندہ ایک
حرف سکین ز فطایح یار دینہ ایک
درود کس عشق جھڑیک بارندہ ایک

نادرین عشق از خط دلدار خواندہ ایک
آیات حسن باریکہ بیناں ز خلق بود
موجود ذات جلد - - آنا کیک
مقصود کار بر رخ طدار ما ہم
سراز و دو خودی دور کردہ ہم

غلین

چوں اگلہ از خباں تو ما شہدتا نشد
این نکتہ شریف کیکما خوردہ ایک

غلین

دینا نور مست و شہدای کیم
گور زنی عشق بیبائی کیم
گاہ نور را آشکاراے کیم
گاہ شکل ہم چہ سوی سے کیم
ہین چہ ستری کن با بیجا کیم
ذات نا خود را سون ہوینا کیم
نہ ہر سوزش تو رہا کیم
ایں سخن خط پر ہوئے کیم
آشکارا کشف سنی سے کیم

سزنا سے مشکل میدانی کیم
گاہ اندر کشت کوز ایدہ ایک
گاہ بود در بجونان دونوں
گاہ ارئی سیر نہ در کوہ طور
بود ہم کسقم و خوا بد بود ہم
سستہ بیبار و ہماں جاذبات
برجہنی بی بظلم کس سوزن
سیرم عمل خداے ہر زبان
پیش روی مصطفیٰ مرعفی

سستہ نعت اگلہ کی پر زادت کن
کشفہ را از فہم سائے بیس کن

ہم پرورد و سید عالم
 از کونگنہ پرغیب را یک
 سر مظلوم چشم خلق نداریم
 انگشت نمانے سرو پاریم
 لاسوختہ ل سرو پاریم
 با کار سائل چه کار پاریم
 کرا از لطف تو پیش امیداریم
 از رائق حکم و بندہ داریم
 کز عزتت وجاہ عار داریم
 زیرا کہ شکست و قزاریم

ما کہ چو بی گناہ گاریم
 در کوسے طاہرت ایم رسوا
 سطلوں زبان صاف عالمیم
 ما شرمنا شرمگوی یاریم
 ما کہ گشت گل را آہیم
 ما را کس و کار با کشتیم
 آضر گشتی بسوسے آکن
 کز نیک و بدیم هر چه کسیم
 ما را سرو جاہ و منہ لبتیم
 ما را سا کہ نوم نواز ما را

عزلی

احمدیہ چشتی گشت
از نسیبہ نور افخت ایم

عزلی

صلقت دل برود جان میرود
 بروری میخوان فغان میرود
 دست بسیر قفس کنال میرود
 نال بہر روز شش سال میرود
 آتش محم درود جہاں میرود
 ہر نفسی کہ زول معلول میرود

دوری ویر مغال میرود
 بخود و سرگشت سیک جرہ
 از سر تیستی و زدیوانہ کے
 دستے عشق بہر کہ ہے
 از نفس سوختہ خوشیستن
 جہت خود خورشید ہی ہوختہ

ماہ منان بہرہ سیردن احمدی
 منک باہن حال فغان مجرم

بجز را در خراب سے بیتیم
 ہرزمانے گلاب سے بیتیم
 چغندر آفتاب سے بیتیم

ماہ را در لقا ب سے بیتیم
 طاہراً در دروں کشتیم
 من در آئینہ صفائے وجود

	موج را عین کجسکر مشرم	آب اندر شتر آب سے نیم	
	تمام ہی چول بندست اکل واد		
	سالی دیم خراسانکے بنیم		
ابیت نفس کرو گار .. م	اسرار روز روی بیداریم	اسرار روز روی بیداریم	
ما سطر سر عشق دی ایم	مطلوبت سوز کدو گاریم	مطلوبت سوز کدو گاریم	
ماخزون ذات نفس حق ایم	ما بیج بھفت آن نگاریم	ما بیج بھفت آن نگاریم	
سکان نظام کبسر یایم	سماں عزیز آن نگاریم	سماں عزیز آن نگاریم	
سرخ ایم بارخ قاف قدیم	ما نیم ککان زمان نگاریم	ما نیم ککان زمان نگاریم	
سلطان کسرا چنہو ریم	برو کبک عشق وی سواریم	برو کبک عشق وی سواریم	
	احمد جم جیسلل جو دجانی		
	دوانے بھتیر کہ کرو گاریم		
ما تم کہ جان است پر مغم	در غنفت زریخ ماندہ ویکم	در غنفت زریخ ماندہ ویکم	
دردا کہ ز مد گذشت ذوق	آہ کہ بجان سجدہ و در دم	آہ کہ بجان سجدہ و در دم	
دل سو خفته زار رار گشتہ	ز اہم آتش غم نسوز مانم	ز اہم آتش غم نسوز مانم	
ابن سچ مرا چہ نیست ز ماں	وایم دینہرا چہ نیست مریم	وایم دینہرا چہ نیست مریم	
عقل نما	احمد ز مرانی و جبر مجزوں	عقل نما	
	دل زار و نزار و دیدہ برم		
برخفت صہود شہر یاریم	بر سر لب وصل وی سواریم	بر سر لب وصل وی سواریم	
بہ تاج دور اوچ بلو شاتی	بے ملک غزانہ کا نگاریم	بے ملک غزانہ کا نگاریم	
نارا کسرو کار باکی بنیت	سیریں حساب وان شہر یاریم	سیریں حساب وان شہر یاریم	
کو رنگہ چو گشت کفر و اہلیں	با ملت و دیں چکا رد اہیم	با ملت و دیں چکا رد اہیم	
درد سہب ما دوسے بھنجہ	ما حمد جہاں یکے شہا اہیم	ما حمد جہاں یکے شہا اہیم	
فارغ ز نالہ روزہ و بی	ما فرض و بیکر ہے گز اہیم	ما فرض و بیکر ہے گز اہیم	

الاراسی که کعبه صفا نسبت

که خند بردی یار داریم

آحمد احمد است نیک بگر

این نیم چه مغر می سخمایم

از اشک می تنایت طور برده در شبیم

ما شاپه دی خودیم و نه لاله توت آندیم

بیتی تو حالمی همه هم فضا و هم خردیم

ز و ما تو بگری که ز بریده سرور شیمیم

تا بگری که ما همه چون ماه زرق قدریم

ای روزی را را بشنوی بعد آب عزتیم

و تا ما به چو کس و در و ایم و نفس قدیم

ما همه چنان شیمیم که فرود و یگر شویم

چون بریده بر فتنه تو بیانی که شایهیم

ای پرده را که بینی فانی سنت رفیقیم

زیرا که ما ز عالم مقصود مقصدیم

بیکر کلامی که نمودند سجدیم

که اندر وجود آمده با برخت شایهیم

ما یکیم که از جمال قد شمس ابره و زیمیم

احمد بدال که جمله تویی اندر این وجود

بگر بر وجود که استخت بیک بدیم

بیتیر که تن کسنت مرغ شمش و شبیم

واسطه تن که شدت روح بخور شیمیم

منّت تن در که شدت ذات مملات شبیم

کعبه فانی شکرت و دولت باقی رسیدیم

رفت جده از بیجان روح سو بید شبیم

شرفنا سو فتنم ملک بقا با شیمیم

شجته بهالازدیم تا جرک سر مد شیم

کشتی قافا شکرت تخت تیا لاج رفتیم

از بطه این وجود سر سرب اندر کسنتیم

جمله تعلق که شدت صرف چه اهد شبیم

وانه که نه عالم گرم مال بود یالدم

دیوان و بدنا هم سخن عاشق بد کلامیم

ز عیان روح و فاسق و المذموم و مظلوم

نه هم سر و نه مسلم نه کما فزونه مظلومیم

در کعبه حیدر ابرو ششم چنین شیب ز قادم

در در به چو اگر دم نه ملحد و بید شبیم

نه در بر و لیسرا که از دست نه بر شایم

نه فصیح نه گاهیم نه فاسق گمرا ایمیم

شبان ز جمال کردم بر طاعت جمال غلام

عده کربخ که نه فاقه زان دست که خیر لایم

کہ صفت دگہ و دم کہ شہبہ کہ بارم
کہ برعطا دگہ نام کہ جنگ و گھمی نام
من ترک سر نہادیم من دیر عیبت نام
سن تو در حاتم جبار سر مستنام
گاہ سید از دم گاہ سبب نام

احمد و نحوہاں مارا جرح حق تو دلاں مارا

بند سبب و در ہمداری بجز نام و بجز نام

جام ز کیف دلیر کے عینا کریم
انگاہ رہ کو چہ ربارا کر فیتہ
وانگاہ شاخای سری لاکر فیتہ
درد سبب حلقہ و ز نار کر فیتہ
ترک ل دین جینہ و دستلہ کر فیتہ
رسم و گروہ سبب کفار از فیتہ

حلقہ و مذہب دین تو ۱۵ احمد

باراں چھوہوں کر دکر این لاکر فیتہ

برداری دل ہوی و ہای میرنم
ہر بحر گاہاں نوا سے میرنم
ابن جبارن ایشہ پائے میرنم
عاشقا ز امر جہاںے میرنم
رطل عشق تو جیند تا سے میرنم
سر بیاتہ دلربا سے میرنم
ہرزبانے دست ہیکے میرنم
برداری امر با دستانے میرنم

کہ در صفہ رعنوا کہ مبلبل بہ تمام
کہ ساتی و گہ جام گہ نظر تہر جام
من عاشق جانیا ز م سٹون لہ زراں
من دلیر نیانم بر صوبہ تہ اشانم
فردی ابدی کہستہ جی ازلی ہستم

ماہر و در خانہ خاں کر فیتہ
دموی کرات نہادیم سیکو
کر دیم بیان سبب انانی زری
رہدادہ نغان رسم نہادیم
ہر طرف کہ بودہ است این دیریم
اسلام و درہ تفریح بیکے نہادیم

سن کہ از مستقی صلا ہی میرنم
مبلبل ستم ز گلدار سے صفا
سوی بر روی جیبیب آندو ہم
ظالمباں را بارک اللہ سید ہم
در میان حلقہ مردان دین
جینہ سے سائیم بخاک کوئی کوئی
خرفہ ام در بحر عشق بیکراں
چین گاہاں جینہ سے سالہا

تاکر راہ سبایم احمد حلقہ برورد حیران گلاہ بنیرم	سرور عالم زبیرہ بالا میرکم خودیش مابورخ و الاهی زخم پہنت پابو عرش اعلا میرکم برتر از فرق خونیای زخم سیر ز مال بنام مصفاے زخم ایاہ وہیں ابریم صفاے زخم	بدر نشہ ہر دم تلالا میرکم راز عشقش را لبھو اے ہم پہنت ماہر آگنجد ہر دو کون ہیں سر ابرو کہ اندر را عشق دختر اہات مفاں و نضو وار صہ سیر اسال چوں نرسا کچھ
دعوری عشق تر کہ سید اننا دغ تو نیکو بل کہ ما اینجا اننا دغ بہر جاے دو صد غنا اننا دغ بہر الال شکل و صحر اننا دغ مشتو دور میں کہ باک اننا دغ نیکو بیک کہ در است یا اننا دغ	پہنت کیرال گرفتہ روز و شب ہم چہ احمد شو و شو غنا میرکم	سیرال کے لکھڑا سنا اننا دغ تاکس سید اتواند کہ دامروز چہ درازی از جمال خود بختم چہ آدم شد نہ ذات ما بویدا سیکے رادریکے آختر کے وال جمال ما است و بر چیز موجود
جال کرو و بخت برو خار سیرم تسج شکستہ سوئے انکر سیرم رستا سٹ اہم کہ چہ بانا سیرم بجو و شاہ و دور سوی آزا سیرم ہشختہ مرست و طلاق سیرم	۱۵۱۰ احمدیے میں انندلاں راہ انفا و نت در ہمیں کسما شاویک	ما کم شد گول باروری ولد سیرم زور و نغ نہندیم ہمصلاد مرقع سجادہ کر و ٹوٹا و در ایگہ و دیدہ دلدادہ بلکہ مار و سر ز سیرت ما کم کہ سرگشتہ و بد نام جیام

	<p>احمد تماشا ی رخ بار دل فرور سکنت بکف با ۵۵ و بونیا رسیدم</p>	
<p>قطره آن بچشم باز بہا و ریاستم بازی بینی چہ ساس از بگر و پید شدم بچہ پیکلے بیکرانے سوچ ساس پید شدم تا آنکہ در ظاہر پروم ہم پر وہ اپی شدم قطرہ بودی با بگو سے سوچ سان پید شدم تا آنکہ دلوان برہا عشق میں انا شدم</p>	<p>مخدم در خوشی شوق داز خوشی بین پید شدم نظرہ رساں در کبر و عدوت غرق و در حلا بجہ بنی بودم ز در با سٹے حالش کہ اپی کہ بود کہ اپی بودہ را از روی خود با دہیر س از مالک اندر کج عشق بیکران در وہ مشفقن بسا پید انشی و سببھی</p>	
<p>عزیز</p>	<p>احمد اندر راہ و عدوت اندر شرم عالم کیم پید در وہ تو جید بگر تا پیر ساس بکیتا شدم</p>	<p>عزیز</p>
<p>کہ منفرہ نہ گلہ دریں دیدم عشق با کبر دریں قریب دیدم پندیرالی خود و چیدم کردیدم راہ رفتن کجی بپیر دیدم چشم نور را جہر کن آری دیدم دصف آری فنا نہ انصاف میں دیدم اسک نور را بزم نور میں دیدم کہ دریں چشم جیس تکلیف دیدم کہ پیش کجے عشقے بزم نور میں دیدم با جگہ نہ انصاف و کجی بپیر دیدم</p>	<p>عشق را رہتا سبب دیدم عشق شد رہبری ہمہ بنام کہ تو عالی ستوی بگویش کسی از فنا و در بقا شوی با سٹے در گذشتہ تو وصف از روی مہر صفات بذات محوشده چون کہ شمع من از نہاں خالی کہ پرست با فنا کمر مر عشق چشم عالم ز زیر تا بال دکھن مہان کہ کج تکلیف میں</p>	<p>عشق را رہتا سبب دیدم عشق شد رہبری ہمہ بنام کہ تو عالی ستوی بگویش کسی از فنا و در بقا شوی با سٹے در گذشتہ تو وصف از روی مہر صفات بذات محوشده چون کہ شمع من از نہاں خالی کہ پرست با فنا کمر مر عشق چشم عالم ز زیر تا بال دکھن مہان کہ کج تکلیف میں</p>
<p>عشق از دل بجاننا ت گذشت نور تجا بگر آتشیں دیدم</p>	<p>احمد از بہر تو جگہ کجے تو جیویب را بپیر کجے</p>	<p>عشق آندہ نمای کجے ز دیدم</p>

کفر و دین کا ایک ساز و شری
راہ حق تو نزدیک آید اندریں
مشق ایستے تا بچھینیں

ہر شہ ریشہ پیدا کرد کہیں
آرٹھوی عالمی زبوری خوشین
بگرمی وہ خوشی سر آمل محبوبا

احمد از سواد ای اد سواد شد
تو رسد نامزد است نہیں

خود را سببم قانہ و خوار یا سببم
بہودی از نصر ای آن بلدی یا سببم
تا گاہ فتح تا بخت خد مدد یار یا سببم
شرح مجال و دست شکر یا سببم
و دیگر ز شاخ مدست سر یار یا سببم
کہ از غم عشق ہمال گران یا سببم
کہ از ضمن جمال تو انہار یا سببم

تا جہر و ز جام سے بار یا سببم
بسببم چہ تو سستی حق یا سببم
بیش در می مضال کہ لیبی پہنچو سیرہ
پر طوقہ و از اول جوارح این آمدیم
بیخ نلال خوشی بر اندام تو زینج
اتہر کہ یک پیالہ ہدی بجارشیم
پیمانہ ای آموزی موی شہ تہا

احمد براہ دوست توانی از عشق
خود را براہ احمد منتظر یا سببم

صورتا ذات ضا را دیدہ ام
صورت ان شان خد اگر دیدہ ام
ذات ادرا آشکا را دیدہ ام
نا تکہ موت حج کج دیدہ ام
صورت اینزد سالی دیدہ ام
خدا شہودہ جلد اسرا دیدہ ام
گاہ نہال گاہ پید ا دیدہ ام

ذات حق را کہن پر پید ا دیدہ ام
سزماں بر شکل و گیرے شو
چول محیط جمل عالم ذات آت
بہت ذوق اندر کمال ما ز ما
آشکارا در ہمہ کون دکان
قیست پیدا دیکہی حضرت ذات
رست بیتان از نظری غیبت

عہ لہاں ما پو پیدا اکھڑنت
ذات احمد با باری جلیبہ ام

	<p>حکلمہ را دور خود ششترن شیدا کنم علم کل برز ماں پیدا کنم باز علم و عقل را رسوا کنم بعد از ان من با تو این رو کنم در نہایت عشق را ایما کنم</p>	<p>آدم تا خویش را پیدا کنم جملہ معلومت کفر از علم خود عقل بختتم تا کہ معاومت شود چوں ز حبس عقل تو آگ شوی در بدایت سالک تن سازت</p>
	<p>چوں ز اول عشق کار احمدیت قلب تو از عشق رفرسے واکتم</p>	
	<p>بہر وضع نموداری ز آن لدا رفتی جمال معنی دلبر بر حسب را می پیغم برای جلو کا ایشان سر ہر روز پیغم بہد اسرار باقی انراں ظہاری پیغم</p>	<p>بہر آئینہ روشن جمال یاری پیغم روز کی نگشتہ فوج می خواہم شمال ملکات حد تکت خوش منظور روز می ہو معکد ابر تے می غم</p>
	<p>بچشم احمدی بنکما احسنی برا کہ من اینصورت ہوتی بچشم یار پیغم</p>	
	<p>بر باد شد این تو بہ کنوں بار کرم کہ از در درازل ششترن سر در دیدم آگم وہم بہتہم پوسکتہ در روانہ نکونید کہ دیوانہ تر کہ از دیدن ساقی از ان شکر معلوم نہشت تا عبیر و پیغم چہ کہتہم</p>	<p>ساقی بدہ آل نابود کہ ما تو بہ شکستہم یک جرعه ز خمنا نہ تو جیبا با ہو چوں در ہمہ جا هست تجلی دل بر ام دیوانہ ز نجیر سز لطف بتا پیغم ابن بادہ چہ بیری تو یکجا شکر شکر چوں رہے کہ پیغم بچا نہ نرا و نرا</p>
	<p>چہ مقصد آگد تو ان کہتہ حدیقا چوں احمدی سر ششترن دیوانہ</p>	
	<p>ما سر ششترن کربان منہ جانت بہت مالا کر شکر تے ہمہ از پیغم جو ایگر</p>	<p>ماز بہر نہ نراں حرا بابتہ مخا پیغم لداہ نامی ہمہ اذ بیان بچشم پیغم</p>

لا در عمہ جا شیبی بجز ما ز ندانیم
 باطلانی مظلوم از مینیم و ز ما نینیم
 جز راه خرابات و کمر راه ندانیم
 و بدیم که از ذات خداوند نشانیم
 ما دوست یکبارا ز کوهین نشانیم
 از ساوہ گے عشق درین آن نینیم

در عباد صفت عاشق خلاق کرم ایم
 ما مقصد و مقصود خدا ایم و زبانیا
 ما است ایتم یک جرحه تو صید
 بر صرف که از تو سر توید بخواندیم
 آ میر عشق اندیست کوهین بختیق
 وطنست ما آب بدایت جیر نماند

چوں احمد سے از لفظی با اثبات رسیدہ
 حاجت چو کہ بجز حفظ دلیل شرح بیایم

ساقی بدہ از میکہ عشق شکر ایم
 سخا زور آیم کرم کرد اظنا کیم
 از مقصد و مقصود و پیکار و تباریم
 و در صومعه اہل صومعہ ایم
 کہ آں و سخن اہل سنا جانیا ایم

و در صفت بہر ان خرابات خرابیم
 از جرحہ تو صید شویم بچو و دست
 زندان خرابات بقصد رسید
 پہلہ ارہ بہت تر تو بچو کرم
 سرست نماند و ترسین خرابا

چو خاک سبکہ شکر عشق
 بجز است ہم حکم دیوانہ حجابیم

خوشی عشق بر اور خرابات خراب ایم
 نام و نیکے زین عشق با دور تراب با کف ایم
 محفل سر کرم کثرت جو کثرت در صلاب با کف ایم
 بخت اسرارے خداے در کثرت کف ایم
 در میان برین و آن در ضمیر ان کف ایم
 شور شے را اندر این و در خاک ان کف ایم
 ز آج زار با چنگ کے رہا ب آورده ایم
 ہر زمانے از برای فتح باب ان کف ایم

ما بہرستی تو عشق و عشق تو ما ب ان کف ایم
 در میان مرو مات نام و رسم و کثرت ما ایم
 آبدانی عقل کل را با چه شہید آورده ایم
 کلہ تو صید ما از لوجہ دل بر خواہد ایم
 ای ہمہ کیکیک سنگات از احوال تو ایم
 جرحہ انصاف تو جب غنا بوش صید ایم
 عاشقا ترا و مانند کس سلسلے آورده ایم
 از ان کلمات ایہ پید و تاملیم را

احمدی لایا ہم چوں زلف خود پریشان کردید
کار اور اس پر سر در پہنچ و تاب آفتاب ایم

داز سر مست عشقی باغلام میردیم
دازد روزی عشقی آغجام میردیم
لاجرم در عشق الایم غم
باز چوں قطره بدریا میردیم
زناں چیکو و غلطان شیو میردیم
عشق بالا میرود مای رویم

ما بیای عشق بالا میردیم
طلسمان عشق را جو پیا شایم
لالہ را خود برکت سده ایم
آمدہ از بحر لاہو تیم ما
ہر زمانے میز غم چو گان عشق
درینی گنجد بعالم عشق ما

چوں دروای بیست درو احمدی
ہر زمان از خویش کینا میردیم

ما بیووا و مقلس شیکہ کیم پند میردیم
رندان للایا کے و پیراہ و رہبر میردیم
بیام دم بے نشان پریشان کیم میردیم
دردی کئی بھلیں قلاتش کئی میردیم
دینا و آخرت سیکہ کویست میردیم
بے اسپ زین توشہ دباغ مز میردیم
آنوں باسظار سناش ابے کویست میردیم

ماست درند و لولے وادو باش و آبریم
باز نامہ نا حفظ و دغا باز و کوچہ کرد
قلاتش دست عاشق و بد نام بنوا
ما خوشترین سفرہ رندان بت کیم
بے زور و سیم بر دردی خاطر مستکف
مارا خرید بے درم آل یار و لر با
ما با ختم سر و دوجہاں را بیک فتح

باشن شوم خویش بنیاست احمدی
آبا بود کہ زہی ہمسہ فغان گنڈ میردیم

از وجودی خود پریشان کیم
کہ ز علم عشق کیم میردیم
گجاہ چوں زلف بر نشانت کیم
کہ ز علم و عقل نادانست کیم

ادم تابا ز پیرانت کیم
گاہ ریزی عشق را بر حبلہ
گاہ خواہم و او حسن ذہین
گلاہ معلومت کیم این علم را

خزل

گاه از ظالم سلیمانت کنم
در نهایت جهان جانانت کنم
گاه اندر عشق معاننت کنم
هر چه میل آری بغیر اننت کنم

گاه چشم آگهی از کمر دیو
درخت پتیس سا یک تن مست
گاه سازم عشق را همان تو
چون ز سر عشق تو خیزم

احمدی را آینه سازی بخویش
تا همه کس را مسلمانت کنم

بم چه موی خویش بیجاننت کنم
چوں وزنج امتد تو باننت کنم
چوں سببنت گشته بیجاننت کنم
پس بیاک فخر سلاطنت کنم
گاه اندر ناله بر باننت کنم
گاه مؤمن گز مسلماننت کنم
گاه ویو و گز سلیماننت کنم
گاه آبا و اوان و ویراننت کنم

آمدم تا سرست جبر اننت کنم
گر شسته ز غراب گیری را حنی
گر کنی کشت روزی سر عشق
سازمت اول گدای خویش
گاه برودارت کنم همچو کسین
گاه ترس سازمت گاه بیود
گز گدازم گز تو از من ترا
گاه بهوزم گزب از تو بهیدم

گاه چوں احمد کنم سرست خود
با کمال علم تا واننت کنم

باز سوی لا و الا میر ویم
باسوی ذات یکت میر ویم
زین بسوی رب اعلا میر ویم
ز آل بسوی ذات معنی میر ویم
با معنی اندر آنجا میر ویم
عاشق و بهیوش و رشید میر ویم

باز سوی تحقیق لے میر ویم
برش کیتیم این وئی ذات عشق
بیدست موجودی بجز ذات خدا
ذات و معنی را خود آمدن کار
معنی معنی به بین در اصل کبار
بر کسیتیم این قهار او عشقین

احمدی را در اهد جو یال شهیدیم

نہیں بسوئے حقیقتالی مہر و دم

در کسوت فخر پادشاہیم
گر صورت خود یوی نمایم
از جملہ جہاں چہ دلر باہیم
ما مفسد جملہ سجدہ گاہیم
مائیم بذات خویش مائیم
در خائیت حسن مبتلاہیم
در خویش بخویش تائیم
ما در یقین ہے ہماہیم
ما حاصل جملہ پردہ ٹائیم
ما نظر را بناہیم

لے احمد اگر یقین بیینی
دانی بہ یقین کہ ما خداہیم

ما نہ ڈا تھا جبر دم کہ درایجاہیم
تا خدا را حقیقت بشہا بنائیم
یک و ہویم اگر زشت الزیما
یک منایم اگر از آج کر اورایم
نور دایم کہ دریا فتنہ در شہا ہیم
زانکہ در عالم مقصود ہمہ بنائیم

غزل

بیو آرد می نرم من نرم کہ آن نرم
سج ہمہ بصر شو و جملہ بصر شو و ہم

ما نظر ذات کبریا ہیم
خورشید سو در چہ ذرہ بیاب
در صورت دلبران ہو کش
ہر ملت را بسجدہ گاہی
در یاب یقین تو راہ تحقیق
ما نور جمال خود بدیدیم
در یاب یقین تو راہ تحقیق
اندر صدہیم در چہ یکسدہ
گر پردہ معرفت بہ بیینی
تحقیق بدال تو راہ تحقیق

کھری کان حقیقی بخدا ماہیم
گر طلب کار خدا بید یا بیدنا
زشت و زنیبا تو ہی متگر بی ظہار
سج آہست و حساب لیب ماہیم
وزہ از خورچہ جد آہست ہمہ رشیدنا
در عقد و تو مبسب دکن این اعلاط

غزل

مخزنم بہ بندو کے ما ممتی دست و تن
گر تو کنی بوی یا یک نظری بلطف تویش

من بخدا که بخیر را از بین مریخ بر کتم
 وز دم ما مطمنو بالانعمه من تننا
 کشته بخوان چه ظاهرسر کشته عشق منم
 از زره لطف گزنی که نظری زرد زغم

بیر تو ام آگر گهی بردل ما کند
 ذات خداست ذات ما اگر طلب کنی
 خون جگر کفن بین است باغم چشم چینی
 خاک تنم چه از شود مس و جو و کیمیا

محمد آگر کنی بخود یک نظری به صورت
 این شب تیره و آشود کرد زرد زلفم

احمال بنو ایم آلالت لب لبم
 نه مراست دست نگه بی الالب لب لبم
 نه مراست گاه و نه خزال لب لبم
 آلالب خوب میان الالب لب لبم
 نه بیاج نه کلام آلالت لب لبم
 منکر ز خود و شش نین آلالب لب لبم
 آلالب کفر و ایمان آلالت لب لبم
 نه بنام و نه نشانه ام آلالت لب لبم
 و ز نیست برست بود آلالت لب لبم
 چه طیب بود ام عشق آلالت لب لبم
 گهی مرغ و گریه میان لب لبم
 گهی مثل نار آیم الالب لب لبم
 گهی سوختی بی ام آلالت لب لبم

من بفلس و کلام ایم آلالت لب لبم
 نه مرا بهتر و جایی نه مراست خاطر جانی
 نه مراست ترنده در بر نه مرا کلیم دردم
 آلالت تن ز حال است الالب جو و نیت
 نه فطیر و یاد شایم نه بگردد و نه سپایم
 آلالت نیست بود ان الالب و بریدی
 آلالت سپهر نینال الالب در دوران
 نه به بنده این و آنم نه امیر و نه کلانم
 آلالت برست چون آلالت است بود
 نه سرست بنام مستقیم بی مدام ششم
 گمباز فوج گاه طوفان گداز و گاه ان
 گمباز من بد آن آیم گمباز سوی نار آیم
 گمباز آدم و علی ام گمباز آدم و صغی ام

محمد ز دست روحی اولیضا است فتوحی
 ایم جام و ایم صیوحی آلالت لب لبم

و یک کسی نه در میان کن ملحد و بر نیند ام
 با خورشید تن بهدم بودم من ملحد و بر نیند ام

فدا شدیم بفرشته خیم میان من ملحد و بر نیند ام
 در صورت آدم بودم نه کس که در آنجا متولد بودم

... نه بنویسند ... کلمات ... کلمات ...

کے یقینیت سے عین من من ملحد ویرینہ
 مرغی ہو گا ہی تم من ملحد ویرینہ ام
 کردم باخیا جلد حال من ملحد ویرینہ ام
 من مرغی کا سو تو تم من ملحدی ویرینہ ام
 ہر دور راہ سخن دو اس من ملحدی ویرینہ ام
 ہم مصطفیٰ و ہم خدا من ملحدی ویرینہ ام
 اسلامیا ترا بشک من ملحدی ویرینہ ام
 عباد و اسو اکتم من ملحدی ویرینہ ام
 مارا نہ خوف از صا حال من ملحدی ویرینہ ام
 دیوانہ گا ترا کسبہ م من ملحدی ویرینہ ام
 من غریح علق آمد من ملحدی ویرینہ ام
 قاری ازین صبر عابیان من ملحدی ویرینہ ام
 دلانی کہ بر من خواندہ ام من ملحدی ویرینہ ام
 سو و ایم ہر جا تم من ملحدی ویرینہ ام
 کہ در روزگ دیوید آمد من ملحدی ویرینہ ام
 ہم قناصہ و نہ نندہ و من ملحدی ویرینہ ام
 سو ام ہم ہر کسب من ملحدی ویرینہ ام
 آشفندہ در کسب من ملحدی ویرینہ ام
 ہم ملحدی ویرینہ ام

انکھو براہ کا ذری اردو ۱۵۱

از جملہ اینا سہ

من ملحدی ویرینہ ام
 منزل ہا ۱۵۱ و ذل ام بقدرہ بقدرہ

باخو جہ کو بین من در قائب تو بین من
 اس یوسف چاہی تم آں یونس ماہی تم
 اس نکتہ از درس از ل خواندم طبع لمیر
 من طایر لا ہو تم من بلبل جگر تم
 ہر عاشقی را پیشوا ہر طالبی را مقتدا
 من ہم ز بیم ہم سما من با تو ہستم مقتدا
 من قاضیاں را از ہم من یغیا از لے کہ تم
 من پادسار را از ہم من زبا و اگر دن ز تم
 مارا نہ ہم از علماں مارا نہ ترس از لے
 من عا شقا زار ہر دم من طالب ہا ترا ہم
 من نور پاک احمد من غم من ذرات کریم
 از کفر من دہر من عیاں را درین ہا
 سہری نا الحق خواندہ ام من بین خلق خواندہ
 سہر حلقہ غوغا ہم سر در فرست رسوای ہم
 از خون خود کسب آمدم درین شہر آمد
 ہم سا جد و کج درین ہم عاید و ہو و من
 و فرغ ہم صند بارش از ترغ ز تم و در ترغ
 بنیال ہم پیدا ہم دیوانہ و نہ شہر ہا
 ہم ترش ہم کرسی ہم ہم اللہی ہم

انکھو براہ کا ذری اردو ۱۵۱

از جملہ اینا سہ

بلبل باغ سر دم بقدرہ بقدرہ
 ای تواری ما بر ہم فطر و اسب الدام

بیج جمال عزتم بقدره بقوه ہی از تم
 بسیل بوسه تنان منم بقدره بقوه ہی از تم
 رسدنی فدای منم بقدره بقوه ہی از تم
 آدم بقی آنیم بقدره بقوه ہی از تم
 جزوی و معنی کلم بقدره بقوه ہی از تم
 هر چه بگردد کنی منم بقوه بقوه ہی از تم
 تنایط با بیخ صفت ام بقدره بقوه ہی از تم
 بهم بزین و هم فلک بقدره بقوه ہی از تم
 با بیخ الشیخ حال منم بقدره بقوه ہی از تم
 پرده نواز قبضتم بقدره بقوه ہی از تم
 بیست کے دربار میں بقدره بقوه ہی از تم
 وارث ملک سرمد بقدره بقوه ہی از تم

هر سپهر و هد تم نوز حال حضرت ام
 مایه بگرگان منم طایر لاسکان منم
 پرده کبریا منم جام بهماں بنا منم
 یوسف معز قدس کم بوشن عورت ایم
 روضه قدس در اقل ام بر کل تازو ایم
 نوش ریشکرا افکنم نیش بزیر افکنم
 مالک بهفت قلعه ام صلا بهما حجرو ام
 هم شکر هم هم ملک هم شرم هم ملک
 قدیمه قدس میان منم کعبه عربشیاں منم
 مالک مالک مطلق ام چونکه مکده کنی حق هم
 گنج معانییم عیاں گوهر کلا نیم عیاں
 بر سر حریخ احمد هم هم نہیں محمد هم

دودلی مرادلی احمدی مراد
 عشق محمدی مراد بقدره بقوه ہی از تم

چنگ نوز داماں اصحاب صفایا بدون
 برواح جاننش نیز اراں مر جا با بدون
 بر سر نه پیرخ از قد رش نوا با بدون
 آنکه بالای فلک کوش نوا با بدون
 دیند هم در شرح او دم از جیا با بدون
 نغمه در و حفش علی شیخ با بدون
 سرور می نعم از صفات بل لکن با بدون
 دست در دمان آن آل ترخصی با بدون
 از برای آن شمسید که بلا با بدون

هر نفس هم از نشانی مصطفی با بدون
 او نشخ صدیق که او را از سر می آید و
 یاز نهار مصطفی و نورش صبح هر روزه
 محزون علم فتوحات بحر عدل و بین عمر
 جامع قرآن ذی التورین عثمان صفی
 بیدار کردار دریای کرم بحسب سخا
 لافقی الاصلی الاسبغی الالذو افکار
 گر سخات آن جهان مطلوب فی اری العزیز
 ناز و دل سوزاند و ده جگر و صبح و شام

هرگز با کسی که از سر و پا طعن و تالان با طعن و تالان
 را خفته بسیار می کند و هرگز با کسی که از سر و پا طعن و تالان
 هم چو چو آمدن بدتر می بیند بسیار با بدتر است
 ساغر خرق می کشد و کسی که با طعن و تالان با طعن و تالان
 ادب و لطف می کشد و کسی که با طعن و تالان با طعن و تالان
 ای بسا بی باکی که در راه طعن و تالان با طعن و تالان
 سنگین مکتوم در دست کسی که با طعن و تالان با طعن و تالان
 آتش می زند و در دست کسی که با طعن و تالان با طعن و تالان
 بر سر فرزند خود دست می کشد با طعن و تالان با طعن و تالان
 فعل بدتر کسی که با طعن و تالان با طعن و تالان
 دست می کشد و در دست کسی که با طعن و تالان با طعن و تالان
 سخن بدتر با طعن و تالان با طعن و تالان
 این سخن را هرگز در دست کسی که با طعن و تالان با طعن و تالان

از برائے بیوه جان عزیز مرخصی
 در بر این صبح باران بچو پهل درم
 عوطف در بجز مرخ سستیان باسفا
 یاده میخ خداوندان این با چو چشمه
 طغنه بر اعتقاد آنکه وارد و فتنه
 هر که دارد و میل بدعتت اخراق تا شرح
 گوهری عقلش نداد و چو راه دلیل آید
 اهل بدعتت را سر امر سست باید سوزن
 نقش میل اهل بدعتت نمویا پید سوزن
 خایجی را اکتباری سست از تو عقل
 بست ترکیب ظرافت آنچه فرموده تر
 بوی انصاف انداید اهل بوی اش از آن
 هر که گوید فصل سست را صفا بشویم

اصطفا و اهل سنت است احمد اگر دوی دیوان

بر کف پایت هزاران بوسه از پهنه زان

با نه پهنه زان و از دست کسی که با طعن و تالان با طعن و تالان
 چو کس که با طعن و تالان با طعن و تالان
 بوی انصاف انداید اهل بوی اش از آن
 هر که گوید فصل سست را صفا بشویم

کم کشم از خود منهدا خراج کشم زان
 از تجرد او فنا دم در میان بجز کشم
 آب و درو پانها شش کشم زان
 هر کسی گوید که دریا چو بیت است که امر
 کربتی خواهی که بیستی بر و بجز کربتی
 هر دو معنا غافلان می کنی بجز بگذرد از دست

اصطفا و اهل سنت است احمد اگر دوی دیوان

بر کف پایت هزاران بوسه از پهنه زان

با نه پهنه زان و از دست کسی که با طعن و تالان با طعن و تالان
 چو کس که با طعن و تالان با طعن و تالان
 بوی انصاف انداید اهل بوی اش از آن
 هر که گوید فصل سست را صفا بشویم

کم کشم از خود منهدا خراج کشم زان
 از تجرد او فنا دم در میان بجز کشم
 آب و درو پانها شش کشم زان
 هر کسی گوید که دریا چو بیت است که امر
 کربتی خواهی که بیستی بر و بجز کربتی
 هر دو معنا غافلان می کنی بجز بگذرد از دست

فاریغ ز کار و دنیا عاقل ند حال مقلان
 بزشت سست ایم چو شاخه بر تخت صفت مندا
 از عهد آرزو با بر کنده ایم و ندا
 دار و تنگامارا خالق ز شر شیطان
 دنیا بی هست مردار بگذاز پیش کلها
 در کشم سخنان خون را آخر شوی ایشها
 از نام و از لقب با سیر عده ایم و اما

دیوانه گان شقیم در کوی او دست نیست
 مارا نه مالخ نه جاه نه اسپه بی و ضگاه
 گر جسم وز نما میر بار می بخش ندایم
 بیطال چه کار با ما راجه کار با او
 نه خوا ده درم با تا سگنی ستم ما
 اے نفس شوم تها که دل و بی و وقت نه
 خلقی بهماں چه مارا دوا نه نام کردند

احمد تو دره مستق از قول کس بدین پیش
 مردانه و دار میزان کلها تک درین مقلان

ز بے خون تبا بے نماز
 ز شوقی گناه بے نماز
 بود فردا کلاه بے نماز
 باز ریش سیاه بے نماز
 ز سیریت جابگاہ بے نماز
 نه بیدیشه ز آه بے نماز
 پرو شهنک سیاه بے نماز
 که باشد عنده خواه بے نماز
 مدد کلمه بر اے بے نماز
 مدد لغمه بر اے بے نماز
 که باشد ز زیر پائے بے نماز

ز می روی سیمایه بینما
 عجیب دارم اگر آتش بنار و
 ز قطران پیر من از من محوم
 به نژد من بود و می سگے تر
 بلرز و کوه اگر در خواب بنید
 بگرد و بگرد اندر گورتا یک
 دلاگر تو با این درستی
 جبرآب و بید و توبه ندانم
 اگر باش خنبد بنه چوں آسیران
 بدریا ما بجای لغمه با ده
 زمین با حضرت رحاں تاملد

ایا احمد اگر سخن بگاری
 نگاری در جهای بے نماز

برو سخن محبت کار در استماع و ریش
 اگر خواهی شوی آگاه ز کار خلق و یگان

باید ز قفسش در ایچم ز دل رح بر بان و پیشانی
 ببین چید آید را الهفته خدا و نشان و پیشانی
 ندانند هیچ نا اطلال شمر سامان بر و نشان
 بسی آید شمشاد نازل حق در نشان و نشان
 که از سندان گذرد وار و سر بر یکبار و نشان
 زیدی دستا بر و دل بدید همه از کان و نشان
 طاک که محبت اندازد و بشهرستان و نشان
 در آن سندان کرد و حضور می آن و نشان
 نصیب حق شناسان شمشاد ز نشان و نشان
 بهرین کیفیت آن صفده زخم سلطان و نشان
 ز جمله مردمان کمال نوجوانان دور و نشان
 که آن خمر حق که کرد و آلود بر و نشان
 بسی از و آن که با کینه همانان دور و نشان

اگر سلطان حبی آمد ز دور و نشان کربان
 اگر باور بنیداری کلام خفتن کال خوان
 سر و سوان و پیشانی و کرد و پیشانی
 بدرد و پیشانی و در و نشان محمد خن آورده
 نه فخر بخت است اینها هر اسافلک بر زبان
 عجایب ممتدی دارند اگر بگویم بگمانند
 در آن ساعت که در و نشان ترا خن و نشان
 بهشت و حوض کوه سر آید از و نشان
 نکات خوان دهد و نشان با حق ز هر یک
 میرالمؤمنین حمید دابن عمم پیغمبر
 ز پشت گمانا ما ہی تمامها گاه از نشان
 قبا و قافاست نشان چنان بیانی آید
 نه آن دور و پیشانی که دارد مثل طاری

الای احمد جامی تولا کست ببرد و پیشانی
 حیات جاودا یابی نواز سلطان و پیشانی

همه بجز از آن سر و نشان
 کس بیلوه کس حواره چه پیر او سر و نشان
 که کجا خواهد بید رفتن بجز آن
 که خورشید کاروان بگردد نشان
 گفت که کجا کجا باقی باقی نشان

دو شش بننگم کس بگردد نشان
 کس بگریه کس بخندد کس بشاوی سستی
 کاروان سالاری برود بود پیریم انداز
 سنج بگردد نشان از این روان سمناک
 پیر گفته نشان راه را بر سرین بگویی

احمد آهنگ است آه کس پیغمبر از نشان
 که این جهان بجز با کس کافه چه بود و نشان

سلطان سب نموزع الوری نمودند طلب کن

متنوع و تکریمه و تجاره طلب کن

سندلج فقیرانه ز میخانه طلب کن
 شاه راه بغیر از آمدی بهای از طلب کن
 در جلد صدف آن ایچک بکده آفتاب کن
 سطلوبت آنمیش ز صفت از طلب کن
 این گنج یقین و دل از لوله طلب کن
 بر شمع روشن کرد و جی پروانه طلب کن

گزارش به یقین است که در راه صدای
 در خود لیش نگار هر چه به بینی آید در این
 و این در بگری که است و در نیاید بینی
 این قطره چه بگریخته و هر چه است
 همه در بدایت همه است با است او
 هر طلب صفتی تو در این راه است

هر چه نظر آمد همه است
 این راه صدرا که طلب کن

از صرا بابت دنی و حمار هر دو هم از آن
 بچیه سکه از مشتاق همیشه ایچم زون
 هم پیشا که با و ای و خاک ابرو هم زون
 نیست اگر ای قلم را از در هم بر هم زون
 گاه حرف اول بیان و گاه ز معانی هم زون
 نیست از صفت ز با نرا بر ستا بر هم زون
 گوشت هم گیری عمار باستی از تو هم بر هم زون
 هر چه بیرون است آن حق است هم از آن
 آتش انفصال رخ و بنات آن حق هم زون
 چون زوی البیکه احوام هم باید از آن
 بر فلک تا صفتی و نعره بر او هم زون
 ز بیدیه روی آرد ز طلب کج هم زون
 بهره دهند شده تا این معانی هم از آن
 و آن روز از فیه پیر بیخ و تا تو هم زون
 ساک خلعتی که تمام حق آن هم زون

از کل طلب بر این با باید از معانی هم زون
 هر چه عقل را با حق است چه چشم هم زون
 هر چه بینی که نماند با این هم زون
 هر کسی که در زون است بر همه هم زون
 سختی تا ز بیای و از تو به و اینان هم زون
 در هر حق کل خود ملوک و در این هم زون
 هر چه راه هر چه در به از این هم زون
 هر چه با هر چه ای و صفت با این هم زون
 هر چه در زودگی با او هم زون
 هر چه در نیاید صفت با این هم زون
 هر چه در این صفت با این هم زون
 هر چه در این صفت با این هم زون
 هر چه در این صفت با این هم زون
 هر چه در این صفت با این هم زون
 هر چه در این صفت با این هم زون

یا کبسان از لرزه آنگه کنان سر در کلم عالم زینت
 اندک خام خدای نه لیسای سینه بزمین عالم بندان
 مگر فرشته خمر صندل را تا کس کنان خمر صندل
 بزمین صحرای صحرایانها مشرق صحرای کس بزمین
 خمر صندل صحرای صحرایانها مشرق صحرای کس بزمین

عالمی بزمینی که در روی سر مستقیمه و اول عالم
 است یعنی آنکه در روی سر مستقیمه و اول عالم
 نامها عالمی نامها نامها نامها نامها نامها نامها
 کامیابان نامها نامها نامها نامها نامها نامها
 درینست صحرای کس بزمین نامها نامها نامها نامها

اصطلاحات
 یا کبسان از لرزه آنگه کنان سر در کلم عالم زینت

بمقدمه یا بزمین و در آن طرف سرچ جهان آن بدین
 جهان یا بزمین و در آن طرف سرچ جهان آن بدین
 که در آن طرف سرچ جهان آن بدین
 که در آن طرف سرچ جهان آن بدین
 که در آن طرف سرچ جهان آن بدین
 که در آن طرف سرچ جهان آن بدین
 که در آن طرف سرچ جهان آن بدین
 که در آن طرف سرچ جهان آن بدین

بر سر مستقیمه و اول عالم
 از عتبات مستقیمه و اول عالم
 جهان مستقیمه و اول عالم
 نامها مستقیمه و اول عالم
 کامیابان مستقیمه و اول عالم
 درینست مستقیمه و اول عالم
 نامها مستقیمه و اول عالم
 کامیابان مستقیمه و اول عالم
 درینست مستقیمه و اول عالم

اصطلاحات
 یا کبسان از لرزه آنگه کنان سر در کلم عالم زینت

بمقدمه یا بزمین و در آن طرف سرچ جهان آن بدین
 جهان یا بزمین و در آن طرف سرچ جهان آن بدین
 که در آن طرف سرچ جهان آن بدین
 که در آن طرف سرچ جهان آن بدین
 که در آن طرف سرچ جهان آن بدین
 که در آن طرف سرچ جهان آن بدین
 که در آن طرف سرچ جهان آن بدین
 که در آن طرف سرچ جهان آن بدین

بر سر مستقیمه و اول عالم
 از عتبات مستقیمه و اول عالم
 جهان مستقیمه و اول عالم
 نامها مستقیمه و اول عالم
 کامیابان مستقیمه و اول عالم
 درینست مستقیمه و اول عالم
 نامها مستقیمه و اول عالم
 کامیابان مستقیمه و اول عالم
 درینست مستقیمه و اول عالم

بابا تو مخوا ہی گفت آخر چه نگار این

ای کا بنک نازت باضا رخند رفت

عزلی

ای کلام از آمد از آئے سوی احمد
بارا مکن از خود و آخرا چنگ است این

عزلی

شرم باید از بی همزه میان
باز آئے بسوی تو به میان
چند دیدی که مرده اند جلال
بس جو انا مال شدند بجاک نیا
بهر آورد و راه بر تو نشان
چند از بی جرم و کار سماں
کز کثاید کمان خود کہاں
کز چنین است و عده قرآن

چند باستی ز لاشگری سلطان
وقت ز یاد که زین جفا پیری
در میانی نیکو بود تو به
در جوانی خود مشغول غم
پیری و موت هر دو در پیش اند
بیر لیدار کرد از غفلت
کز شیمی چون مکر کرده کین
این بهترین است در جهان کس

پند احمد پندید و توبہ نای
تاری از مختورت حرماں

افسنت بر کس رساند از تمام بندگان
از زمین با بر بختی بر ز بخت آستان
از میان خون آتش کردانند روان
سی عدد و نملک بکست کرده سدا در ایح
آن ضدا و ندی که در لطف آورده تیرم ایح
بهر آن شہا که گیری مصفت قرآن با آن
چند عقلت خیرت کرد و فکر کن این کس
از بسیار سنگ ظارا در وجود آورده که
لا اله الا محمد حق و ما و یہ حق و انحضال
بر روی آورده بنوح بلبلال در بوستان

آن ضدا و ندی که او سرستتا بود و شہد بلبل
بارشای را سنگ دار و بقدرت با خویش
ز بختی آنی مکر از سنگ آب و برین
چشم را بنکر که چو از آن محم پدید است
و شہا ایجا کرده تا ظلمت شیخ بنوم
درست سدا و بد که آبکے بہر حق درست
چو تو فکر آورده کید ہم بہر استخوان
کوہ ما را تیرک کہ پیدا کرده اند کوس
از میان سنگ غلام سبزه آورده ہم
آن کل صد بیکت در بوستان آن در بو

پادشاہ برکہ وی سید فرزان تو	در قیامت باشد او از این جغای دیر
ز تبار حسرت شاری جملہ خلقاں می گئی	بنده گانست را تمام زری بخلت انکھاں
حرم و عصیان کہ از احمد پدید آمد پیرس	
در گذر ز آئنا دوی را جانی دہ اندر حتماں	
حشم کشا حضرت مارا بپیرس	بر رخ مایوز خدرا را بہ پیرس
راہ فنا گیر و ز خود مخو ما بپیرس	باش فنا ملک بقدر پیرس
چرم و پلاس ست و کلاہ و قبا	در تہ این شاہ گدا را بہ پیرس
ملک بقا بر رخ ز بیای تو ست	با ملک این ملک نہ بقا بہ پیرس
	بر رخ احس نظری بازن کن
	تا پیش این نور مصفا بہ پیرس
ماہ و دیباغ تما دیوانہ کن	اندر این دیوانہ کے افتنا کن
تا نداند بیچ کس این را ناز را	جملہ را از خویش متن بگانہ کن
در خیالت ہر کہ ہشمار آمد	از شراب عشق خود ستا بہ کن
از شراب سخن اقرب ہر زمان	خویش متن جام دہ دیوانہ کن
از جنون ہو معکم ہر دوی	مرغ دل را دادم و نہ و دانہ کن
	کیش مرداں راہ عشق ست احمد
	خویش را قربان آن جانان کن
تا جمنے را بہ بند آری ز زلف	ماہ رو یا زلف خود را فنا نہ کن
کہ نمی خواہی کہ در منزل ری	ورسپے او کہ کشتش ہر را ناز کن
غزل	سنا
احمد از عارض نقابست بر کشتا	
ماہ و دیباغ تما دیوانہ کن	
سختت را بنبارم در میان	ز آنکہ ہمہ کی شرح خارج در بیان
درد باغ نمی نگیند مدح تو	و صف پاک تو تا یارید در میان

۲۲ عارض با آئینہ روشن است و آئینہ دوست نگار ہمیں

صا شادانت چوں بگردیم از نوا
 مست بیخشم از ازل دور بزرگ
 خوردیم ام من در ده و در دهان
 از ده اول و پیمیزی جان جان
 باز شد آنگاه که بودش آشیان
 باز از غمختنت رسید و ریال
 جنتی سلطنت غفلت ایسای
 و زه این شور از کجاست و بسیار
 از بقای خود شیتن بینی نضال
 در قیاس بنظر که نه اینجا کمال

در خبارت من نیاید راز تو
 از شراب هو سکندر غورده ام
 از ده زنی سخن اقریب بر زبان
 دو تن عشق از دور و آناهیم
 مرغ دل از آرزو سخنان بدل آید
 جان و دل آند ز شو قشور کن
 جفت بیچاره کجا آید بشتی
 مرتج جان عشق خود در هم بست
 چوں شوی فانی بدانی بخت تو
 بر چه بینی آں آونی خیرت کجاست

احمد از فانی شوی از خود بخت
 از بقای خود شیتن بینی نضال

آه از ازل شایه قشکان من
 نگاه شود سو من و بنان من
 آه از زین بخت پریشان من
 سجده گاه این حال ایمان من
 که ای مول و جان تو بپایان من
 آن من و آن من و آن من

بانگت آید من و جان من
 گاه زنده خرق بجزان جگر
 زلف بر پیشان چه ویدم بختاب
 که پیداهم سو من و قیاس الم
 از ده دل خنده زنا تم بخت
 جان و دم نیت که توانی بخت

احمد کی از خود شیتن بینی نضال
 جمله تو منی همه سالان من

توس رود ان شمد ز لیاں شکر شکن
 بکین سخن کجا است بچانه تو سخن
 که آب حیات بود همی مست کم سخن

طلو طعی که با دست پهنه دل آو زدی سخن
 در من دست آنگه بر بخت آفرین کنند
 وصف لبست ریشه و گلخانه است

سوسن و غنچه زانے تو دور
 سو گندہ خورد ۱۵ م کہ گوئیم در سخن
 برگودی حال ما و گوی ایں قدر سخن
 مدحت گجا بگنجد در مختصر سخن
 مکار از زبان گجا کہ کف خویش سخن
 کہ اندر بیان عشق بود معتبر سخن
 آری رموز عشق بود معتبر سخن

در بلخ و بر چوں تو نہانے خود است
 جز نعت زلف و خال آسایش است
 ای باد اگر گوی دل آرام گزری
 مدح حال یاد نوش متن سخن تو راں
 وصف حال دوست بجز بر زبان
 جز عشق ہر چو ہست ہمین سخن
 اندر زبان خامہ بگنجد بیان عشق

چوں احمد از بند پیش سخن نیکنند بیان
 آشتا پد کہ این غزل بنویسند در سخن

در رموزی کسری حق بیاری با بدش
 اندر سوم و کفر و دین بیزار مینا بدش
 و از نگرستی بد رانارے با بدش بدن
 ز بنای کن فطال اظهارے با بدش بدن
 از سرے نعتی بصورتے با رمی با بدش بدن
 پس توار فغانہ خمارے ما بدش بدن
 گر چه ایرایم اندر ناس با بدش بدن
 گاہ بکیا بر درے و لہارے با بدش بدن
 پس نرود و غلغله ز بارے با بدش بدن
 گاہ چوں نصیب اندر غامی با بدش بدن
 گاہ چوں جہد رگر آرمی با بدش بدن
 چوں لباس بر دل رم و وارنی با بدش بدن

اہل حق را از دل و جان یاری با بدش
 در حمیم لیلیت اند خیمہے با بدش بدن
 از شراب سخن اقرب بادہ بیبا بدش بدن
 در دستے اھو مدعکہ گوشہ فی با بدش بدن
 در غنقت مسورے۔ جان صورتے انشا بدن
 چوں تقدیقت در نمود اول ز جام عشق او
 آنچہ اھلبیل خود را سار فرج عشق او
 کہ بخت ہمچو آدم تختت بیبا بدش بدن
 دانہ پاش در جہاں موجود و فرہرہ است
 کہ چو فاروق از عدالت و آدمی با بدش بدن
 گاہ چوں عثمان جبار اپندی با بدش بدن
 گاہ عیسی و ارا حیا خلق را با بدش بدن

رب ارض باخوش بر سرے با بدش بدن
 اما چہ احمد ساکت کہے با بدش بدن

و در با سن میگوید انا الحق زان انا الحق زان
 بر آن گفته هم چنین است هر ابرین گفته خود زان
 مگر بی دلیل در میباید محبت لیل یا در میباید
 اگر از خود بیشتر دوری نه تمام مستحق خودی
 سزا زانی اگر بایسد سزا نانی همی شاید
 انا الحق را کسی از آنکه رضی عاشقان مع اند
 چه پیوستی از سر و از تن فد اگر مخلصان من
 در آورده صلح و آبروی خود ز خود و اما
 سری خود را چه گوئی کن بچو که آن جوئی کن
 بنوا یا اگر داری سبغ یا اگر داری
 نمانی کن بخوان خود هم از زرق و برق خود
 وضوی که از این چنین بجز نمانی لایق من خود

و احمد زکریا بن عثمان معتزل خویش محمود است
 طناب و در برابر دار انا الحق زان انا الحق زان

بهر چه خواهی آس کنی فزوان بحسب ذال
 وای از سر آفت میرا وی قیدیم حسبان
 و کسی ایوان تو اندر ساخت چون ایوان
 آسمان ایوان تو داری من میدان تو
 من گندگار هم بخاجی یا بر آرزو ندان تو
 مگر تو تو بر چنگی من لب چنگ من چکان تو
 چو تو ایوان نو میدی شد از هر دست خزان
 جان جانند ز دل از معصومی تو زده ایوان
 مگر زنده او در بر طرف شاد و دان تو

ای خداوندی که فلک کنی و عالم زان تو
 ای زینت با منزه وای ز بی عیبی ای
 ایچو میدانت نخواستند ساخت کس میدانی
 نه میدانی نه نیازی نه با ایوان حاجتی
 داری ضحاک تویی و چای محتاج تو اند
 از تو سرگزیده سرگردم با تو خسته کرده ایکم
 گفته ای معتطلو ز من رحمت آمده آد اگر یکم
 با جمال ایالات سبب یا جو باکس نباشد کرشمه
 یا رسول الله خود خواهد شد بر روزی ز خیر

درد مال بسو گھنٹے زار باران تو
کامدیدم شمع نوز و سنت از تو ان تو

حسب آل و صحبے تو و دنیاں جان وطن
واسطہ بز خواستہ و پیمانہ گنجشک

اجکھدا میدان عشق او لہرمان ازت
کہ ہمہ عصی و جنت ملک نوزوگان تو

جام مالا مال بر کفے نیم میخوار کو۔
آہ ازہیں دعویٰ باطل مرد دعویٰ وار کو
گلاہ دربت خانہ ایم درمیاں نہانا کو
آں حرفیاں و دش را با تہ ملاست غار کو
شیخ ما اندر سماع ست کیدل بہا پار کو
درمیاں مجلس مال این ماں ہشتیار کو
جان ما با اقد آں دلبری عیت ار کو

سابقا وقت صبوح است این ما نم پار کو
آں حرفیاں کہ با ما و دش دعویٰ کردہ
گلاہ با سخا و در سجدتیم مستکف
شیخ ما را از ملاست بند پر پامی نہسد
میر محمد بس با حرفیاں ختمہ از خواب خوش
از خراب شوق جاناست مٹا بقتل شدیم
شکر خوفناکی عشقش جوں بیخوہوں درد

اجکھدا تا چند میبونی سخن کوتاہ کن
درد و زاری معانی اندر این بازار کو

دوسے خوبان عالم سا وفا کو
دیکھیں خواجہ را در کف بہا کو
دلے حسن چو یوسف در کجا کو
دلے مرے چہ موسیٰ باعد ما
میتنی در عجب چوں کو
دلے یارے چہ صدیق سفا کو
چہ عمر عالی در عصر ما کو
صلہی بچو گانہ سار
چہ دید زان ترے صفے کفے کو
شہید ہی توں حسین کر ملا کو

جہاں پروردے یم و واکو
بشت عاں را بتواں خربین
کر کر جلد عالم پر ز کس
کر کر جاہ عالم پر نہ مردند
کر کر جلد عالم پر بیتم اند
کر کر جلد عالم پر یقین اند
کر کر جلد عالم پر ز عدل اند
کر کر جلد نہ مر پر ز حکم اند
کر کر جلد عالم پر بندہ میراں
کر کر جلد عالم پر شہید

امامی ہوں گل ہوسے رضا کو
شے یاری دریں ظلمتوں کا
وے مرغی چو بیل غول شتر کو

سرا جلد عالم پر امانت
سرا جلد عالم پر زیاں
سرا جلد عالم پر زیاں
سرا جلد عالم پر زیاں

سرا سر جلد عالم پر زینت لال
وے حوں احمد کی فتنی خدا کو

رائع و سا جید جتنی آٹا کیے آگاہ کو
آیہ قدرت ختم کز قلم روی بچوں ماہ کو
ورمیاں ایک بندہ صوبیدہ اتار کو
لے دریا یکدے رشت ایسے درگاہ کو

حالے پر تو من است آٹا کیے بارگاہ کو
چند نازنی بر تفت ای ماہ روی سر وقت
رعی بسبب یابی در رہ دین آج تیر
آہ تیر ختم ہماوت پیشار کی بے قیاس

احمد جانی از سچے ختم چہ یوسف بر شو و
عاقبت روزی بگوید یوسف آل چاہ کو

گفتیم کہ جان سر پارم اندر وفا کی تو
گنہگار گگاہ دارم اندر رضائے تو
شہد و شکر شہارم صمد و بلا کی تو
گفتی بلا نبوشش بگفتیم بلائی تو
وانے کہے شتا سم شکرے عطلائے تو
کر دار با ہم با مہید محف لائے تو

خمری ہمی دویدیم اندر ہوائے تو
جان وقت و زبان و دل کو شکر ہم
آما وہ کل از من رخ و بلا و شکر
از ماہ برگشت ختم و دیدیم بلائی
ہر چند منق ضعیف و خیف از من و با تو ال
کر دست ایرت صیغیت ختم ہا جان ہم

سو داو صخر تو لب احمد اندر است
گوید ہمیشہ ہر سختی در ہوائے تو

چند خود ای مسرت لبون عتی ہر شای تو
یک بحر با سوز دل و حضرتت جیت آ تو
گر شکل خود شہوی خود ای اولاً تو خوار تو
ز رو روی و وزیر مند و الاغز و بمب آ تو

صحیح صلواتی مہید آمد آخر دی بہلا ش تو
ہر نے توجرت گزشتت و تو سنوزا اندر تو
تا کیے دل سبب متہ و ازنی در جهان برفا
گر توجہ آئی کہ ماشی در لھی بے مار و مور

از خلائق دور یا شمس ساکن اندر غار شو
از خلائق قلبی برگین و لذت همه بیزار شو

احمد جامی اگر خواہی کہ یابی نور حق
بسیل و سچو سخن بی در حلقہ ابرار شو

جان پرورد و روحی زردم چنان نیار کو
خون دہ بر رخاں چکان و نالہ بسیار کو
آرزوستی طالع حق بر نواریں تار کو
جہد باید در جہد کرب بر تواریں تار کو
پس ترا ترک مراد و دیدہ سب مدار کو
نہ تو مردی مرتزایں دیدہ خونبار کو
گر رطب خوابی بصدقت ہمتی عاری کو
کوئی معنی نماند در پیے زرد و پیو نہ کو
میوہ حاجی او شجر در باغ تو اشجار کو
اندریں بازار تو بیدرم و دیت رار کو
کلیہ می بایدت سر شستہ بازار کو
ایں ہمہ گفتار ہار از ذرہ کہوار کو
در شود و دفع تو پرستہ دعوی ار کو
زایں سخن بر جان قلبت ذرہ آثار کو
کو ذرہ دیدم با کلاغ و داو و و تبار کو
یار باید اندر ایم باید و آل یار کو
ہر زمانے نوبہ باید کرد استغفار کو
راہ دہیں راہوش باید مردم ہشیار کو
ایں مصیبت را ضر و ش و نوحہ بسیار کو

کہ میخواری کہ گردی آشنانہ کو کوی ہا و
دامنی مردان بگیرار و دلتی خوابی ہی

احمد جامی اگر خواہی کہ یابی نور حق
بسیل و سچو سخن بی در حلقہ ابرار شو

ای دل من یاد جوئے جب تجو آتار کو
در ککوبین مجاور باش اندر تجو
چاہ را در چاہ کن جہت باش اندر ب
کام باید تا بود و در زیر گام راہ او
طالع بان اقل ہند و خود خوابی و قدم
ز آتشیم و دل ہی سازند مجنون طلب
ہر کہ را باید رطب صبر آورد و در زخم خا
کوئی معنی نہیں تر تینم من از مشرق و غرب
تو ہی کوئی کہ اندر باغ ماہر سوہ آیت
میگونی در شوق و دین استا و صرافانم
کوئے اندر ملک دین دارم قصور رسد
لے شدہ مغز و اندر گفتہ کہو از پیش
باش تا فرود کہ دعوی ہا کہتہ نذر تہ
لے بسا اندوہ حسرت ہا کہ آید مرتز
شہر ما دیدم بسے چوں در و رفتہ اندر
چند قلا نشان ایستادہ اندر راہ دین
کار دین بر اہل دین باشد مشوش بین
ماہر ستان و مغز و یریم از نفس ہوا
اہل یں امانتی باید صعب و دو نالہ

یک سہ ماہی از برای امر و بی مخار کو
 پس طریق مصطفیٰ و سنت انبیا کو
 و طلب مائیدیم کہ مکر مریط و غفلت کو
 آن دو چشم منبر من و چہ وہ کلنا کو
 بست اسرار ازین سخن اطلاع کس کو
 گر تھیں ولایتی قیامت از کیش اقرار کو
 اعتبار از جملہ حصیباں کن و کم آنرا کو
 مگر اگر نیندے ظلم بچمت اقرار کو
 نام رحمت و رحیم و مفاخر و ستار کو

ای سہ ماہی نیندے کہ چون کار و بی
 گشت بہت آشکار و قوت گردیدہ سخن
 روز و شب و رات و فسق بہت طول آن
 چشم دل جا سو گشت ہر جا خواہ بود
 با چنین حسرت نیندے ہم سرا بخاک کس
 باش ہا اسرار ما پیدا شود و در چشم
 کہ بقری تو حساب روز رسد متاخیرا
 با حق گیر ہر گز بیا نہت بیعت و اعزاز
 یا آہی کہ بفضل خود گیری دست ما

احمد آرا قلی آل روز ما بیدار باش
 غنیمت ہے عقل و دل اہمیت و تقدار کو

شیخی نند از مجال اردوی تو
 ہا رسد اندر مشائخ ہم ہونے تو
 آنوزی بر شہادت در بازوی تو
 آمدیم از قحط مایاں سوی تو
 عاجزیم از عبادت و از نوحی تو
 یا کہ گویم آب اندر جوی تو
 جودہ گاہ ما خما کہ وسے تو
 میر و آل ہم کس کس آست تو
 ماندہ ایم و طغف کس کیسوی تو
 گر بیایم ہا از از گیسوسے تو

قلسا نیم آمدہ کہ کو سے تو
 چون گدایاں باور تب امیدار
 ورت کیشا جانب ز نہیل ما
 حسن بویست قوت جاساں تیل
 مستمندیم و نزار و خار نزار
 تبتہ می ہا بریم با ای ما جہرا
 ہر کے سو سے ناز سے بیکند
 مگر روز روزی نازقا لب من
 ہم چہ مرغی در میان دام قید
 است جیل اللیس ہا ست ہرا

برورست امانا وہ احمد روز شیب
 ساو بہ مایاں ہا بخاک کوسے تو

عقل کل گشتہ تر و حیران تو
 بیخ زخمی خنجر بر آن تو
 کس نرود خود و دست برداران تو
 یک ورق از دفتر دیوان تو
 ہر طرف سرگشتہ درمیدان تو
 در میان تن عدم جوگان تو

کے جہانے جملہ سرگردان تو
 خون عالم ریختی دست بندید
 لا ابالی عالمے را سوختی
 عالمی را و بیدم گمداں ایبر
 کوئی ساقم کساختی از خنجر
 اہی یہاں سرنگ کہ بچوں کی ساق

کشتہ تو احمد از سرگشتہ کے
 کس نخواندہ گشتہ از نخوان تو

از منی تر سا و ہد ز تار شو
 با مصلا بروری خست ار شو
 دور کن این جملہ را ویت را شو
 راہ گراں گیر و باز تار شو
 از انانہ حق گفتن اندر ار شو
 ز اہل معنی صبا حسب اسرار شو

کے موقع پوش اندر رخار شو
 جبہ و دستار از خود و دور کن
 بر فلک این کیش خود را تو پیش
 گر نہ دور بین و ایمان مستقیم
 گر انانہ حق را ز نے در نہ مان
 جام از دست بتاں برگیر نوش

عالم خنجر بید را احمد گزین
 از تہ کون و مسکان ہمراز شو

راحتی خستہ دلاں و شنام تو
 میرساند ہر خستہ پیغام تو
 غنظارم گفت و آنسار تو
 اہی و لا خوف شفا مثل ابد عالم تو

کے صفیے در وہ ظران جام تو
 از تبیم صبح شادم زانکہ تو
 چون سگان اندر در تہم چو شہ
 کفتہ لب بلبت گوی غم

اکھرا از قیدت خود اندر ہر
 خوش بود مرغ دل اندر ام تو

سلسلہ عشق بکیسوی تو

نور سے غلام مہر و روی تو

چند کشم ہر دور ششم از خوبی تو
 رفتن ز تن جان من از خوبی تو
 تا چون کند سب لعل لعل موسی تو
 خستید و علم غمخیزه بنده وی تو
 سجده عشاق با بر و سے تو

بدر تو از حد و عدو در گذشت
 آہ کہ در من نفسی پیش نمیشد
 با کہ بروی تو سر آہیم ایم
 دلیری من چند زلف تیر عمر
 پوست ماے تو در اس روز گزار

عاجز و مجنون و ضعیف و نزار
 احمدی نسکین و عالمی تو

سر و بستانا جہتیت قلمت رعنائی تو
 برود عالم و رلباس کسوت ہر تکیا تو
 در بناوی بطل عالم جان روح افزای تو
 از روزی سخن آثریب تکلمہ ایامی تو
 ہر دو عالم والا از کیسوی مختبر ساری تو
 ظلمت حسن خفاے ہرست بر لائے تو
 وہ چستی با فرودہ بادۂ حرمانے تو

لے بجلی گلستان صورت زریای تو
 عکس رود بیت ذرۂ در کن فلک شکر بدید
 پر تو از سخن رویت تا فتنہ و کائنات
 از لغتت فیہ من را وحی و مبدع عشق تو
 عالم پرست منہ از زلفیں چہ دینت کا
 بر چال تو دست عاشق ہر زمان لعل اس
 عاشقان بید و اسر سو از شرابے یجوی

احمدی را سالما سو دا زردہ زلف تامل
 من ندانم تا چہ خواہد کہ دایں سو و اتق

ہر چہ جز تھری دل نیست انمول بلہ اندا
 در رضاے او ہمیشہ ہمیش مع و راست
 پر وہ ہمارا پر زودیدہ بندہ را بخو است
 و ایں تمنج سکین چہ موسی و سیاں آگہ شمع

ای تمام جان و دل در نظر او در باختم
 و انشاستہ در دوتا و دل نہا لہ پرید
 کے شو و روزی کی آہید ناظان معالی
 ہر بلا کہ اندر جہاں بر من سدا از محراو

روز شیب اچھا لو در آرزوی حاصل او
 خون دل از را مہدہ گلہ کرب نہ چہ
 در ازل بود مہلکے دیوانہ
 شمع دیدم شمع پر وہانہ

شہادت شو تم بدو درو
 سحر از عشق تو من دیوانہ
 گشت عالم پیش ما دیوانہ
 جلد در دام اندر بر کے دانہ
 ناگھاں آں دانہ شد در روانہ
 مصطفیٰ از نور حق شمعانہ

گنہم ای بیان جہان نازنین
 آتہ شوقیت کیز ماں شہیدانوم
 تا خیال دوست را رخ نمود
 دانہ انداخت بر روی زمین
 حملہ عالم شدہ حیران او
 شمع عالم با نور حق است

خوب گفتی این شاعر احمد
 آفرین بادا تو فی مردانہ

بہ شکار صیدی در قالیب آریبہ
 طاؤس باغ عرشیم از آشیان یدہ
 آواز سخن و آفریب ہوا سطرہ شینہ
 در نامہ عجاوی اتی قریب دیدہ
 ہم شربت سقا ہم از بہم شینہ
 مانور کردگار ہم در آب و گل و میدہ
 دردی گرا بہا ہم اندر صدت چکیدہ
 مینگر بود بجالم آں راہ کہ نیست دیدہ

ماشا میاز قدیم از لامکار بیدہ
 یسرخ قاف فریم از دام کون بستہ
 روزی است با حق لفظ بلے بگفتہ
 سرار کنت کنز از لوح لہجوانہ
 بر خوان سخن نزلت آب حیات خوردہ
 مارا ہمیشہ صورت بر کسی کجا نشاندہ
 از پرتو خدا ہم از نور مصطفیٰ ہم
 آنرا کہ چشم باشد دانند کہ ماچہ ہم

احمد ہم کہ او ہم از خود سخن چکیدہ
 در بیکرم نظر کن کہ از قدرت آفریدہ

ردا افکنده بر و چشم میاں بستہ چیدہ
 ہمہ پے در و پے علت ہمہ عاقل آسودہ
 ہمہ چوں سخن جان من در آنجا ہم پیرا
 بن گفت از سر کسی الای پیرانہ
 کہ حق این سنت در عالم و گزینت سنہ

سے رقم بقرا کے ز سجد سوی بخانہ
 ہریدم ہی پرستان از عالم فارغ آسودہ
 ہمہ چوں بادہ صافے ہمہ قلب ز آتش
 بیرون آندیکے رہبر سب از طبع نورانی
 گمبیراں بادہ روشنی دوستی ساتھیوں

کراں جانے نکر ورم من گم فتم کیم کیم پیمان
حریت باوڈہ مجلس جینا گشت وکلا شان
قوان از صوبہ دیدی من از کج میمان
زیبیت وهدا گشت همه صلے و روان

شیرازی فعل کون دیدم چه حسا اول غوزا
کج عافیت رفتم گر از اغیار و رستم
چونوری عالی علوی خرازی روضی تارا
حرفیان سخن ابانے همه بکرتک در مجلس

در آک خنی ز خود رفتم بغلت غافلک
ابا احمد ورافقوی بایں دوا اندر جی ونا

یکر ناما چھے بیجا با او دوس نازده
زاهد از انچه عوی بآن جان بازده
طوبه از جان بر آر و قوت آن شهید
کز نمان ملک انیراے پسر آوازده
یکهدهع پر کن بآن ندی دو الکت باز
رو جواب جیرا نسل از لای مطلق باز
عقل رحمت جوی را در شکل تو تر ک

ساقیا ستمان جوان آلوده را آوازده
کمز و سا بیاں و آره شور و را بد اناک
بال تربیت پر کشا و از عزت را بگیر
صوفیان صاف را در مجلس مجمع کن
پیش آن زند جزا بانے صلای و بدر
جیرا بلیت گر بر پر سد حاجتی داعی کا
پیش چشم بودش را پندیه بر نیکر مال

صد مقلد را چه بینی در زمان خویش
خون بانی هر یک از گنج آجک را نازده

هر آنچه بغیر حقیتی تو از وی باشی برنگ
طلوعی نیستی میر ظهیری شیخ پد فانی
میان اهل او با نشان مباش ای هرگز
شوی آزاده و بیغم خلاصا زعام از ونا
زغیری عشق بیزارم که غیر عشق هست انقا
همیشه کج پیمان ست یا احمد بودانه

بیاجانا و جان ما قلندر باک شمس هر روان
سرا نمد پای مروال نهیرون شوا از رستی
بسوزش انگهی کردی که آئے معلقه عشق
پیکار خود بر اندازی به پینی کام را آندم
علام عشق جانا نم که جان کن فدای عشق
چو اندام هر جس و ناگس مزاج مرد عشق را

لے خنده و ز سو گاه بر خیز و لے انند
هر لحظه گاه و بگاہ بر خیز کوسے انند

کہ لے سست خواہ غفلت بر خیز کوئی
گر زندہ و عاقل بر خیز و کوئی اللہ
در جنگ غم فتاویٰ بر خیز و کوئی اللہ

احمد چو پدگاناہ سست ہر شرح ندید خواہ
لطف حقیق بناہ سست بر خیز و کوئی اللہ

حسن چو نیک و صورت رعنا نماندہ
ذات و کمال خویش چو زیبا نماندہ
وانہ تو فی بذات چہ عونا نماندہ
ایں شور و شر بخاق ہدرا نماندہ
عشاق را تہ حسن چہ نہ سوانماندہ
گاہ بہمان موی و عیبی نماندہ
گاہ بطور عشق چہ موت نماندہ
بالای دار عشق نہ در مانماندہ
انکہ ہزار عید ہا مانماندہ
نامش میان باید و بیضا نماندہ
انکہ بہ گاہ کوہ تجل نماندہ
نام سست ایگاہ ام و سستا نماندہ
انوار بگر سست بدیر یا نماندہ
نوری جمال خویش نور ما نماندہ
خود را بذات خویش ہر پیرا نماندہ
انظہار سست را تو بہ نرس نماندہ
ایں پردہ بہر فلک کہ چہ مینا نماندہ
ذات سست لیسر لیسور نشا نماندہ

شرب ہزارا بیت آید ہذا از حضرت
عزت گذشتہ از چہل با چہ نماندہ دل
عزت شکستہ داوی فرصت دست

غزل

شکل چو خوب بر رخ زیبا نماندہ
حسن جمال خویش چہ انہا کردہ
غیر کجا سست کہ از نہہ معنی نظم کرتہ
عونا و شور و عیبیت تو فی عیبیت غیر تو
بمردا بر رخ از رخ و انظہار نماندہ کن
گاہ طویل آدم و حوا بہ آمدہ کی
گاہ بہار عشق طویل آمدنی شوق
در پوریا و لغت چہ دلہا بسوختی
در کہ نماندہ سست و سست تو از شکار
دستہ جمال خویش تو پیر و کسبیدہ
آنکہ کیوہ طور دہا و تو گفتہ
موی و بی بی تو و دیگر وجود نیست
انوار ذرات خویش بخورشید داود
نایب و جلال خویش آتش فانیہ
در اصل کہ رطلاب و مطلوب عملو
انسان خلایق ایستہ نمودار و اقبال
میرودہ و مہودہ ماہا کی دوری
پیمانہ و آشکار تو فی نیست نیز تو

یوسف بہاؤ بہر لبینا ہنس لودہ
واعنی ز عشق بر سر اقیانائے

جنوں نونی ویلیے و محمود و کم ایاز
جاننامی عاشقان ہمہ بر باد و اوہ

ذات تو احمد اہم معنی ایزد و لیست
اوصاف ذات خویش بصورتا و

وزی مصطفیٰ تو آدم ہمساز
اس صورت ز صورت معنی نشانہ
ایں بجز را بہیں کہ تدارد کراؤ
جلد نونی و نیست کے درمیانہ
جز و صحت تو بیخ ندیدم تراز
جز و ہوا حق ممکن در آتش یاز

اے صورت ز صورت معنی نشانہ
واٹ کہ صورت تو عیال ویدہ آہو
دبا و مخرج ہر و یکے واق و م مزن
بھوسے ت لبث کہ نمودار کر ت مہ
در چنگ و بر لب و بر باب و بریر و کم
صفتت از نشیمن قدسی وان ما

احمد تو شیرینی فاش رہی
نزد و یک خلق ہست اس فرخاؤ

جلد ار باب محنت ابروئے ولایت
بنائے اندھ صفت خانہ نخت ریب
در مقام کی مع ات مرست عاشق و آہ
جلوہ او بہ زمانے بوزیا و باد
در شریعت مرد و وار آویختہ با و ارب
از بیانش ہرزمانے درد مال شکار
مرو معنی در حقیقت صاحب اسرار
انہ ہرزراں و یکدیکر کشف حجاب تار
اندرون خرقہ تو حلقہ زقار
پیشم دل ازاہ معنی ہرزراں نظر ریب

خاوت امل حقیقت خاوت محنت ریب
ہر کسی از تم و عدت جبرئیل از مقرب
ہر کہ در باد بہر موزی کے توجہ خدا
ہرگز آگہ از موزی اھو محکمہ مکمل
ہر کہ او و ما از حقیقت میر نہ مصدق
تا نہ در باد بہر موزی عشق ہر تر و ادنی
بوالصفا لائق رسد و رسد تو جید الہ
از سبب بیگون ادنی خواہہ ہارا جود
چرا نہ در زبہ دور اسکلام تا بیکس
عاشقان از امتا نشانے حال ہوشاں
احمد از بوی شربت کشتہ سرستان ام

حلقہ دیوانہ گان را او ہمیشہ یار بہ	در چشم عارفان ہمہ پند نمودہ روی و جمال خویش چو نہیام نمودہ در یکا نشانی حسن خدرا نمودہ حسن و جمال خویش تو اینچ نمودہ غیرت کجاست در ہمہ خود را نمودہ از زمر خویش بہ ہمہ ترس نمودہ	ظاہر جمال خویش تو نمودہ ہم خویش را بخویش نمودی ز خویش واللہ کہ غیر نیست در این کار نیست اظہار کرد حسن خدائے ہمیشہ خلق دین مایکے جملہ یکے بدین مزن اندر جمال خویش نہادی تو چشم خویش
بر چشم احمد سنا جمال خدایا بر چشم احمدی ہمہ سنی نسا دہ در صورت تو کشتہ عیالی معنی الہ خود را شناس و با طرت کس کن نگاہ در صورتے بشر بخدا نیست اشفتاہ مقصد چہ ذات مست چہ پیر چہ خاقا مقصود ذات توست از این خوبی را عارف کتہ مدام در این بحر آشتا در خلوت خودی بگردائے تو یادت یہ چارہ را خدایا کہ غلط کردی بکار	بر چشم احمد سنا جمال خدایا بر چشم احمدی ہمہ سنی نسا دہ در خویش متن بدین وطن درستی نگاہ انسان نمونہ ایست ز انوار از روی دانند کہ دوست و دوہماں اشاعتی مقصود ما ز کیمہ و تجا در بیج نیست مطلوب خوبی توئے اندر این جہاں گر آشتنائے بحر خدائے بخود ہمہ ہیں گر نیست آگہ از تو در دنیا چو سکتی اے بیس را نمود خبر از جیب حال تو	
اھل تر کسان شستہ چہ چارہ است از این درود ز این بلائی ہزاراں جو آہ در تاب عکس روی تو علم نمودہ خود آشکار کشنی و آدم نمودہ سنت آیاں گروہ بہر دم نمودہ دیدم خبر خویش چہاں کم نمودہ	اھل تر کسان شستہ چہ چارہ است از این درود ز این بلائی ہزاراں جو آہ ای از جمال و روی تو آدم نمودہ دانند کہ ذات توست عیال ہمہ بشر کہ روی عیوشاں کہ جہا نیست بہر ہر بار بر لباس دیگر میشودی ہر بار	

احمد کچھم خویش خدا دیدہ روی تو
بر عارض تو کشتہ سب لکم نونہ

واللہ لیسہ کجا است سراسر تو بوی و
انہ ناز و از کر شہدہ پچھا تھا ر بوی و
خو ورا بشکل و صورت انساں نمود
ایں در بروی اہل مسافتی کشود
گداز گاہ شکر لاندول وانا ز دور
گداز حسی وین در رخ خواب فرود
دورہ آجی جو ہے چو کما بوی و
واناے خشتگان تو عشق آرزو

بر صورتہ لبشہ کہہ دلہا ر بوی و
از خط و قال و زلفت تو آشتفتہ کرد
از دیدہ در کجا است کہ در یادیں نمود
اچھل چو چھم ر است ہزار کہ بگرد
ور خود ایں سخن نرسد جہانے سلیم
دلہا می عاشقان بشود مبتلا پھرا
دلہا بہتیر عشق سراسر چہ کردہ
جاننا می عاشقان ہمہ برابر با و آوہ

احمد ر نور عشق ہمہ کشف میکنی
رازیے گداز شہدے شہود

در کج سو دایے جمنوں لڑفت
از سکہ طلا مات بیرون رفت
مست از نے کاف از نون رفت
از سر و وا از پائے بیرون رفت

من کیم از دست بیرون رفتے
بید کشتی در مطبخ صا حسب دلال
بجرہ کشتی در مجلس سے خوار گان
کشتہ با تیغ طلا مست او شہید

احمد کی اولیانا را دانی کہ کیست
کہ شہدہ را ہی با منوں رفتے

سے کشتہ ہر دم مرا ایں رہ سوی آنا
گتیا بدودہ ہر شش لب رفت
او کجا کجھد فرود رفتے و سب
روی خود را می تا بد عشق و در جہا
زا کہ بید با شہدے شہیدان قول حیرت

لشہ مستی سے فرز ابید پے شراب باوہ
خالسہ ران جھال در فرود ہا کھار مند
ہر کہ او سر مست از جام شراب عشق شہ
چوں طریق شہ قبا زنی باوہ کفرستی
عقل و حرص و آرزو شہوت را اندر کھال

مگر کسی نہ حال عاشق دل خستہ گئے

مستند تری وری نہ منہ مری پیکر جانہ وادو

پیشہ اچھ نظر بازی ورتہ و عاشقی مست
کے گزار واز ملامت عادت معتاد

خود را مایں طریق پدیدار کردو
سر مای عاشقان لب و آرزو
جملہ جہاں محیط ما نوا کردو
عالم پر از صفا بفت استوار کردو
دم پر طرف پیشم نمودار کردو
عشاق را بعشق گرفتار کردو
جانہا فدای طرہ طرہ آرزو
معلوم نیست انکہ یہ بخار کردو

در صورت بہشت کہ نمودار کردو
جانہا ی طلبیان ہمہ بر باد وادو
نور و جمال بر رخ خوبان فرودو
لازی جمال خویش بصر انادو
در سر و دو دیدہ جلوہ کنان حسن تو
بر بودہ بغزہ بی جان عشقان
و طلب سے ز غمزہ غم آرزو
در بودہ چہ شب پندار می کنی

احمد شمس روحی نو پوزانہ بابت
جان فدای عمل شکر بار کردو

و لیکن طالع و بخت از تیرہ
کہ ایک ذرہ ہنر از بیخ ندرہ
کہ از آسپس ایشان پر صد رہ
کہ از نزد یک ایشان تو تیرہ
عکس و ہم و طلب سے پر خطر رہ
و ما غم از حلاوت پر شکر رہ
پیشہ سرو و انا و سفر رہ

ہنر بہتر نیک و اندک رہ
ہنر بہتر ز خرد واد کے ندرہ
نزدی جے ہنر پر بہتری کن
نیانند ما قلاں نزد یک بد بخت
ہمیشہ عاشقان اندر خیالت
چہ نین وصف لیاقت از گویم
ظہور مر و انا و سفر خند

فناں مبین ز توئی عزیزین جان

کہ شرت این حکایت بخت رہ

وی یوسفی از کتعال ز تائب لہم اند

کے باوہ تو دوران از تائب سلام اللہ

باورست بہ پیوستی ہذا تا سب الہامی
 نوری ز خدا شتی از تا سب الہامی
 در باب کہ بخویشم از تا سب الہامی
 در باب کہ مخو از ام از تا سب الہامی
 پیدا و نہانے تو از تا سب سلام اللہ
 ہم گنج بویرانہ از تا سب سلام اللہ
 اظہار بنا سوتی و در باب سلام اللہ
 ہم رازق و ہم صمدے از تا سب سلام اللہ
 اے سیدو بے گیتہ از تا سب سلام اللہ

ای آئکہ ز خود رستی از جلد بلندی
 از خویش ہد اکشتی مقصود بہر شتی
 در باب کہ درویشیم در باب کہ دلشیم
 در باب کہ بیادیم در باب کہ انگاریم
 پیمان و بیلانے تو در جلد مکلنے نو
 ہم باوہ و بیجانہ ہم خمتی و محنت لانه
 تو شاہد لا ہوتی و در عالم ملکوتی
 ہم عاشقی و ہم شتی ہم صادق ہم صمد
 اے عارف و برینہ اینجا زان نجیبہ

امر و ز توئی احمد ز اول تو بودی سرمد
 وصفت تو شد مدہ بید از تا سب سلام اللہ

بر توی از حسن خود پیر آفتاب انداختہ
 آمدہ سرست و از خاطر نفاق لبہ اختہ
 عاشقانہ ترا سرب در پیوج و تا لبہ اختہ

ماہ من چوں از جمال خود نفاکے نہ اختہ
 شاہدی لا ہوت کا و در زمر زندان و لیس
 آسیر زلفت پریشانی مدہ در عارضش

تا ز جام صومکہ خود و احمد جبروہ
 خویش را اندر خرابات خراب انداختہ

اصل و تو عشق جلد ششم پاک با تا آل ہدی
 نامزد و ہدا بیت را عشق مثنوی آل ہدی
 گبر و ترسا اگر مدی بیطاعت سگمال آمدی
 از سرستی بسبیلان پای کویاں آمدی
 کج ترائی کے جواب بودی عکراں آمدی
 وز شاہ از چہ کجا آہوا گریب آل ہدی
 بیگمال عارض شدندی چون صفی آل ہدی

گر نظا ہر عاشقی را بخشش فرماں ہدی
 گر سزاوار آمدی ایں امر ترا ہیر با طعی
 طاعتے ابلہیں اگر چاہش بی روی عشق
 گر عروس عقل را بودی از میں تھی خیر
 گر خروش غیرت مردان خودی از اول
 قوتے سیر بود و سوزی عشق تو ہی مگر
 عاشقانہ اگر برات عشق ہم کرکب نامدی

پارہ ماہی زرد و شاک باگر سیان مدنی
 بیشک اندر طلقة اسرار مراد مدنی
 ایں رقم بر گوشت تلخ ملو کال مدنی

احمد اسپہی تو بچوں گوی در میدان عشق

ای در یقینا جملہ اندر حم چو گال آمدی

باجر یغیاں زرد باز و بادہ خور در کافری
 لے سخن کے گنبد اندر شمع مردی بہ سری
 خویش را کتر شماری از جنوی تیری
 ہر کجا خود را بہ مینی، مچو طلقة برد رہا
 در گداز از ہر دو عالم عاشقش شو کیسری
 آدم در صحبت مردان نہ عمرت بزوری
 عشق با عادت نیامیزد مکن بازی گری
 آنچه از کبر و منی شد نیست الا کافری

احمد اندر خرابے خدا کے مازن

ما ازین میدان نبوی جان تن بروری

گر بیان و لم بگرفت مستولی
 خوشا و زودی کے سے نام و نشانی
 صد آمد پای من ناگہ بکے
 فلند و زودتر من یا لھن کے
 بسج من رسید آواز بکے
 یرن عوطہ مسترس از ہر شنلا
 ز غم زانو بجان من زدے
 ندیم بر شمشیر ما نور کے

گر جو دال یک نفس از آن شدی بر رخ
 جہر میل از سدرہ گر باری در گروی تو
 گر سببم دزد تو انتی خرمید عشق را

احمد اسپہی تو بچوں گوی در میدان عشق

ای در یقینا جملہ اندر حم چو گال آمدی

در خرابات آی کرد سرنداری داوری
 کافری اسلام کردی گر کیوی عیب کا
 گریزا اسلام باید بے زخو د پیرن کی
 تا تو باشد او نباشی رخ خود ضائع مکن
 این جہاں بس اند جملہ جوہری اندر او
 در گداز از گفتگوی و در گداز از جستجی
 تا تو در بندگی وجود این سخن تو نیست
 آدم و ابلیس ہر دو علت آمد عشق را

بکوسے عاشقان کردم درنگے
 ز نام و ننگے کم کم زین لیں را
 کشیدم دامن از روی تا گریتم
 در آمد ز دامن آن ہونٹی جان
 کشاں برد او مرانا در خرابات
 کہ ای نادان بدر باری حقیقت
 بتی جامعے بدست خود ادا ناگاہ
 بیک جوہر چو چنان مست گشت غم

<p>شدم آزادہ از سر نام و تی</p>	<p>وریدم حاصل را در دم زستی</p>
<p>بخت و گفتہ ہمیشہ کارانی</p>	<p>طریق عشق احمدی بن است</p>
<p>تکر دم هم خود را پای سبانی</p>	<p>گهی یا خود بصلح و ز کجنگ</p>
<p>نبرد م بیخ این گوئی گسائی</p>	<p>ورق ای و رینا از جو آنے</p>
<p>دل م شد بچو باغ مشروانی</p>	<p>تکر دم بیخ روز سے مرگ ایاد</p>
<p>برو یا ند گیاه زنده گائی</p>	<p>بگفتہ با خود ایکی مرگ آید</p>
<p>که کرد او دوستی را در زمان</p>	<p>کتول خضر گاهه شوق و علم زو</p>
<p>مشورتی در جان شتی خاکیاں اند آتی</p>	<p>زینا سرود را باران کسکی</p>
<p>فلنک در جلاو کر و سبیل اند آتی</p>	<p>شد این شرح مستور از خود اینچنین</p>
<p>خاک و رتی تانہ و چشم و تپال اند آتی</p>	<p>باز چہین شامتہ را در بر سوال اند آتی</p>
<p>جوں عیالان چارہ می آلا شیان اند آتی</p>	<p>یکسکر ششم جوں نمودی کمال اند آتی</p>
<p>و بیابان تو تک چاہ جنان اند آتی</p>	<p>از بر زنی تر مرمتها آن سید کو کون تو</p>
<p>دوشمنان فرخ را چو سنگ گاہ ان آتی</p>	<p>ست از عشق تو از سمنت تا اوقات و می زند</p>
<p>بر ابرید و عہدہ انفا نکان اند آتی</p>	<p>صعد ہزار الال بوی عشق سگفتہ یہ کرم فینہ</p>
<p>بر سے چارم فلک معن با سب اند آتی</p>	<p>رو سے ہا عشق ایسا ن لیلیال نمود آتی</p>
<p>بر سے اعش از محمد تیغ لکن نزل اند آتی</p>	<p>چلکہ دار کی کیسی مسکینت تم فر سو را</p>
<p>بک وہ ہا خود کلا ری مظلمان اند آتی</p>	<p>بعد از ان کسی مر کجا الاز ہر شمش</p>
<p>از سر تی جاوہ و از طیبیل سال اند آتی</p>	<p>مردی بخار ال از صغہ گوئی را و طو عشق</p>
<p></p>	<p>عوط ہا تو سر کم در کج سعائی لا تم</p>
<p></p>	<p>صہ خیال ان در صغہ شوقی ایسا اور کلمہ مع</p>

چوں عزا از پیش ز بهشت آسمان ندانم
پس چرا در پنهان بگماستم آن ندانم
گرچه یاد کن تا کردی دوازده سال ندانم
خلق را در گردن پیچیدم آن ندانم

احمدی جانم که وی را خوانده تو زنده مانی
ز آنش چه حساب در هر گران ندانم

آنکه از ما و منی سر را ز خاکت برگرفت
چوں نشانندی دیگرست را بر سر پیشگاه
صد هزاران جان من با وفا دای مهم تو
را از خود و افاش کردی در میان این و آن

بجز نوا از پرستگس پیچیدم بهمان ندانم
بجز گنبد نظر از زمین را تو نگه دار ندانم
بچینس قدر رفته باشم که خالق جهانم
کسی همی بگویم آنرا بگماستم عجزم ندانم
که نوا از پرستگانی بدر بار با کفر ندانم
کسی را نه نامزدی تو حق جانم ندانم
بجز تو را در آن گنبدم به پیوستگی ندانم
بجز تو از آن گنبدم به پیوستگی ندانم
بجز تو از آن گنبدم به پیوستگی ندانم

عقلانی

خداوند ترا زید خداوندی و جباری
تو جباری تو شغاری تو سلطان جهانم
ز سنگی چینه آمیزی ز چوبه نیشکر زری
کمی فرعون کاخر را پدر یا غرق میسانی
چینس حکمت ترا ز میب چینی ترا
کمی از آفری بگر خدای سلطانم
ز خاک تو آب و گل و جوی آبی سلطانم
کمی از راه بر سرش گری ز کز بیانی
کدای را شتی بستی ملوک را را سلطانم

عقل

بجز احمدی که خاطر از نظر بیاید
که دست بپوشد احمدی که

بجز تو در آن گنبدم به پیوستگی ندانم
بجز تو از آن گنبدم به پیوستگی ندانم
بجز تو از آن گنبدم به پیوستگی ندانم
بجز تو از آن گنبدم به پیوستگی ندانم
بجز تو از آن گنبدم به پیوستگی ندانم

بچه ده تو خای که در سیدان شوق
از شوق ترا کس زده ز خاطر احمدی
سای آیدم نمودی ز کورانه ز احمدی
سوز زده ز خاطر و کلام احمدی
نطق بر زبان تو ز احمدی

احمدی

پہوں پہلا ب محبت روز و شب آتی

بھی ہم ز حال دل نشانی
 کہ از اول در فغان بیم بھانے
 زہر قوتے و شعری و انتانی
 فتاوم ز ایں حد بیفتانہ گمانے
 در ایمن و پیدایو دم و رعیانے
 ندیدیم خالی از کئے یکے مکانے
 دل آغیا میر و دور پارستانے
 و بہر قاری نہ بہر صاحب بیانے
 چہ و نند قدر دل بہر نہ پزوانے
 بہر از اول و بہر از اول نمانے
 چہ برخوان ملوکاں آخزانے
 بخوید میر رضا ئے عنیب وانے
 ایمی آرزو و بسا ن تر جانے
 خداوند سے کریم مہربانے

بکاری دل زور فخر زمانے
 کہتا پھوں ست احوال دل من
 و گفنا رکھیاں باز چشم
 ہمہ از اول تھی گویند نہ ہاؤ
 کہ و لیر از اول ہی یا فخر من
 تا مل کہ ہم اندہ دل تھی من
 بہر جائے کہ کوش و ویدہ رفتہ
 بدانت ہم کہ از دل نیست کا کا
 ضا و نندان دل و نانتہ کہ از حق
 خیر از خط رسول حق چہ نہیں نادر
 دل را غیبے ہا سے محبت خوارت
 عزیز بست آں دل کہ او با طبع
 میاں عاروت و معروف ایری دل
 کرو اندہ ہمیت دل را بیزار او

ابا احمد نود اولت سیم کون زود
 بشکرانہ برو کن جان فشانے

بیرون شدہ از منی و مانے
 در خرمین دوست و آشتانے
 من جلد ترا و تو مرا مانے
 طلاؤ سوس و ہر اسے روکتانے
 ہر گہ دست تمام ہم بیخونانے
 بس شدہ اگر حرفت اسے

ای بخرم را از آشتانے
 ای و زودہ آشت محبت
 خصال ترا چہ کار با من
 عشق تو لبیبہ چنان کن
 در کوشے مجھ تو آن ورنگا ہ
 یا ہم ڈانے برسختن مال

بسینم بخت پادشاہی
بستناس کہ ہما در کجائے
ہماگوی حقیقتیں رہا باقی

در عالم بیستوائے خویش
عشق بست مقام تو خود خویش
چو گمان نہیں عشق بردار

احمد تو ز ما و من بیرون آی
خواہی چہ کفکب بر سر آئے

نہاں درد لب و جان اثر ننداری
تو از دل من جسم ننداری
چوں درد ہنست شکر ننداری
آزما بجز دیگر ننداری
زا تو دل و جان شکر ننداری
معذوری کہ این خبر ننداری
تو پیش این گھر ننداری
تو این نسبت از پند ننداری

بر عشق مگر گذر ننداری
از درد و دلم جہان بدرد دست
از نام شکر چہ طعم یا ہے
گر عشق بسنگ رخ نماید
فولاد ز روی چو موم گردد
اے بخیر از سر و دست شاتی
منصوب و ز خلق عاشق نند
ما را پر دست و ما در از عشق

احمد تو ہمیشہ شاد و در عشق
غم نیست کہ بیم ز ننداری

ز آنکہ شایان را بخاک آفتد و در پیر و دی
عشق با علت نیامیزد مکن بازی گری
مرد ناہنیا نماند راہ و رسم ز گری
ہر چہ از تقلید خیر و بد است الا مافی
تا نہ بنداری کہ عاشق بر است ہا ہری
اگر تو باقی گرتو باشی از وجہ و خودی

در حرا بابت ای پسر کم زبان تو لایق ہم
تا تو در بیدی وجودی این سخن حلقہ نوبت
ہر کسی واقف نگردد از مزاج عاشقان
از رہ لقایید بگذر عشق را تقلید نیست
از دم و اطمین بر زد و علت آید عشق را
بستہ شود از خود بیگانه تا زہد از روی آلا

احمد از دورہ عشق سرور و درویش

ساز کہ دورہ فنا و در این بارہ کجاست

کز ویایم و گریختی نشانی
 که می بینم از و در اول نشانی
 ولیکن نیست بر ظاہر عیبی
 نه بحوال گفتندی را بر نمانی
 نزد دید عشق اندر بر مکلانی
 آد بر مانے خرامت بر نمانی
 وے خواهد سلیم و یک جانے
 نه خوف و نه رجا و نه گمانے
 حس با جالش و رفتانے

بیای عشق بازیم یک نزلانے
 ندای دوست را ایستک گویم
 بچشم دل عیال گردید مارا
 نیاید عاشقی اندر عیارت
 دل خواهد نرسد و کون آزارو
 غلام ظالم کپانے عاشقا نم
 نشاند عاشقی با هر حرفی
 درون بے طمع در وصل بچیرا
 ارق بر شوق و عشق و میل

ایا ایچھا بیرون شوزی بیانات
 کہ عاشق را انباش تر جانے

معنی گور و قیامت خور اگر مردی مسلمان
 مگر شری نماندی تو از آئین مسلمان
 یا بر شکل بابین بهیبت گو تو با که ممان
 چه سازدی اندر آن ساعت که مرگ آید
 اگر بر سندان از ایا حق خرد و گل خرد ممان
 حوال غلامان اتو بخورد و خودم سیدانی
 اگر جوی قبل پندردی و اگر جوی شیخانی
 که چوں کوس اصل یا پند زنده مرگ در ممان
 بهیتی قوت ما اراق آس یا قوت زمان
 چه احوال بیگروی بیک آه شیبانی

خوار چندین غم و نیا که در وی مثل نمائی
 زبان دوست کو تا که من سر خالق مسلمان
 بصورت مرد حق منظر است و بی شکست
 گردی آ پنجان طاعت که شاکست حق با
 برانے زینیت دنیا شگانه ذره کوسے
 نفیہ و عالمان اے اتو خرد و گاد و گاد انوانی
 بنیدانی که چوں آ ہو شکاری مرگ لھیدی
 زبردستی کمن جانان میاز ز نیر و ستانان
 سترابوت شانمان با اگر در گو کرفت لھیدی
 چه آ مرگ سسیم پیری اوقت حسرت حیر

پہا ایچھ کہ عشق بہری تو نہ در مثل نہیں بیجا
 سہا آن حال سطلے مسلمانے

کہ اسی خلاصہ تقدیر لطف یزدانی
 کہ خاکدان فنا نیست جاے سلطانی
 کہ کس تقدیر داریں جز عم و پریشانی
 کہ منزل است ترازیر خاک نادانی
 کہ جائیگاہ تو قبرست و گور ظلمانی
 کہ ظلم میکنی و مال خلق بستانی
 بعدل کوش و با بصافت ناکہ بنوانی
 کہ خون شود جگرت گریخام را خوانی

باغم جہاں ہست ماری در درجہ انسانی
 وصل جہاں کاوش بودی نشا پادشاہی
 اپنی ہمہ بانگت ضرورت زار و افغانی
 کاشکے تن سوختی گروستے مان بنی
 کاشکے باخلق مارا بیخ سماں بنی

گوش جہاں بشنو بند بصر احمد را
 کہ نیست بیخ کہ از گفتن مای خافانی

سپیدوش گوشم ندانے بیخانی
 ز روی عقل نظر کن بخاکدان خفت
 ز جاے سلطنت ست اپنی مقام خانی
 مساز منظر و بستماں سراز کاخا نہ
 چراتو غافل از آن جایگاہ تارہ کی
 بدین صفت کہ توئی ظالم و مسترکار
 مکن مکن کہ بقا نیست مر و ظالم را
 نظر بآفرین اعمال خویش تن میکن

کاشکے بارادریں عالم عم جہاں بنی
 روز شیب اندر عم جہاں و جان بریں
 کہ مرانقصود از جہانان حال شدنی
 آستی ہجران وی اندر درلم شکر گرفت
 ہر کہ او یا خلق در جوست نشا اندر جہا

احمد چند آزماے صحبت اصل خلق
 گرتو صحبت دوستی آخر پیشمان بنی

در سببہ نماندیم خدایے یقینا
 درین طریق چنداں سبب کہ تیرے بگمانے
 ایک کہ گرتو صحبت نہایت لطف
 از جو و بیایا کہ سبب را بپوشید
 لطف از تو بہرہ امرا کی با زبان
 با اصل گرتو صحبت لطفے برہنتا

در نقد بدادیم شکر بپیشمان
 آتش کدہ عمر تو کردیم دل جہاں
 سبب پند وہ در پندیم تو صد پند کہ تیرے
 بسیار بنویسیم کہ سبب نہ تیرے
 پروردہ غلطت تیرے بگمانے
 تو نام کہم در اداری تو کن نام لہنتا

دریاویہ مقرر تو احرام گرفتیم
صدغره زدیم از دل غیاظ و طرب
بر دل نبوت شبیم که جاوید ترا ایم

دلخ تو گرفتیم اجابے باجیے
لبیک شنبه ییم جو اے پو بجو اے
در سلیق نوشتم تو کتابیے بخاریے

از بس کرم و فضل کہ احمد ز تو دیدم است
یک بو بگذاشت بخراپے بخراپے

از پرده پیروں آمدہ چو شمشککاری
در چہ دو دریای یچتر شدہ جیراں
من درست بجائناں ز دم جا لید کرم
جان و دل من بر وزوی بیست دینی
در بحر یچتر بلب آب جیب آیم
توجید قدم اردہ و لغزید تر دم گام

جان دل من پچودہ بشوخی تو عیاری
تاراج شد زورق کشتی و سماری
فریاد زوی خود ایم و مخواری و یاری
جان و دان مارا بنو و زلت مخواری
در سر کب جاوید نملدیم محساری
تلبیم بر آن دست کہ خود را اگنداری

یا احمد اگر گفتہ تو صدتی و بحق است
چوں فزہ تحقیق بی بروی تو سوار است

براست از عمر کسے در دل نیالے
دل و روح اند هر دو شاد و محترم
کنند مقرر شش دل محال انزین
کشت میا ای جان مارا بچلا شاخ
چه از دیدہ زو و وہ شد خیالات
زبان و گوشت خلق برنگ کز شد
بیوئے حضرت وی کرد آسنگ
رفائے دوست را جو یا ای بهر جا

کہ ما کشتیم بر خود پیر و بایے
حق و نفس و ہوا ما نتدزالے
ز واید از دل ما ہر محسالے
گلند از سمست ابی دل برنگا
دماں و در بند شد از پیر مقالے
بز و طبل میا آں کہ او دو والے
ز صد قش پائے ہمت پرور بالے
بہر شیب فراتے وقت حالے

دل احمد بعض خود خدایا
بہر خود نگہ دان از ملائے

چرا با عقل کم سازی کجا با بی چنین باری
 بہتت ہست چوں کہ گسیج امیں بہت بگری
 چہ داری دو کستی با او نیاید زا و فاداری
 بود شہ سلطان ندیم دی کشتہ اورا بگری
 بہا زاری قیامت در پاپے نیک باری
 بہشت جاوداں جاہت ز وقت رستہ باری

چرا ای دل تو گزاری مرایں تن بہر کاری
 ہوا تن خوش دون و بائل در سوی دنیا
 نیایے زا و فاداری کہ بہت دوست باری
 کسی کہ اورا ہوا و تن بوی تدبیر گشتہ
 اگر تو با ہوا و تن ہمیکو پتی بر روز و شب
 تو اب غازیان یابی جزائے صبران مہنی

ایا احمد کہ جوئی رضا کے خالق اکبر
 ایسوی نفس خود منکر متہ اورا تو مقدرای

کشم زخمی زرد و زردیں و درد بیانی
 چوں بندہ پیری کہ براتند تو نمانی
 امید کہ لب نشہ زرد باش ترانی
 آتش ز لب جہر مر او وصل چشمانی
 بر بوی تو شہ سیم و دوست زرد جہانی

بسیار کشیدیم ہم سب ز تو دانی
 دافنکسی ہجیہ لیمان و خسیساں
 ماہیت جان و دل من با تو چہ وریا
 مارا کہ ہم تو ہوا ایدوست شفیع سوسہ
 تاوید ترا جان ہوا ہی تو ہو کس کرد

ما احمد دل سستہ پو وصل تو ہوس کرد
 فرخندہ کند جان و شش پنج معانی

ای آسب غنا ہست بہت تر نشہ تو نشانی
 تخیل کن بندہ ز بوی و تیغ مہاسانی
 کہ ز جہت نشہ دل خستہ مر سوسہ
 بر بیان دل آستند شاغ تو بہت شاغ
 در باب ز مجوری و در وصل ہم آری
 نازندہ شو و جان و تن و ہمن آری
 از فرس بجزش آیم بانہرہ و بہیاسے
 جز آنکہ ہمیکو زردی فاطمہ ہر جاسے

لے صبح سعادت ز شب جہر برداری
 لے جان لایح سستہ کنت لذتہ کن
 مارا زبرد دوست یکے مر ہم وصل
 ای وصل کیش در غم جہرم تو تن بزار
 کہ از عمر شہ ہم سپر و مر اظافت آن بیت
 کہ با تو ز ماسے قفسی چہ ہست بہ برام
 تا سکن بود ساززی این جان و دل من
 گر وصل نیاید بہ ہم من چہ تو نام

<p>دستی کرست پتوہ نقاب انبغ آبشای</p>	<p>بجنتی برای احمد کینک بھوہ</p>
<p>بید گلہ شگفتہ صد ہزارا</p>	<p>دولہ و عید تو جوں انو بساری</p>
<p>بامید وصالش و رخساری</p>	<p>بیاغ گل رسیدم مثل میل</p>
<p>شراب الفت اور انگساری</p>	<p>بباغ وصل پر مخور عشق</p>
<p>جہا از بخیر و ضالی از وصالی</p>	<p>خرا مال و رضنای روضہ است</p>
<p>کہ عارف ہر اور آں شند و نگاری</p>	<p>باری پر زباز خوش زیا</p>
<p>سمن از معروف دارم یاد نگاری</p>	<p>گر آں در نو بہانق فلکارت</p>
<p>ازیں خوشتر نباشد بھیکاری</p>	<p>دلہ و مہرے شاد و آق نازان</p>
<p>بغویہ جز رضائے شکاری</p>	<p>ہر آں دل کہ او شراب آئیں بافت</p>
<p>شگفتہ اندر و لم زان با دوروی</p>	<p>ز کوسے دوست باو اور اگر دوسے</p>
<p>بجان من شند از آں بوی دوسے</p>	<p>بشہ زان در دوی و رو ماغم</p>
<p>شراب بھرا زان ہر گد خوروسے</p>	<p>نہال دوست ما زان آبوت بد سیر</p>
<p>فدای جان ہر شت تاق کردے</p>	<p>ز خوبانی غمراہ ما چوں برکشیدم</p>
<p>نظر کن سوی مردال اگر تو مردی</p>	<p>بھرا رو بیت بیوی ہر جیست</p>
<p>کہ ناہید رختیق برورد دوسے</p>	<p>در نیاکو ہر سے در یائے مقدور</p>
<p>از بھجڑا صی وہ وصلش تو ورافتے</p>	<p>ہر آں وقت دوست خود تمام است</p>
<p>بجنتی برای احمد کینک بھوہ</p>	<p>اول احمد ازیں سختی بدوست ہا</p>
<p>واے مایہ محرز بند گانی</p>	<p>تو ہر سا محنت شرا بے در بد زوی</p>
<p>واے جان جہان شت اومانی</p>	<p>لے جان جہان شت اومانی</p>

خوشتر ز حیات جاودانی
 مملکت و دین آن جسمانی
 روح ہمہ در جسم جانی
 ما را اکبرم ہی بخوانی
 چوں شربت وصل خود چشانی
 یک ذره سنجیدار بدانی
 آن مملکت ذل جاودانی
 زیرا کہ عزیز تر از جانی

ای کاہن ہزار جان احمد
 رفتی ز عنایت بزاہگانہ

دیوانہ شد مومتم ابروی چہ باری
 و الت کہ نامندہ است مرا طہ شہ پارہ
 چوں جنگ شہ قاست من ہر گاہ باری
 در سینہ ہنوز است مکتب ای کباری

احمد ز در بہر تاشا کے رہا میں

از گلشن روی تو دورا بہت بہاری

وی سبزہ بودی زاری
 ای گوہری شب چہارن زاری
 ای مادہ بسینہ زاری
 ای بروہ زین سن زاری

خرفا ست تو نہ بسینہ احمد

ای سروران بیارغ بازاری

اسلام آباد می آید ہر دوست نہ ہر کو

یک غمخیزہ تو ہزار جان ست
 جانم ز تو کے در یغ باشد
 روزم ہمہ سر بسر سعادت
 چوں عید وصال تو در آید
 سر بہ اجلا ہی نہ ہر ازم
 ملک ہمہ سروران علم
 ملکینہ ملک دولت دوست
 من عشق ترا بجباں خمیدم

افقاد بہ زلفت تو مرا تا سر و کاری
 تا چند کشم بار غم ہجر تو ابد دوست
 بنوا از مرزا تکہ تو عشاق نوازی
 در لہجہ ہجران تو ابد دوست شد غرق

ای سروران بیارغ بازاری
 شد خانہ چشم بیژن تارک
 رفتی و ز ہجر سینہ شد داغ
 از وصل تو بود فرسوخ جان

جمال اللہ می بیغم ہر زودی بہر سوی

صفات اشد می دانم به هر حرف به خطی
فتان او نمی یایم بهر مای بهر حرفی

کلام اشد میخو انم به هر حرف به خطی
فتان او نمی بیغم بهر صورت بهر تکیه

مرا احمد نمی گوید مکن
چگونه مکن که می آید شب بزمی از سر موی

جانم به بری و باز نمانی
بر من تو تر محمی منی
از دیده به برود رورش نمانی
از عقل و تیر و نیک دانی
قرائے و سب و کلم و پارسائی
بر بند و بال شد قرائی
با من تو بی شغی هدائی
گر دیده به با همه هوای
خوش از همه کار بار یائی

اس دلیر طایر مثال کجائی
من بیدار و دلیر و زیاری
خونخامی جبال تو و ز آمد
از جان و جبال و دل بهدایم
زهد و حکم سب و دادند
وراه قلقت رری تفاوتیم
باتو بقلند رری در آیم
درس و سخن و کنا شب بزم
یک مختزه تو نیز از جان است

احمد دل و دوست از حق و دوست
زیر آک وصال را جبرائی

که شد سلطان فضل او اسحق بی
بگنجی آندری غلغله تاگر موی فرو یائی
میان بزم جانبا زلال روان و کرایان
ازال پس روی حق که از خود و پستی
شوی باقی بوی و ایم چه از خود و مجزائی
تو آنکه روی حال یابی که از جان و پستی
و گرنه تو چه میدانی حال عشق سحائی
چه میباشی بری گلشن چینه گلستان

را تب تنهوان آمد ز فیهن فصل سحائی
بعضط عشق سحائی بیرون شو از بزم عالم
چه از میثاق مستی سبک آرتن و شایع از
در آنگه مر و حق کردی که از خود و حکم کردی
چه خود را بیدست گردانی ز بقا اند تقابلی
درال صلب از و حال یابی که از خود و پستی
بگویش جبارک دل ز بندگی پس ایگه و پستی
مرو سرفشته بهر جا می نماند جان دل و پستی

بیدار رہی کہ آنجا تو دست از جلافتا
 کہ قطع راہ پیش کل باہیں رفت از تنوے
 بشو و رہ راہ جان بازی کہ جان بازی ست در
 شوی فرسودہ در غمنا بے خطا تو آسانی
 چہ میگردی دیرین برانہ چون ل سیلابی
 کہ چوں در متن رستی شدی تو مرغ روانی
 بی دیواندہ را بنجا بشکل نوع انسانی
 طلب کن تا نشان یابی چہ جہد کربانی
 نہ پیمانے در اوئی نہ درو کہ زخم جو گانی
 شوی از چشم نابید از تیرغ بیابانی
 جمال حق عیان بینی تو از اسرار پنهانی
 نہ آنجا تھڑبے و صوان آنجا رسم انسانی
 شما مذوقہ از تو رہی دوروی باسانی
 کہ باش کہ تیریں ملکش ہمہ ملک بیامانی
 کہ کوس ریب تھٹکے زور یا ہم جمانانی
 نہ تن آنجا دو مہینی زہمی از صورت جانانی
 بہر نہت کاہ رہمانی و بہید از خوش خانانی
 بیابک جہر عذقی بیوش ازین باہی خانانی

تراں یہ کہ یا احمد از این افشاے تیر حق

از باز او کہ تھی ہر دم شکر نانی بکیرانی

بہر ذرہ عیاں بینی خست
 پیر باشت مہیاں ما جدانی
 بہر کسوت کہ در چشم ہمہ در آسانی

ہمانی ہنخت ہم ترا بر خود جہاں گیر
 براہ کہ تیر وحدت لبہ بہمای منزل
 مشو و رہ بند خود بینی کہ خود بینی کج بینی
 برای راحت یکدم کشتی رنج ابد و دم
 دیرین محنت کہ نہا کے چہ دیوان مسکینی منزل
 علم بالائی کرد و ان زبان چہ روح ابرو مست
 دل بے رہ ہر دم شکر و دیرین ہر نفس کل
 چہ داری یوسف اندر پناہ مگر کی لہ برفا
 بیدار رہی کہ آنجا سراسر از کوی سرگرد
 محیط بستم جہاں کرد و در این بر کویا
 فضا کہ بر اینی را کہی پر داز ہر ساعت
 نہ آنجا دو بیدر ماں نہ آنجا ملک ہر فرمان
 نشانے بنشان کرد و فنا اندر فنا کرد
 بکلام نزل بینی جہاں باو شاہ را
 سلیمان نیز در ملکش کہ تیر نہا ہنشد
 ہمہ کسوتی ہمہ بینی ہمہ نورانی ہمہ بینی
 نوائ مرغ لاہوتی بر فصل در و دلیہ را
 عنایت روی باہن کرد و لفظا خند آبی

اگر ہر دروں نہ مانے از خدائی
 چہ توجہ بجز فرستے را بنا شد
 چہ تو کوئے توفی از تو جہاں بیت

بو زہر سیا کہ زہر سیا دل ربانی
کہ در ہر صورت صورت ثنائی
نقاب از روی خود کرد آفتاب
چہ مارا مے نائے پارسائے

بہر شکل کہ بر ما جلوہ آری
بہر صورت صورت زہر سیا
بجھانے بہنلا اگر و نہر بہر
تاشائے کند خلقی تاشائے

مقام و راز احمد کریم
نیاید تہا ز جان و دل بر آئے

زیک لب خندہ دل بہیزانی
کہ تا خود را مصور مے نائے
بہ صورت جمال کبک نائے
کہ در ہر سیکری صورت نائے
درین معنی چو مے بنیم صدائی
آگاہی وہ از رخ و آفتابی

گلد کج می کنی دل می ربانی
کہ می گوید کہ شخصی ایک جسے
بہ صورت آدمی بہیم نیک لے
بجز و سیکرنت خاطر زہر سیا
زہر سیا و نہ صورت و نہ جوہر
بکھو دلوانہ و آشفنت کھو زہر

کہ ای کوی حق گوید احمد
کہ ایں بہتر بود از پادشاهی

مخزل

نیاید پادشہ گد از خود نشانی
کہ از خود و بن خودی پادشہ زانی
کہ شرح ایں نیاید در زبانے
ندانند ہر کسی کشف و بیانے
یقین و مدد پادشہ ہر جا بینانے
نگہ در سوئی وی گد آفتابی
زندانے جمال کبک پادشہ

اگر بے یاد او باقی زمانے
نشان بے نشان آنگاہ پادشہ
معی آید ہمیں اتوال و گرفت
زہر سخن از زب گفتمہ را
خطاب ایننا محظوب پادشہ
طلب از روی ہر اراجح کریمانی
ازیں قطارہ زہر سیا و است بینا

یہ بجز وحدت است عوامی
بجز و نئے نیست لہو آراستہ

فانی شدہ ایم بچو ماہی کہ آئینہ جمال خود نامائے ایست مظلوم خدا کے نہ باہمہ کس و خود نامائے	در بحر مجتہد کس نیست درین مظلوم ظاہر انسان ظهور ذات حق در کسوت آدم است پیدا
در صورت احمدی چھینی ہم از دست آگر نو سرد رانی	در صورت احمدی چھینی ہم از دست آگر نو سرد رانی
موج لطیف مانی دریاے بیکرانی بموج نوست پیدائے تکمیلانی ہو مای ہر چھینی پیدائے عربانی بمیرغ قاف قدوسی تہنبا ز لامکانی ہر بخیر چو فائدہ اسرار مانی آیات عشق اور انفسیر در مانی	لے صورت فدائی آئینہ عنسانی در صورت ہویدا مظلومی پیدائے دوست آئینہ خواہی ز خوشی طلب پہرہ فلان ز مانی پہرہ تہنبا ز برا چشم فدائی بنیان ذات حق تہنبا ریات ملک را ذات شہو آید
یست کسی را اندر بین مانی کسی ز آنکہ اندر یک نہا فند جزئیے بر کشا از راہ ہمیش پیشہ کے بر جمال خود نظر کن اندر کے	صد پر ارال آئینہ شادیکے گز نزدیک دانی بیکے بینی ہمکہ وہدات اندر کفر ت آدا شکار کہ ہم بخواری کہ بینی دوست را
بمزمع الفقر احمد را مت فخر وارو بلاس و چرم کے	بمزمع الفقر احمد را مت فخر وارو بلاس و چرم کے
نہ من تہنبا کہ از مہ تا بت مانی دساں آئینہ بگر ہر چو خواہی بہ بینی جلد اشیا را کس مانی	مورم سن از نواری الہی ترا آئینہ بردوست دادند اگر طالع شود نواری حقیقت

پہ داند ر مز ایں را ہر گرائے

خروندی بدانند شیر ایں کا

مردی احمد اسکین نظر کن
بہ بین یا امل دل نقش آگهی

وانت کہ مر از اول و جان نیست پیرای
الجنس مع الجنس تو ال کر و قیا سی
باخرت و نا امل مرانیت اسای
مردم تو ال گفت ذوی ہا ہوا سی
زان سست کہ نماند زہم بیچ ہوا سی
بیچارہ فز و ماند فز و شد بانا سی
مجبوبہ و لم آمد ہر دم لب سی

آعشق نہادہ است در ایں خاتہ اسای
دیوانہ جہز اندر دل دیوانہ نشاند
بیزارم ایں طائفہ مائل و ہوشیار
مردم بود آنکس کہ در معرفتی ہست
ماحق چہ بیجا شفا سیم کجھت
آزاکہ دلخ و بیدہ و رای راہ ندادند
گر صورت مجنوں و گ صورت نیلے

احمد زردہ ترک چہ تخریدہ گرفت
سر پایہ خودی ختمہ پیر می و بلا سی

قدتہ وس تو ال تو اند کہ از عالم پاکے
پہوں جای گرتھی تو در ایں عالم خاکے
اوصاف تو بر منی حقست چو خاکے
حق را نتو ال گفت بہر دم شاکے

لے طائر قدسی کہ در ایں عالم خاکے
یارب توجیہ مرغی نر آکس نشناسد
در صورت آدم بچہ رو آمدہ باز
اسرار تو با مردم نا امل چہ کمویم

احمد چہ کنی ستر سخن را تو سویدا
بروز تو بے قصہ از ایں عقدہ خاکے

وی ذات تو در ذات منی
از نا بخش آفتاب منی
ایں تکانہ مگر در آب منی
اسرار تو در کتاب منی

اے صورت تو نقاب منی
ہر فرہ چہ آفتاب تہا یں
امواج بجار اسکے داں
چوں نیست شدی تھی تھی پیدا

احمد محمد جانت منظر حق

بیمه داری نقی سبب معنی

تعمیراتی هایت قوز از لیب اندو از بوری
 از دور و خاک تیره تو جام صفا بوری
 در پوستت از دیر نهانک و زای بوری
 از بیره سال خشک تو نشو تا بوری
 در تنگای دهر تر کس کیمیب بوری
 نمایم دایه بیرون کیمیب بوری
 با بر که دم ندوی تو ز معنی آسپنا بوری
 جنای این صفت ز عیا بقیه بوری
 بیکمیتو بی نشو تا شانی بوری
 ایجان تو در صفت خویش بوری
 اخلای صفت بوری و لطف بوری
 صبر قوی بوری بوری بوری
 تر کیمیب بوری بوری بوری

اید و وفا در طاعت بوری
 نام وفا بگیر که رسم وفا نمایند
 این وفا نمایند در این دایه وفا
 نقی وفا صفت ایام خود شد
 در شهر ما وفا بگشتن کیمیب بوری
 کار و خدایع حقد و حسد بوری
 در هر که بگیری بخفای سست مبتلا
 بتان و افترا سست سطر سطر شام
 بدگفتن و دشمنید ز کس کیمیب بوری
 ایدل کرا تا گیر ازین دایه بوری
 اهل هو است جمله بیز گلان شهر ما
 این شهر که بلا سست بود بوی بوری
 هر دو معنی که هست آسپنا بوری

اکه بود و فاجوری بوری
 هرگز و وفا در طاعت بوری

لیکھت نام و کلام

عزای ام دشمنان بوری
 خوش بود پیش که کیمیب بوری
 شرح امید من امروز بهایان بوری
 شلخ امید خود از بار کیمیب بوری
 زندگی و عاشقی بگشتی بوری

اگر از دو محل شمشیر نماند بر سر
و در آتورستندار و شیراز تو و مگر می

مشغول کدام روزگار می
معلوم نشد که در چه کاری
ماه ز تو بیخ حق گذاری
از بنده گے خدا بوساری
مطلوب نیافتن بیخ باری
ولسو محنت شد ز خاطر کاری
لے کس تو کس را نکساری
و طاعت حق ششبال تازی
ایستاده شد آن بجای سپاری
این عمر عزیز می گذاری
افسوس که جیتی نداری
و آخروم بگو چیه کاری
گاه بغرور و شکر یاری
گد در سینه بوس و کناری
تا چند کنی گناه کاری
بر خویش کن تو نو گواری
و از چشم محنت آب جاری
در بازی و طهو و خاکساری
قلیب تو زنت به سفید کاری
گاه بهر فلان و کاری
سخنی که ندید بهر شکاری

ایستند ل بکدام کار و باری
در بی تو عمل کنی نشستی
شیر عمر عزیز در تن لافل
از طاعت حق بی تو غافل
آسو و نشد ز ما فترت
در غفلت عمر رفت و ر باد
سرمای سمران لائق تاج
تو پیش اولی ای کسی که بگذشت
بر در آگر بجه نیاز مسعود
در حصر هوا و طهو و بازی
غزاکه نشسته ز نام بر دست
سخن کس سطلی چه تو بکشتی
گاه بهیسا صبا رخ و طالع
که در پیچه و تامل خود بر و بال
باز آبی از زیر خیال بازی
خود را تو کن سیمیا نامه
سخن سپید و زنت به خیال مسجد
افسوس که عمر رفت و ر باد
شده سوی سفید از سیاهی
گاه بهر آب و گد بکشتی
در غفلت و مسست بخای طبری

<p>بارب ملکا جہان چنا مارا تو بدست لفت کی سپار چوں بروری تو شاکستہ نالہ در مجمع خلق آبرو بخشش آن روز کہ یوم شکر شد ابرو بیچ در کے کشتہ</p>	<p>تو بر ہستہ خلق کہ روزگار ہی چوں بر ہمہ بہتر کا سنگاری یہ چارہ شاکستہ دل بزاری وز روی تو پویشش ہر ساری از جملہ بلا نگاہ دار ہی دارم بدہرست امید واری</p>
<p>اکھ بدہری تو اجبتا کرد امید کہ از چشمش برداری</p>	<p>بیرنگ نہ منشو کہ آشتنا تا چند بگوز ما جسدانی باشد کہ گھی زور در آست در غمت و درد بہار و آست تو خود بہ وقت و کجا ست ہلکا کہ تو نہ توں نہ آست</p>
<p>ایدوست میانہ جان ماست مردیم مدام در فراقت ہر وقت و در انتظار مردیم جتنوں صفتیم در ہر ہولت تن ماندہ ز تو خراب و بگور از تو سستہ نصیب بگور طابند ہمہ استمک نظر ارا بنمای جمال خود بیکہ بار با طاقت خیر تو نہ اندام بروی تو ہمیشہ پیشینہ رکبیدہ شادی بگور نہ تو ہوں کس بھی طہم در ایں طم با سزند کہ گئی کنی ترست کہیں یہ نظر سے کہ گئی دور ہستی تو را نہ نظر سے دور</p>	<p>لیکھا ہند چہرا بیا سستہ وز رنج فراق وہ رو بائی لے ہونستس جان ما بگور کہے خند بگو بہتر امید ماست کہ اس روز ہی جو مرئی غافل نہ در دل ماست یہ کجا ست کہ گوی کہ بگور نہ کجا ست لے آن کہ بگور نہ ارا بگور ہستی تو را نہ نظر سے دور</p>

در کج ننگ ننگ و مینو آئے
ایں نمودش و بہرے بقائے

بہر بہت بھدی و بارسی
والش کہ ز سر مرغ تو گشت

احمد بیک لہ پتہ میاش
خورشید بگشت خدائی

بہر مارا الجا مست پایانے
جال بدہ در خیال جانانے
پای از جوہر بزماں جانے
خیمہ زور سے سکر سلطانے
یافت و رک رک مال سلیمانے
سبزماں چاک زوگر بیانی

ورد مارا الجا مست در مانے
سر بند زیر پائے مجھو بے
تاشوری زندہ تو بجای میگر
منو خنی کار ایں گدا بگر
ہر کہ مال گشت و زورہ و و
ہر کہد خوش گشت و در گشت

احمد از جان وید بکوی دوست
بے بیروزہ بک لہ جیرانی

مقصود جمل خلق بہان مست آن یکے
سو گند خوردہ ایگر عیان آن یکے
بالا ترا از زمان مکان مست آن یکے
تازشہ نزدیک جمل فلان مست آن یکے
بیران شمع و مہفت بیان مست آن یکے

از غنائت ظہور عیان مست آن یکے
بہرہ و بیروزہ بہان و دور بہان
بہر کہ او تو زور شدہ ایں بہان بگر
از رہ گشت بغیرت مست از نقل نہاد
در پائے عشق اوست کلاموں میرند

خزانی

احمد صفات کی دست نہال بندیں وہاں
وہاں کہ بگر می بہ نشان مست آن یکے

خزانی

جان و دل اندر خطر انداختی
بخت بجز قاقاب در انداختی
راہ دور کی دور تر انداختی
قال زان سے خیر انداختی

باز زہد پچہ وہ بر انداختی
رشتہ صبری بچہ پچہ زدی
بر گدہ و لالت ز تو و کینیت
بہ رخ عصی از رخ آ و مزہ کی

ہر کہہ ورا از نظر انداختی	درد و تھما نشس بنو دینجی جاسی
عقل بوی کور و کر انداختی	کار تو در غم غم نیاید بگی
عالم ز تو با دست برو شنائی	نار زدوی در دول احمد زخم
دانش ہمہ صورت خسدائی	درد جے در جب کر انداختی
دیر پروہ نہ اندت چمٹے	لے گوہر کان آشنائی
تو روہی چسراعی غمٹے	خفا کہ بروی تو ست پیدا
موجی ست ز جب کر کیرائی	عشاق در انتظار ماندہ
چوں مایہ ستر اینجائی	در یاسے وجود بیثبات
احمد چو موندہ تو از یار	ایدل ز تو خود مباحث غافل
درد جامدہ فقر یاد شای	
شدم سرگشتہ و حیران کجائی	ز شوقت رفت جان ایجان کجائی
شدم سرگشتہ و ایجان کجائی	مراجا بیست سرگشتہ بعشقت
خدا بیستہ و ایجان کجائی	نہا پیدا کنی بنم نہ چشم
الاقی درد و باور مان کجائی	مرا درد و سیت بیدر مان در برام
مغم چوں ذرہ سرگراں کجائی	توئی خود شہید تابان درد و عالم
سیند انم سرور ماں کجائی	شدم بنو پیش دردوی تجیر
پیدا است بمانہ غم غم بوزی	خزل
سفری تو ست از غم غم بوزی	چہ اکھد عرق کشتہ در تھما نشس
والہ کہ ہمیشہ در حق غم غم بوزی	درایں در یاسے بے پایاں کجائی
	اے آنکہ کجستن در غم غم بوزی
	بیدارے تو ست از غم غم بوزی
	یک لحظہ نہ ز چشم غم غم بوزی

<p>کس را چو گناہ تو در قصوری</p>	<p>چوں صورت حق عیال بینی</p>
<p>کہ آناخل بھرسا از مہ پوائے دیدہ مردی بہر مقصود بار آ تو منت کس جو انوری گر باوصی آرزو خاک شایع آوری نہی صحیح اگر تو حق نشان از پوی آوری نشان ما نشان نیست مسم و دروغ زوری</p>	<p>احمد چو تویی جب ال ایہود از پستی کہ نا و عیش و روی نخال</p>
<p>بہل جمال معنی نقیص و نکار نما کے ہر سو ہی عاشق نشین دورہ گزار نما کے ظاہر چشم بزرگس ایسے اور ملا علی کے بہل ہر چشم جمال گرد و غبار نما کے زین معنی و قلائع از مالک ارتما کے</p>	<p>زفاک کوئی دردیشاں تنقا بیگم آوری ور آ و ر حلقہ مردان گدائے کن تو اہلیت ز آیشیم بنشا نم غازی خاطر خورا روشن جانیشا قائل معنی چوں گل تازہ رخ زردی من ایجا مال چو طمنہ سیر زخم الای احمدی کا مشغول درین و مال ہی خواہ از تو مال تو از صاحب مال زوری</p>
<p>مطلوع نور کہیر یا قدیر نماں احمدی صورت پاک حق بگر نقیص جمال احمدی نقطہ ستر اینیاز نیست و قال احمدی جہش آسب بکبریا موج نوزال احمدی مرجع جہد جہال تحت ظلال احمدی ہر بیخہ نمو ہوا سرست دست ال احمدی</p>	<p>بر داد پودہ از رخ زرت نظر نما کے شاہد کے رست پنہاں رخ صورت حملی بہر تاب آفتابش چوں نیست بیخ تابی معنی چو فیستہ ممکن دیدن بچہ صورت در با و موج ہر روز باشت کی کہنی احمد ز سوز باطن یک شعلہ طاووسوں زین آفتاب نہانے در مالک ارتما کے</p>
<p>مطلوع نور کہیر یا قدیر نماں احمدی صورت پاک حق بگر نقیص جمال احمدی نقطہ ستر اینیاز نیست و قال احمدی جہش آسب بکبریا موج نوزال احمدی مرجع جہد جہال تحت ظلال احمدی ہر بیخہ نمو ہوا سرست دست ال احمدی</p>	<p>آئینہ جہان نما نور کمال احمدی بسنت شمس و عارفان طعمہ برک و بیک عقدہ زلف و لہیراں اصل متبرین عثمان ہدای آفتاب ما فتنہ نشان معنی ہد سایہ نور طلعتش ہر چو نگہ کنی تو آن ہر چو تو بنگاری نماں سرست متعقلات</p>

ہر من شلخ کبریا ہست نعال حمدی
شرح بیایع حدت مست قال مقال حمدی

زداں جبر عہ مگر رسی بکامی
باشند کہ ز دل رس کہ پویا می
جز محنت و بیخ وز جبر دھامی
دل سو خفته شد ز لب کلامی
باماست قرین صبح و شامی
در ہر طرف نما وہ دای
چوں مرغ اسیر بہر دای
ناور و ز تو صیب اسلامی

آہینست خدا نما نیست بجز چودما
نیست کمال سر سری نکتہ زلف عاشقان

اے نوش کنوں ز عشق جامی
بسپا شدہ است ز بد و نقوی
از زہد گشت بیخ حاصل
تا چند کشت طعمہ حسیق
در دنی کہ غیر است بدر مال
آن حلقہ زلف آں دل آرام
دارم و لکے خسرا لب بچود
سپا رہ صبح شد و رینا

سر حلقہ عاشقان اکھ

خونے نکت ز بخلق نامی

زیبا سر سکر سیر کے ماہ نشانی
خند و ہنسی گل بد نے کس نر و نہ
بھیاد گری تیر نقدی سخت کمانے
جاو و مہری شعر نئے کس بیانے
شیریں سخن خوش نئے نگرانے
زیبا صفتی خوش نئی شاہ ز طانی
بیچارہ کشتی حور و شے طرف جوانے
کمان نکل از غم شش شور جانے

یو بود زما کھڑکے بکھل جان نامی

آشتانہ کنی دل شکنی مائیہ جانی

غزل

درباب یقین خیال تاکے

ایدان طلب مجال تاکے

اندو طلب زلال تہا کے
 و زکرت زلف و فال تہا کے
 و تازوی عمال تہا کے
 این ظلمت و این مظلالت کے
 این مالمہ این مثال تہا کے

از غمہ عشق شکر نوش
 عمری تو گزشت و رسیای
 تو عین حقیقی و بنیدارش
 میگوش کہ راه حق بنیای ہے
 بگذر ز جمال و بگذر از وی

احمد تو زبان خوش بند
 این غلغلہ و مقل تہا کے

بہنی و بصورت عزنو تہا کے
 من اینک دیدہ ام ذاختی
 بجای خود تا تو از کرب تہا
 کہ در بر روی او صورت تہا
 بہیں او خورشید من اگر آفتابی
 بہر و بھی کہ تو از درد تہا
 اگر بنیال عشق از چشم آبی
 اگر از خورشید من یکدم بر آبی
 اگر بینی بخود مرے و آبی
 بہا ہے درد و مالمہ و مقل تہا

بہنی طلبت و صورت جہانی
 تو بیگوشی کہ تو ال و بدتقی را
 چه تو ال و بد ایجا ذات اورا
 بنید اتم چه شخصی و چه ذات
 کہ میگوشد تجلی بدست لہجای
 بروی خوب تو من سجدہ کروم
 فنا ستم ترا من آشکارا
 ز جمال لائزالک را بہر سببی
 نشو و ایجا ترا تحقیق در دست
 اگر واقف شوی اسرار خودا

اگر بنیال احمدی را
 ز راه اول سوی جانا تہا

ویریں اسرا چه جیسی کہ غیر ما موئی
 کہ غیر عشق تہا کے رست جہد محزون
 بجوہ حب و وطن گز دل ایامی
 ز بند کتہ شاہی و ریح مسکونی

رسید و عشق کیو شکر ندا کہ او جوئی
 مرا رست عشق تو بس اندر جہان اب
 وطن ترا ہمدانا کامی رست و بیادوی
 اگر باصل وطن خوشی را از نشانی

تو با مشا خدا سع و و بخت سامانے
 ز نذر سست که نامت بکنج مد فونے
 کہ دو وصل و دوست نیایے تو بے طراوے
 شوی تو واقف از اسرار کونے
 ہمیں ہم پیشیم عیانے تو راز پنهانے
 و لم سجده در آید کہ ذات جوئے

ظہور جلیوہ احمد بذات محض خداست
 کہ واقف است از اسرار عشق ربانی

ما نبیاء گیارہ پیش قرینان ایسانی
 کہ گفت خاک کفتش زین عمر شرفانی
 بجز طریق وی و آل صحت نورانی
 کہ ذکر شد: اعمی نبص شرفانی
 اگر ز بعد محمد نبی بودی ثانی
 کہ گفت شوہر بنتہیں نور بزوانی
 کہ ز او گرفت جہاں رونق مسلمانی
 کہ گنج اسرارش بود در خزان
 کہ خان در گز او بود آب جوتانے
 کہ ہمہ گریست ز عمر با حو ابرہہ سانی
 کہ گفتہ بود ز سانی خورشید منقانی
 کہ بود و مشیم اسرار نبی سبحانی
 بہر ز حضرت او صل شد آسانی
 کل نہ یقہ باغ یہیاض رصفانے
 ہمیشہ است منور نور رحمتانی

اگر عشق مد آسے تو عشق تو ثلست
 اگر تو وصل وجودی خویش استناسی
 اگر ز خویش برائے براہ بسام
 اگر ہمیشہ خدا ہیں تو خویش سانی
 حجاب نیست کجیش خدا کے ہیں بندگی
 ظہور مظهر ذاتش بہر طرف کہ نمود

دلا اگر تو رضائے خدا کے جو بانی
 خصوص ختم رسل شاہ انبیا احمد
 در طریق ہمہ پیش بستہ بیستہ
 گفت حضرت صدیق بار غاری او
 عمر بستہ بغیر کے لیا قیامت و نبوت
 شہید تیغ ستم بار سومئی عثمان
 علی عالی اسلے و با پشتری علم
 بخلق و خوبی سن آن شہزادین زمان
 بافتن جگر خستہ مر کسین شہید
 بحرست تن زار ضعیفنا زین عبدا
 بحق فقر و نیاز سے محمد ہی باقی
 بحق جعفر صادق امام صدق فقیہ
 بحق موسی کاظم کہ مشکلات صحاب
 یاں شہید خراساں و نور طہوی
 ابوالحسن موسی الرضا کہ مرقد اء

محمد تقی آن متقی زووس
 ندر ایشست هر گرم وجود خوشین ثانی
 ندید بر صبر و صبر و صبر و صبر و صبر
 کراوست مہر شد ہادی اشقی و جانی
 آب نحرست لطف خورش نیشانی
 بہ اسیر غم و فتنہ و پریشانی

علی الخصوص فقیر شکر منہ الحمد
 ناوہ چشم بر اطلاق فضل تزدانی

سوی مادلہ ہوش و گوش ناول
 کہ این از سرخ بگشت صاصل
 بگمدار و بہ بندش با سکل
 مباحش از حکمت و از نغمان
 بزرگان و امان و افغان
 مجالس ہا بہر گونہ محافل
 بہ تنہائے و ہمراہ قوافل
 بگردیدم بہ پیمویم مت ازل
 کعبہ در بند و نیامانہ و رگل
 شہیدم گفت بہت این غافل
 کہ ز اہد پاشند او اندر تو کل
 کہ عجز است و حکایت ہر دو کل
 گر نرید از تنہا عام و جاہل
 سرا بخامش مدیدم ہر تکل
 باہر آباہم بدعتہا کمال

با بروی گل گلستان اوین
 با بروی علی تقی کہ و رسالم
 بہرست حسن سخن کہ در صفتش
 بحق مدعی صاحب زمان نام حق
 فروخت آتش فتنہ بجلاء آفاق
 زمانہ کشتہ بر از فتنہ و بلا یارب

اگر بپوش یار بیداری و عاقل
 شہد این پند را دیا و آرش
 ترا من را ایگال پندی بگویم
 کہ گنج حکمت از گنج و عم بہ
 بسے ہر گونہ مردم آزمودم
 مجال من بسے گشت ہم و دیدم
 بجم را با عزت لردم تجارت
 خراسان و حرا قدین میں
 بدیدم کم کسی در راہ تحقیق
 سخن با ہر کہ گرفتہ ام از تو کل
 خواہد بود در آباہم ما کہ کس
 کہ قول ابد و سوال نہیں زید
 وارا ابد و سوال از خلق
 بہر گونہ کہ دیدم آرم و دم
 بسے آبرویند بر آبرویند

مگر با آنکہ او دانا و عاقل
 ازین سجد بیاں سجد مراد
 بہر چہ سجد مشو با خلق مایل
 لعاقت زان سن و پیکر حق
 نہ با فرزند و اہل و بیچ و خاں
 بہ تیغ جہد کن بند شہت جمل
 شمارا صل شو و بہر کار مشکل
 بیان دو ملک و درجاہ باہن
 کہ بانگ جہر خیز آید ز مرحل
 کہ بید ستور نو بندہ مدخل
 غاں و اندوہ و خیر انت خاں
 کہ داند آنکہ گوشتش نیست منزل
 وبال است آن کے انہیست خاں
 ندیم ہیچ منزل خوشتر ازل
 بشہری خوبترین بیاس خاں
 اگر با نہ آید اورا بہر حال

یہاں کھلتا ازین گفتار تاکہ
 کہ شہد گفتار را گفتار حایل

می نمای ہر زمان سازوی
 دانما بہتی بہستی آرزوی
 در زمین نامی ست نامی ازین
 ذات یاکش شد محیط جبر و بر
 ذرہ ز این تابش خورشید

دیرین ایام ما محبت ہر دم است
 ز خلق و آفت ہنما تو بگریز
 تو دست و دل ز دنیا و اخلا
 میندیش از خجای خلق عالم
 مگور ازت ببردم آشکارا
 نہاں کن و افش و فضل و کت
 اگر ندیم شہد ہر پیدار
 و گرنہ در بہا شہد کہ رفت
 و گرنہ حسرت آید ان ز طنے
 چہ سود آنگاہ افغانی نہ است
 بسا حسرت کہ خواہد بود آن
 بہ تنہا می تواند بود آن کس
 یکنہ است این افغانی قلات
 مگر دہم بسے اطراف عالم
 ولا ایچ ز ہر طرف ہمدار
 ہمیشہ با نماز و با جماعت

ایکہ پیدائے تو باشکل بشہر
 مہتی را رہ نہ انداشتی کہ بہت
 ہر چہ می بینی تمامی فرانتا است
 نور ذاتت شائل ہر دو جہاں
 ہست باؤ اشعش معنی ہست بند

اویسگوید از زمین سختی خبر
این سخن واند کسی که او را خبر

هر که باور پندار سختی شد فرود
ماز ویدیا نیم و دریا زان است

عزلی

روز و شب و ریت پستی ماند
دایا و در بند پستی ماند
در مقام زیر و پستی ماند
از چه اندر پله پستی ماند
می نماند غم در چه سختی ماند
این سخن واند کسی که او را سختی
آخرا این است پخیره را پستی
از برای دانه خود را انگشتی
بلکه در گلزار معنی گلشنی
صورت و ز معنی جان و تنی
ما جرا و رازانای گفتمنی

ایکده و پندار سختی ماند
بستی را راه ندانستی که بصیرت
طایر قدسی که در قید می قفسن
برست بالائے فلکیت و از تو
ناچیز شیده جهره از صاحب شوق
ماز ویریا غم و دریا نیم ز ما است
طائر قدسی که در بند شاهی
سفر فزنا می بصرین و آگاه
تو نگل از بوجوستان و همنی
گر چه در هر شکل میگرددی بیجا
منوج با و دریا همی گوید بر آ

ماز ویریا نیم و دریا ز ما است
این سخن واند کسی که او را سختی

تست این معنی از صورتها
صدق گوید آنکه دیدم سر خدا
چند با شتی و در و ای کبریا
پرده بر افکن مجال خوبست
این حدیث خود بخوبی آشنایا

اے حالت صورت آت خدا
هر که او بنید حسب آت پاک تو
پرده صورت بر افکن تو بشن
عاشقانت هر طرف در انتظار
و رنگ و دریا می و هدهد غوطزنک

ماز ویریا نیم و دریا ز ما است
این سخن واند کسی که او را سختی

ما نور جمال کسب یابیم
 در بر چه نظر کنی تو ما یابیم
 در باب که قطره نیست یابیم
 افراسیفته بر فلک یابیم
 با بحر محیط آشناییم
 در ملکیت فقر آشناییم
 چون ذره ز شوق در یابیم
 بر صورت آدمی مصور

ما آئینه جہان شاییم
 موجود جز از وجود ما نیست
 هر قطره که بتگرے ز دریا
 در زیر گلیم دلق پوشان
 هر قطره چه بتگری تو ما یابیم
 بر فرق کلاه لی مع اللہ
 در اوج سحر عشق یابیم
 ما یابیم بنور خود منور ما

غزل

در مملکت عشق شمر یابیم
 که خود همه لفتش یار داریم
 از عالم بیخودی بر آریم
 دانند ببنفیس که کوکا رییم
 آنچه که تراست هست ازیم
 ما یابیم ز دوست بر نداریم

ما لفتش نگار آن نکا یابیم
 ما را چه کسی غی شناسد
 که کفایت از هموز تو یابیم
 عالم همه در خردش آید
 تو هر چه طلب کنی ز ما کن
 بگذر شکر به بوسه تاراج حدت

بکشتای دو پیشم و بوی ما بین
 بر بند نظر ز غیر ما بین

خود از خودی خویش بردار
 پیدا که هیچ نیست پندار
 خود بلین هیچ شکر شمار
 در صورت تو نشد است ظهار
 دیگر تو نگو حدیث اسرار

ای در نفس خودی گرفتار
 پندار ز خویش تن پیرا کن
 خود بینی خود بدو را فکن
 میدان بقیس که حق مطلق
 اسرار خدای که تو پیدا است

ما ساینه لطف کرد گلاییم

<p>بازو محشر شدی تا نگردد کن از راه مؤتدی تا نگردد کن این دولت سرمدی تا نگردد کن در قول محشر شدی تا نگردد کن در پایه محیط و کعبه جویم</p>	<p>اصحاح اول</p>	<p>برگفته احمدی تا نگردد کن احمد از احد جدا نیایم بشناسن تو خوش را بختی گر ز بد بهر وقت بخوای با آیت مصحف و جویم</p>
---	------------------	--

عقل

یا حکیم و خالق و یاقا در و سجایم
خوش شدیم با یاد تو نام تو شدت با حق
گر بنالگه بزاد و چو ل تونی در مان کن
بسی است ای بی بیدار کن سستی لاتی جو مان کن
تا بفرزندی تا گردی سیکر احسان کن
بر قضا ی او جزای نبیست بجز طغیان کن
خدا کرد و مسکن با نعم و روز انجان کن
برکت یا بجز غفلت نام ناله واقف ان کن
چوں با ایشان بجز نذر تقصیر کن
از قنات سر برکت لایتی غیبی احوال کن
ماه تا ماهی شود بر نغمه از مستان کن
دید خون بار و زول ز ناله بجز ان کن
در میان و حاصل و بجز شش انجیل کن
تا آنکه تو هستی کریم و اگر م و سلطان کن
دگانه ای از زره لطف کریم صیبا کن
بر ساطع حاصل تو منق ان تو تران کن

یا قدیم در فرود یا قیوم جا و بیان کن
ز این جهان و آل جهان من بجز بد کن
جان من چوں بسمل اندر میان من و من
از تری یک پرزند آرد علل از بد کن
بیشین بر زین جهد و کام تر از خود کن
هر چه خواهد آن کند کن از بد کن
که بود یارب که با بال تن تو کن
دل جهان بسلیخ شیدا شد تو کن
اکنون عرض را بر ما هم خبر کن
چوں صانع فضل او یایم بیام از کن
ست کردم با خورش و ناله کن
چوں ز ما دل قطع بر کن بر اندیشه کن
گر ز بیم بجز نام کن بست الم از و حاصل کن
گر ز فضل خود کنی یارب و کم را کن
گر مر آگوشی بفضل خود کن عیب کن
گر مرا خوانی بسوی خدا کن از عناد کن

۳ سرانقندری یکا یکا در وقت مجردی تا نگردد کن

برایمب آنگہ باشی ساسے و مہمان من
 بر جمال تو نشو و نظارہ گر عینان من
 فخر کردہ برد دل جان بیدہ حیران من
 ماہمہ چوں مہمان میزبان جان من
 کے نشیند دوست دشمن با ہم ند خون من
 دوستان بوستان دشمنان زندان من
 مع محبت تا بیام جلد نشان خان من
 احمدی جامی بختیاری وصل مست آن من

تایمان باور نام منتفی و مخلص اند

دشمن ایشان نیاید خلد جان و بیان من

مخواب شد نام او از دفتر دیوان من
 در گزاری ایں ہمہ مصیبت این بیان من

قلند پر تو نواز شای مست
 قلند در در بگری آشنائے مست
 قلند روز شمع ذوق الجلال
 قلند سبزہ صحرائ عشق مست
 قلند رازہ ہوا و حرص بیرون
 قلند رحو ذات کردگار مست
 قلند رست عین عکس تیار
 قلند رازا باشد این دوائے
 قلند رازا باشد کفر و ایمان
 قلند رازا باشد روزگاروی
 قلند رازا باشد انتہائے

مجلس از بیم و خوب ساقم آگاہ و ہوری
 کہ بپو و این واسطہ از پیش ما بر خو آستہ
 مایدیدہ دوست او یا فتنہ رضوان
 ایچہ باغی باخبرستہ ایچہ بیہوش علق
 این ہمہ مزنا بیان دوستان خاصست
 من خلد و ندی رہیم کے و او ارم تہن
 ہرکہ از بست از دوستان تا بیام رنگ
 در دو عالم ہر کہ میجو بد خجالت از عذاب

ہر کہ در دل عشق است از نایمان و دل
 بالوحش ترا با دوستی ختم کیش کن

قلند پر تو نوری الہی مست
 قلند رزرا مقام کبریای مست
 قلند رنج جبر الیزال مست
 قلند قطرہ درمای عشق مست
 قلند رازا سرازہ چون
 قلند رزسا پیہ درد و گار مست
 قلند رزرا مثل ماہست بیبا
 قلند رزرا باشد خاندانے
 قلند رزرا باشد بر کایقان
 قلند رزرا باشد کاروبائے
 قلند رزرا باشد ابتداے

قلندرخیزان اسرار باشد
 قلندردیجاور شوق باشد
 قلندرمایه حقیق باشد
 قلندراسانقلانے بنفان
 قلندرسست دریائے ثروت
 قلندرجریشمہ تفرید آمد
 قلندراساندا ناکس کہ چون
 قلندراسانباتش در حق کینے
 قلندرخرق بحرسے بخودی شد
 قلندر کہ او بخود یار و همای
 قلندر کہ او ندارد اسپ گای
 قلندرخرقہ کو بین سوزد
 قلندراسا قدم از صدق با
 قلندرمکی ندانم او چو سلطان
 قلندسے باز جیر حستے است ایدر
 قلندسے رابجا کم کس نہ بیند
 قلندسے گاہ صورت گاہ معنی
 قلندردر ظهور وصف معنی
 قلندرسیریزانے سرتے است
 قلندسے وائما اندر حضور است
 قلندسے وادہ موسی را بدی
 قلندسے با صیب اشد مس

قلندرزیمہ پیر از باشد
 قلندردایا بیہ ذوق باشد
 قلندردیجاور سائق باشد
 قلندریبے زبانے بر کائن
 قلندرسست صحولے ثروت
 قلندرسست دریائے معانی
 قلندرتقلزم توحیب آمد
 قلندراساز کبہ مذہب بر وشت
 قلندراسانباتش دیدیج و نی
 قلندر کہ او سیر از خودی شد
 قلندر کہ او ندارد زنت اسنا
 قلندر کہ او ندارد کمرانی
 قلندرخرقہ از عشق و وزو
 قلندراسا علم از عشق باشد
 قلندرفارغ از کون مکان
 قلندرسرخ لایقو بیت او است
 قلندر کسوتے سر دم گزیند
 قلندسے گاہ پیدا گاہ اخفی
 قلندسے وائما اندر تجلے است
 قلندرسیر ز مال اندر شہوت
 قلندسے سیر زانے خرق نور است
 قلندسے اس تجلیے کردہ بر طوب
 قلندسے لی مع انے گفت و در

قلندری تو نمک گفتی بنف
 قلندری تو تم کو حید گفتی
 قلندری غماید بس تو وار
 قلندری کہ خلیفہ مل شد
 قلندری گاہ چوں فاروق باشد
 قلندری گاہ حمید بن باشد
 قلندری تا چہ انداز اوصاف

قلندری سخن شب گفتی ہم
 قلندری تو تم الفطر گفتی
 قلندری را بختی است ایسی
 قلندری کہ حبیب اللہ باشد
 قلندری گاہ چوں صہبانی باشد
 قلندری گاہ ذی النورین باشد
 قلندری را انداز مراد و صفات

قلندری تو کسوں اکل قلندری

قلندری را ہمیں کارست بہتر

جمال سے بہ ذرہ عیان است
 بیابن و فضائل بجز جو است
 بلوچ جملہ ہستی نقتش او خوان
 چہ در باشت نہان و قعر دریا
 کھی صورت کہ معنی کسرا ہر
 کہ لیلی اندرا و دیدست مجنوں
 نگر دی سو و در راہ یقینی
 کہ اندر راہ سے آید بجالے
 نگر وہ بیچ کوتہ زابن سفر سو
 یکے نگر سہرا کہ اندون مست
 خزر بر دو جہاں را تو بکاست
 کہ فی بیٹی بی بی ساں فوج ہے
 کہ تا بنید جمال خود بخش غم
 چہ خود را با بیٹی بیٹی خدا سے

خداوندی کہ پیدا و نہان است
 ہر اں چیز سے کہ از نے رو جو است
 طراز نقتش عالم نقتش دامان
 روزی تو نمک گفتی بر ما
 دریں صورت ہمہ معنی است مضر
 در ایں صورت ہمہ ولہما ست مغنوں
 بجستی ایچ کہ سو دای دی
 نباشد بیچ خود ہیں را محالے
 سر اند کار خود بیست نباشد
 شکر راہ دہے کہ آل پرست
 سو و او سو و کی دل فرود
 زور یا سے عدم آورد مو سے
 ہزاراں آئینہ کردہ معصفت
 ہل جوئی و بخود کن آست

جمال تو ست در تشریح و اشکال
 لفظا ہر می شود ہر دم ز پرودہ
 زنجیبے مانندہ در زمین بین مدار
 بہتی کے رسیدی ہر شیدا
 رہ مروان و چو گان ست مری
 صفا و روروشنائے تہاں
 تصور میکنم میں جالش
 کہ در صورتا بے معنی فراہ
 دو عالم را بیک نظرہ ذوقی
 چہ منظور آئے اندر دآہرم
 وضو سازی بخون خویش کیر
 سرا بے گیر اندر و حدت آباد
 کہ معنی ست ایں معنی ضرورت
 کہ او بودہ است محبوبی ملائکہ
 سرا و م را نمودی بجدہ بے قیل
 بہتی سر انماں سجدہ کشیدہ
 سرش بانگ خار آرش ہر سو
 صفا شفق را ہمہ داشتی آندم
 ہمہ پیش را میدال تو مجو
 بجز ذائقش نباشد بیخ پیدا
 ہماں طالب ہماں مطہوب آمد
 کہ باور یاسے اسرار ہماں
 کہ در ہر ذرہ سستی تو ہوید

باس تو ست ہر ہو جو و کشف ال
 ہوئی ظاہر و لے در خود سپرہ
 حجابے تو ہمیشہ خویش ست پروار
 اگر صورت کنی بودی ہویدا
 ز خود ہزار شو ما کم کردی
 خدا اور ضوائے مہیواں یافت
 بہ صورت کہنے بیخیم جالش
 بصورت مزد معنی رہ مناید
 ز حاکم عشق اگر یکجہرے نوشی
 ز نے بانگ انا الحق را دادم
 جمانے در خروش آئے سرالسر
 چہ آدم کن ابا از جنت آبا و
 چہ می بینی تو آدم را بصورت
 چہ آدم گشت مسجونے ملائکہ
 اگر آں نکندہ داشتی حوز ازیل
 ز کوری صورت آدم بیدہ
 چہ ز می سجدہ و لش اگر بنوہ
 اگر اگر بودی از ذات آدم
 کہ جزوی نیست اندر کل موجود
 بہ میں در کائنات او ہویدا
 ہماں صاحب ہماں مجرب آمد
 وہا و در خویش متین تو کیزمانے
 تو بے ادکل موجودات مقصود

ہمہ مقہود خود را نہ رویدایے
 یہ ہیں، اید و دست، گر مردی بچینی
 دنی عین البقیہ، از وید و بکری
 کہ چیز ذاتش نہ بینی شیعہ و بکر
 روزی سخن از برب را بگفتند
 بکے ت برب تا ہر جا بگفتند
 از بے خویشے نشان و نام بزار
 نہ در مان دور تو تا دور تو
 برہ جاں تا ترا چا تا کہ بر
 بدہ جاں خوبش تن در از نہ بگفتند
 بدو ہر دم جہا تا بگفتند روانی
 برآہ آتک تا نہ بگفتند با تگفتند انما حق
 بنو دہا تے بنو رکش تا ز بورد
 فتا سنے کہ اندر او جملہ بقا بگفتند
 بکات فتر شا ہنشا ہ ہا ہی
 بقلات فتر شین گیر آشتیا نے
 ہوا ہیست را وریں رہہ کار فہا
 تو دریا سنے ہا ہا ہی اندر لہا
 کسب از از اندر فتر ہیست آباد
 جہا سنے از خود و روا فدا کرن
 خدا نے ہا ہی و در را ہ خدا سنے
 چہ فرہ بگاری ہنکار خدا
 تو خرس لیکت موی حق تا ہی

اگر در خویشیستی کہ دم شستا ہے
 کہ جہر ذاتش نہ بینی ہر چہ بینی
 بچینی از اندر پیر را ہ کا نہ
 ہر سورہ جہاں خوبش بگفتند
 نہ ہر ہونگم را نہ گفتند
 اگر مردی سفر در خویشی کن
 بچہ سنے ہو ہیست کا بگرد
 نہ ہر چہ جہر کہ نہ ہا ہر گردی
 سہو ہر دور و اندر ہا ہی
 جہاں زندہ شد جہاں را بدر کن
 اگر بیک فرہ باقی شہانی
 فتا بنو در رہ تو برب مطہ
 اگر موعے تا ناز و وجود
 کہ تم الفقر معنی فتا ہیست
 چہم افقر فتوا تہ ہا ہی
 ہیاں اس طائر قدسی ز ہا ہی
 بہر روز در ہوا ہی ہا ہی
 تو شہا ز بن شکاری خویشیستی ہوی
 شہا ہی کسیر اندر و خدا تا آباد
 طوا ہا ہر ہر بکیر ہا ہی
 مشو بگا نہ ہوں تو آشتیا ہی
 خدا سنے در تو کردہ آشتیا
 ہا ہی موی از بکیر

شناس آں موج را اگر آشفتمای
 سهندست مرترا الی انکرت شامبر
 ہمہ ذات رست این جملہ صفات
 اگر دادی ہی ہی تو چشم ہرینا
 چشم حق چہ بینی جلد ذات رست
 نمودار رست اوصاف اطمی
 کہ خود ہیں را خدا بینی نشاید
 مہیت را و راو بیگر یقینی
 بدانند این سخن را مرد شہدا
 بچوئے خویش حق را اول آئے
 کہ مقصودی ہمہ از حج انبیا
 خودی را اور خدا لے رست انکا
 بخود بینی خدا را کے تو ان یافت
 خدا را اور خدا لے کن تو کیوی
 ز ذات تو رست این محیب ملہویا
 بظاہر میں تو ذاتش ذات
 صفا تنق را یقین تو را زوانے
 بخود بیگر اگر داری تو دانش
 بزک نعمہ بگنارے بو ریت
 ترنم کن تو در بستان وحدت
 ز خودی عشق رشت رملہ مستر
 مانند ذوہ ہوشے بکارت
 کہ ہر حقیق را ذات وحدت آید

توئی آں موج کہ از وریاے مانے
 چہ موج ویکس باشذات ہا
 الی شاہد لا ہوت ذات
 صفات ذات ہیں جملہ شہا
 نموداری کہ اندر کل ذات
 تا شاکن کہ از ماہ ما جا ہی
 ز خود بینی خدا بینی نیاید
 ز موصو ذات علم ہر چہ بینی
 مہیت و زہد اسماست پید را
 اگر دیوانہ کردی حاصل آئی
 دوسے را دور کن در خویش بگر
 خدا خواہی خودی از پیش بر وار
 خدا را و خدا لے میتوال یافت
 خدا را در خودی و بخودی جوی
 صفا تنق را کہ می بینی تو پید را
 ز ذاتش کشت پید اجماع عالم
 ز آدم مکینہ اگر باز وانے
 ز مقصودی ز جلد آفرینش
 الی اسبیل بگنار وحدت
 کہ گل بار آور دستلخ مہیت
 ز ملیب تر شہہ جا نما معطر
 ز مدگر نغمے و رکوش جانت
 و الی نعمہ نوازے وحدت آید

دیوان سکر نراں رسید
جدائے آوند امان بہ پنہاں
بہر ساری و مادام اندرائی
امن ہر لحظہ تو کشف اسرا

زمن روحی درآں اندر مید
زہی نامی کہ اندر نامی پھیلاں
الرد رساز و وحدت اندر آئے
کنوں احمد زبان و کشف رنگنا

نشاید فاش کنوں کردن ستر پنہاں
کہ رخصت نیست مارا بیشتر نراں

گشت دیوان شیخ جام تمام
غرق در حب و عشق ربانی
در طریقت فن با حق واصل
در صواب روح روزوی تافع
عارف ذاتیات و وصفیات
شیخ الاسلام احمد جامی
عام شد بہرہ و فوائد
گرچہ مس بود کہیں گروید
کم چہ او دیدہ اندشت ملقے
روز و شب در قیام و خدمت
ہست تحقیق نیست درابش
کجشتش کار بار را می کرد
خوش چہیں اند بگرد خرمین و
فانی از خود بود و حق دوست
نام کے زندہ خیل احمد جام
گفتہ بادش باب کتاب جوڑوں
غرق در سحر بخورد دی بود

حمد لغت کے خالق انعام
واقف مکنت ہائے قرآن
در شریعت محقق و کامل
در مدار کس علوم و شایع
واقف کلیات و جزویات
لقب آل و سہ حق نامی
خلق خود و نذر از مواند او
ہر کہ رو باو کشش جلا کردید
بودہ فائے زخو و بحق باقی
غرق اندر بخار و وحدت او
سدر ہزاراں شوکند چو حکام
پدیری حق نیاز امیر کرد
دیگر نے کہ رفت در حق او
ست از سلفے شرا بہت
بشریعت طریقتی نظام
گر ترا بہت ذوق حالوں
تا بدانی چہ مرشد کہ بود

محل و بد خط و بلا سنی
 که ز موز و دل بووند را متب
 بود جو امد و عیب الکران نام
 محشرشال صرف و زکو نامی
 بیوغائے زبیل بر تقصیر
 خاک افتد آ تاں خسته
 خالے از سهو کا متب بلهیس
 طبع کرد و چه فوج و من
 گر چه فرسو و ۱۵۰ م و دل افک
 بستاند ز ظالمال و دادم
 عقل بر جا نمانده از حیرت
 خاصه زنده و پیشا امام جام
 شکر آں واد جسته در مجال
 تا که نامشخ اولیب افکت
 او بر کس گهر عقل ممکنه
 تا که قتال ما بر بدست او
 عفو و تا که از انتا شت او
 یا اطمعی بر کس مرا فریاد
 زال سیکے نام منتقم واری
 تو خدا سے و غیر ازین کترو

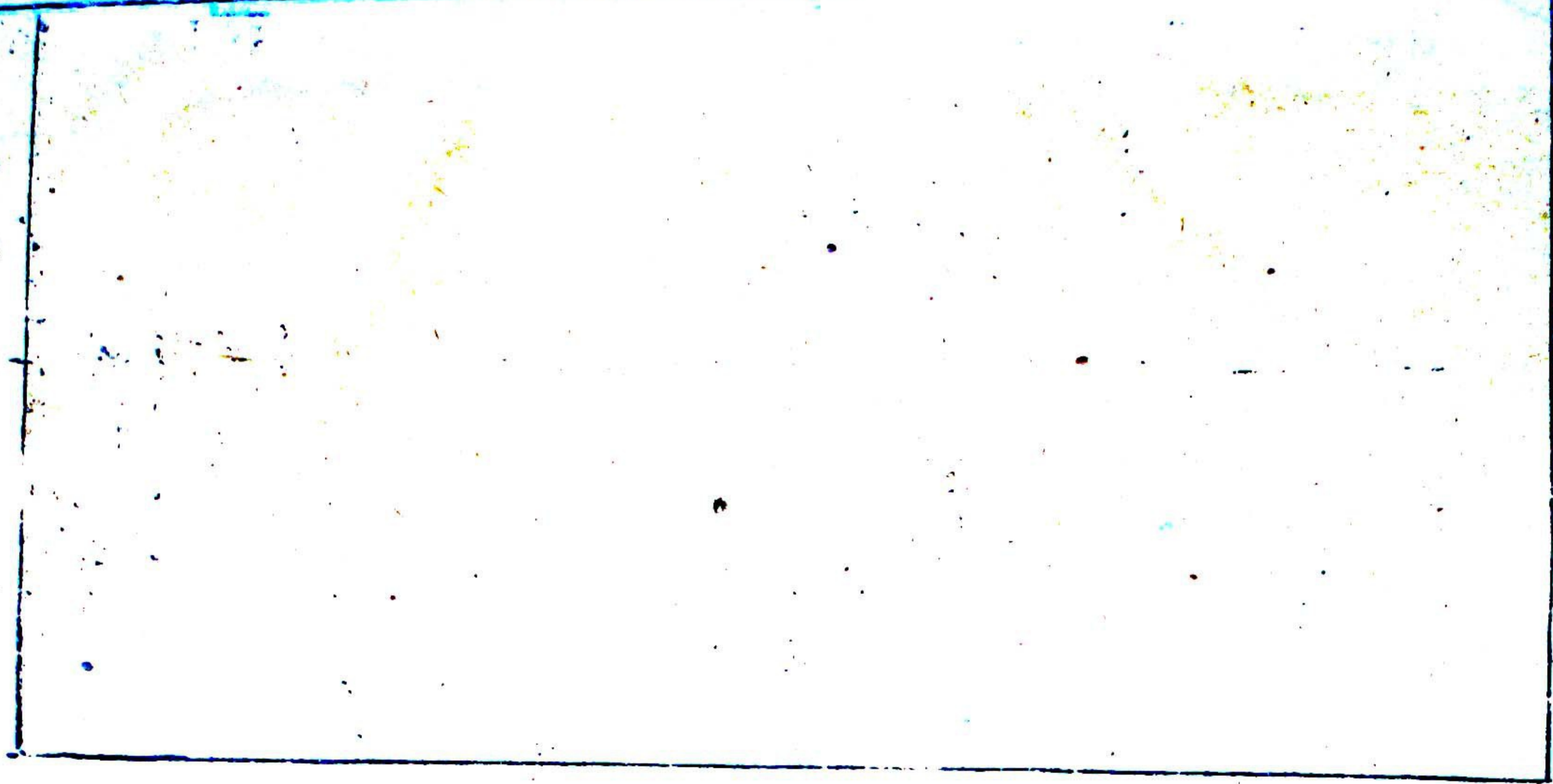
یک پیراں بود سخی و اول
 یس اغلاط و درشت از کتاب
 یکے از ناندان نیکو نام
 بن طاق فیض محمد انجلی
 اروا شماره باین مختصر مختیر
 نا جز سے عم رسیده گراه
 که تو ای دل خجرا از نو بنویس
 تا که دیوان جت مدرک انمن
 بنو و مشوع و رای کا
 حصا اللفظ بر یاد
 جلد بر زانتق حصرت
 یا برو سے مشایخ عفت ام
 بر چه از حق به بنده شانه ال
 که او بر کس بلا عطا نکند
 ابی بلا و سری خزان اوست
 جز رضا پیش ضایه خویش محو
 که خطا سے در این کتابت شد
 جا که میجو که رسته داد
 و کلامه سے گل واری
 عفو و بای که از تو کدینا کترو

ختم دوم باب کلام کتاب
 بعد و نا تو فی فعل صغیر

بقلم محمد فیروز سنه ۱۳۰۵

دیوان و تحقیق فارسی

مصنفہ تحقیقت آگاہ معارف نیا جناب صنوی شیخ ذوالعین صاحب ٹالوی لاہوری اس دیوان میں اسرار الہی کا بہتا ہوا دریا دکھائی دیتا ہے۔ اور نکتہ رس اور مرثیہ سنا س صحرا کو اس سے وہ لذت حاصل ہوتی ہے جو احاطہ تحریر و تقریر سے باہر ہے نہایت موزون کاغذ خوش خط و خطا

دیوان محمدی فارسی

دنیا بھر کی مشہور معرزت شاعرہ زیب النساء بیگم کا بیوان دنیا کے ہر گوشہ میں اپنی زیر دست شاعری دکھانے کا بیجا ماہ ہے۔ اس لئے اس کی پوری تعریف کرنے کی کوئی ضرورت نہیں ہم نے اس کو نہایت اعلیٰ قدر پر خوش خط چھاپا ہے۔ شروع میں شاعرہ کی اصلی توڑ کی تصدیق دیکھی دیکھی ہے۔ جو کہ لطف کا باعث ہے۔ قیمت .. ۱۸

دیوان بیدل معذکات بیدل فارسی

یہ دیوان جاننا ز عاشقوں کی جان ہے۔ اسکی مٹنا طبع کی کشش سے ان کے لبوں میں غم کی کشش پیدا ہو جاتی ہے۔ گو بیٹھے اسکی جھپائی میں بہت کچھ نقص نہ گئے تھے۔ اب بے فصل ضراؤں کو تمام نقصوں کو رفع کر کے نہایت کاغذ پر خوش خط چھاپا گیا ہے۔ قیمت ۱۲

مثنوی لب لباب فارسی

سوق منشاں و عظامیٰ عالمانہ تحقیقت آگاہ اس مثنوی کے مرتکب شائین تھے۔ لیکن ان کی چوٹ کی طرح ہر گوشہ میں مولانا کی مثنوی شہرہ حاصل کر چکی ہے۔ اور کیوں ہو خود مصنف صاحب فرماتے ہیں۔ مثنوی مولوی ذہنی ہے۔ ہست قرآن رزبان مولوی مولانا بصر کی ب میں لب لباب طوطا کے کہ ہم لوگوں کا سطل۔ معلقہ دیونا تھا۔ ان بابا علی نے کی مثنوی تھی۔ تاکہ خطیب و طالبین کو سہولت سے سمجھ سکیں اور سب قیمت علی

تصنیف حکیم علی اصغر صاحب چار پر کی مثنوی زور و کلنا با لہ فارسی

بابت اعلیٰ مدد کلنا با لہ بیدل و بیدل صاحب اور شاعرانہ سلاحت و ذرا لکھانے میں قیمت ۱۲

موسیقی و قرآن

مَوْلَانَا كَرِيمُ اللّٰهِ وَرَبِّ الْعَالَمِينَ

کراچی انڈسٹریل سوسائٹی کے نام اسی وقت ہو آپ کی تصنیف الہی مقبول مگر اس کا ایک اثر ہے
قرآن کریم کی آیت کا مضمون اگر اسے جیسے خود مولانا پڑھتے ہیں

مثنوی مولانا مرتضوی
ہرست قرآن زبان پہلوی

آپ کی زبان ان کی تو ایک ہر جہان زبان فارسی پر ہے مگر آپ کے صوفیانہ فیض سخن نصاب جو کہ
بطور کتابت تیار ہو کر تاج محمدی علی الرحمتہ اپنا کثرت پختہ کیا ہے نتیجہ ہوتی ہے ایسی بے بہا
کتاب سے لکھنے کے قابل ہیں اور کل پہلا مثنوی یا مولانا کے اس حسان کی وجہ سے ثابت ہی
ممنون ہے۔ تصنیف بچھو تو کثرت کر کے بھرا ہے۔ فقہ کے مسائل اور بھی واضح طور سے بیان کیے
ہیں۔ فی حقیقت جہاں تک اس کتاب کی تعریف کی جائے بجا ہے۔ اگرچہ ہزاروں درسیوں
مربطہ طبع ہو کر ہر ناظرین ہو چکی ہے۔ مگر ہم نے اس کتاب کی خاص عظمت اور زبردگی کے لحاظ
خاص شوق کے ساتھ ۱۹۷۶ء کے ڈبلیو ایئر پیریا وضاحت طبع کرانے کا ہتمام کیا ہے اور سی
جی فلم سے موٹے اور دیگر شش ماہ کی نقد خرید جو شہ طبع کیا ہے کہ اس سے پیشتر آہٹا کے جی
کا جو صد نہیں پڑا۔ چونکہ ایسی بڑی ضخیم کتاب متذکرہ بالا طریق پر ایک مصلح کیلئے صرف
زائرین کی ضرورت محسوس ہوتی۔ اس لئے ہم نے ہر ایک دست کو علیحدہ علیحدہ طبع کیا ہے جس میں
عوام کے نفع کو بھی ملحوظ رکھا گیا ہے۔ کہ ایک ایک دست کو خرید کر سکیں۔ اب تیار ہو کر
ہاتھوں کی تھوڑی خدمت ہو ہی ہے۔ ساری کتاب کے یکیشہ بیچارے کو خاص معایت ہوتی ہے
قیامت فی روزہ ۸۰ یکیشہ کتاب کیلئے۔ مطا ۸ علاوہ محصوراٹاک

پبلشرز

سید احمد شاہ صاحب الدینی پبلسٹریٹ محلہ الدین پورہ کراچی